ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ
АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңына сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статақпараттарды өзінің жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

В соответствии с Законом РК «Об авторском праве и смежных правах» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статинформации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2005 жылдың қаңтар-казаны
январь-октябрь 2005 года

АЛМАТЫ, 2005

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы журнал

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі

Бас редактор - Қ.Әбдиев

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2005 жылдың қаңтар-казанында ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 050008, Алматы қаласы, Абай даңғылы, 125, Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефондар: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet:http//www.stat.kz

Шартты белгілер:

-	–	құбылыс жоқ
0,0	–	болмашы шама
…	–	деректер жоқ (табыс етілмеген)

Таралымы: 250 дана.
Көлемі = 11,90 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 14 тамызында тіркелген № 3156-Ж

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ежемесячный информационно-аналитический журнал

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор - К.Абдиев

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-октябре 2005г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 050008, г. Алматы, пр Абая, 125, Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефоны: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet: http//www.stat.kz

Условные обозначения:

-	–	явление отсутствует
0,0	–	незначительная величина
...	–	данные отсутствуют (не представлены)

Тираж: 250 экз.
Объем = 11,90 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002 г. № 3156-Ж

© Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі, 2005
© Агентство Республики Казахстан по статистике, 2005

Мазмұны

1. Қазақстан Республикасының 2005 жылдың қаңтар-қазанындагі әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары ... 5

2. Тауарлар мен қызметтер өндірісі ... 7

2.1 Жалпы ішкі өнім ... 7
2.2 Өнеркәсіп өндірісі ... 7
2.3 Ауыл шаруашылығы ... 12
2.4 Құрылыс ... 14
2.5 Көлік ... 15
2.6 Байланыс ... 16
2.7 Сауда және өзге де қызметтер ... 17

3. Шағын бизнес мониторингі ... 19

4. Сыртқы сауда ... 20

4.1 Сыртқы сауда айналымы ... 20
4.2 ТМД мемлекеттерімен сыртқы сауда ... 21
4.3 Әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда ... 21

5. Инвестициялар ... 22

6. Баға ... 23

6.1 Тұтыну бағалары ... 23
6.2 Экономиканың нақты секторындағы бағалар ... 24

7. Қаржы жүйесі ... 26

7.1 Мемлекеттік қаржы ... 26
7.2 Кәсіпорындардың қаржы қызметі ... 28
7.3 Ақша-кредит жүйесі ... 29

8. Еңбек рыногы және еңбекке ақы төлеу ... 30

8.1 Жалданып жұмыспен қамтылу ... 30
8.2 Жұмыссыздық және жұмыспен қамтамасыз ету ... 31
8.3 Еңбекке ақы төлеу ... 32

9. Халықтың табысы ... 34

10. Демографиялық процестер және әлеуметтік сала ... 35

10.1 Демографиялық ахуал ... 35
10.2 Халықтың ауру-сырқаулығы ... 36
10.3 Қылмыстылық ... 37

11. Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау ... 38

12. Конъюнктуралық зерттеулер ... 40

13. Әлемдік экономиканың даму үрдісі ... 43

13.1 ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы ... 43
13.2 ЕО және Еуро-аймақ елдерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері ... 46
13.3 2005 жылдың қазанында жекелеген тауарлардың әлемдік рыногының конъюнктурасы ... 50

Содержание

1. Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-октябре 2005 года ... 53

2. Производство товаров и услуг ... 55

2.1 Валовой внутренний продукт ... 55
2.2 Промышленное производство ... 55
2.3 Сельское хозяйство ... 60
2.4 Строительство ... 62
2.5 Транспорт ... 63
2.6 Связь ... 64
2.7 Торговля и прочие услуги ... 65

3. Мониторинг малого бизнеса ... 67

4. Внешняя торговля ... 68

4.1 Внешнеторговый оборот ... 68
4.2 Внешняя торговля с государствами СНГ ... 69
4.3 Внешняя торговля с другими странами мира ... 69

5. Инвестиции ... 70

6. Цены ... 71

6.1 Потребительские цены ... 71
6.2 Цены в реальном секторе экономики ... 72

7. Финансовая система ... 74

7.1 Государственные финансы ... 74
7.2 Финансовая деятельность предприятий ... 76
7.3 Денежно-кредитная система ... 77

8. Рынок труда и оплата труда ... 78

8.1 Занятость по найму ... 78
8.2 Безработица и обеспечение занятости ... 79
8.3 Оплата труда ... 80

9. Доходы населения ... 82

10. Демографические процессы и социальная сфера ... 83

10.1 Демографическая ситуация ... 83
10.2 Заболеваемость населения ... 84
10.3 Преступность ... 85

11. Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ ... 86

12. Конъюнктурные обследования ... 88

13. Тенденции развития мировой экономики ... 91

13.1 Социально-экономическое положение стран СНГ ... 91
13.2 Текущее состояние стран ЕС и Евро-зоны ... 95
13.3 Конъюнктура мирового рынка отдельных товаров в октябре 2005г. ... 98

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2005 ЖЫЛДЫҢ ҚАҢТАР-ҚАЗАНЫНДАГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Макроэкономикалық үрдістер. 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде *жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі* жедел деректер бойынша ағымдағы бағамен 5169,3 млрд. теңгені құрады. Нақты ЖІӨ-нің өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 108,9% құрады. ЖІӨ құрылымында тауарларды өндіру үлесі ЖІӨ-ден 43,2%, қызмет көрсету – 52,9% құрады.

Тұтыну бағаларының индексі 2005 жылдың қазанында 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 106% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары мен тарифтері 5,4%, азық-түлік емес тауарлардың – 5,9%, ақылы қызметтердің – 7,3% өсті. Өнеркәсіп өнімдерін өндіруші кәсіпорындардың бағалары 2005 жылдың қазанында 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 23,6% өсті.

2005 жылғы қазанда *жұмыссыздар саны* сараптық бағалау бойынша 646,4 мың адамды құрады, жұмыссыздық деңгейі экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына 8,2% құрады, соның ішінде ағымдағы жылғы қазанның соңына жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 102,2 мың адам, олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі 1,3%.

Экономиканың нақты секторы. 2005 жылдың қаңтар-қазанында өнеркәсіп өндірісінің көлемі қолданыстағы бағамен 4153,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағыдан 4% артық. Өндіріс көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда кен өндіру өнеркәсібінде – 3,4%, өңдеу өнеркәсібінде – 5%, электр энергиясын, газ бен су өндіруде және бөлуде – 2,5% өсті.

2005 жылдың қаңтар-қазанында ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі ағымдағы бағамен 658,8 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 6,5% өсті.

2005 жылдың қаңтар-қазанында жүк тасымалдаудың жалпы көлемі (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасымалдаған жүк көлемінің бағасын есепке алғанда) 1584,4 млн. тоннаны құрап, 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 5,6% өсті.

Есепті кезеңде бөлшек сауда тауар айналымының көлемі (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 1060,4 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 12,1% артты.

2005 жылдың қаңтар- қазанында негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 1614,3 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағыдан 1,2 есе жоғары.

2005 жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша республикада 224537 заңды тұлға тіркелген, соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейін - 211184. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар - 171967. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 159496 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 113370.

Сыртқы сауда. 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте Қазақстанның сыртқы сауда айналымы (Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің ақпараты, ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда) 33004,6 млн. АҚШ долларын құрап, 2004 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 42,2% өсті, соның ішінде экспорт – 20460,6 млн. АҚШ доллары (45,2% өсті), импорт – 12544,0 млн. АҚШ доллары (37,6% өсті).

Қаржы. 2005 жылдың 1 қазанында Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетіне түскен табыстар көлемі 1383,3 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 қазандағыдан 49,5% артық, шығындар – 1153,3 млрд. теңге (2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 22,1% көп).

Есеп берген кәсіпорындар мен ұйымдардың деректері бойынша 2005 жылғы қыркүйекте қаржылық нәтиже табыс есебінде 176,2 млрд. теңге сомасында анықталды, бұл 2004 жылғы қыркүйектегіден 19,9% жоғары. Пайдалылық деңгейі – 33,2%. Есеп берген кәсіпорындардың жалпы санынан залалды кәсіпорындардың үлесі 36,2% құрады.

2005 жылғы 1 қазанға Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкісінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған кредиттік салымдары 2118,5 млрд. теңгені құрады. Олардың өсуінің тұрақты серпіні байқалады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 68,2%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 49% құрады. 2005 жылғы 1 қазанға банк жүйесіндегі депозиттер көлемі 1601,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 қазандағыдан 57,4% көп, соның ішінде халық депозиттері (салымдары), тиісінше, 523,8 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы 1 қазандағыдан 31,2% көп.

Халық табысы. 2005 жылғы қыркүйекте, бағалау бойынша, халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы 16430 теңге құрап, 2004 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда – 24,9%, нақты ақшалай табысы – 15,8% өсті.

2005 жылғы қыркүйекте қызметкерлерге есептелген орташа айлық атаулы жалақы 35367 теңгені құрады және 2004 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда 24,4% өсті, Нақты жалақы 15,3% өсті.

НЕГІЗГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өлшем бірлігі	2005ж. қаңтар-қазан	2005ж. қазан	Өткен жылдық тиісті кезеңіне %- бен		2005ж. қазан 2005ж. қыркүйекке %-бен
				2005ж. қаңтар-қазан	2005ж. қазан	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономикалық көрсеткіштер						
Жалпы ішкі өнім [1)]	млрд. теңге	5169,3		108,9		
Өнеркәсіп өнімдерінің (тауарларының, қызметтерінің) көлемі	млрд. теңге	4153,7	480,6	104,0	102,4	104,5
Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	658,8	75,6	106,5	99,5	21,5
Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау	млн. тонн	1584,4	182,5	105,6	107,1	95,0
Байланыс қызметтерінің көлемі (өсу қарқыны салыстырмалы бағаларда), жедел деректер бойынша	млрд. теңге	174,3	20,5	125,6	131,1	104,1
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	1060,4	121,2	112,1	114,2	101,7
Сыртқы сауда айналымы[1)5)]	млн. АҚШ долл.	33004,6	4352,0	142,2	127,5	115,0
соның ішінде:						
экспорт		20460,6	2749,5	145,2	121,3	121,8
импорт		12544,0	1602,5	137,6	139,8	104,8
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	1614,3	212,3	123,0	114,1	97,9
Тұтыну бағасының индексі				107,6	106,0[2)]	101,0
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі				124,7	123,6[2)]	98,4
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам	X	646,4	X	99,7	105,0
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау)[1)]	теңге	131329	16430	117,8*	124,9*	103,3
Нақты ақшалай табыс (бағалау)[1)]	%-бен			109,6*	115,8*	102,5
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы[1)]:						
атаулы	теңге	32013	35367	117,5	124,4	100,6
нақты	%-бен			109,3	115,3	99,8
Қаржылық көрсеткіштер[3)]						
М3 ақша жиыны [4)]	млрд. теңге		2015,8		151,7	107,1
Айналымдағы қолма-қол ақша[4)]	млрд. теңге		414,7		132,9	103,2
Банк жүйесіндегі депозиттер[4)]	млрд. теңге		1601,1		157,4	108,2
соның ішінде халық депозиттері	млрд.теңге		523,8		131,2	101,6
Екінші деңгейдегі банктердің экономика салалары мен халықты кредиттеуі[4)]	млрд. теңге		2118,5		159,4	104,0
соның ішінде ұзақ мерзімді кредиттік салымдар	млрд.теңге		1445,3		165,2	104,5
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы[1)]	%-бен		33,2		-	-
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі	млрд. теңге		2443,1		132,9	100,9
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі	млрд. теңге		4712,5		135,5	104,6

[1)]1-баған - 2005ж. қаңтар-қыркүйек; 2-баған - 2005ж. қыркүйек; 3-баған – 2005ж. қаңтар- қыркүйек 2004ж. қаңтар-қыркүйекке - %-бен; 4-баған - 2005ж. қыркүйек 2004ж. қыркүйекке - %-бен; 5-баған - 2005ж. қыркүйек 2005ж. тамызға %-бен.

[2)]2004ж. желтоқсанға.

[3)]2-баған - кезең басында; 4–баған - 1.10.05 1.10.04-ке; 5-баған - 1.10.05 1.09.05-ке.

[4)]ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша.

[5)]Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері, ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда.

** 2004 жылғы қаңтар- қыркүйектегі және қыркүйектегі нақтыланған деректерге %-бен.*

Ескерту: Өнеркәсіп өнімдерінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген. Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ

2.1 ЖАЛПЫ ІШКІ ӨНІМ

Қазақстанның 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде өндірілген жалпы ішкі өнімінің (ЖІӨ) көлемі жедел алынған деректер бойынша 5169,3 млрд.теңге болып белгіленді. Оның нақты көлемінің өзгеру қарқыны 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 108,9% құрады.

ЖІӨ-нің 8,9%-ға өсуі экономиканың барлық салаларында нақты көлемнің: өнеркәсіпте – 4,2%-ға, ауыл шаруашылығында – 7,4%, құрылыста – 38,8%, көлік және байланыстағы қызмет көрсету – 9,5%, саудада – 9% өсуіне байланысты болып отыр.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде дефлятор-индекс жалпы экономика бойынша өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда 110,4% құрады, соның ішінде тауарлар өндіруде – 112,8%, қызмет көрсетуде – 108,6% жетті.

Ағымдағы кезеңде ЖІӨ құрылымында тауарлар өндіру мен қызмет көрсетудің үлесі тиісінше 43,2% және 52,9% құрады. ЖІӨ өндіруде негізгі үлесті өнеркәсіп (29,6%) алады.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегіндегі ЖІӨ өндіру келесі деректермен сипатталады:

	Жалпы қосылған құн, өнімдерге және импортқа салынған салық ағымдағы бағаларда, млрд. теңге, 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегі	Нақты көлем индексі, 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегі 2004 жылдың қаңтар-қыркүйегіне, %	ЖІӨ құрылымы, %		Дефлятор, 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегі 2004 жылдың қаңтар-қыркүйегіне, %
			2005 жылдың қаңтар-қыркүйегі	2004 жылдың қаңтар-қыркүйегі	
Жалпы ішкі өнім	5169,3	108,9	100	100	110,4
Тауарлар өндіру	2231,3	109,4	43,2	42,1	112,8
Ауыл шаруашылығы, орман өсіру, балық аулау	345,0	107,4	6,8	7,0	108,3
Өнеркәсіп	1532,1	104,2	29,6	29,4	116,2
Құрылыс	350,2	138,8	6,8	5,7	103,8
Қызмет көрсету	2736,8	108,9	52,9	53,8	108,6
Сауда	625,0	109,0	12,1	12,4	107,7
Көлік және байланыс	624,5	109,5	12,1	12,6	105,1
Қызмет көрсететін басқа да салалар	1487,3	108,5	28,7	28,8	110,6
Салалар бойынша барлығы	4968,1	109,1	96,1	95,9	110,5
Өнімдерге және импортқа салынған таза салықтар	316,4	108,9	6,1	5,9	113,7
Қаржы делдалдығы көрсететін жанама-өлшемді қызметтері	-115,2	119,1	-2,2	-1,8	120,8

2.2 ӨНЕРКӘСІП ӨНДІРІСІ

2005 жылдың қаңтар-қазанында Қазақстанның өнеркәсіп кәсіпорындары (шағын, қосалқы кәсіпорындарды, үй шаруашылықтары секторын қоса) қолданыстағы бағада 4153,7 млрд. теңгенің өнімін өндірді, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейге 104% құрады. Өндіріс көлемінің өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды, тек Қызылорда (84,8%), Қарағанды (89,7%) және Қостанай (94%) облыстарынан басқа.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері және өнеркәсіптің салалық құрылымы

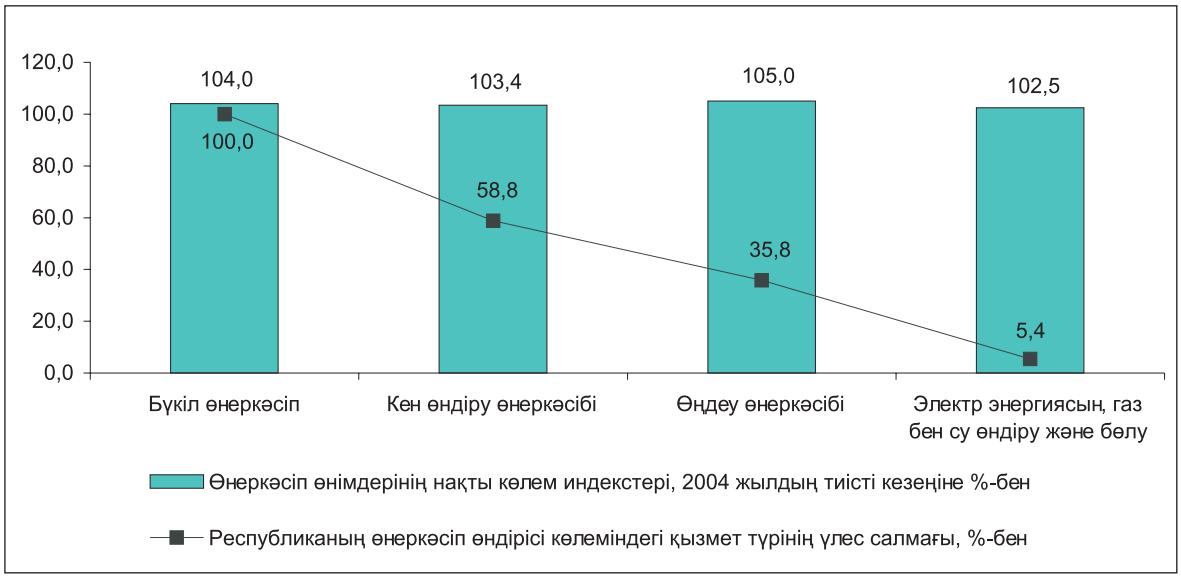

Кен өндіру өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-қазанында 2441,4 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл 2004 жылдың қаңтар-қазанынан 3,4%-ға жоғары. Осы кезеңде көлемнің өсуі негізінен газ конденсатын (30,1%-ға); лигнит (21,5%-ға); табиғи газ (10,4%-ға); біріктірілмеген темір (13,1%-ға); мыс (10,9%-ға) және хром (6,6%-ға) кендерін; шикі мұнай (0,5%-ға) өндіруді арттыру есебінен қамтамасыз етілді. Сонымен қатар, құрамында алтыны бар (48,8%), біріктірілген темір (89,8%), мыс-мырыш (95,1%) және қорғасын-мырыш (96,3%) кендерін; теміркенді шекемтастар (79,5%); тас көмір (98,5%) өндіру төмендеді.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы кен өндіру өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

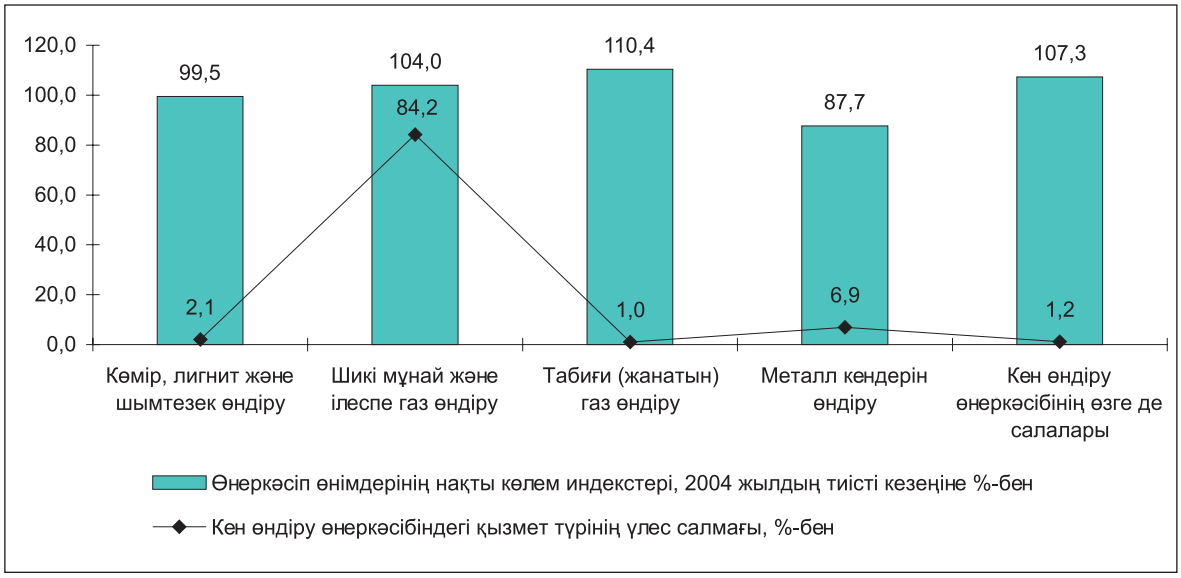

Өңдеу өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-қазанында 1486,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл 2004 жылдың қаңтар-қазанындағы деңгейден 5%-ға жоғары.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

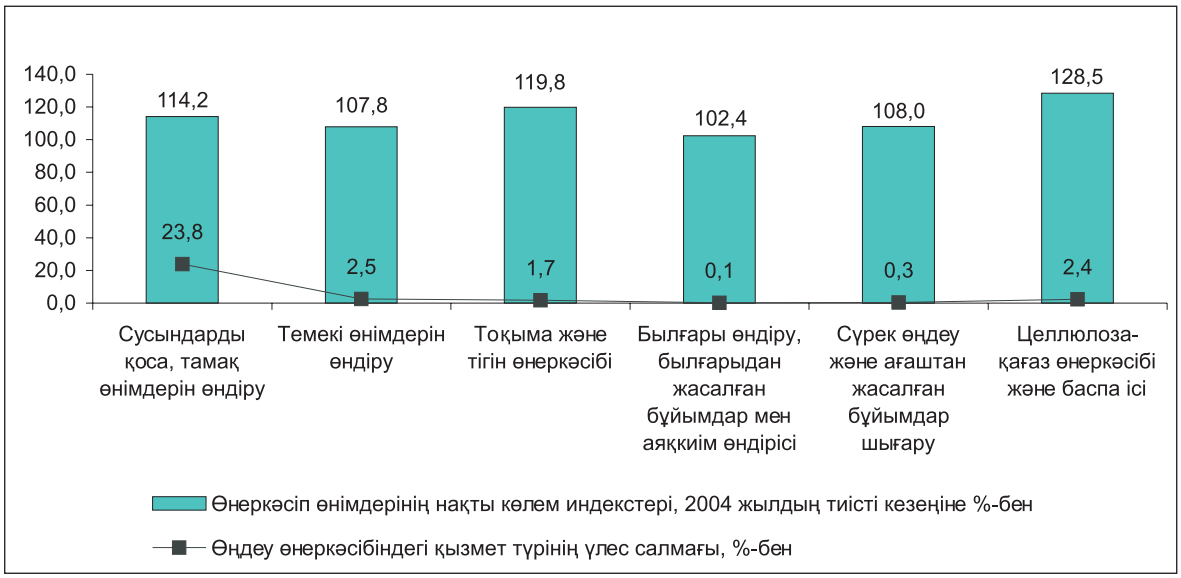

2005 жылдың қаңтар-қазанында 391,8 млрд. теңгеге ауыл шаруашылығы өнімі өңделді, соның ішінде **сусындарды қоса, тамақ өнімдерін өндіру** 353,9 млрд. теңгені құрады. Ет және тағамдық қосымша өнімдер; еттен жасалған консервілер; шұжық өнімдері; дайындалған және консервіленген балық; жеміс және көкөніс шырындары; тазартылған күнбағыс, мақта және соя майлары; сүт және кілегей; сары май; ірімшік және сүзбені; ұн; жарма; макарон және кондитерлік өнімдер; майонез өндіруді арттыру есебінен 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейге қарағанда 14,2%-ға жоғарланды. Сондай-ақ, этил спирті және арақ (1,7 есе); коньяк (32,4%-ға); жүзім шарабын (26,7%-ға); ликер (22,5%-ға); сыра (15,8%-ға) өндіруді арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-қазанында **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** 24,7 млрд. теңгенің өнімі өндірілді. 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда өндірістің өсуі негізінен қызметтің осы түрі бойынша, өнеркәсіп өндірісі көлемінің 60%-ға жуық үлесі келетін мақта талшығын (15,3%-ға) шығаруды арттыру есебінен болды. Сондай-ақ, мата; жүн және мақта иірімжіптері; төсек жаймалары; кілем және кілем бұйымдары; свитерлер, жемпірлер, пуловерлер және осыған ұқсас бұйымдар; трикотаж сырт және жұмыс киімдері; ішкиімдер 2004 жылғы қаңтар-қазандағыдан артық өндірілген.

2005 жылдың қаңтар-қазанында **былғары және былғарыдан жасалған бұйымдар мен аяққиім өндірісінде** 1,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл негізінен аяққиім (122,7%) шығаруды арттыру есебінен 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейден 2,4%-ға жоғары. Сонымен қатар, қойдың, ешкінің және шошқаның (89%-ға), ірі қара малдың немесе жылқы тектес жануарлардың терісінен жасалған былғары (24,9%-ға) өнімдерінің шығарылуы қысқарды.

Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар шығару көлемі 2005 жылдың қаңтар-қазанында 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда құрылыстың құрама конструкциялары (3,9 есе); ағаш жаңқаланған тақталар (22,2%-ға); ағаш ыдыстар (19,4%-ға); терезе, есік және олардың рамаларын (12,9%-ға); ағаштан жасалған теміржол немесе трамвай шпалдарын (3,3%-ға) шығаруды арттыру есебінен 108% құрады. Сонымен бірге, ағаш материалдары; ағаш талшығынан жасалған тақталар; рейкалар және штапиктер; жоңқалар және жаңқалар өндіру төмендеді.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібінде және баспа ісінде 2005 жылдың қаңтар-қазанында 36 млрд. теңгеге өнім өндірілді. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда қағаз қаптар мен пакеттер (201,5%); кеңірдектелген қағаз бен қатырма қағаз (135,8%); әжетхана қағазын (132,9%); тұсқағаз (131,5%); кеңірдектелген қағаздан немесе қатырма қағаздан жасалған қораптар, жәшіктер және сөмкелер (128,8%); кітаптар, кітапшалар, үндеухаттар және соған ұқсас жеке парақтағы баспа материалдар (122,7%); аптасына төрт реттен кем шығатын баспа түріндегі газеттер, жорналдар және мерзімдік басылымдар (108,8%) шығаруды арттыру қамтамасыз етілді. Сонымен бірге, аптасына төрт реттен кем шықпайтын газеттер, жорналдар және мерзімдік басылымдар (13,1%-ға); қалың дәптерлер (10%-ға) өндіру қысқарды.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

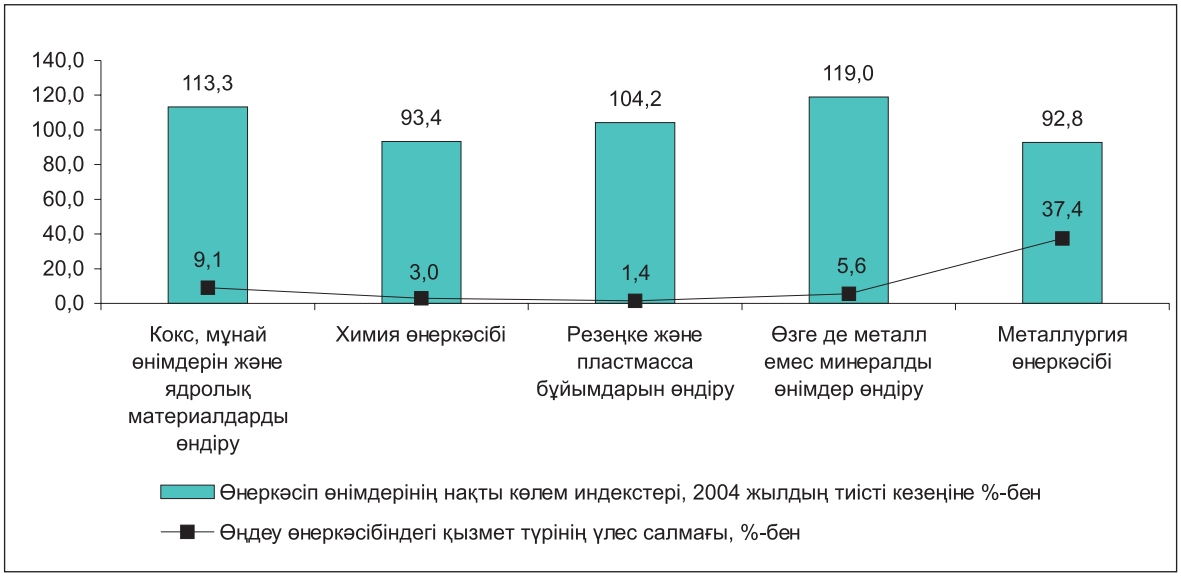

2005 жылдың қаңтар-қазанында **кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдарды өндіруде** 135,7 млрд. теңгеге өнім шығарылды, бұл жанатын мазут (28,9%-ға); газойль (23,1%-ға); мотор отынын (бензин) (20,4%-ға) өндіруді арттыру есебінен өткен жылғы қаңтар-қазандағы деңгейден 13,3%-ға жоғары.

Химия өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-қазанында 45,1 млрд. теңгенің өнімі өндірілді минералды немесе химиялық азотты тыңайтқыштар (22,6%); натрий трифосфатын (45,7%) және бихроматын (89,5%); ортофосфор (фосфор) (48,5%) және күкірт (98,4%) қышқылын; хромды ангидрид (82,4%) шығаруды азайтуға байланысты 2004 жылғы қаңтар-қазандағыдан 6,6%-ға төмен болды. Осы шартта, алғашқы пішіндегі стирол полимерлері (240,9%); фармацевтикалық препараттар (127,8%); пестицидтер (125,9%); полимерлер негізіндегі бояулар мен лактар (115,4%); хром тотығы (108,4%); фосфор (102,7%) өндіру артты.

2005 жылдың қаңтар-қазанында **резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіруде** 20,6 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл резеңкеден (131,3%) және пластмассадан (108%) жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер; полиэтиленнен жасалған қаптар және сөмкелер (127,2%); резеңкеден жасалған конвейерлік (транспортерлік) таспалар (115,6%) шығаруды арттыру есебінен өткен жылдың қаңтар-қазанындағы деңгейден 4,2%-ға жоғары. Сонымен бірге, кеуексіз пластмассадан жасалған пластиналар, табақтар, фольгалар (64,3%); қораптар, жәшіктер, тор ыдыстар (70,4%); пластмассадан жасалған есіктер және терезелер (97,6%) өндіру төмендеді.

Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісінде 2005 жылғы қаңтар-қазанда 83,5 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейге 119% құрады, бұл негізінен фарфордан жасалған асхана және асүй ыдыстарын (2 есе); құрылыс ерітінділерін (46,2%-ға); құрылысқа арналған бетон өнімдерін (26,1%-ға); тауарлық бетон (25,7%-ға); бетоннан жасалған құрама құрылыс конструкцияларын (16,9%-ға); әк (16,8%-ға); қыштан жасалған құрылыс кірпіштері (9,1%-ға); цемент (5,6%-ға); ғанышкартонын (2%-ға) өндіруді арттыру есебінен болды. Сонымен қатар, қыштан жасалған тақталар және тақтайшалар (54,6%); асбоцементтен жасалған құбырлар, түтіктер және табақтар, панельдер (тиісінше 72,9 және 95,2%); жабатын бұйымдар (95,5%-ға) өндіру төмендеді.

2005 жылдың қаңтар-қазанында **металлургия өнеркәсібінде және металдан жасалған дайын бұйымдар өндірісінде** 590,9 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, соның ішінде қара және түсті металлургия өнімі – тиісінше 230,8 және 315 млрд. теңге. Тұтастай қызмет түрі бойынша 2005 жылдың қаңтар-қазанындағы нақты көлем индексі 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 92,6% құрады; сала үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 40%-ы келеді. **Қара металлургияда** жайма илек (23,2%-ға); болат (18,8%-ға); шойын (17,8%-ға) шығаруды қысқарту есебінен өндіріс 11,2%-ға төмендеген. Ферроқорытпалар өндірісі 6,2%-ға өскен. **Түсті металдар өндірісінде** нақты көлем индексі 95,5% құрады. Мыс сым (81,9%-ға); өңделмеген қорғасын (14,8%-ға); тазартылған мыс (7,3%-ға) сияқты өнім түрлері бойынша өндіріс төмендеген. Мұнымен қатар, аффинаждалған күміс (116,4%); өңделмеген мырыш (114,8%); аффинаждалған алтын (103,9%); алюминий тотығын (102,8%) шығару артты.

Дайын металл өнімдерін өндіру 2005 жылдың қаңтар-қазанында 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейге 89,3% құрады, бұл қымбат емес металдармен қапталған электродтар (71,2%-ға); сыйымдылығы 50-300 л цистерналар, кеспектер және барабандар (62,4%-ға); орталық жылу жүйесіне арналған радиаторлар (38%-ға) шығаруды азайтуға байланысты. Сонымен қатар, орталық жылу жүйесінің қазан-

дарын (138,6%); құрама металл құрылымдарын (124,4%); мұнай және мұнай өнімдеріне арналған резервуарлар (113,7%) шығару өсті.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

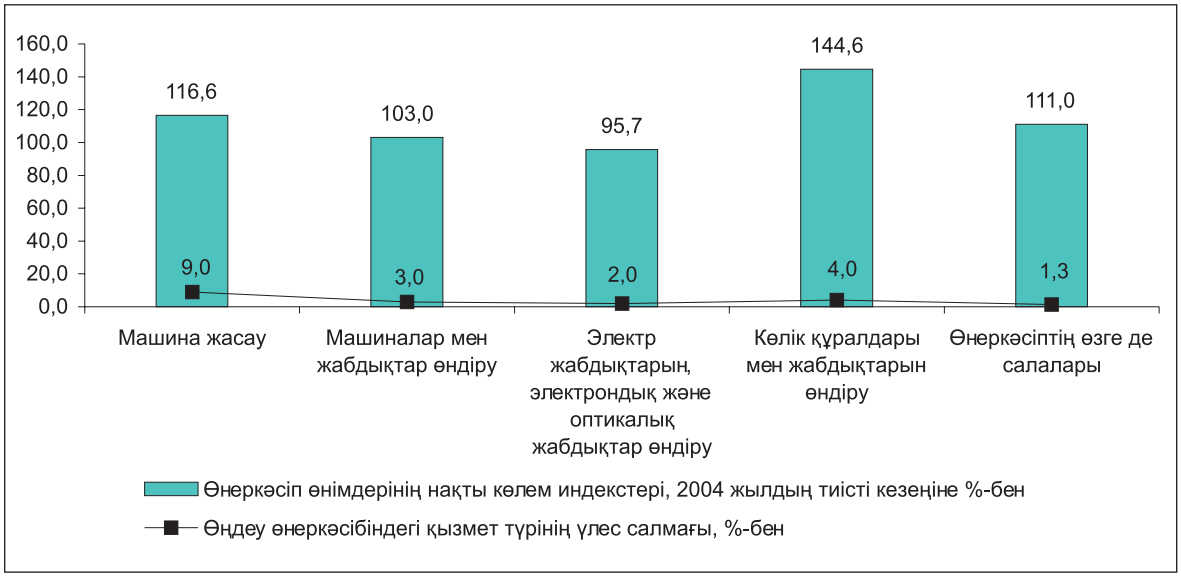

Машиналар мен жабдықтар өндіруде 2005 жылдың қаңтар-қазанында 44,3 млрд. теңгенің өнімі шығарылды немесе өткен жылдың тиісті кезеңінен 3%-ға жоғары. 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейге қарағанда тракторлар (162,5%); тұрмыстық кір жуғыш және киім құрғату машиналарын (158%); орталықтан тебетін сорғылар (149,4%); көпірлік және төрттағанды крандар (133,3%); мұнай-газ өңдейтін жабдықтар (122,4%) шығару өсті. Мұнымен қатар, қозғалтқыштар (8,5%); кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар (13,7%); экскаваторлар (31,3%); қатарлап дестегіштер (93,5%); мұнай кәсібіне арналған жабдықтар (97,3%) шығару төмендеді.

Электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтар 29,3 млрд. теңгеге өндірілген, бұл алдындағы жылғы деңгейге 95,7% құрады. 2005 жылдың қаңтар-қазанында 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда теледидарлар (38,2%-ға); магнитофондар (16,9%-ға); электр тізбектерін ажыратуға, ауыстырып қосуға немесе қорғауға арналған, кернеулілігі 1000 В-ға дейінгі аппаратуралар (11,3%-ға) шығару қысқарған. Сонымен қатар, электр конденсаторлар (2,5 есе); ақпараттарды өңдеуге арналған цифрлық машиналар (155,7%); электр аккумуляторлар (140%) және трансформаторлар (117,5%); оқшауланған сымдар мен кабельдер (123,3%) шығару өсті.

2005 жылдың қаңтар-қазанында **көлік құралдары мен жабдықтарын өндіру** 59,8 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңінен 1,4 есе жоғары. 2004 жылдың қаңтар-қазанындағы деңгейге қарағанда жүк тасымалдайтын (3,4 есе) және он және одан көп адам тасымалдайтын (2 есе) автомобильдер; автомобиль тіркемелерін және жартылай тіркемелерді (2,4 есе) шығару артқан. Теміржол локомотивтерін, трамвайға арналған моторлы вагондарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету қызметтерінің (49,7%-ға) көлемі артқан. Қозғалтқыштар (49,3%) және автомобильдер (79,2%) бөлшектері; жолаушыларға арналған жеңіл (62,4%) және арнайы, мамандандырылған (90,3%) автомобильдер өндірісі 2004 жылғы қаңтар-қазанына қарағанда төмендеген.

Өнеркәсіптің өзге де салаларында 2005 жылдың қаңтар-қазанында 18,7 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл өткен жылдың тиісті кезеңінен 11%-ға жоғары.. Жиһаз шығару 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейге қарағанда: ағаштан жасалған асхана және қонақ күту бөлмелеріне арналған жиһаз – 1,6 есе; металдан жасалған кеңсе жиһазы – 36,7%-ға; қаңқасы негізінен металдан жасалған отыруға арналған жиһаз – 18,9%-ға; асүйге арналған жиһаз – 10,9%-ға артқан. Музыкалық аспаптар (3,5 есе); спорт тауарлары (1,7 есе) мен зергерлік бұйымдар (13,1%-ға) өндірісі де өскен. Осы шартта, ағаштан жасалған сауда кәсіпорындарына арналған (48%) және кеңсе (96,4%) жиһазы өндіру қысқарылды.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде нақты көлем индексі 2005 жылдың қаңтар-қазанында 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 102,5% құрады.

Электр энергиясын өндіру 54,5 млрд. кВт. сағ. құрады немесе 2004 жылдың қаңтар-қазанындағы деңгейден 1% жоғары, мұны Алматы, Қарағанды, Павлодар, Солтүстік Қазақстан, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

Жылу энергиясын өндіру 66,1 млн. Гкал құрады немесе өткен жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 0,5% артық. Өндірістің өсуін Ақмола, Ақтөбе, Алматы, Шығыс Қазақстан, Жамбыл, Қостанай және Павлодар облыстарының кәсіпорындары қамтамасыз етті.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

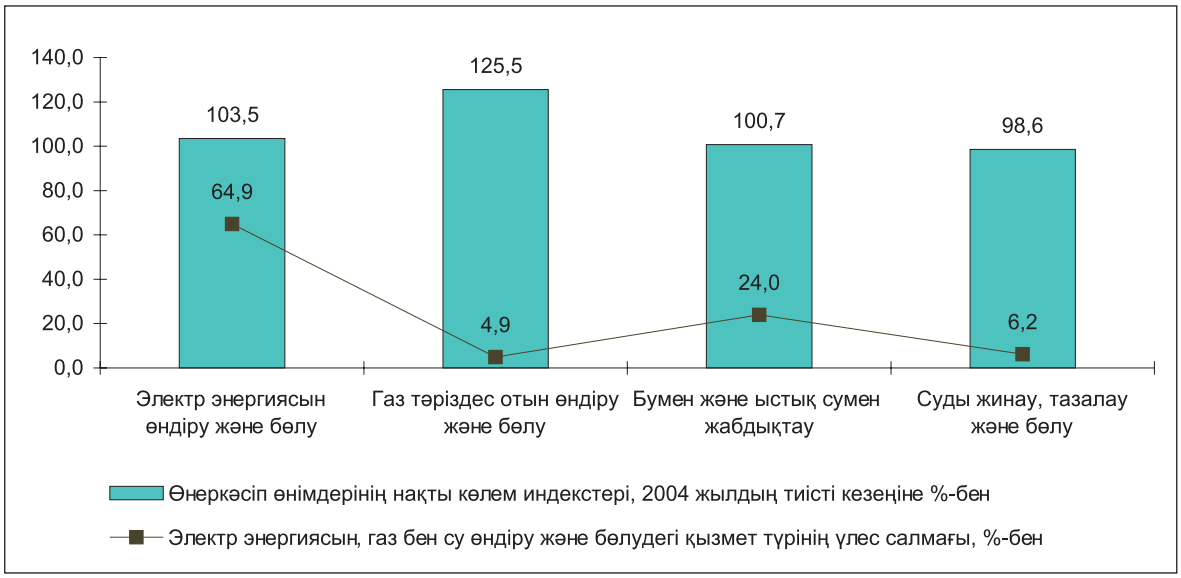

2.3 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Ағымдағы жылдың қаңтар-қазанында тұтастай республика бойынша ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі, бағалау бойынша, қолданыстағы бағамен 658,8 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 6,5%-ға артық.

Өсімдік шаруашылығы

Ағымдағы жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің деректеріне орай дәнді дақылдарды жинау аяқталды. Тұтастай республика бойынша дәнді дақылдар 13959,4 мың гектар жерден жиналды, бұл жиналатын алқаптың 100%-ын құрайды. Жиналған алқаптан бастапқы кіріске алынған салмақпен 15,8 млн. тонна дән алынды, бұл өткен жылғыдан 14% артық, соның ішінде Солтүстік Қазақстан облысында – 4102 мың тонна, Қостанай облысында – 4013 мың тонна, Ақмола облысында – 3449 мың тонна. Кейбір облыстарда дән өндіру азайды, мысалы, Батыс Қазақстан, Қарағанды және Ақтөбе облыстарында – 2,6-1,7 есе, Павлодар, Шығыс Қазақстан және Оңтүстік Қазақстан облыстарында – 1,2-1,1 есе.

Тұтастай республика бойынша дәнді дақылдардың орташа өнімділігі бастапқы кіріске алынған салмақта әр гектардан 11,3 центнерді құрады. Ең аз бастырылған астық Батыс Қазақстан (4,0 центнер, өткен жылы 6,0 центнер еді), Қарағанды (тиісінше 4,2 және 7,6), Ақтөбе (5,1 және 5,6), Павлодар (6,2 және 7,0) облыстарында байқалды. Сонымен бірге 1 гектардан алынған астықтың жоғары өнімділігі Қызылорда облысында - 38,4 центнер, Алматы облысында - 21,9 центнер, Оңтүстік Қазақстан облысында – 19,0 центнер және Жамбыл облысында - 18,7 центнер.

Ағымдағы жылы осы күнге 114,9 мың гектар алқаптан картоп жиналды немесе жиналатын алқаптың 69%-ы және 1672 мың тонна жиналды. Картоп өткен жылғыдан 6 облыста көп жиналды, соның ішінде Алматы – 533 мың тонна, Шығыс Қазақстан – 361 мың тонна, Солтүстік Қазақстан – 335 мың тонна. Ақмола, Батыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай және Оңтүстік Қазақстан облыстары бойынша ақпарат жоқ.

1 қарашадағы жағдай бойынша 1767 мың тонна көкөніс жиналды, бұл өткен жылғы деңгейден 0,4% кем. Көкөніс өткен жылғыдан 6 облыста көп жиналды, соның ішінде Алматы облысында – 511 мың тонна, Жамбыл облысында – 308 мың тонна, Шығыс Қазақстан облысында – 277 мың тонна. Сонымен катар, көкөніс өткен жылғы осы күнгіден Қарағанды, Қызылорда және Оңтүстік Қазақстан облыстарында тиісінше 94%-ға, 27%-ға және 4%-ға аз жиналған. Ақмола, Батыс Қазақстан, Қостанай және Оңтүстік Қазақстан облыстары бойынша көкөніс жинау туралы да ақпарат жоқ.

Жиналатын алқаптың1,6%-ға артуы және өнімділігінің 14%-ға көбеюі есебінен майлы дақылдар тұтастай республика бойынша 16%-ға артық жиналып, 447,1 мың тоннаны құрады. Ағымдағы жылы майлы дақылдардың өнімділігі 1 гектардан 7,3 центнерді құрады, ал 2004 жылы 1 гектардан 6,4 центнер еді.

Тұтастай республика бойынша 582,5 мың гектар жерге күздік дәнді дақылдар егілді немесе бұл белгіленген көлемнің 73%-ы, соның ішінде Жамбыл облысында – 232 мың гектар, Алматы облысында – 191 мың гектар, Батыс Қазақстан облысында – 76 мың гектар, қалған облыстарда 2 гектардан 40 мың гектарға дейін.

Республиканың барлық облыстарында сүдігер жыртылды. Бұл жұмыс 6429 мың гектарда, бұл көзделген алқаптың 113%-ын құрайды, соның ішінде Ақтөбе, Қарағанды, Қостанай, Павлодар және Солтүстік Қазақстан облыстарында барлық көзделген алқаптан 100% және одан жоғары, Ақмола, Алматы, Шығыс Қазақстан және Батыс Қаза?стан облыстарында 90%-дан жоғары, Жамбыл облысында 85%-ға, Қызылорда облысында 44%-ға жүргізілді.

Мал шаруашылығы

Ағымдағы жылғы 1 қарашадағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында ірі қара мал санының 5,4%-ға (5836,8 мың бас), қой мен ешкінің 8,2%-ға (15740,7 мың бас), жылқының 5,0%-ға (1262,2 мың бас), түйенің 7,6%-ға (133,9 мың бас) және құстың 1,7%-ға (28035,2 мың бас) өсуіне қол жеткізілген. Шошқа саны 0,7%-ға азайып,1603,9 мың басты құрады.

2004 жылдың 1 қарашасынан бергі кезең ішінде барлық облыстардың ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілері ірі қара мал, қой мен ешкі және жылқы санын көбейткен, ал түйе саны – 12 облыста, құс - 9 облыста және шошқа саны 5 облыста көбейген. Ақмола, Алматы және Жамбыл облыстарында (3,7-1%), Батыс Қазақстан (22,7%) және Шығыс Қазақстан облыстарында (21,7%) шошқа саны азайды.

Өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда мал шаруашылығының негізгі өнімдерін өндіру көлемінің өзгеруі төменде келтірілген кестеде сипатталады:

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

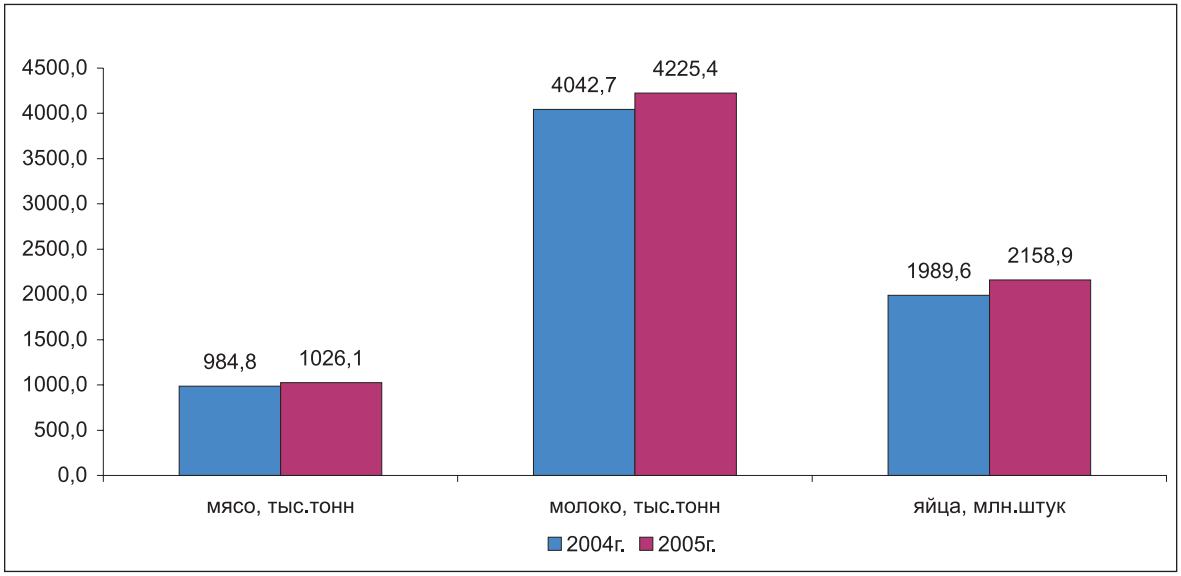

2005 жылғы қаңтар-қазанда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет, сүт және жұмыртқа өндірісінің өсуі барлық облыстарда байқалды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-шілдесіндегі мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудің жалпы көлеміндегі санаттар үлесі төмендегі кестеде көрсетілген:

Шаруашылықтардың жекелеген санаттарының мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудегі үлес салмағы

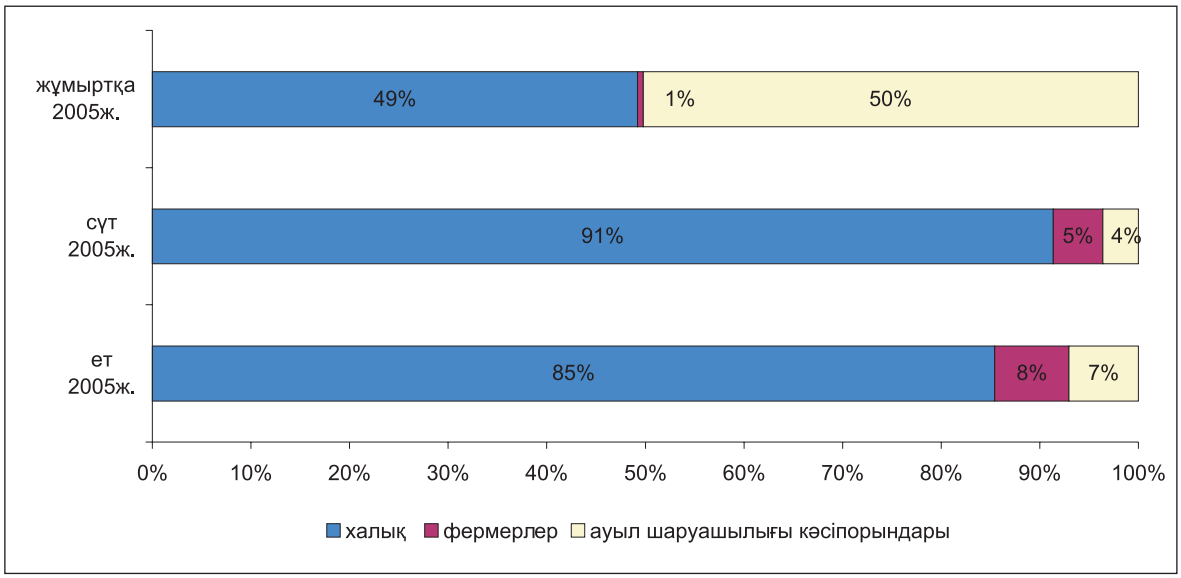

2.4 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2005 жылғы қаңтар-қазанда құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, жете бағалауды ескере отырып, 586,5 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейден 1,4 есе жоғары.

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы қомақты – 77,8%. Мердігерлік жұмыстардың жалпы көлемінің 21,3%-ын шетелдік мердігерлер, 0,9%-ын мемлекеттік ұйымдар орындады.

Республиканың барлық өңірінде құрылыс жұмыстарының көлемі 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейден асып түсті. Мұның өзінде көлемнің едәуір өсуі Солтүстік Қазақстан (1,7 есе), Атырау (1,6 есе), Қостанай, Қарағанды (1,5 есе), Алматы, Ақтөбе, Маңғыстау (1,4 есе), Павлодар, Қызылорда (1,3 есе) облыстарында және Астана (1,5 есе) мен Алматы (1,3 есе) қалаларында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-қазандағы жалпы ауданы 4435,7 мың шаршы метр болатын 19840 үй, соның ішінде тұрғын үйге арналған –3559 мың шаршы метр болатын 16318 үй салынды.

Тұрғын үй құрылысы

2005 жылғы қаңтар-қазандағы тұрғын үй құрылысына 172,5 млрд. теңге инвестиция жұмсалды, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағыдан 1,7 есе артық. Меншіктің барлық нысандарындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және тұрғындар жалпы ауданы 3248,4 мың шаршы метр болатын 30 мың жаңа пәтер салды, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазандағы деңгейден 1,5 есе жоғары.

Тұрғын үйлердің жалпы ауданын пайдалануға беру

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

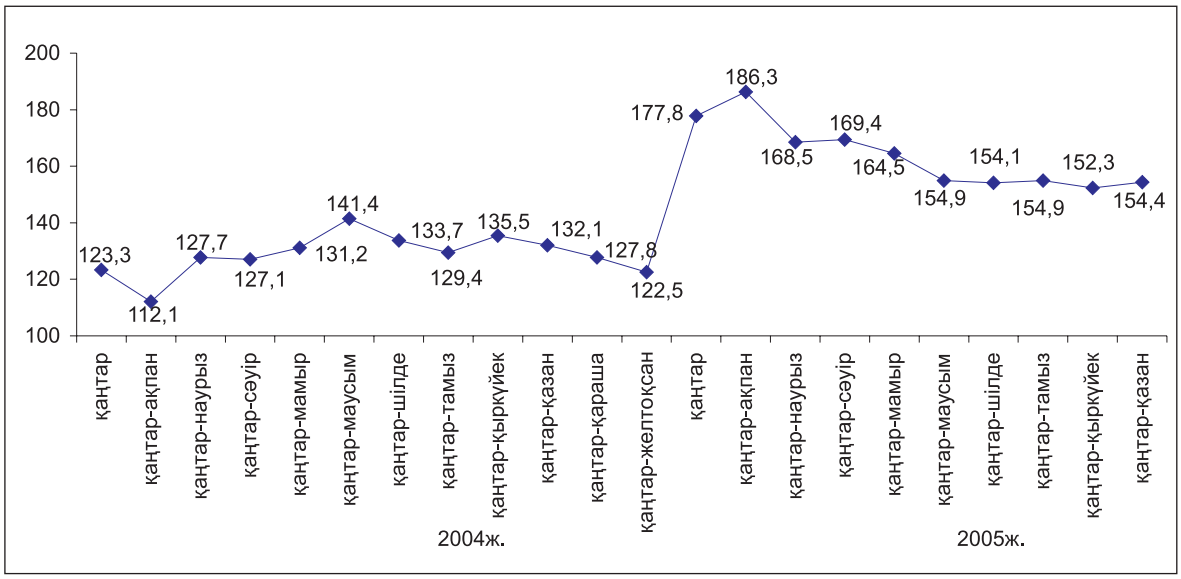

2005 жылғы қаңтар- қазанда республиканың барлық өңірлерінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы қаңтар-қазандағы деңгейден асып түсті. Мұның өзінде көлемнің едәуір өсуі Ақтөбе, Қостанай (2,3 есе), Солтүстік Қазақстан, Алматы (2 есе), Оңтүстік Қазақстан (1,8 есе), Жамбыл, Павлодар (1,7 есе) облыстарында байқалды. Астана мен Алматы қалаларында өсім 1,5 есе құрады.

Республикада іске қосылған тұрғын үй көлемінде Оңтүстік Қазақстан (16,5%), Атырау (9,3%), Алматы (7,7%) облыстары, Астана (14,9%) мен Алматы (12,7%) қалалары ең жоғары үлес салмағына ие.

Республикада тұрғын үй құрылысын негізінен жеке меншік нысанындағы субъектілер жүзеге асыруда, оның едәуір үлесін халық алып отыр, олар тиісінше іске қосылған тұрғын үйдің жалпы көлемінің 84,4% және 64,4% салған.

Тұрғын үй құрылысының құны. 2005 жылғы қаңтар- қазанда тұрғын үйлердің жалпы ауданының 1 шаршы метр құрылысының орташа құны 35,5 мың теңгені (2004 жылғы қаңтар- қазанда – 26,2 мың теңге), соның ішінде халықтың салғаны – тиісінше, 21 мың теңгені және 14,7 мың теңгені құрады.

2.5 КӨЛІК

2005 жылдың қаңтар-қазанында республикадағы **жүк тасымалдау** көлемі (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 1584,4 млн. тонна жүкті құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегі жүк тасымалдаудан 5,6% артық.

Республиканың темір жол көлігі ағымдағы жылдың қаңтар-қазанында 184,0 млн. тонна жүк тасымалдады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 5,3% жоғары.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қазанында **автотасымал** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 1235,6 млн. тоннаны құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 5,8 артық.

Магистралдық құбырмен ағымдағы жылғы қаңтар-қазанда 156,8 млн. тонна жүк тасу жүзеге асырылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 4,0% артық. Айдалған жүктің жалпы көлемінен мұнай және мұнай өнімдері 54,0 млн. тоннаны (өткен жылдың тиісті кезеңіне 103,1%), газ – 102,8 млн. тоннаны (104,5%) құрады.

Республикадағы **әуе жүк** тасымалы 2005 жылдың қаңтар-қазанында 17396,9 тоннаны құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңіне 113,1%.

2005 жылдың қаңтар-қазанында **өзен** көлігімен 767,0 мың тонна жүк тасылды, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 41,5%-ға артық. **Теңіз** жүк тасымалы 7114 мың тоннаны құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңінен 16,1% артық.

2005 жылдың қаңтар-қазанында республика көлігімен 8215,9 млн. жолаушы тасылды. Өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда троллейбуспен – 7,9%-ға, трамвайда – 0,6%-ға төмендесе, темір жол көлігінде жолаушы тасымалдау – 0,3%-ға, әуе көлігінде – 26,2%-ға, автобуспен – 4,2%-ға, таксимен – 3,4%-ға өскені байқалды.

Көлік түрлерінің үлес салмағы

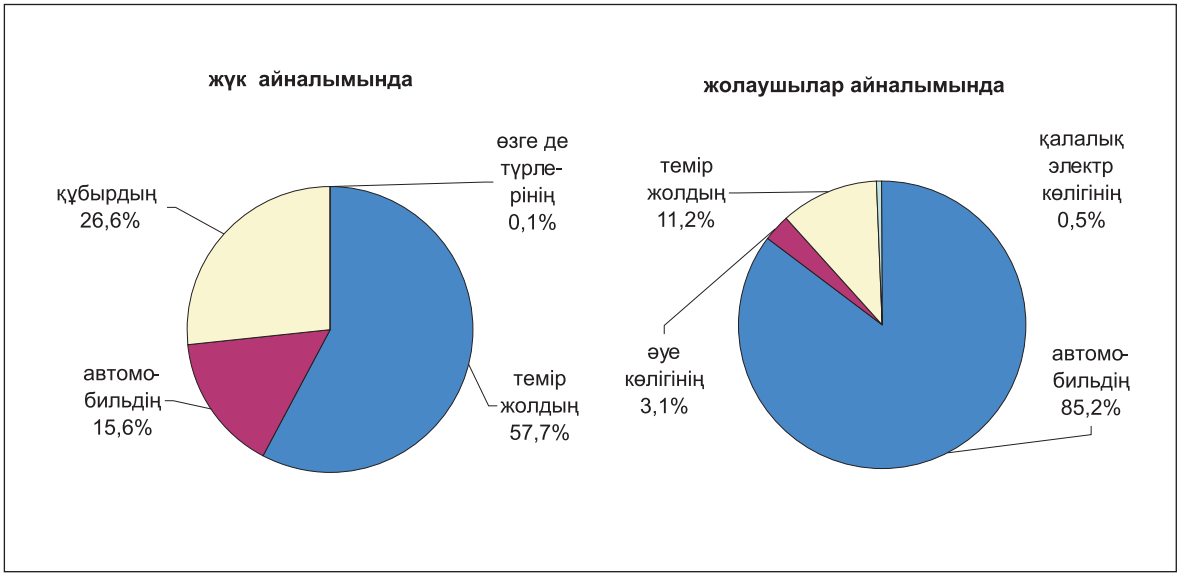

2.6 БАЙЛАНЫС

2005 жылғы қаңтар-қазанда жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 174,3 млрд. теңге сомада қызмет көрсетсе, одан халыққа көрсетілгені – 60,9 млрд. теңге, бұл 2004 жылдың қаңтар—қазанына қарағанда салыстырмалы бағада тиісінше 25,6% және 27,0% артық.

2005 жылғы қаңтар-қазанда байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында сымсыз байланыс 41,2%, қалааралық байланыс – 19,9%, жергілікті телефон байланысы – 8,3%, деректерді табыстау қызметтері мен телематикалық қызметтер – 6,1% (одан – Интернет – 4,6%), радиобайланыс, радиохабар тарату, телевизия – 3,7%, почта – 2,0% алады. Табыстардың жалпы көлемінен 34,9% халыққа байланыс қызметтерін өткізуден алынған.

Ұялы байланыс аса серпінділікпен дамыды (2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда 2005 жылғы қаңтар-қазанда қызмет көлемі 67,0%-ға өсті), Интернеттен түскен табыс 1,6 есе, курьерлік байланыстан түскен табыс – 28,9%-ға өсті.

2005 жылдың қаңтар-қазанында байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн. теңге

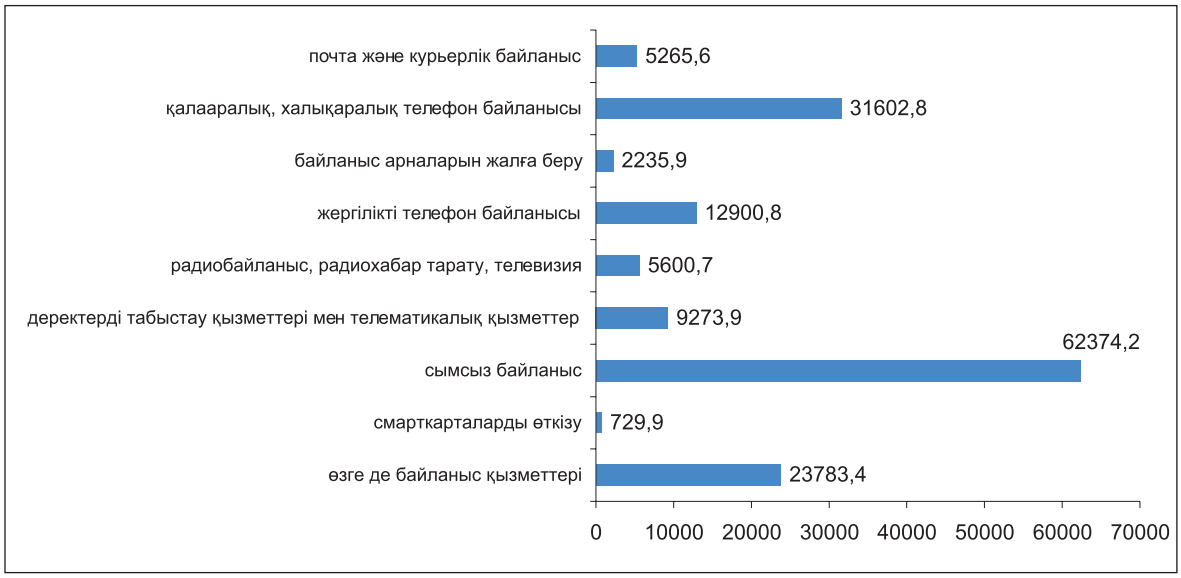

2005 жылғы қаңтар-қазанда халыққа байланыс қызметтерін көрсетуден түскен табыстардың жалпы көлемінен 43,7%-ды сымсыз байланыс қызметтерінен түскен табыс, 28,8%-ды қалааралық, халықаралық байланыс қызметтерінен түскен табыс, 14,4%-ды жергілікті телефон байланысы қызметтерінен түскен табыс, 13,1%-ды байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыс құрады.

2005 жылдың қаңтар-қазанында халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн. теңге

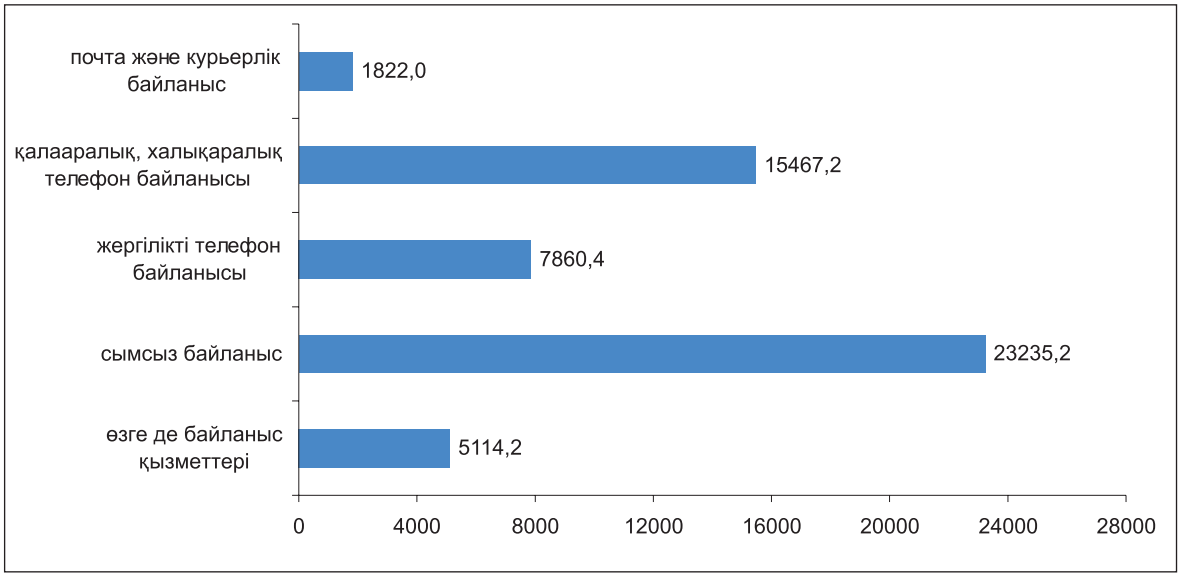

2.7 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

2005 жылдың қаңтар-қазанында бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 1060,4 млрд. теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 12,1% өсті. 2005 жылдың қазанында тауар өткізу 121,2 млрд. теңгені құрады, бұл тұрақты бағалармен есептегенде 2004 жылдың қазанындағы деңгейден 14,2%, ал 2005 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда 1,7% жоғары.

2005 жылдың қаңтар-қазанындағы бөлшек сауда тауар айналымының көлемі бойынша өңірлерді топтастыру

2005 ж. қаңтар-қазанындағы көлемі, млрд. теңге	Облыстар, қалалар	Бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлеміндегі үлес салмағы (в %)
12,0-19,0	Маңғыстау, Жамбыл, Қызылорда, Ақмола, Атырау	7,4
20,4-31,4	Солтүстік Қазақстан, Алматы, Оңтүстік Қазақстан, Қостанай	9,9
40,1-60,9	Батыс Қазақстан, Павлодар, Астана қаласы	13,5
64,2-121,2	Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Қарағанды	27,6
441,4	Алматы қаласы	41,6

Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындардың тауарлар өткізуінен және жеке кәсіпкерлер саудасынан алынған айналым 1050,7 млрд. теңгені (99,1%), басқа мемлекеттерден, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарынан алынған айналым – 9,5 млрд. теңгені (0,9%) құрады. Республикадағы мемлекеттік сауданың үлесі өте аз.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

(жалпы көлемге %-бен)

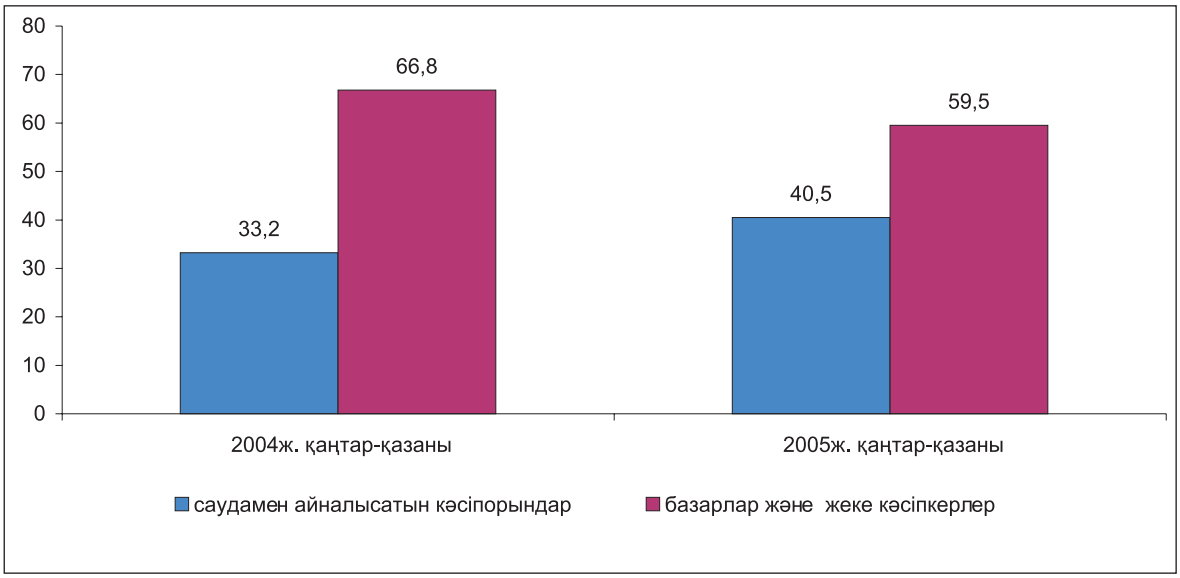

Сонымен қатар, жеке кәсіпкерлердің бөлшек сауда өткізуінің бағалау көлемі бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінің 21% құрады.

Ағымдағы жылдың басынан бері республиканың көтерме сауда тауар айналымы 1828 млрд. теңгені құрады немесе 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден 5,9% көп болды. Мұндағы алынған тауар айналымының барлық көлемі мемлекеттік емес сектордың үлесінде.

2005 жылдың қаңтар-қазанында қоғамдық тамақтандырудың қызмет көрсету көлемі 29,3 млрд. теңгені құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 34,7% көп болды.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қазанында мемлекеттік емес сектордың қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарының айналымы 29 млрд. теңге сомасында болды, бұл кәсіпорындардың айналым көлемі қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы айналымының 99% құрады. Қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету саласында мемлекеттік меншік нысанындағы кәсіпорындардың үлесі мардымсыз (1%).

Талдау жасалған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 7,2 млрд. теңгені құрады, олардың басым бөлігін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар ұсынады.

3. ШАҒЫН БИЗНЕС МОНИТОРИНГІ

Бұл бөлімде республикадағы шағын кәсіпкерліктің дамуының маңызды аспектілерін сипаттайтын шағын бизнес кәсіпорындарының (заңды тұлғалар), шаруа (фермер) қожалықтарының және жеке кәсіпкерлердің жедел есепті деректері берілген.

2005 жылдың 1 қарашасына Статистикалық тіркелім деректері бойынша республикада 155,2 мыңға жуық шағын бизнес кәсіпорындары тіркелді, бұл 2005 жылдың 1 қазанымен салыстырғанда 08%-ға жоғары. Тіркелген кәсіпорындардың 73% жұмыс істеп тұрған болып табылды, яғни экономикалық қызметті жүзеге асырған немесе жүзеге асыруға мүмкіндігі барлар. 2005 жылдың қазанында 51,4 мың кәсіпорын (жұмыс істеп тұрғандар санының 45,4%) белсенді жұмыс істеді.

Белсенді кәсіпорындардың көпшілігі (36%) саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге маманданады, өйткені қызметтің бұл түрі шағын бизнес кәсіпорындарында кеңінен таралған. Құрылыспен 15,6%, жылжымайтын мүлікпен операциялар, жалға беру және тұтынушыларға қызмет көрсетумен – 14,4%, өнеркәсіптік қызметпен -13,1% белсенді кәсіпорындар қамтылды, оның көпшілігі өңдеу өнеркәсібіне келеді (жалпы өнеркәсіп кәсіпорындары санының 89,7%).

Өңірлер бөлінісінде белсенді кәсіпорындардың басым көпшілігі Алматы қаласына (27%) және Астана қаласына (11,4%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (9%) және Шығыс Қазақстан (7,5%) облыстарына келеді.

2005 жылдың 1 қарашасына республиканың шағын бизнес кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандар саны есепті деректер бойынша 620,8 мың адамды құрады. Шағын бизнес кәсіпорындарында барлық жұмыспен қамтылғандардың 27,8%-дан астамы саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге, құрылысқа – 19,4% және өнеркәсіпке – 14,3% келеді.

Өңірлер бөлінісінде жұмыспен қамтылғандардың көпшілігі Алматы қаласындағы (жалпы жұмыспен қамтылғандардың 22%) және Астана қаласындағы (9,3%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (8,8%), Шығыс Қазақстан (8,1%) және Қарағанды (6,5%) облыстарындағы шағын бизнес кәсіпорындарына келеді.

2005 жылдың қазанында өнімдер шығару 108,7 млрд. теңгені құрады. Есептеу деректері бойынша жалпы өнімнің 28,1% жуығын өз қызметін құрылыс, 25,1% - сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеу, 15,5% жылжымайтын мүлікпен операциялар жалға беру және кәсіпорындарға қызмет көрсету саласында жүзеге асыратын шағын бизнес кәсіпорындары алды.

Өңірлер бөлінісінде өнімдер шығарудың көпшілігі Алматы қаласындағы (жалпы шығарылған тауарлардың 32,2%) және Астана қаласындағы (15,2%), сондай-ақ Атырау (7,2%), Алматы (5,4%) облыстарындағы шағын бизнес кәсіпорындарына келеді.

2005 жылдың 1 қарашасындағы жағдай бойынша республикада 185,9 мыңнан астам шаруа (фермер) қожалықтары тіркелген. Жұмыс істеп тұрған шаруа (фермер) қожалықтарының саны 156,1 мың бірлікті құрады. Шаруа (фермер) қожалықтарында жұмыспен қамтылғандар саны 408,3 мың адам болып анықталды.

2005 жылғы шағын бизнестің белсенді кәсіпорындарының серпіні

кезең басына, бірлік

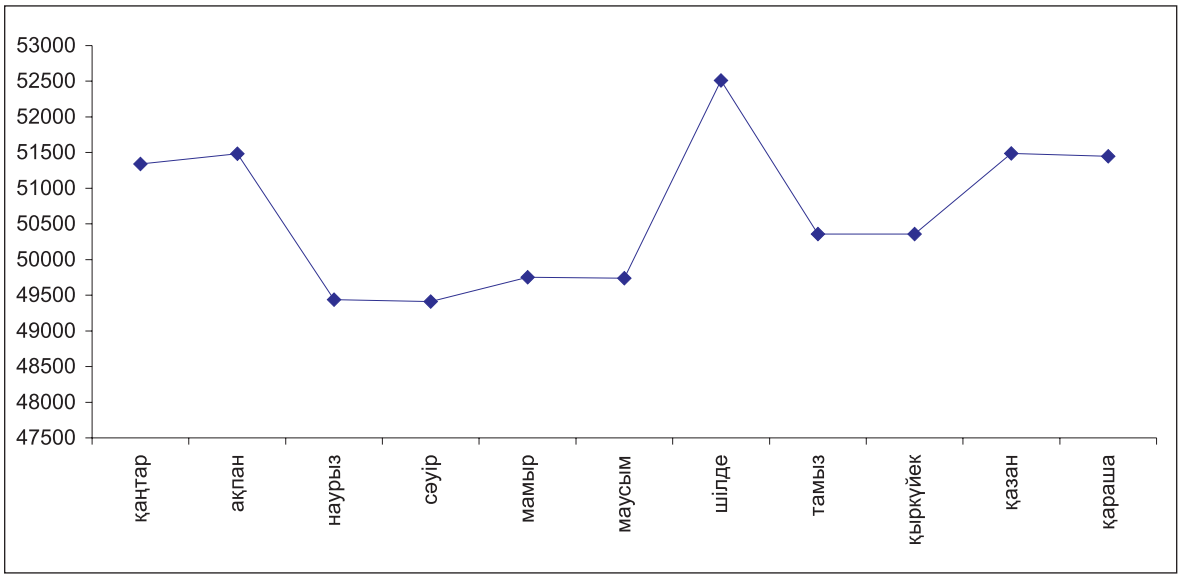

4. СЫРТҚЫ САУДА

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің ақпараты)

4.1 СЫРТҚЫ САУДА АЙНАЛЫМЫ

Қазақстан Республикасының **сыртқы сауда айналымы** кеден статистикасының деректері бойынша ұйымдаспаған сауда есебінсіз 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде 33004,6 млн. АҚШ долларын құрады және өткен жылмен салыстырғанда 42,2%-ға өсті, соның ішінде экспорт – 20460,6 млн. АҚШ доллары болып, 45,2%-ға өсті, импорт (тасымалдауға және сақтандыруға байланысты шығыстарды есепке алғанда) - 12544,0 млн. АҚШ доллары болып 37,6%-ға өсті.

Экспорттың тауарлық құрылымы

қорытындысына %-бен

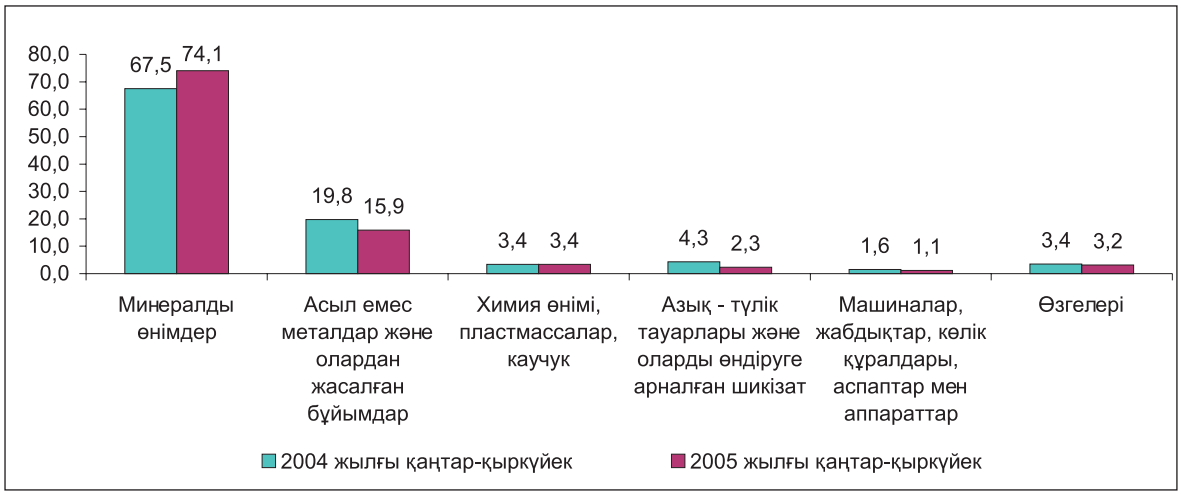

Қазақстан өнімдерінің негізгі сатып алушылары Швейцария (18,7%), Италия (14,8%), Ресей Федерациясы (11,2%), Франция (9,9%), Қытай (9,3%), Нидерланды (3,2%), Иран (2,7%), Израиль (2,5%), АҚШ пен Виргин аралдары (2%-дан), Испания (1,8%), Польша (1,5%), Кипр мен Германия (1,4%-дан).

Талдау кезеңі ішінде экспорттың жалпы көлеміндегі ТМД елдерінің үлесі 15,1% құрады (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 21,4%).

Импорттың тауарлық құрылымы

қорытындысына %-бен

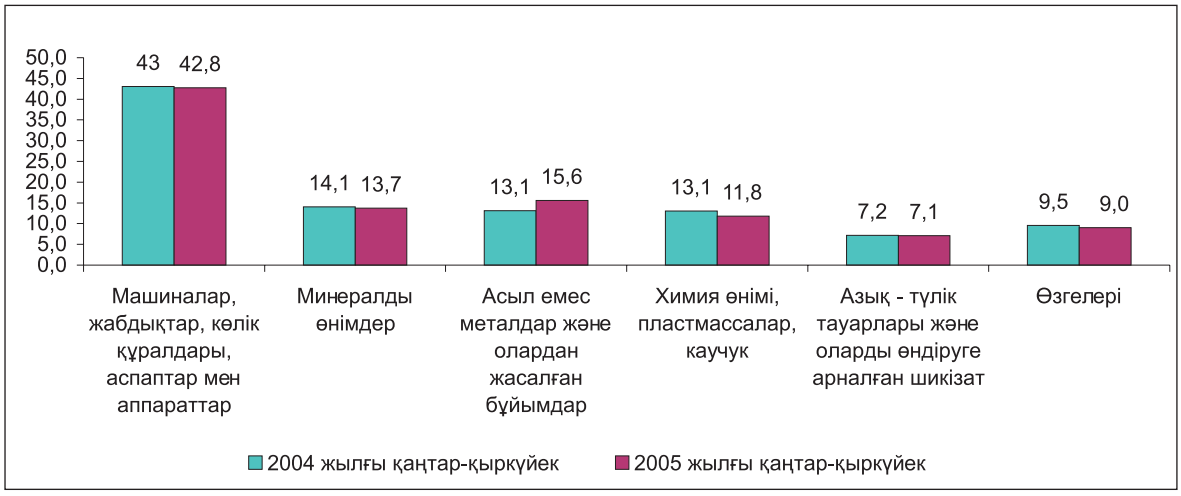

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде инвестициялық тауарлар импорттың жалпы көлемінде 6054,0 млн. долларды немесе 48,3% құрады (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 4216,8 млн. доллар немесе 46,3%).

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде барлық импорттық жеткізілімдердің 46,5% ТМД елдерінің еншісінде болды (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 47,9%). Импорт өнімдерінің негізгі жеткізушілері Ресей Федерациясы (импорттың жалпы көлемінің - 37,5%), Германия (7,6%), Қытай (7,1%), АҚШ (6,9%), Украина (4,8%), Италия (4,2%), Жапония (3,5%), Ұлыбритания (2,6%), Түркия (2,4%), Франция мен Өзбекстан (1,7%-дан), Швеция (1,6%), Корей Республикасы (1,5%), Финляндия мен Беларусь (1,2%-дан) болып табылады.

4.2 ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы 8918,0 млн. АҚШ долларын құрады және 2004 жылдың қаңтар-қыркүйегімен салыстырғанда 20,8%-ға өсті, соның ішінде экспорт - 3089,8 млн. доллар болып, 2,6%-ға өсті, импорт - 5828,2 млн. долларды құрап, 33,4%-ға өсті.

Жалпы тауар айналымындағы ТМД мемлекеттерінің үлесі 27% (2004 жылғы қаңтар-қыркүйекте - 31,8%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде ТМД мемлекеттеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералдық өнімдердің үлес салмағы 56% (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 53%), азық-түлік тауарлары - 11% (18%), химиялық өнімдер - 14% (10%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде ТМД елдерінен әкелінетін импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі 27% (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 29%), минералды өнімдер - 27% (27%), металлургиялық өнімдер - 19% (16%), химиялық тауарлар 10% (12%) құрады.

ТМД елдері минералдық, химиялық және металлургиялық өнімдердің негізгі жеткізушілері болып табылады: 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде осы елдерден әкелінетін минералдық ресурстардың көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 92% (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 91%), металлургиялық өнімдер - 56% (57%), азық-түлік тауарлары - 49% (48%), химиялық тауарлар - 40% (44%) құрады.

4.3 ӘЛЕМНІҢ БАСҚА ЕЛДЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда айналымы 24086,6 млн. АҚШ долларын құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 52,2%-ға өсті, соның ішінде экспорт – 17370,8 млн. АҚШ доллары болып, 56,8%-ға өсті, импорт – 6715,8 млн. АҚШ долларын құрап, 41,5%-ға өсті.

Әлемнің басқа елдеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералды шикізаттың үлес салмағы 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде 77%, (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 71%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері - 17% (22%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде әлемнің басқа елдерінен әкелінген импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі 57% (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 56%), азық-түлік тауарлары - 7% (7%), химия өнімдері - 13% (14%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері - 13% (11%) құрады.

Елдің аса маңызды тауарларға қажеттілігін қамтамасыз етуде әлемнің басқа елдері үлкен роль атқарады: осы елдерден әкелінген машина жасау өнімдерінің көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде 71% (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде - 67%), фармацевтикалық тауарлар - 87% (84%), киім - 84% (85%), азық -түлік тауарлары - 51% (52%) құрады.

5. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Қаржы емес активтерге инвестициялар

2005 жылғы қаңтар-қазанда қаржы емес активтерге жұмсалған инвестициялардың бағалау көлемі (материалдық айналым қаражатының қорларын толтыратын инвестицияларсыз) 1667,7 млрд. теңгені құрады, оның 96,8% негізгі капиталға жұмсалған инвестицияларға келеді.

Негізгі капиталға инвестициялар

2005 жылғы қаңтар-қазанда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар 1614,3 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 1,2 есе көп.

2005 жылғы қаңтар-қазанда инвестицияның өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда республиканың 13 өңірінде байқалды. Мұның өзінде ең көп өсуі Атырау (1,6 есе), Солтүстік Қазақстан (1,5 есе), Оңтүстік Қазақстан, Қарағанды (1,4 есе), Шығыс Қазақстан, Ақтөбе (1,3 есе), Алматы, Павлодар, Қызылорда (1,2 есе) облыстарында тіркелді.

2004 жылғы қаңтар- қазанмен салыстырғанда инвестиция көлемінің төмендеуі Батыс Қазақстан (1,4 есе), Жамбыл (7%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (4,3%-ға) байқалды.

2005 жылғы қаңтар-қазанда шаруашылық жүргізуші субъектілердің меншікті қаражаттары (57,7%) және шетел инвестициялары (25,7%) негізгі капиталға қаражат салудың негізгі көздері болып табылады. Бюджет қаражаты 11,8%, қарыз қаражаты 4,8% құрады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың негізгі көлемін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар мен ұйымдар (59,9%), сондай-ақ қызметін Қазақстан Республикасы аумағында жүзеге асыратын басқа мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілері (27,3%) игерді. Мемлекеттік сектор үлесі – 12,8%.

Мұнай және табиғи газ өндіру - негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінен 35,4%, жылжымайтын мүлікпен операциялар – 21,4% (геологиялық барлау мен инженерлік іздестірулер есебінен), көлік және байланыс – 13,5%, өңдеу өнеркәсібі – 10,9% басым салалар болып табылады.

Шетел инвестицияларының жалпыреспубликалық көлемінің қомақты үлесі Атырау (73,3%), Қарағанды (8,3%) облыстарында игерілді.

Негізгі қаражаттарды құру және жетілдіру үшін жұмыстар мен шығындар түріне байланысты негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрамы төменде келтірілген.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың технологиялық құрылымы

пайызбен

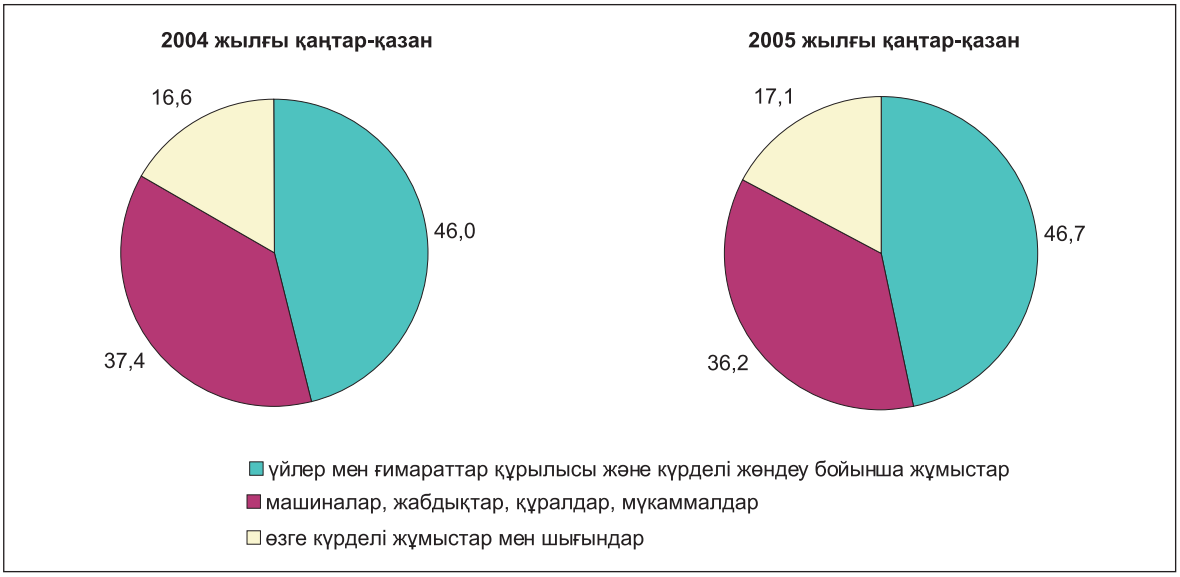

6. БАҒА

6.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

2005 жылдың қазанында республиканың **тұтыну рыногында** тауарлар мен қызмет көрсету бағасы 2004 жылдың қазанымен салыстырғанда 7,9%-ға, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 6%-ға, өткен аймен салыстырғанда – 1%-ға өсті. Орташа жылдық есептеуде инфляция 7,6% құрады. Жыл басынан бергі кезеңде (қазан 2004 жылғы желтоқсанға) тамақ өнімдері бағасының 5,4%-ға көтерілуі инфляцияға едәуір – 2,7%, ал ақылы қызмет көрсетуге тиісінше – 7,3% және 1,9%, азық-түлік емес тауарларға – 5,9% және 1,4% үлес әкелді. Ағымдағы жылдың қазанында базалық инфляция (көкөніс пен жеміс, көмір мен бензин бағаларының көтерілуін есепке алмағанда) 2004 жылдың қазанымен салыстырғанда 6,9%, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 5,3%, ағымдағы жылдың өткен айымен салыстырғанда – 0,9%, орташа жылдық есептеуде – 6,8% болды.

Ағымдағы жылдың қазанында **азық-түлік тауарларының** бағасы өткен аймен салыстырғанда 0,6%-ға өсті. Жұмыртқа бағасының – 8,1%-ға, сүт өнімдерінің – 3,2%-ға елеулі өсімі өндірушілердегі олардың қозғалысымен байланысты. Базарда ет бағасының 0,9%-ға өсуі көп жағдайда жылқы етінің 3%-ға және шошқа етінің – 1,9%-ға қымбаттауынан туындады. Сиыр еті бағасы 0,4%-ға, қой еті, құс еті мен шұжық өнімдерінің бағасы – 0,8-1,2%-ға өсті. Нан өнімдері мен жарма өнімдері ішінен күріш бағасы – 2,2%-ға, тоқаш пен ұн кондитер өнімдерінің бағасы – 0,5%-ға, жарма мен макарон өнімдері – 0,6%-дан өсті. Көкөністер мен жемістер бағасының – 1,4%-ға, қант бағасының – 0,4%-ға төмендеуі тіркелді.

2005 жылы азық-түлік тауарлары бағаларының өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

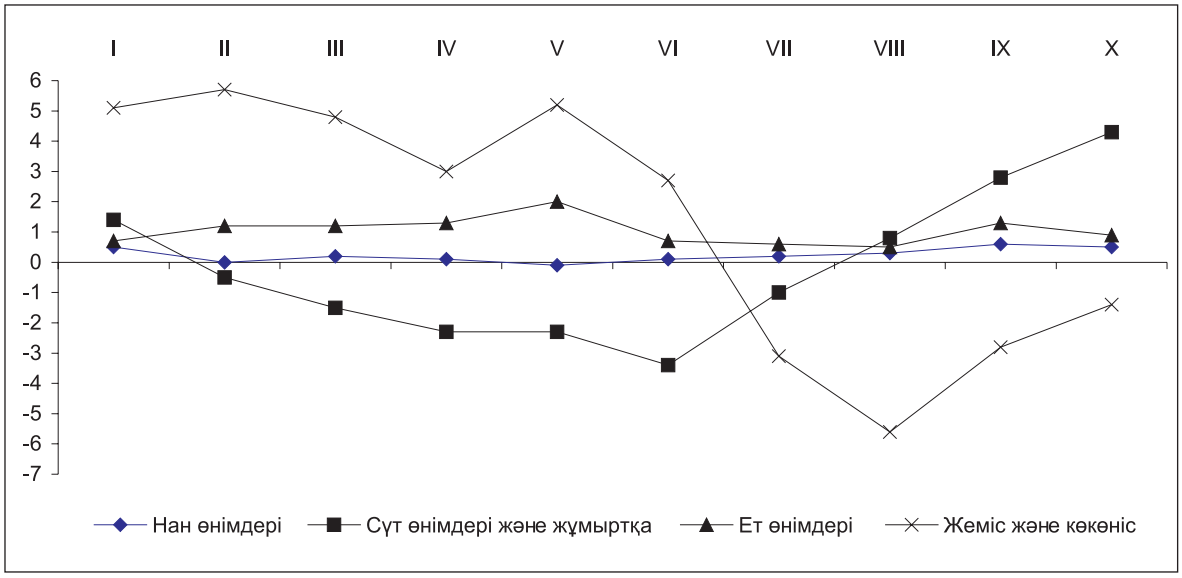

Күнкөрістің ең төменгі шамасы халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы негізгі тамақ өнімдерінің ең төменгі тұтыну мөлшерінен есептеп шығарғанда ағымдағы жылдың ?азанында 2004 жылдың желтоқсанына қарағанда 5,5%-ға өсіп, өткен аймен салыстырғанда – 0,1%-ға өсіп 5953 теңгені құрады (тамақ өнімдері – 4167 теңге, азық-түлік емес тауарлар және ақылы қызмет көрсету – 1786 теңге). Ағымдағы жылдың қазанында оның құрылымындағы ет пен балық сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 24,1%, сүт, тоңмай өнімдері мен жұмыртқа – 18,6%, көкөністер мен жемістер – 11,2%, нан өнімдері – 11,7%, қант, шай және дәмдеуіштер – 4,4% болды.

Ағымдағы жылдың қазанында **азық-түлік емес тауарлар** рыногында баға 1,8%-ға өсті. Бұл өсімнің жартысын халыққа арналған энергоресурстардың: бензиннің – 13%-ға, дизель отыны мен мазуттың 11,8%-ға, көмірдің – 3,4%-ға қымбаттауы әкелді. Киім мен аяқкиім бағасы – 1%-ға, үй тұрмысында пайдаланатын тауарлардың бағасы – 0,6%-ға жеке гигиена тауарларының бағалары – 0,3%-ға жоғары болды.

Ағымдағы жылдың өткен айында **ақылы қызмет көрсету** бағасы 0,9% өсті, бұл ағымдағы жылдың қыркүйегіне қарағанда 0,4 пайыздық пунктке аз. Білім беру мекемелерінде қызмет көрсету бағалары өсімінің қарқыны ағымдағы жылдың қыркүйегінде 10,4%-дан қазанда 3,1%-ға дейін баяулады. Мәдениет мекемелерінің қызметі үшін ақы төлеу – 1,1%-ға, денсаулық сақтау – 0,9%-ға, жолаушылар көлігінің қызметі үшін ақы төлеу – 0,6%-ға өсті. Сумен жабдықтау, жылу және электр энергиясы тарифтері өзгер-

месе де, тұрғын үй-коммуналдық қызметінің тарифтері 0,7%-ға, ал газбен жабдықтау тарифтері 3,8%-ға, тұрғын-үйді ұстау тарифтері – 0,8%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың қазанында халықтың табысы ең төмен топтарына арналған тұтыну бағаларының индексі 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 105,8%, табысы ең көп топтарына арналған тұтыну бағаларының индексі 106,1%, ал өткен айға қарағанда тиісінше – 100,7% және101,1% болды.

Жыл басынан бергі кезеңде тұтыну тауарлары мен қызметтері бағаларының өсімі өңірлердің жартысында 4,8-5,4%, бесеуінде – 5,8%-6,4% және үшеуінде – 6,6-7,3% құрады.

6.2 ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНДАҒЫ БАҒАЛАР

Өндірістік сипаттағы қызметтерді қоса есептегенде өнеркәсіп өнімдерін өндіруші-кәсіпорындардың бағалары ағымдағы жылдың қазанында 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда – 23,6%-ға көтерілді. Өндірілген өнім ай ішінде 1,7%-ға, өндірістік сипаттағы қызметтер – 0,1%-ға арзандады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдердің тобындағы аралық тұтынатын тауарлардың бағасы 1,9%-ға төмендеді, өндіріс құралдары – 0,5%-ға, тұтыну тауарлары – 0,3%-ға өсті.

Өткен айда өнеркәсіптегі бағалардың теріс серпінінің негізгі факторына республикадағы мұнай бағасының 3,3%-ға төмендеуі жатады, ол сыртқы рыноктағы көмірсутек бағасының арзандағанынан туындады. Табиғи газдың бағасы 0,1%-ға төмендеді, көмір, электр және жылу энергиясы бұрынғы деңгейде қалды, тек қана өңделген мұнай өнімдерінің бағасы – 0,4%-ға көтерілді. Ай ішінде энергоресурстардың бағасы мен тарифтері тұтастай 2,5%-ға төмендеді (қыркүйекте – 5,2%-ға өсті).

2004 және 2005 жылдардағы мұнайға өндіруші-кәсіпорындар бағасының өзгеруі

өткен жылдың желтоқсанына пайызбен

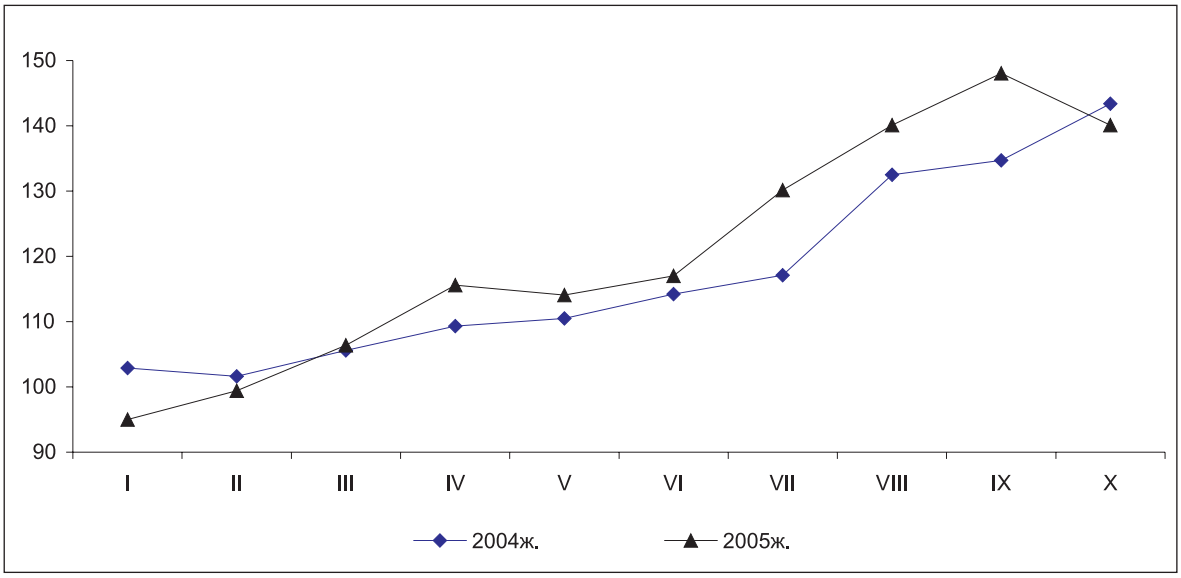

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде бағалардың көтерілуінен кейін олардың төмендеуі металлургия өнеркәсібінде 2%-ға, қазанда 0,5%-ға, қара металлургия – тиісінше, 1% және 3,2%-ға тіркелген. Бір мезгілде бағалардың өсуі түсті металлға 1,9%-ға жалғасты, ол осы тауарға сыртқы сауда конъюнктурсының қолайлығынан туындаған. Мырыш 9,2%-ға, қымбат металдар – 1,8%-ға, мыс –1,4%-ға, қорғасын – 1%-ға қымбаттады. Химия өнеркәсібінде бағалар қайтадан 0,2%-ға төмендеді, ол тыңайтқыштың 0,9%-ға және негізгі химия өнімдерінің – 0,4%-ға арзандағанынан болды. Бояулар мен лактар, керісінше, 0,7%-ға, фармацевтикалық препараттар – 0,2%-ға қымбаттады.

Ағымдағы жылдың қазанында отандық тамақ өнімдерін өндірушілер бағасы 0,4%-ға (қыркүйекте – 0,1%-ға), мал еті – 2%-ға (0,4%-ға), және одан жасалған өнімдер – 1,6%-ға (0,4%-ға) өсті. Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде құс етінің бағасы 13,5%-ға өсті, ал өткен айда олардың төмендеуі 1,5%-ға белгіленген. Бағалардың өсуі сүт өнімдеріне 2,6%-ға және шай - 1,9%-ға сақталды, ол шикізаттың қымбаттауынан туындады. Аграрилердегі астықтың арзандауы, бұдан ары өндірушілердегі ұн бағасының 1%-ға және жарма бағасының – 2,8-ға арзандауына себепші болды. Бірақ макарон өнімдері осы кезең ішінде 0,2%-ға, малға арналған азық – 0,6%-ға қымбаттады.

Өткен айда бақылаудағы өндірістік сипаттағы қызметтер тарифтерінің төмендеуі газеттерді басу кезінде 0,4%-ға, мұнай мен газ өндіру - 0,2%-ға белгіленген, қалған түрлеріне бағалар өзгеріссіз қалды.

Технологиялық процесс үшін өнеркәсіп кәсіпорындарымен сатып алынған өндірістік ресурстардың баға индексі, ағымдағы жылдың қазанында қыркүйекпен салыстырғанда 102,1%-ды, 2004ж.

желтоқсанда –105,1%-ды құрады. Республикада сатып алынған шикізат пен материалдардың бағасы ай ішінде 2,5%-ға, алыс шетелде – 0,5%-ға, жақын шетелде –0,4%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың қазанында **ауыл шаруашылығы өнімдерін өткізу бағасының индексі** өткен аймен салыстырғанда 98,9% (өткен жылдың осы кезеңінде – 99,2%), 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда - 100,4% (103,2%) құрады.

Өткен айда өсімдік шаруашылығы өнімдерінің 3,6%-ға төмендеуі дәнді дақылдардың 4%-ға арзандауымен байланысты болды. Бидай бағасы 4,9%-ға, қарақұмық пен арпа - 1%-дан төмен, ал күріш – 1,9%-ға, тары - 0,9%-ға жоғары болды. Қызанақ бір ай ішінде 1,1%-ға қымбаттағанымен, қияр мен асханалық қызылша 2,7-2,9%-ға, пияз, сәбіз бен қырыққабат –0,2-0,6%-ға арзандады. Тұтастай алғанда көкөніс өнімдері бағасы 0,5%-ға төмендеді, ал картоп бағасы 0,1%-ға, күнбағыс тұқымдары - 0,6%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың қазанында мал шаруашылығы өнімдері бағасының өсімі қыркүйекпен салыстырғанда 2% (жыл басынан бергі кезеңде – 4,8%) құрады. Мал мен құс еті 0,7%, ал шошқа еті -1,8%, құс еті – 1,3% жылқы, ірі қара мал мен қой еті – 0,2-0,5% қымбат болды. Ағымдағы жылдың қыркүйегінде жұмыртқа бағасының 7,6%-ға өсуінен кейін, қазанда баға қайтадан 7,4%-ға өсті. Сүт бағасы – 3,7%-ға, жүн бағасы 0,3%-ға өсті, ал елтірі бағасы осы шамада төмендеді.

Ағымдағы жылдың қазанында қыркүйекке қарағанда **құрылыстағы баға индексі** 100,3% (өткен жылдың тиісті кезеңінде – 100,5%), ағымдағы жылдың қаңтар-қазанында – 104,6% (105%) болды. Құрылыс өндірісі технологиялық құрылымдары элементтері ішінен құрылыс-монтаж жұмыстарының бағасы бір ай ішінде 0,5%-ға, технологиялық жабдық бағасы – 0,2%-ға өсті, өзге де жұмыстар бағасы мен шығындар өзгерген жоқ.

2005 жылы құрылыстағы баға индексі

өткен айға пайызбен

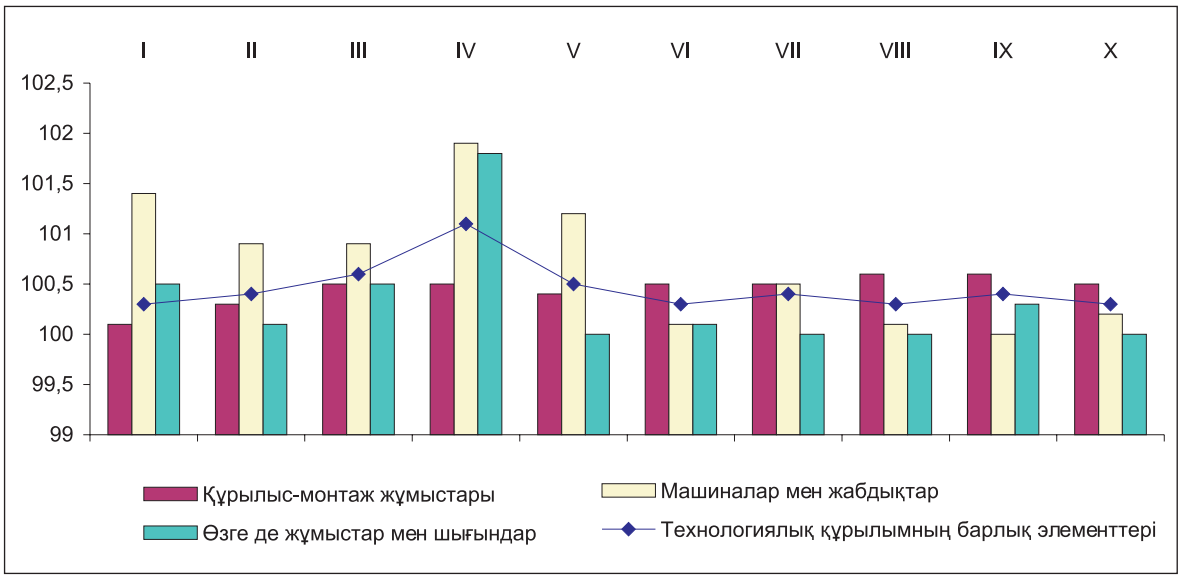

Ағымдағы жылдың қазанында құрылыс ұйымдары сатып алған материалдар, бөлшектер мен конструкциялар 0,5%-ға, ал қыш кірпіш – 1,5%-ға, ұсақталған тас, құм, лак және минералмақта тақталар – 1-1,1%-ға, су-газ құбырлары, құрылыс ерітінділері мен шыны – 0,7-0,9%-ға, портландцемент, тауарлық бетон, ағаш материалдары мен олифа – 0,1-0,2%-ға қымбаттады.

Жыл басынан бергі кезеңде **көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау қызметтері тарифтерінің индексі** 100,5%, өткен айда – 100% құрады.

Қазанда автомобильдермен жүк жеткізу 0,8%-ға (ағымдағы жылдың қаңтар-қазанында – 3,1%-ға), республика шегіне – 1,1%, ел ішінде – 0,8%-ға қымбат болды. Әуе, темір жол, өзен және құбыр көлігі түрлерімен жүк тасымалдау тарифтері өзгеріссіз қалды.

7. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

7.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетінің орындалуы

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. ҚР Қаржы министрлігінің жедел деректеріне сәйкес **2005 жылдың 1 қазанына** табыс көлемі 1383,3 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 қазанына – 925,1 млрд. теңге), шығындар – 1153,3 млрд. теңгені (2004 жылдың 1 қазанына 944,3 млрд. теңге), операциялық сальдо – 230 млрд. теңгені құрады. Бюджеттік таза кредит беруге - 1,8 млрд. теңгеден, ал қаржы активтерінің операция бойынша сальдосына – 83,6 млрд. теңгеден келді. Бюджет профициті 144,6 млрд. теңге деңгейінде анықталды. 2004 жылдың тиісті кезең көрсеткіштерімен салыстырғанда табыс көлемі бойынша деректер – 49,5%-ға, ал шығындар – 22,1%-ға өсті.

2005 жылдың 1 қазанына табыс жылдың нақтыланған бюджетіне қатынасы бойынша 85,8%, мемлекеттік бюджет шығындары – 70,6% орындалды.

Салық түсімдері құрылымында негізгі үлес корпоративтік табыс салығына – 37% (488,1 млрд. теңге) және ҚҚС (қосымша құн салығына) – 18,5% (244,1 млрд. теңге) келеді. Көрсетілген салықтар бойынша 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден тиісінше 2,1 есе және 27,7% асатын түсімдердің ең көп өсімі байқалады.

Бюджеттің барлық шығындар көлемінен әлеуметтік қызмет көрсетуге 51,8%, жалпы мемлекеттік қызмет көрсетуге және қорғанысқа – 20,2% келеді. Төменде 2005 жылдың 1 қазанына мемлекеттік бюджет шығындарының құрылымы келтірілген:

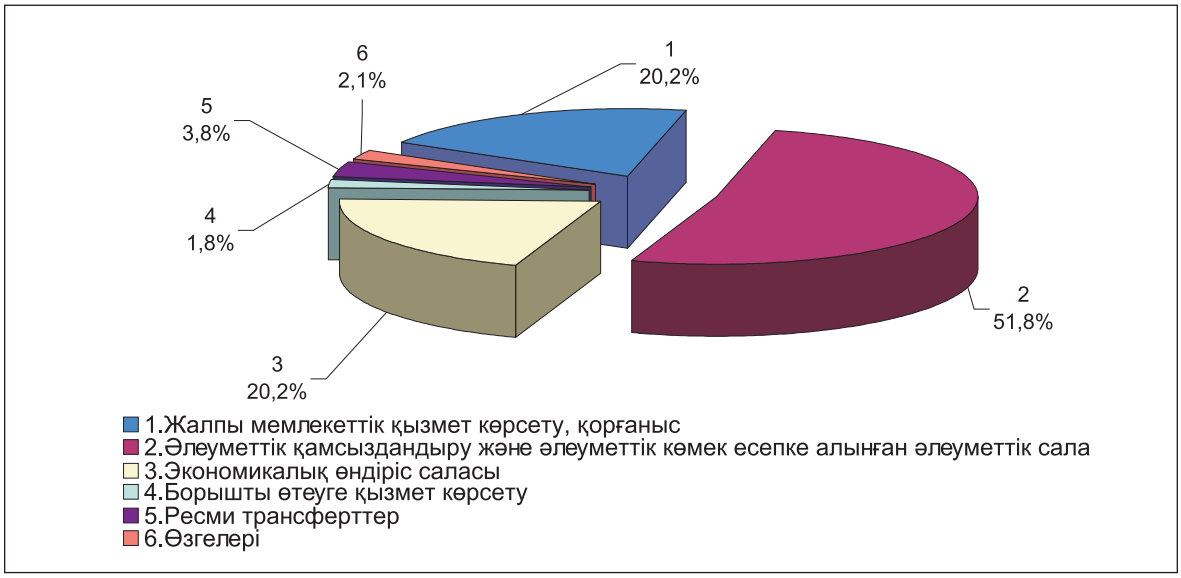

2005 жылдың 1 қазанына мемлекеттік бюджет тапшылығын қаржыландырудың (профицитті пайдалану) жалпы көлемі 144,6 млрд. теңгені, одан ішкі түсім 105 млрд. теңгені құрады. Бюджетті қаржыландыруға 158,8 млрд. теңге бюджет қаражаттарының бос қалдықтары пайдаланылды.

2005 жылдың 1 қазанына республикалық бюджетке түскен табыс көлемі – 1124 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 62,3% артық (692,4 млрд. теңге).

2004 жылдың тиісті кезеңімен (741,9 млрд. теңге) салыстырғанда шығындар 20,3% -ға өсіп, 892,2 млрд. теңгені құрады. Операциялық сальдо 231,8 млрд. теңгені, бюджеттік таза кредит беру 41 млрд. теңгені, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 79 млрд. теңгені құрады. Бюджет профициті 111,8 млрд. теңге деңгейінде қалыптасты.

Есепті кезеңде республикалық бюджет табысының 89,6%-ын салықтар, 3,1%-ын - салықтан тыс табыс, 7%-ын - ресми трансферттер, негізгі капитал сатудан – 0,3% құрады.

Шығындардың негізгі бөлігі әлеуметтік салаға – 37,4% (333,9 млрд. теңге) және жалпы мемлекеттік қызмет көрсетуге, қорғанысқа – 21,8% (194,5 млрд. теңге) келеді.

Жергілікті бюджетке осы кезең ішінде түскен табыс 551,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңі деңгейінен 22,8%-ға артық (448,6 млрд. теңге), шығындар – 552,8 млрд. теңге, 26,9%-ға (2004 жылдың 1 қазанына 435,6 млрд. теңге) жоғары. Операциялық сальдо -1,7 млрд. теңгені, бюд-

жеттік таза кредит беру -0,9 млрд. теңгені, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 4,6 млрд. теңгені құрады. Бюджет тапшылығы 5,4 млрд. теңге деңгейінде анықталды.

Жекешелендіру

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитетінің деректері бойынша)

Тұтастай алғанда 2005 жылдың үшінші тоқсанында республикалық бюджетке сатылған және сатып алынған жекешелендіру объектілерінен 8420,6 млн.теңге түсті.

2005 жылдың 3 тоқсанында мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті және оның облыстық бөлімшелері мемлекеттік мүліктің 929 объектісін сатты, одан 14 бірлік немесе жекешелендірілген обьектілердің санынан (1,5%) мемлекеттік пакет акцияларын және қатысудың мемлекеттік үлесін құрады, 8 бірлік (0,9%) – мемлекеттік кәсіпорындар мен мекемелердің бөлімшелері мен құрылымдық бірліктері мүліктік кешендері және 907 бірлік, немесе (97,6%) - “өзге мемлекеттік мүліктер”, оған мемлекеттік кәсіпорындар мен мемлекеттік мекемелердің, жылжымайтын мүлік және әлеуметтік сала обьектілерінің акционерлік қоғамдар, шаруашылық серіктестіктердің жарғылық капиталына кірмейтін, бірақ олардың теңгерімінде тұрған айналымнан тыс активтердің жекелеген түрлері кіреді.

Мемлекеттік мүлік түрлері бойынша жекешелендірілген обьектілерді бөлу диаграммада көрсетілген (нақты сатылған обьектілердің жалпы санына пайызбен):

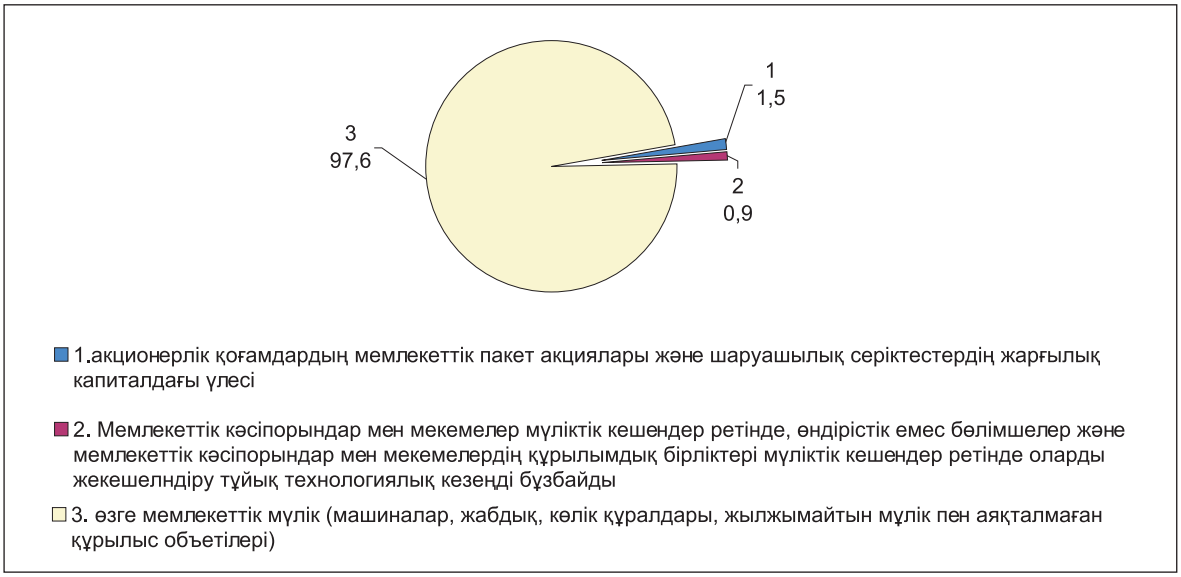

2005 жылдың 3 тоқсанында сатылған обьектілердің жалпы санының барлығы мемлекеттік меншік болып табылды. 2005 жылғы 3 тоқсандағы мемлекеттік обьектілердің экономикалық қызмет түрлері арасынан 3 бірлік кен өндіру өнеркәсібінде (1 объектінің сату бағасы 2648,7 млн. теңге), 5 бірлік өңдеу өнеркәсібінде (1 объектінің сату бағасы 4918,5 млн. теңге), 1 бірлік саудаға (1 обьектінің сату бағасы 10 мың теңгені құрайды), 1 бірлік құрылысқа (1 обьектінің сату бағасы 75 мың теңгені), 1 бірлік көлікке (1 обьектінің сату бағасы 510 мың теңгені) және 3 бірлік өзгелерге (1 обьект 254,5 млн.теңге) жатады.

2005 жылдың 3 тоқсанында республикалық меншік обьектілерінің ең көбі Астана қаласында (102 объект және 1 объектінің орташа сату бағасы - 456,8 мың теңгені құрады) және Шығыс Қазақстан (111 объект және 1 объектінің орташа сату бағасы - 137 мың теңге), Ақмола (95 объект және 1 обьектінің орташа сату бағасы - 572) Қарағанды (71 объект және 1 обьектінің орташа сату бағасы – 957,6 мың теңге), облыстарында жекешелендірілді.

Объектілерді жекешелендіру аукциондар (қатысушылар өздерінің ұсыныстарын көпшілік алдында жариялайтын сауда-саттық түрі), тендерлер (қатысушылар өздерінің ұсыныстарын жазбаша жабық конвертте немесе сатушының қалауы бойынша көпшілік алдында жариялайтын сауда-саттық түрі), тікелей атаулы сату арқылы (обьектілер тендерлік негізде жалға немесе кейіннен сатып алу құқығына ие болатын сенімгерлік басқаруға берілетін жекешелендіру түрі) және қор биржасы арқылы (ұйымдастырылған бағалы қағаздардың жұмыс істейтін рыногі) жүзеге асырылды.

2005 жылғы 3 тоқсанда кәсіпорындардың ең көп саны ашық ағылшын әдісімен (бастапқы бағасы көтерілген) аукциондары арқылы 39,8%-ға немесе есепті кезеңде өткізілгендер санынан 361 объект сатылды; голландық әдісімен (сату барысында бастапқы баға жарияланған адыммен төмендетіледі) 58,9%-ға немесе 534 объектіге сонымен бірге обьектілерді сатудың голландық әдісі обьектілер сатудың ағылшын әдісіне қарағанда 19,1 пайыздық пунктке асып түседі.

2005 жылғы 3 тоқсанда “өзгелері” санаттарына жататын 95,9% объект сатылды (жылжымайтын мүлік, аяқталмаған құрылыс обьектілері, жеке машиналар, жабдық, көлік құралдары). Сонымен бірге 57,6% объект сауда-саттықтың голландық әдісі арқылы сатылды (бастапқы бағасы төмендетілген), бұл ең алдымен сатуға қойылған “өзге объектілердің” көпшілігінің тартымсыздығымен байланысты.

7.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІ

Ірі және орта кәсіпорындар мен ұйымдардың қаржы қызметі

2005 жылғы қыркүйектің жедел деректеріне 1105 ірі және 3480 орта кәсіпорындардың (ұйымдардың) көрсеткіштері енгізілді. Есеп берген субъектілердің сальдоланған қаржы нәтижесі 176,2 млрд. теңге табыс ретінде анықталды), бұл көрсеткіш 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 19,9%-ға жоғары (146,9 млрд. теңге). 2005 жылдың қыркүйегінде кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы тұтастай алғанда 33,2% болды. Есепті айда жиынтықты кірістің негізгі бөлігі кен өндіру өнеркәсібі есебінен 64,6% немесе 113,9 млрд. теңгеде қалыптасты, олардан шикі мұнай мен табиғи газ өндіретін кәсіпорындарда 93,9% немесе 106,9 млрд. теңгеден келеді. Өңдеу өнеркәсібінің үлесі – 18% (31,7 млрд теңге), көлік және байланыс үлесі – 5,3% (9,4 млрд.теңге) құрады. 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда оң қаржы нәтижелерінің өсуі кен өндіру өнеркәсібінде 42,7% (79,8 млрд. теңге), өңдеу өнеркәсібінде 46,1% (21,7 млрд. тенге) өскені, көлік және байланыста 63,3% (25,6 млрд. теңге) төмендегені байқалады.

Өңірлер бойынша табыстың жалпы нәтижесінен ең көп сомасы Атырау облысына – 57,3 млрд. теңгеден (32,5%), Ақтөбе облысына – 30,9 млрд. теңгеден (17,5%), Маңғыстау облысына – 18,9 млрд. теңгеден (10,7%) және Астана қаласына – 14,5 млрд.теңгеден (8,2%) келеді.

2005 жылдың қыркүйегінде есеп берген субъектілердің жалпы санының 36,2%-на (1658 бірлігі) 37 млрд. теңге сомада залал келді. Залалдың жоғары деңгейі шаруашылық серіктестіктерінде байқалады оларға барлық залал көлемінен 38,9% (14,4 млрд. теңге) келеді.

Экономиканың өнеркәсіп секторы үлесіне залалдың жалпы көлемінен 38,4% немесе 14,2 млрд. теңгеден келеді. Бұл саладағы 553 залалды кәсіпорынның электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу бойынша 179 кәсіпорын үлесіне экономиканың осы секторы көлемінен 23,2% немесе 3,3 млрд. теңге залал және өңдеу өнеркәсібінің 320 субъектісіне 28,2% немесе 4 млрд. теңге залал келді. Залалды кәсіпорындардың (ұйымдардың) ең көп үлес салмағы Солтүстік Қазақстан облысында – 48% (244 есеп берген кәсіпорынның – 117-і), Ақмола облысында – 51% (351 есеп берген кәсіпорынның – 179-ы), Қарағанды облысында – 39,7% (353 есеп берген кәсіпорынның – 140-ы) Шығыс Қазақстан облысында – 39,4% (371 есеп берген кәсіпорыннның –146-ы) белгіленді.

Орта және ірі кәсіпорындар мен ұйымдардың өзара есеп айырысу жайы

2005 жылдың 1 қазанына міндеттемелер бойынша берешектің жиынтық көлемі – 4712,5 млрд. теңге, одан міндеттеме бойынша мерзімі өткен берешектің үлесі – 2,9% (134,8 млрд. теңге) құрады. 2004 жылдың 1 қазанындағы деректермен салыстырғанда (3476,8 млрд. теңге) міндеттемелер көлемінің ұлғаюы 35,5% немесе 1235,7 млрд. теңгені құрады, оның мерзімі өткен бөлігі 20,3% немесе 34,4 млрд. теңгеге кеміді (2004 жылдың 1 қазанына – 169,2 млрд. теңге). Міндеттемелер құрамында негізгі үлеске ие жеткізушілермен және мердігерлермен есеп айырысу – 17,7%, банктердің қарыздары – 20,2%. Өнеркәсіп салаларында жалпы міндеттемелер көлемінің 54,3% (2558,7 млрд. теңге) және барлық мерзімі өткен міндеттемелер сомасынан 68,3% (92,1 млрд. теңге) шоғырланған.

2005 жылдың 1 қазанына өңірлер бойынша міндеттемелер бойынша берешектің ең көп үлесі - Атырау облысына – 21,1% (995,5 млрд. теңге), Астана қаласына – 21,1% (996,6 млрд. теңге), Алматы қаласына – 20,5% (967,3 млрд. теңге) келеді.

2005 жылдың 1 қазанына жұмысшылар мен қызметшілердің жалақысы бойынша мерзімі өткен берешек жалпы жалақы бойынша берешектің (41,9 млрд. теңге) 6%-ын (2,5 млрд. теңге) құрады, мұның өзінде 48%-ы (1,2 млрд. теңгесі) ұзақтығы 3 айдан көп берешек.

??ірлер бойынша жалақы бойынша берешектің аса көп үлесі - Маңғыстау облысына – 16% (24 бірлікте 0,4 млрд. теңге), Қарағанды облысына 16% (29 бірлікте 0,4 млрд. теңге) және Шығыс Қазақстан облысына – 16% (77 бірлікте 0,4 млрд. теңге) келеді.

Тұтастай алғанда кәсіпорындар мен ұйымдар бойынша дебиторлық берешек – 2004 жылдың 1 қазанындағы деректермен (1838,2 млрд. теңге) салыстырғанда 32,9% өсіп 2443,1 млрд. теңгені құрады, одан мерзімі өткендері – 125 млрд. теңге немесе жалпы сомадан 5,1%. 2004 жылдың 1 қазанындағы деректермен (107,8 млрд. теңгеге) салыстырғанда берешектің мерзімі өткен бөлігі 16%-ға өсті.

2005 жылдың 1 қазанына дебиторлық берешектің құрылымындағы негізгі көлемін- 42,4% (1036,4 млрд. теңге) - сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің берешегі алады. Мерзімі өткен дебиторлық берешектің жалпы көлемінің 51,6% (64,5 млрд. теңге) сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің үлесіне тиеді.

7.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ*

Банк статистикасы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 қазанына ақша жиынының көлемі (М3) 2015,8 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 қазанына – 1329,2 млрд. теңге), соның ішінде айналыстағы қолма-қол ақша (М0) – 414,7 млрд. теңге (2004 жылдың 1 қазанына – 312,1 млрд. теңге) болды. М3 көрсеткіші 2004 жылғы қыркүйектің соңындағы деректермен салыстырғанда 51,7%-ға, 2005 жылдың 1 қыркүйегіндегі көрсеткіштермен салыстырғанда 7,1%-ға өсті.

Ақша жиынының жалпы көлеміндегі қолма-қол ақша үлесі 2005 жылғы қыркүйектің соңында 20,6% құрап, алдыңғы айға қарағанда 0,8 пайыздық пунктке төмендеді. 2005 жылдың 1 қазанына ақша қорының (резервтегі ақшаның) жалпы көлемі 642,3 млрд. теңгені құрады және өткен кезеңмен салыстырғанда 15,8%-ға ұлғайды.

Депозиттік ұйымдардағы депозиттер (резидент еместердің шоттарын есепке алмағанда) 2005 жылдың 1 қазанына 1601,1 млрд. теңгені (2004 жылдың 1 қазанына – 1017,1 млрд. теңге) құрады, 2004 жылғы қыркүйектің соңындағы деректер деңгейінен – 57,4%-ға асып, 2005 жылдың 1 қыркүйегіндегі көрсеткіштен 8,2%-ға өсті.

Депозиттердің жалпы көлеміндегі 32,7%-ды немесе 523,8 млрд. теңгені халық салымдары алып отыр, бұл 2004 жылдың 1 қазанындағы деректермен салыстырғанда (399,3 млрд. теңге) 31,2% құрады. 2005 жылдың 1 қазанындағы жағдай бойынша халық депозиттері (салымдары) 2005 жылдың 1 қыркүйегіндегі деректермен салыстырғанда (515,5 млрд. теңге) 1,6%-ға, одан шетел валютасында 0,5%-ға өсті. Халық депозиттерінің жалпы көлеміндегі ең көп үлесі ұлттық валютадағы салымдарға – 55,3% (289,5 млрд. теңге) келеді.

Экономика саласындағы **екінші деңгейдегі банктердің кредит салымдары** 2005 жылдың 1 қазанына 2118,5 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 қазанына – 1328,9 млрд. теңге), мұның 49%-ы (1039 млрд. теңге) шетел валютасындағы кредиттер болып отыр. Кредиттер 2004 жылғы қыркүйектің соңындағы деректермен салыстырғанда 59,4%-ға, өткен аймен салыстырғанда 4%-ға өсті.

Кредит салымдарының жалпы көлемінде ұзақ мерзімді несиенің үлесі – 68,2%-ды немесе 1445,3 млрд. теңгені құрады және өткен аймен салыстырғанда 4,5%-ға (1382,5 млрд. теңге), 2004 жылдың 1 қазанындағы деректермен (874,8 млрд. теңге) салыстырғанда 65,2%-ға өсті. Кредиттердің жалпы көлемінің ең көп үлесі саудада – 25,4%, өнеркәсіпте – 16,4%, құрылыста – 11,7%, ауыл шаруашылығында – 6,8% шоғырланған.

2005 жылдың 1 қазанына ЕДБ-нің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берген кредиттері кредит салымдарының жалпы сомасының 20,1%-ын (426,3 млрд. теңге) құрайды. Оның негізгі үлесі Алматы қаласында шоғырланған – 53,8% (229,4 млрд. теңге), одан ұзақ мерзімді кредиттер – 142 млрд. теңге.

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 қазанына кредит беру объектілеріне ақша қаражатын бөлу кезінде айналым қаражаттарын сатып алуға 787,8 млрд. теңге, негізгі қорларды сатып алуға 231,5 млрд. теңге бөлінді, бұл кредит салымдарының жалпы көлемінің (2118,5 млрд. теңге) тиісінше 37,2% %-ын және 10,9%-ын құрайды.

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың қыркүйегінде валюта айырбастау орындарының шетел валютасын сатуы/сатып алуы туралы есебі бойынша жеке тұлғаларға сату көлемі сатып алу көлемінен асып түсті: еуро – 95,6%, АҚШ доллары – 2,8 есе, ресей рублі – 11,8%.

Жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі 2005 жылдың тамызындағы көрсеткіштермен салыстырғанда ресей рублі бойынша – 19,4%-ға төмендеп, АҚШ доллары бойынша – 1,6%-ға, еуро бойынша – 58,2%-ға өсті.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің **қайта қаржыландыруының ресми ставкасы** 2005 жылдың 11 шілдесінен бастап 0,5 пайыздық пунктке өсіп, жылдық деңгейде 8% болып белгіленді.

Мемлекеттік бағалы қағаздардың бастапқы рыногі

2005 жылдың қыркүйегінде мемлекеттік бағалы қағаздар эмиссиясының көлемі атаулы құны бойынша ҚР Ұлттық Банкінің ноттарымен 238,5 млрд. теңге сомада, тиімді жылдық табысы – 2,11% болып белгіленді. 2005 жылдың 1 қазанына айналыстағы барлық мемлекеттік бағалы қағаздардың жалпы көлемі атаулы құны бойынша 575,4 млрд. теңгені құрап, ағымдағы жылдың өткен айдың деңгейінде қалды.

**) Деректер 2004 жылғы маусымнан бастап ХВҚ-ның әдіснамасымен және ақша-кредит статистика деректері мен төлем теңгерімі салыстырмалылығын сәйкестендіру мақсатында қайта қаралды. Өз қызметін ҚР аумағында жүзеге асыратын шетел компанияларының филиалдары мен өкілдіктерінің шоттары міндеттемелердің ішкі активтерге/міндеттемелерге қосылды (бұрын олар міндеттемелердің сыртқы активтерде/міндеттерде көрсетілген).*

8. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

8.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2005 жылдың қазанында (бағалау бойынша) жалдамалы қызметкерлердің саны 4,7 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті айындағыға қарағанда 175,9 мың адамға (3,9%-ға) көп. Олардың санынан 80,1%-ы мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда, 13%-ы - жеке тұлғаларда, 6,9%-ы - шаруа (фермер) қожалықтарында жұмыс істеді.

2005 жылдың үшінші тоқсанында ірі және орта кәсіпорындарда 2,6 млн. адам немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санының 55,6%-ы жұмыс істеді. Бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіге қарағанда 105,3 мың адамға (4,2%-ға) көп. Олардан қоса атқарушылық жағдайларында 10,7 мың адам, азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша 18,8 мың адам жұмыс істеді. Қоса атқарушылардың ең көп саны білім беруде шоғырланды - олардың жалпы санынан 55%, денсаулық сақтауда - 21%, өнеркәсіпте – 5,6%, коммуналдық, әлеуметтік қызмет көрсету саласында – 5,5%. “Шарт бойынша жұмыс істейтіндердің” жалпы санынан қызмет көрсету саласында 64,4%, өнеркәсіп және құрылыста – 34,2%, ауыл, орман және балық шаруашылығында – 1,4% жұмыс істеді.

Ағымдағы жылдың үшінші тоқсанында бір қызметкер орта есеппен 467 сағат жұмыс істеген. Мұның өзінде ауыл шаруашылығында бір қызметкер орта есеппен 514,8 сағат жұмыс істеген, мемлекеттік басқаруда – 495,7 сағат, құрылыста – 494 сағат, қонақ үй –мейрамхана бизнесінде 491,3 сағат, саудада – 485,9 сағат. Жұмыс күнінің орташа ұзақтығы 7,18 сағатты құрады.

2005 жылдың үшінші тоқсанында ірі және орта кәсіпорындарда толық емес жұмыс аптасы (күні) режимінде 24,4 мың адам жұмыс істеді, өндірістің тоқтауына байланысты 14,4 мың адам демалыста болды. Бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қатысты, тиісінше, 0,8 және 4 мың адамға аз. Мәжбүрлі демалыстағы қызметкерлердің жалпы санынан 12,5 мың адам немесе 86,6% (2004 жылдың үшінші тоқсанында – 88,2%) ақшалай өтемақы алмады.

Ағымдағы жылғы қыркүйектің соңында ірі және орта кәсіпорындарда 15 мың бос жұмыс орны болды (қызметкерлердің тізімдік санының 0,6%-ы). Ең көп бос жұмыс орны саны мемлекеттік басқаруда – 4567 бірлік (олардың жалпы санынан 30,4%), өнеркәсіп кәсіпорындарында – 4521 бірлік (30,1%), жылжымайтын мүлікпен жасалатын операцияларды жүзеге асыру саласында– 1612 бірлік (10,7%), көлік және байланыс ұйымдарында– 1125 бірлік (7,5%) тіркелді.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде ірі және орта кәсіпорындарға 676,7 мың адам немесе қызметкерлердің орташа тізімдік санына 26,3%, олардан 29,1 мың адам немесе 4,3% - қайта құрылған жұмыс орындарына қабылданды. Түрлі себептер бойынша осы кезең ішінде 589,5 мың адам (немесе 22,9%) жұмыстан шықты, соның ішінде тұрақтамаушылық себептері бойынша – 468 мың адам (79,4%). Тұрақтамаушылық коэффициенті 18,2% құрады.

2004-2005 жылдары қызметкерлер санының қозғалысы

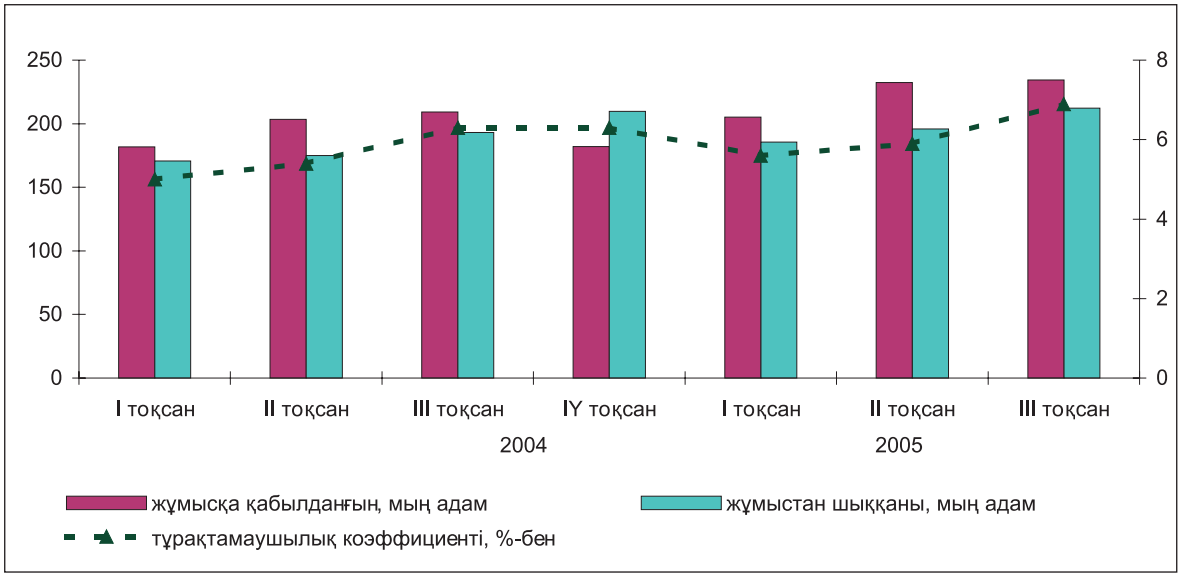

Ағымдағы жылдың тоғыз айы ішінде өнеркәсіп кәсіпорындарына 176,2 мың адам жұмысқа тұрды, олардан қайта құрылған жұмыс орындарына – 7,6 мың адам (қабылданғандардың санынан 4,3%), құрылыста – тиісінше, 11,9 мың және 7,6 мың адам (6,3%), көлік және байланыста – 61,5 мың және 2,5 мың адам (4,1%), білім беруде – 60 мың және 1,2 мың адам (2,1%), ауыл және орман шаруашылығында – 54 мың және 0,7 мың адам (1,3%).

Осы кезең ішінде өнеркәсіптегі жұмыстан шыққан қызметкерлердің үлесі олардың жалпы санынан 29,4%, құрылыста - 16%, көлікте – 9,2%, білім беру саласында – 9,1%, ауыл шаруашылығында – 7,4%.

8.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны 2005 жылдың қазанында (бағалау бойынша) 7,9 млн адамды, экономикада жұмыспен қамтылғандар – 7,2 млн. адамды, жұмыссыздар (табысты жұмысы болмаған, оны үздіксіз іздеген және оған кірісуге әзір адамдар) - 646,4 мың адамды құрады. Жұмыссыздық деңгейі 8,2% (2004 жылдың қазанында – 8,3%) қалыптасты.

Республика экономикасында 2005 жылдың үшінші тоқсанында 7,3 млн адам жұмыспен қамтылды, бұл 2004 жылдың тиісті тоқсанына қарағанда 44,9 мың адамға немесе 0,6%-ға көп. Бұл 15 және одан жоғары жастағы халықтың 64,7%-ы. Жұмыспен қамтылғандардың жалпы санынан 4,1 млн. адамның немесе 56,1% қалалық жерде, 3,2 млн. адамның немесе 43,9% - ауылдық жерде жұмысы болды.

Жұмыспен қамтылған халықтың құрылымында жалдамалы қызметкерлер саны 4,7 млн. адамды (барлық жұмыспен қамтылғандардың 63,4%), ал өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 2,7 млн. адамды (36,6%) құрады. Жалдамалы қызметкерлердің көпшілігі қалалық жерде (олардың жалпы санынан 68,7%) жұмыспен қамтылды. Жұмыспен қамтылған халық ішінен 25-34 жастағы адамдар, олардың жалпы санынан 28,9%, 35-44 жастағылар – 24,9%, 45-54 жастағылар – 21,6% құрады, ал 15-24 жастағы жастар – 16,4% құрады. Жұмыспен қамтылған әрбір төртінші адамның жоғары және орта кәсіптік білімі, әрбір үшіншінің – жалпы орта білімі болды.

2005 жылдың үшінші тоқсанында жұмыссыздар саны 620,8 мың адамды құрады, бұл 2004 жылдың осы тоқсанына қарағанда 13,4 мың адамға (2,1%-ға) аз. Осы кезеңдегі жұмыссыздық деңгейі 0,2 пайыздық пунктке қысқарып, 7,8% қалыптасты. Жұмыссыздардың жалпы санынан қалалық жерде 387,6 мың адам (жұмыссыздық деңгейі – 8,6%), ауылдық жерде – 233,2 мың адам (6,7%) тіркелді.

2004-2005 жылдардағы жұмыссыздық деңгейі

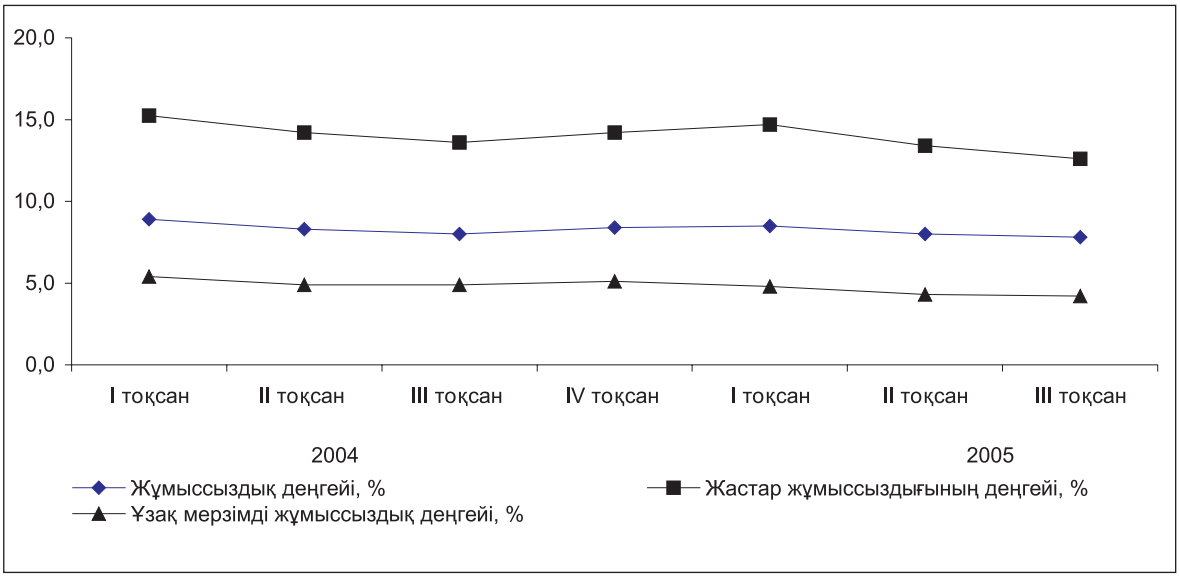

Жұмыссыздар арасында жас құрылымы бойынша ең көп үлес салмақты 15-24 жастағы жастар жалпы саннан – 28,1%, ал 25-29 жастағылар – 16,6%, 30-34 жастағылар – 13,5%, 35-44 жастағылар – 18,8% алды. Жастар жұмыссыздығының деңгейі 12,6% қалыптасты.

Жұмыссыздар арасынан 228,9 мың адамның (олардың жалпы санынан 38,9%) бір жылдан астам жұмысы болмаған, ал – 108,3 мың адам (18,2%) ешқашан жұмыс істемеген. Ұзақ мерзімді жұмыссыздық деңгейі 4,2% қалыптасты. 1 айдан 6 айға дейін 154,6 мың жұмыссыз (25,9%), 6 айдан 12 айға дейін – 90,8 мың адам (15,2%) жұмыссыз болған. Жұмыссыз халықтың жартысына жуығы (48,2%) жалдамалы қызметкер ретінде жұмыс іздеумен айналысқан, одан 69,1%-ы мемлекеттік ұйымдарда, 24,2%-ы – мемлекеттік емес ұйымдарда жұмыс істегісі келетіндер, ал 51,2% - кез келген жұмысқа келіскендер.

Жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны (ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша) 2005 жылғы қазанның соңына 102,2 мың адамды құрады, бұл өткен жылдың осы кезеңіне қарағанда 24,6 мың адамға немесе 19,4%-ға аз. Тіркелген жұмыссыздар санынан жартысынан көбін (65,4 мың адам) - әйелдер және 43,3 мың адамды – ауыл тұрғындары құрады. Экономикалық тұрғыдан белсенді халық санында тіркелген жұмыссыздар үлесі 1,3 % қалыптасты (2004 жылдың қазанында – 1,6%).

8.3 ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

2005 жылдың қыркүйегінде бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 35367 теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 24,4%-ға өсті, нақты көрінісінде – 15,3%, қаңтар-қыркүйекте – тиісінше, 32013 теңге, 17,5%-ға және 9,3%-ға өсті.

2004-2005 жылдардағы еңбек ақы

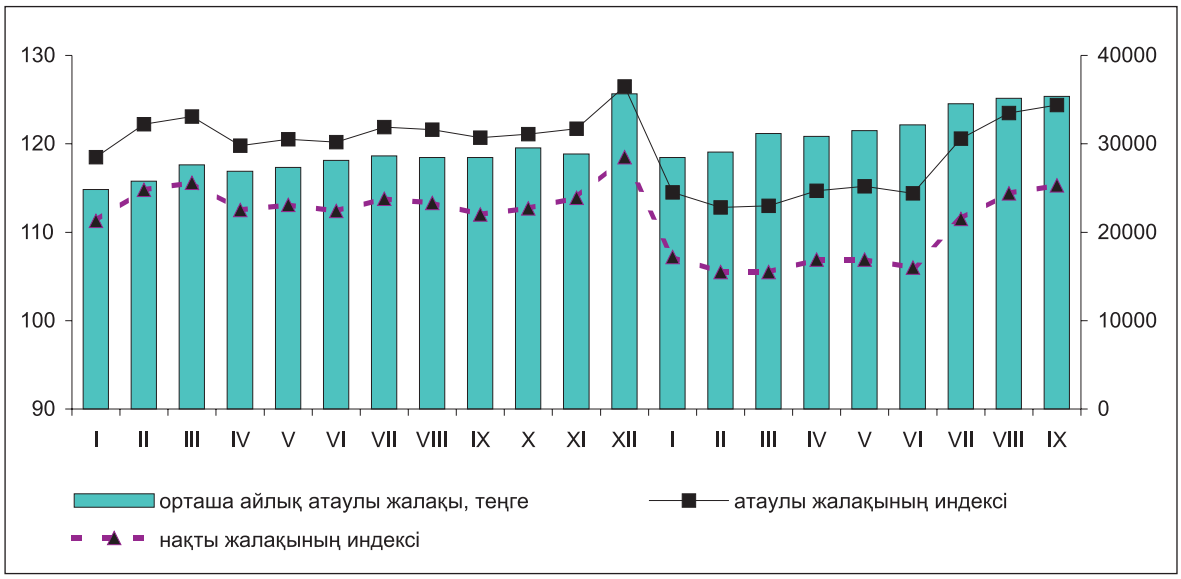

Жалдамалы қызметкерлердің жалақысының көбеюі экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша байқалды. Ауыл шаруашылығы қызметкерлерінің жалақысы ағымдағы жылдың қыркүйегінде 2004 жылдың тиісті айына қатысты 29,4%-ға, өнеркәсіптегі қызметкерлердікі – 17,8%-ға, қаржы қызметіндегі қызметкерлердікі – 17,7%-ға, саудадағы қызметкерлердікі – 14,2%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде жалақының жоғары деңгейі қаржы саласында жұмыс істейтін қызметкерлерде сақталды – 70784 теңге немесе ел бойынша орташа жалақыдан 2 есе жоғары, кен өндіру өнеркәсібінде – тиісінше, 66992 теңге және 1,9 есе, көлік және байланыста – 48663 теңге ж?не 1,4 есе.

Білім беруде еңбек ақы – 22732 теңге болды, ол орта есеппен алғандағы республика бойынша еңбек ақыдан 35,7% төмен, ауыл шаруашылығында – тиісінше, 20242 теңге және 42,8%, денсаулық сақтауда – 19775 теңге және 44,1%.

Өнеркәсіп салалары ішінде ең жоғары жалақы төленетін темекі өндірісінің қызметкерлері, олардың жалақысы ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде 110 мың теңге (сала бойынша орта есеппен алғандағыдан 2,8 есе көп), шикі мұнай және табиғи газ өндіруде - 109 мың теңге (2,8 есе), кокс, мұнай өнімдерін өндіруде – 55 мың теңге (1,4 есе). Тоқыма өндірісінде және сүрек өндіруде ол 16 мыңнан 22 мың теңгеге дейін болды, бұл тұтастай өнеркәсіп бойынша қалыптасқан орташа республикалық деңгейден 41-57% ғана.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде еркектердің орташа жалақысы 39297 теңгені құрады немесе әйелдердің жалақысынан (24051 теңге) 1,6 есе жоғары. Қонақ үй-мейрамхана бизнесінде бұл алшақтық 1,8 есені, қаржы қызметінде – 1,6 есені, өнеркәсіпте – 1,5 есені, мемлекеттік басқаруда – 1,3 есені құрады.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде еркектер мен әйелдердің жалақысы, қызмет түрлері бойынша

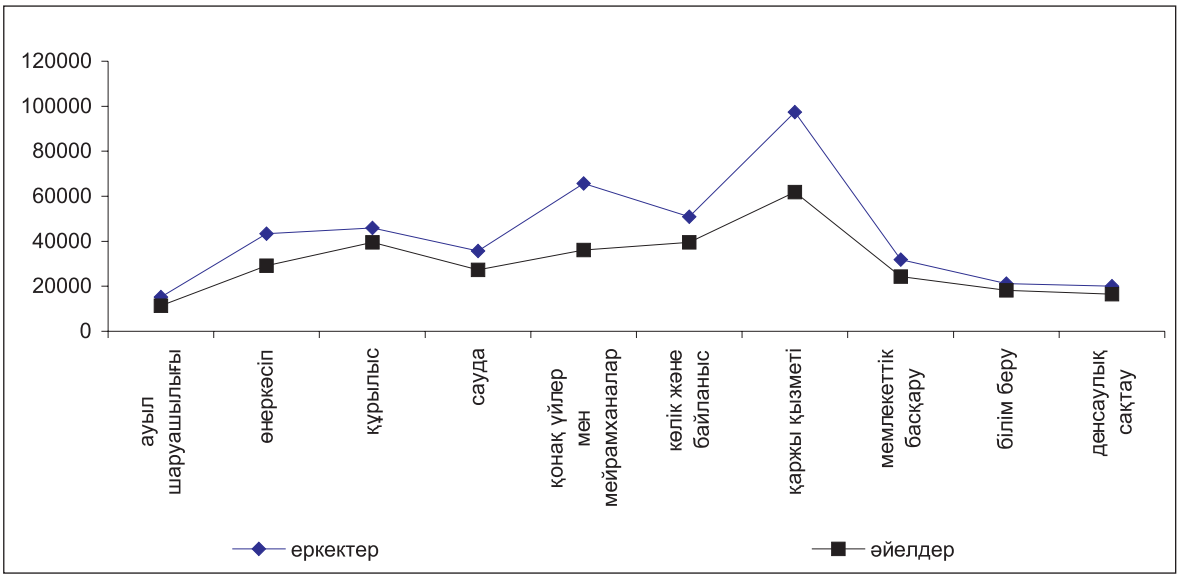

9. ХАЛЫҚТЫҢ ТАБЫСЫ

Ақшалай табыс

2005 жылғы қыркүйекте халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы (бағалау бойынша) 16430 теңгені құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 24,9%-ға жоғары. Нақты ақшалай табыс осы кезең ішінде 15,8%-ға өсті.

Халықтың атаулы ақшалай табысы (бағалау)

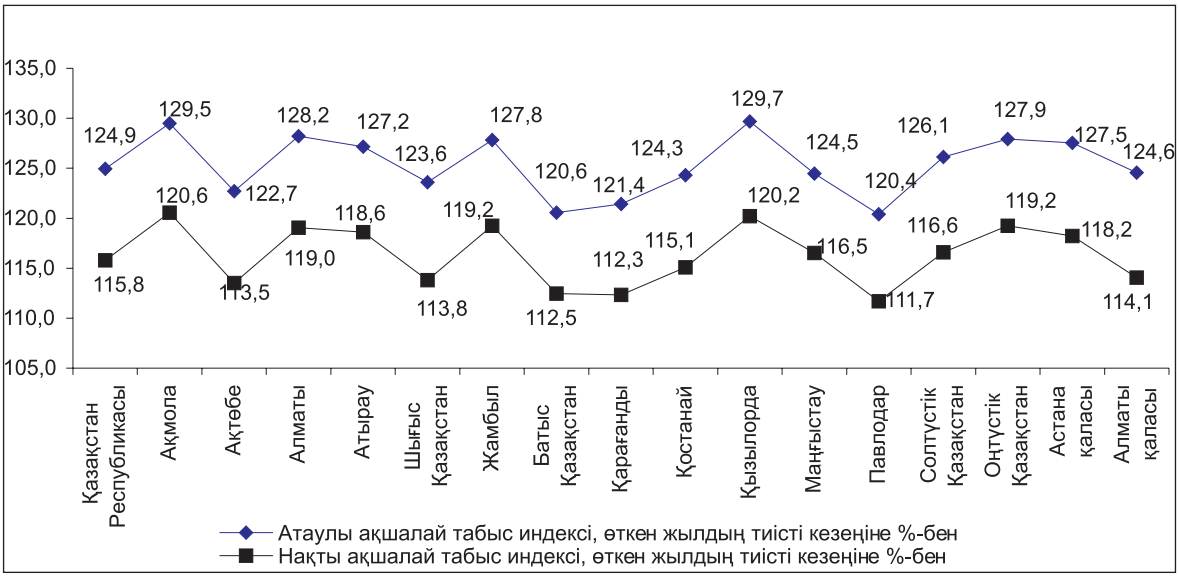

10. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

10.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

2005 жылдың 1 қазанына республика халқының саны ағымдағы деректер бойынша 15183,8 мың адамды құрады, соның ішінде 8709 мың адам (57,4%) қала және 6474,8 мың адам (42,6%) ауыл тұрғындары. Жыл басынан бері ол 109 мың адамға немесе 0,7%-ға өсті. Халық санының жалпы өсімі елдің 11 өңірінде байқалды. Халық санының ең жоғары өсімі Оңтүстік Қазақстан облысына және Алматы мен Астана қалаларына тиесілі - тиісінше, 32,2 мың, 23 мың және 16,6 мың адам, ал оның ең көп кемуі - Шығыс Қазақстан облысында - 8 мың адам.

Осы кезеңге дейін елдің бес өңірі тұрғындар саны бойынша “миллиондықтар” қатарына жатты, олардың санына Жамбыл облысы да қосылды, бұл облыстың ағымдағы жылдың 1 қазанындағы жағдай бойынша халқының саны 1 млн. 13 адамды құрады.

Республика халқының табиғи өсімі ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде 92681 (90689 - осы жерде және бұдан әрі жақшаларда өткен жылдың тиісті кезеңіндегі көрсеткіштер көрсетілген) адамды құрады. Табиғи өсім Қостанай облысынан басқа, онда өлгендер саны туғандар санынан 330 адамға асып түскен, барлық жерлерде байқалады. Республика халқының табиғи өсімінің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға 8,1 (7,7) адамды құрады.

Ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте АХАЖ органдарында 212165 (205238) туу тіркелді. Туу қалалық елді-мекендерде өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 6,3% өсті және 124824 тууды құрады, ауылдық жерде 0,6% қысқарды және 87341 тууды құрады. Осы кезеңде 109004 ер бала және 103161 қыз бала туған, немесе 100 қыз балаға 106 ер бала. 2004 жылдың қаңтар-қыркүйегімен салыстырғанда ер бала 2,9%-ға көп туған, қыз бала - 3,8%. Халықтың тууының жалпы коэффициенті 1000 адамға шаққанда 18,5 (17,8) тууды құрады.

Республика бойынша өлгендер саны ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте 119484 (114549) адамды құрады, соның ішінде қалалық елді мекендерде - 76677 (73469) және ауылдық жерлерде - 42807 (41080). Осы кезең ішінде 67565 еркек және 51919 әйел өлген, немесе 100 әйелге 130 еркек. Өлгендердің жалпы санында еңбекке қабілетті жастағы адамдар үлесі 41,4% құрады. Еңбекке қабілетті жастағы еркектер өлімі осы жас санатындағы әйелдер өлімінен дерлік 3 есе асып түседі. Халық өлімінің жалпы коэффициенті 1000 тұрғынға шаққанда 10,4 (10,2) өлгенді құрады.

Қан айналымы жүйесіндегі аурулар, бұрынғыша, халық өлімі себептерінің негізгі топтары ішінде ең жоғары үлес салмағына ие, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 51,6% (51%) тиесілі. Өлтіруден және өзін-өзі өлтіруден, тиісінше, 1658 және 3093 (1789 және 3438) адам өлген, немесе жазатайым оқиғалардан, улану мен жарақаттанудан өлгендердің жалпы санынан 9,7% және 18,1% (11% және 21,2%).

Ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте республикада 1 жасқа дейінгі 3141 (2977) бала өлімі тіркелген. Нәресте өлімі коэффициенті 2004 жылдың тиісті кезеңіндегі деңгейде қалды және 1000 туғанға 14,7 өлімді құрады. Перинаталдық кезеңде пайда болатын жағдайлар 1 жасқа дейінгі балалар өлімінің ең көп тараған себептері болып табылады, одан ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте 1594 (1325) нәресте өлген немесе олардың жалпы санынан 50,7% (44,5%).

Ағымдағы жылғы қаңтар-қыркүйекте некеге тұру және некені бұзу саны, тиісінше, 88699 және 24132 (83292 және 23987) құрады. Некеге тұрудың жалпы коэффициенті 8,0 (7,7) некені, ажырасудың жалпы коэффициенті 2004 жылдың тиісті кезеңіндегі деңгейде қалды және 1000 адамға 2,1 ажырасуды құрады.

Елде халық көші-қонының оң айырымы сақталып отыр, ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде оның шамасы 16321 (2303) адамды құрады. Тұтастай алғанда республикада ТМД елдерімен халық көші-қонының оң айырымы қалыптасқан - 20350 (11981) адам.

2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде халық көші-қоны айырымының өзгеруі

адам

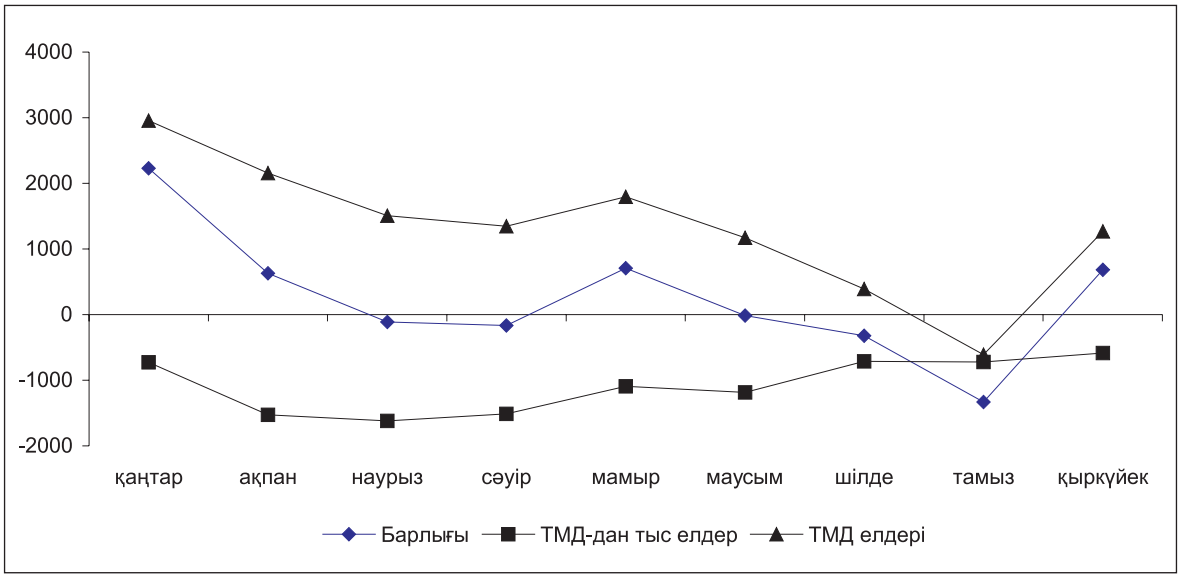

Қазақстанға келгендер саны өткен жылдың қаңтар-қыркүйегімен салыстырғанда 5560 адамға, немесе 10,9%-ға өсті, ал Қазақстаннан кеткендер саны 8458 адамға, немесе 17,4% қысқарды. ТМД елдерінен келгендер мен сол елдерге қоныс аударғандар үлесі олардың жалпы санынан 89,1% және 74,6% (91,7% және 71,3%) құрады. Иммигранттардың негізгі бөлігі Оңтүстік Қазақстан, Алматы, Жамбыл және Қарағанды облыстарында орналасқан, ал эмигранттардың көбісі Шығыс Қазақстан, Қостанай, Солтүстік Қазақстан және Қарағанды облыстарынан.

Иммигранттар арасында қомақты үлес салмағы қазақтар арасында, олардың үлесіне 78,2% тиесілі, ал Қазақстаннан тыс елдерге кеткендер санының жартысынан көбін орыстар құрайды - 60,8%.

Ел ішіндегі мигранттар саны 208474 (226232) адамды құрады, одан 91969 (88441) немесе 44,1% (39,1%) - халықтың өңіраралық көші-қонында. Өңіраралық қоныс аударуда халық көші-қонының оң айырымы елдің 5 (4) өңірінде байқалады.

10.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде республика аумағында халықтың ауру-сырқауға шалдығуы тіркелетін инфекциялардың біразы бойынша қысқарды. Алайда, көкжөтелмен (4,1 есеге), ботулизммен (22,6%-ға), аш ішектің қабынуымен (15,3%) ауырғандар саны өскен. Қызылшамен ауырғандардың 16 мыңнан астам оқиғасы тіркеліп, 668 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар анықталды (2004 жылы – 533), ЖҚТБ-мен ауырғандар саны осы кезеңде 53-тен 72-ге дейін немесе 35,8%-ға өсті.

14 жасқа дейінгі балалар арасында көкжөтелмен (4 есеге), ботулизммен (1,7 есе), менингококк жұқпасымен (10,5%), өткір вирустық гепатитпен (6,1%) ауырғандар саны өсіп, 4,5 мың қызылшамен ауырғандар тіркелді.

Ағымдағы жылдың қыркүйегінде 2004 жылдың қыркүйегімен салыстырғанда аш ішектің қабынуымен ауырғандар саны 4 есеге, көкжөтелмен – 3,2 есеге өсіп, 88 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар анықталды (2004 жылдың қыркүйегінде – 51). Ауылдық жерлерде дәл осы кезеңде көкжөтелмен (5 есе), аш ішектің қабынуымен (2,6 есе), АҚТҚ жұқпасымен (2 есе) ауырғандар саны көбейген.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тарағаны жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 8770,1 оқиға), тұмау (342,1), ішектің өткір жұқпасы (164,0), тыныс органдарының туберкулезі (149,1), мерез (63,7), өткір вирустық гепатит (57,6) және битшеңдік (48,2) болды.

10.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде тіркелген қылмыстардың саны өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда біршама азайып (0,3%-ға), 109,3 мыңды құрады, олардың 28,1% әйелдерге қатысты, 3,8% - кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстар. 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде халықтың 10 мың адамына шаққанда тіркелген қылмыстардың саны тұтастай республика бойынша 97 оқиғаны құрады.

Тіркелген қылмыстардың құрылымында жоғары үлес салмағын меншікке қарсы жасалған қылмыстар алады (64,3%). Олардың ішінде едәуір бөлігі бөтен мүлікті ұрлауға (43,3%) тиесілі болып отыр, ол өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 1,7%-ға өскен, сол сияқты тонау (10,2%), алаяқтық (6,9%) оқиғалары да көбейген.

Жеке адамға қарсы жасалған қылмыстар санында денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру (36,2%), денсаулыққа қасақана орташа ауырлықтағы зиян келтіру (12,2%) саны айтарлықтай өскен.

Өткен жылдың қаңтар-қыркүйегімен салыстырғанда көлік қылмысының (27,3%), бұзақылық оқиғаларының (2%) тіркелген саны өскен.

Талданып отырған кезең ішінде республиканың құқық қорғау органдары экономика саласындағы 7,1 мың қылмысты ашты (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде деңгейге – 86,5%). Қылмыстардың бұл тобында азаматтардың салық төлеуден жалтаруына (12,7%), жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау және өткізуге (0,3%) байланысты қылмыстардың саны өскен.

Ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде 2004 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда есірткіге байланысты қылмыстардың жалпы саны 4,6%-ға азайды. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар саны 4,3%-ға азайып, 3,4 мың оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы ағымдағы жылдың қаңтар-қыркүйегінде 85,8% құрады (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде – 87,8%).

Республикада әскери қылмыстардың қысқару үрдісі сақталуда. 2005 жылдың қаңтар-қыркүйегінде 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда әскери қызметкерлер жасаған қылмыстардың саны 9,1% азайды. Осы санаттағы тіркелген қылмыстар санының 30,3% - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік, 28,3% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету, 22,7% - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу, 4,3% - бастыққа қатысты зорлық іс-әрекет, 3,2% - ішкі әскери қызметті атқару тәртібін бұзу, 2,5% - қашқындық.

Есепті кезеңде тексерілген қылмыстар бойынша республиканы тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 32372,9 млн. теңге болды, оның 58,8% - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстардың, 34,8% - меншікке қарсы қылмыстардың үлесінде.

Ағымдағы жылдың тоғыз айында республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 58 мың адамды анықтады (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде қарағанда 2,7%-ға көп). 42,1 мың адам қылмыстық жауапқа тартылды.

Қылмысы әшкереленген адамдардың 10,7% - әйелдер, 10,4% - жасы кәмелетке толмағандар. Мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 2,9% келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 11,3% (2004 жылдың қаңтар-қыркүйегінде – 13,9%) құрады.

Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір тоғызыншы қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір үшінші - топ құрамында жасаған. Қылмыстары әшкереленгендердің ең көбін (72,6%) – жұмыссыздар құрады.

11. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2005 жылғы қаңтар-қазанда өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, Қызылорда, Қарағанды және Қостанай облыстарынан басқа (өндіріс көлемі тиісінше, 15,2%-ға, 10,3%-ға және 6%-ға төмендеген), Қазақстанның барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсімге Батыс Қазақстан облысында (27%-ға) қол жеткізілсе, ең аз өсім Шығыс Қазақстан облысында (0,9%-ға) тіркелді. Жоғары өсу қарқыны сондай-ақ Алматы (17,2%-ға) мен Астана (9,3%-ға) қалаларында және Ақмола (18,7%-ға), Ақтөбе (9,9%-ға), Оңтүстік Қазақстан (9,4%-ға) облыстарында байқалды.

Өнеркәсіп өндірісінің орташа республикалық деңгейі 9 өңірде: Батыс Қазақстан, Ақмола, Ақтөбе, Оңтүстік Қазақстан, Маңғыстау, Алматы, Павлодар облыстарында және Алматы мен Астана қалаларында асып түсті.

2005 жылғы қаңтар-қазанда өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (кемуі)

2004 жылғы қаңтар-қазанға %-бен

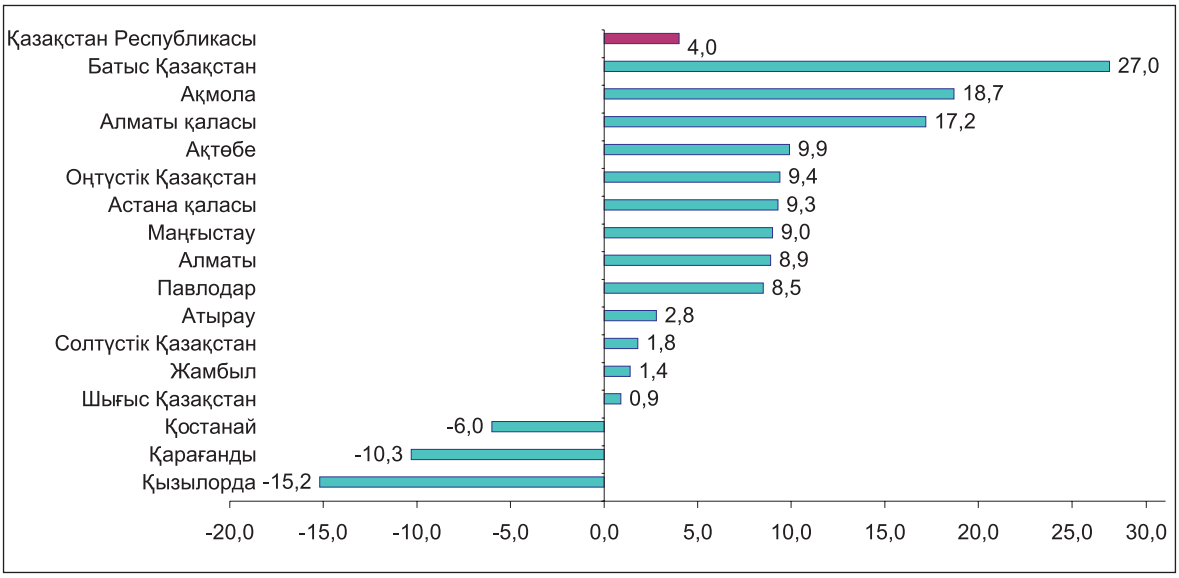

Шикі мұнай өндіру Ақтөбе (10,6%-ға), Маңғыстау (8,3%-ға) облыстарында өсті, Атырау (0,1%-ға), Батыс Қазақстан (7,7%-ға), Қызылорда (16,8%-ға) облыстарында кеміді. Газ конденсатын өндіру Жамбыл (51,3%-ға), Батыс Қазақстан (30,3%-ға) және Маңғыстау (23,4%-ға) облыстарында өсті.

Қостанай облысында теміркенді шекемтастарды өндіру 20,5%-ға кеміді. Мыс кенін өндіру Қарағанды облысында өсті (11,1%-ға), Шығыс Қазақстан облысында кеміді (17,6%-ға).

Болат қорыту Павлодар 21,9%, Қостанай 20,7%, облыстарында өсті, ал Қарағанды, Шығыс Қазақстан және Ақтөбе облыстарында, тиісінше, 20,7%-ға, 10,2%-ға және 3,8%-ға азайды.

Тазартылған мысты қорыту Шығыс Қазақстан облысында 2,3 есе, Алматы қаласында 34,1%-ға, өңделмеген мырышты қорыту Қарағанды облысында 4,5 есе, Шығыс Қазақстан облысында 2,5% артты.

Шығыс Қазақстан облысында жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер шығару 37,6%-ға кеміді.

Электр энергиясының өндіру көлемінің ең жоғары өсімі Ақтөбе (2,3 есе), Жамбыл (58,7%-ға), Қызылорда (20,6%-ға), Ақмола (20,7%-ға), Батыс Қазақстан (13,6%-ға) облыстарында байқалды, ең көп төмендеу Оңтүстік Қазақстан облысында (7,8%-ға) байқалды.

Сары май өндіру Шығыс Қазақстан (71%-ға), Қостанай (32,4%-ға), Оңтүстік Қазақстан (33,9%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (41,9%-ға) өсті, ал көлемнің кемуі Астана қаласында (26,4%-ға) және Ақмола (52,4%-ға), Батыс Қазақстан (27,2%-ға), Ақтөбе (12%-ға), Жамбыл (18,9%-ға), Алматы (1,8%-ға) облыстарында тіркелді.

Тазартылған күнбағыс майын өндіру Ақтөбе (2,2 есе) және Шығыс Қазақстан (15%-ға) облыстарында өсті, Оңтүстік Қазақстан облысында 26,2%-ға және Алматы қаласында 2%-ға кеміді.

Жеміс және көкөніс шырындарын өндіру Алматы қаласында 21%-ға, Алматы облысында 53,7%-ға өсті, Жамбыл облысында 3,9%-ға және Ақмола облысында 28,4%-ға кеміді.

Ауыл шаруашылығы. Ағымдағы жылдың 1 қарашасындағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда облыстар шаруашылықтарының барлық санаттарында тұтастай алғанда ірі қара мал, жылқы, қой мен ешкі саны өсті.

2005 жылғы қаңтар-қазанда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі, Алматы қаласынан басқа, республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Өндіріс көлемінің ең жоғары өсімі Астана қаласында (33,3%-ға) және Шығыс Қазақстан (8,8%-ға), Оңтүстік Қазақстан (7,0%-ға) Павлодар (5,6%-ға) облыстарында қол жеткізілді. Алматы қаласында кемуі байқалады (12,5%-ға).

2004 жылғы қаңтар-қазанмен салыстырғанда сүт өндірісінің өсуі Астана қаласынан басқа (көлемі 22,6%-ға төмендеген) республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Сүт өндірісі көлемінің аса жоғары өсімі Қостанай облысында (8,3%-ға), ең аз өсімі Батыс Қазақстан облысында (0,7%-ға) тіркелді. Салыстырмалы жоғары өсу қарқынына Маңғытау (7,7%-ға), Оңтүстік Қазақстан (6,2%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (6,6%-ға) қол жеткізілді.

2005 жылғы қаңтар-қазанда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 14 өңірінде байқалды. Аса жоғары өсу қарқыны Батыс Қазақстан (74,6%-ға) және Солтүстік Қазақстан (29,4%-ға) облыстарында тіркелді, ең азы – Шығыс Қазақстан облысында (2,1%-ға) орын алды. Жұмыртқа өндірісінің көлемі Маңғыстау облысы мен Астана қаласында өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейде қалды.

Инвестициялар. 2005 жылғы қаңтар-қазанда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар (жете бағалауды ескере отырып) 1614,3 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 23,0% артық.

Инвестицияның өсуі республиканың 13 өңірінде байқалған. Аса көп өсуі Атырау (57,3%) мен Солтүстік Қазақстан (52,7%) облыстарында, ең аз өсуі – Қостанай облысында (1,8%) тіркелді. Өсімнің жоғары қарқыны сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (39,1%), Қарағанды, Шығыс Қазақстан, Ақтөбе және Алматы облыстарында (тиісінше, 38,5%, 27,5%, 26,8% және 24,4%) байқалды. Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Батыс Қазақстан облысында (28,1%), Жамбыл облысында (7%) және Алматы қалсында (4,3%) төмендеді.

2005 жылғы қаңтар-қазанда республиканың барлық өңірлерінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден асып түсті. Аса белсенді тұрғын үй құрылысы Ақтөбе мен Қостанай облыстарында жүргізіліп жатыр, онда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда тұрғын үйлерді іске қосу көлемі 2,3 есе өскен, сондай-ақ өсім Солтүстік Қазақстан мен Алматы облыстарында (2 есе), Оңтүстік Қазақстан (77,5%) мен Жамбыл (71,8%) облыстарында байқалды.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2005 жылғы қаңтар-қазанда бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 1060,4 млрд. теңгені құрады және өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) 12,1%-ға өсті. 2005 жылғы қаңтар-қазанда өңірлер бөлінісінде бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің аса жоғары өсімі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (салыстырмалы бағада) Жамбыл (30,3%-ға), Ақмола (22,7%-ға), Атырау (22,2%-ға), Қызылорда (17,6%-ға) облыстарында және Алматы (16,3%) мен Астана (14,3%) қалаларында байқалды. Бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің ең аз өсімі Маңғыстау облысында (1,5%-ға) тіркелді.

Тұтыну бағасының индексі. 2005 жылғы қазанда тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағасы өткен аймен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде өсті. Бағаның ең жоғары өсімі Ақмола (2,1%-ға), Қызылорда (1,6%-ға) және Павлодар (1,5%-ға) облыстарында тіркелді.

2005 жылғы қазанда өткен аймен салыстырғанда азық-түлік және азық-түлік емес тауарлар, халыққа көрсетілетін ақылы қызметтер бағасының өсуі барлық өңірлерде байқалды.

Азық-түлік тауарларына ең жоғары баға Ақмола және Батыс Қазақстан облыстарында (1,1%-ға) және Алматы қаласында (1%-ға), азық-түлік емес тауарларға: Павлодар облысында (2,8%-ға), Маңғыстау облысында (2,6%-ға) және Алматы облысында (2,4%-ға) тіркелді.

Халыққа көрсетілетін ақылы қызметтердің бағалары мен тарифтеріне ең көп өсуі Ақмола (4,1%-ға), Қызылорда (2,3%-ға) және Павлодар (2%-ға) облыстарында байқалды.

Халықтың ақшалай табысы. 2005 жылғы қыркүйекте Қазақстандағы халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 16430 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, оларда табыс орташа республикалық деңгейден тиісінше 2,4 және 2,2 есе асқан. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден тиісінше 2,2 және 1,9 есе асты. Халықтың жан басына шаққандағы ең төмен ақшалай табыс Оңтүстік Қазақстан, Жамбыл және Алматы облыстарының тұрғындарында байқалды (тиісінше: орташа республикалық деңгейден 51,1%, 53% және 65,7%).

Еңбек рыногы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2005 жылғы қазанның соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 102,2 мың адамды құрады. Ал олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 1,3%. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 10 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың қомақты үлесі Павлодар облысында (2%-ға), ең аз үлесі Алматы қаласында (0,8%) және Алматы облысында (0,8%-ға).

12. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

Өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2005 жылғы қазанның соңында 744 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорны зерттелген, соның ішінде 79 - кен өндіру өнеркәсібі (сұралғандардың жалпы санының 11%-ы), 535 (72%) - өңдеу өнеркәсібі және 130 (17%) электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу кәсіпорындары бар.

Ағымдағы жылдың қазанында сауалдамаға жауап берген кәсіпорындардың іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылдың қыркүйегімен салыстырғанда 1 пайыздық пунктке азайды және маусымдық фактордың есебімен (+11)%-ды құрады.

2-3 айдың көлемінде (2005ж.қараша – 2006ж. қаңтар) өнеркәсіп кәсіпорындарында іскерлік белсенділіктің төмендеуі күтілуде. Кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2005 жылдың қазанымен салыстырғанда 4 пайыздық пунктке азайып, (+7)%-ды құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторлар шығарылған)

теңгерім, %

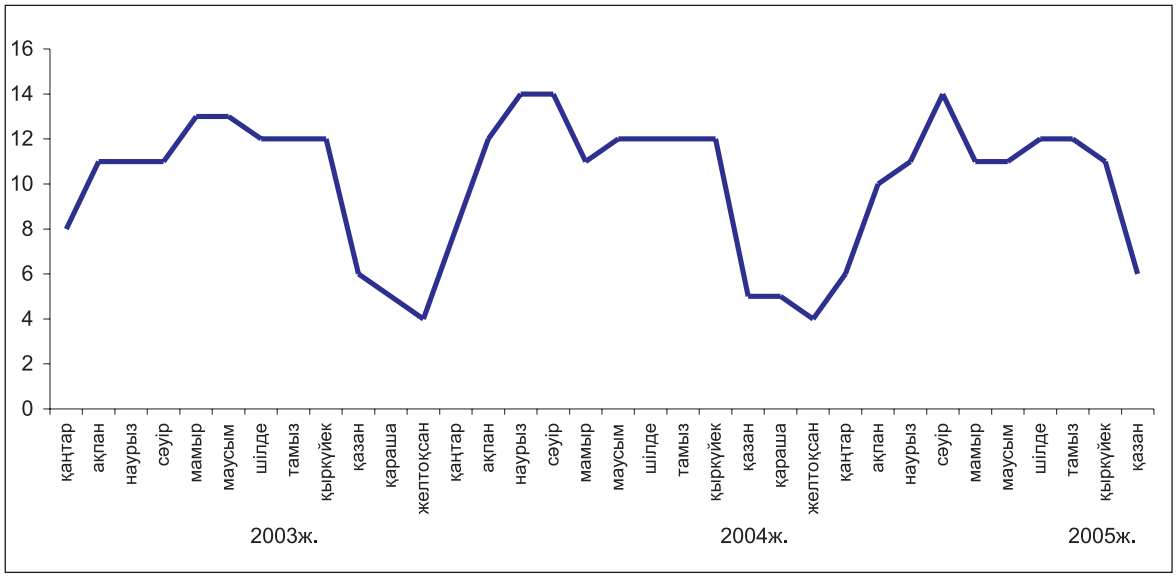

Ағымдағы жылдың қазанын осы жылдың қыркүйегімен салыстырғанда электр энергиясы, газ бен су өндіру және бөлу өндірісінің зерттелген кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі (+19)%-дан (+28)%-ға өсті.

Осыған ұқсас жағдайлар кен өндіру өнеркәсібінің кәсіпорындарында да қалыптасты, онда кәсіпкерліктің сенімділік индексі өткен аймен салыстырғанда (+12)%-дан (+14)%-ға дейін өсті.

Сол мезгілде өңдеу өнеркәсібінің кәсіпорындарында іскерлік белсенділік төмендеді. Осы кәсіпорындарда кәсіпкерліктің сенімділік индексі осы жылдың қыркүйегімен салыстырғанда (+10)%-дан (+7)%-ға дейін азайды.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2005 жылғы қазанның соңында 1485 сауда кәсіпорындарына сұрау салынған болатын, соның ішінде 781 – бөлшек сауда (53% сауалдамаға жауап бергендердің жалпы санынан), 656 – көтерме сауда (44%)және 48 – сауда делдалдық кәсіпорындары (3%).

2005 қазандағы сұралған сауда кәсіпорындарының үлесі, олардың басшыларымен “жақсы” және “қанағаттанарлық” деп сипатталған экономикалық жағдайы, өткен аймен салыстырғанда өзгерген жоқ және 95%-ды құрады.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2005 жылғы қазанда өткен аймен салыстырғанда өзгерген жоқ және маусымдық фактордың есебімен **(+12)%**-ды құрады.

2005 жылғы қараша – 2006 жылғы қаңтар аралығында көптеген басшылардың бағалауы бойынша іскерлік белсенділіктің өсуі күтілуде, кәсіпкерліктің сенімділік индексі ағымдағы жылдың қазанымен салыстырғанда 2 пайыздық пунктке өсіп, (+14)%-ды құрайды.

Сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторлар шығарылған)

теңгерім, %

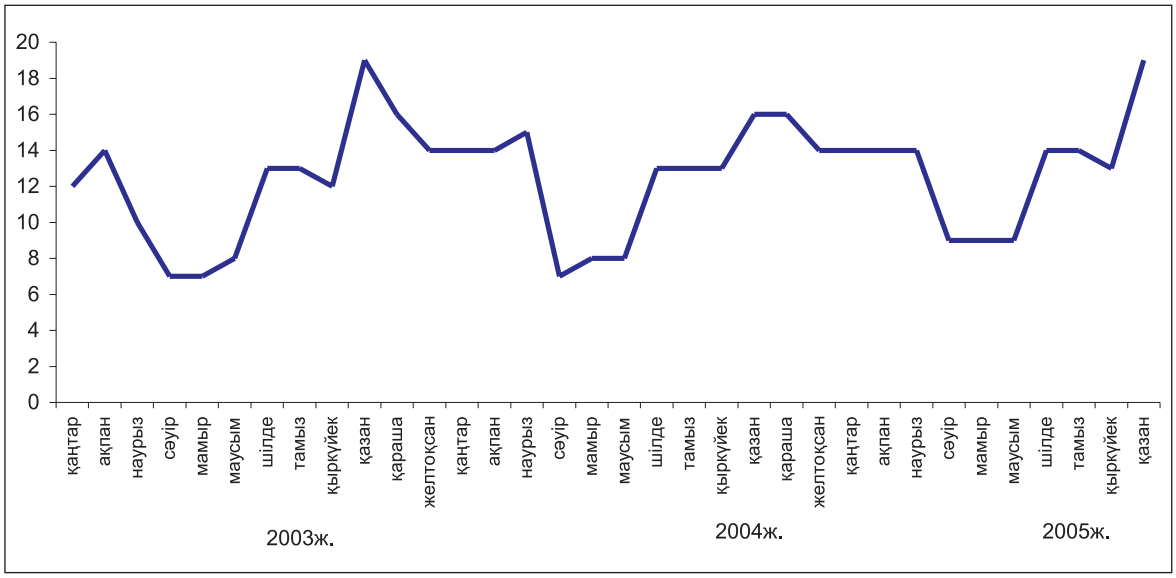

Көтерме сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі (+11)% деңгейіне дейін төмендеді, сол мезгілде бөлшек сауда кәсіпорындарында ол (+13)%-ға дейін өсті, ал сауда делдалдығы саласында. (+10%)-ға дейін төмендеді.

Тұтынушыларды зерттеу

2005 жылғы қазанның соңында өңірлік статистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер және басқ.) тұтынушыларды – 1600 респондентті кезекті зерттеуден өткізген болатын. Зерттеудің негізгі мақсаты – ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Сонымен бірге, сауалдама үй шаруашылықтарында ұзақ пайдаланатын тауарларға деген тұтынушылар сұранысының үрдісін қадағалауға мүмкіндік береді.

Ағымдағы жылдың қазанындағы **"Тұтынушылардың сезіну индексі"** ағымдағы жылдың қыркүйектегі деңгейінде **(+22)%** қалды.

"Экономикалық ахуал индексі" 1 пайыздық пунктке кеміп, **(+26)%**-ды құрады.

Ағымдағы жылдың қазанындағы **"Сатып алу тілегінің индексі"** өткен аймен салыстырғанда (**+22)%-дан** (**+19)%**-ға дейін кеміді (Диаграмманы қара).

Ағымдағы жылдың қазанында респонденттердің (36%) көбі соңғы 12 айда еліміздегі экономикалық жағдайдың жақсарғанын белгілесе, сол мезгілде тұтынушылардың 14% жағдайдың нашарлағанын хабарлады.

Респонденттердің (37%)-ға жуығы алдағы 12 айда елдегі жалпы экономикалық жағдайдың жақсаратынын күтеді, ал 11% жағдайдың нашарлауы мүмкін деп есептейді.

Респонденттердің үштен бірі (35%) ағымдағы жылғы қазанда жеке үй шаруашылығындағы қаржы жағдайының жақсарғанын, тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұраныстың өскені туралы хабарлады. Сонымен бірге, сұралғандардың жалпы санының 16% өз үй шаруашылығындағы қаржы-экономикалық жағдайдың нашарлағанын хабарлады.

Респонденттердің 12%-ның пікірі бойынша еліміздегі жұмыссыздық деңгейі алдымыздағы 12 айдың ішінде жақсарады десе, сол кезде сұралғандардың 13%-ы оған қарама-қарсы пікірді ұстанады.

Алдымыздағы 12 айдың ішінде үй шаруашылығындағы ақшалай қорланым сомасының өсу мүмкіндігін сұралған тұтынушылардың 19%-ы белгілесе, ал 20%-ы оның кемитінін белгіледі.

Тұтынушалар бағасы

теңгерім, %

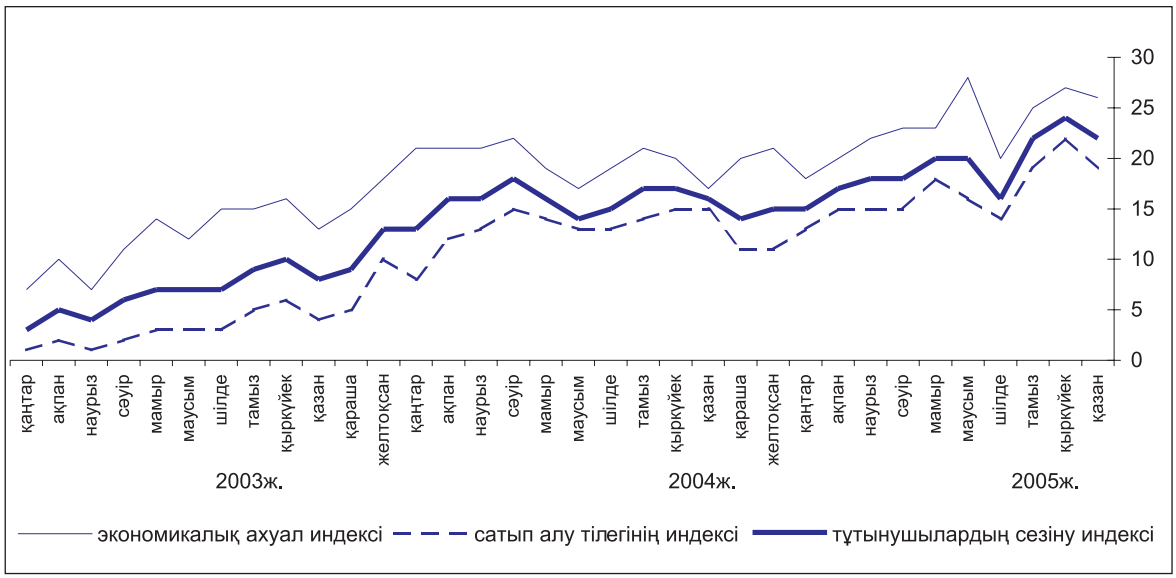

13. ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКАНЫҢ ДАМУ ҮРДІСІ

13.1 ТМД ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

(ТМД Статкомитетінің деректері бойынша)

2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте Достастық елдерінің барлығында экономикалық және қаржы жағдайы біршама тұрақты болды. Достастық елдерінде[1)] орта есеппен, бағалау бойынша, жалпы ішкі өнім 2004 жылғы қаңтар-қыркүйекпен салыстырғанда 6% өсті.

Негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер Достастық елдері бойынша орта есеппен

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

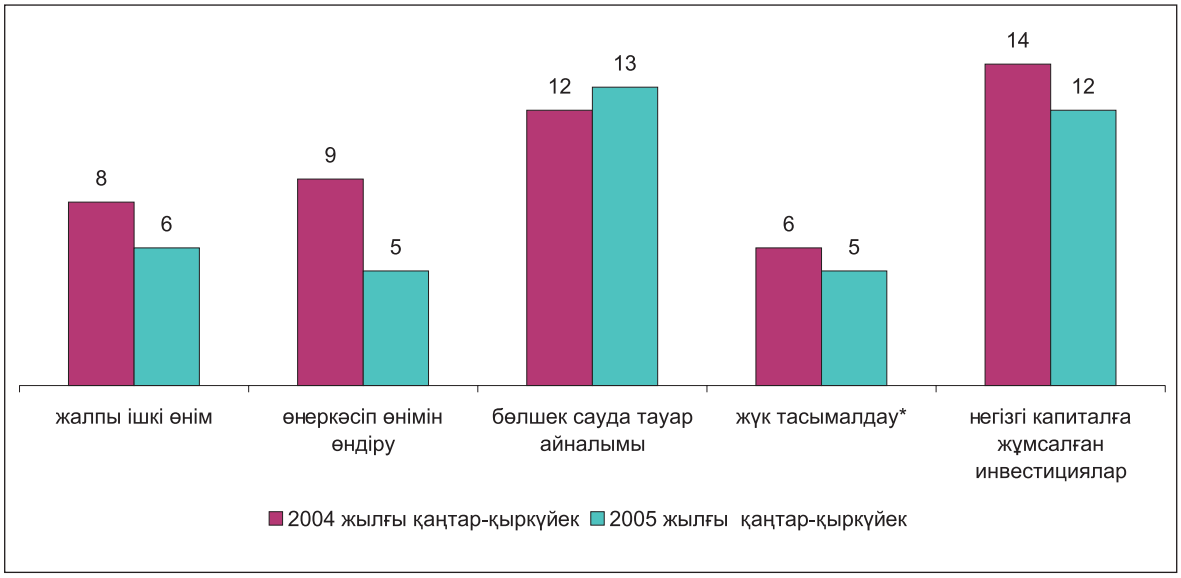

** Құбырлар арқылы емес.*

2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте **өнеркәсіп өндірісінің** өсу қарқыны өткен жылғы тиісті кезеңге қатысты Достастық елдері бойынша орта есеппен 5% құрады (2004 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 9%). Әзірбайжанның (28%), Грузияның (18%) Беларусь (9,7%) пен Тәжікстанның (8,5%) өнеркәсібі аса жоғары қарқынмен дамыды. Қазақстанда өнеркәсіп өндірісінің көлемі 4,2% өсті. Қырғызстанда өнеркәсіп өнімін өндіру 9,1% төмендеді.

Қыркүйекте тамызбен салыстырғанда өнеркәсіп өнімінің өсуі Достастық елдері бойынша орта есеппен 1,6% құрады.

[1)]Осы жерде және әрі қарай статистикалық қызметтері ақпаратты табыс етпейтін Түркіменстанды және Өзбекстан Республикасын ескерусіз.

Достастық елдеріндегі өнеркәсіп өндірісі

(тұрақты бағада; өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

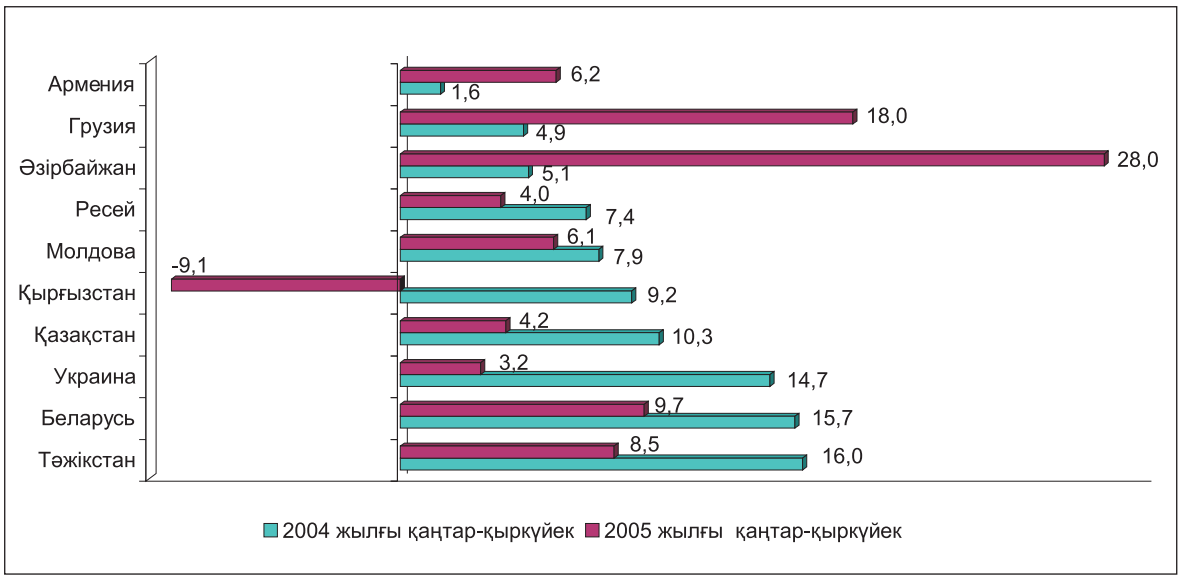

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте Достастық елдері бойынша орта есеппен 119% құрады (өткен жылғы тиісті кезеңде -121%). Қыркүйекте ағымдағы жылғы тамызбен салыстырғанда баға Достастық елдері бойынша орта есеппен 3% өсті (өткен жылғы тиісті кезеңде - 2%).

Ауыл шаруашылығы. Өсімдік шаруашылығы. Достастық елдерінде дәнді және дәнді-бұршақты дақылдарды жинау іс жүзінде аяқталды, басқа ауыл шаруашылығы дақылдарының түсімін жинау жалғасуда.

2005 жылғы қазанның басына Әзірбайжанда дәнді және дәнді-бұршақты дақылдар (жүгерісіз) жиналуға тиіс алқаптың 99,97%-ында бастырылды, Беларусьте - 99,9%, Қазақстанда[1)] (жүгеріні қоса) - 99,7%, Қырғызстанда - 91%, Молдовада - 98%, Ресейде - 90%, Тәжікстанда - 84%, Украинада - 99%.

Өткен жылдағыдан артық астық Қазақстанда, Молдовада және Ресейде; аз астық - Әзірбайжанда, Беларусьте, Қырғызстанда, Тәжікстанда және Украинада жиналды. Қазақстанда астық түсімі (бастапқы – кіріске алғандағы салмақта) 15,6 миллион тоннаны (өткен жылғы тиісті күнге14% артық), Молдовада – 924 мың тоннаны (12% артық), Ресейде – 61,7 миллион тоннаны (2% артық) құрады.

Әзірбайжанның ауыл шаруашылығы кәсіпорындары 2 миллион тонна астық бастырды (1% аз), Беларусьтің – 6,4 миллион тонна (9%), Қырғызстанның – 1,3 миллион тонна (7%), Тәжікстанның – 142 мың тонна (23%), Украинаның - 24,1 миллион тонна (6% аз).

Әзірбайжанда дәнді дақылдардың шығымдылығы жиналған алқаптың бір гектарынан 25,6 центнерді құрады, бұл өткен жылдағыдан 0,4% кем, Беларусьте – 31,4 центнер (5% аз), Қазақстанда - 11,2 центнер (16% көп), Қырғызстанда - 24,7 центнер (10% аз), Молдовада – 26,0 центнер (6% аз), Ресейде - 20,0 центнер (1% аз), Тәжікстанда – 16,5 центнер (3% көп), Украинада – бір гектардан 25,8 центнер (10% аз).

Әзірбайжанда 143 мың тонна жүгері (астыққа) бастырылды, бұл өткен жылдағыдан 5% көп, Қазақстанда – 313 мың тонна, 4% көп, Қырғызстанда – 279 мың тонна, 5% аз, Молдовада – 14 мың тонна, 26% аз, Ресейде – 919 мың тонна, 2,2 есе көп, Украинада – 609 мың тонна, 6,2 есе көп.

Әзірбайжанда картоп жиналуға тиіс алқаптың 90%-ынан жиналды, Беларусьте - 77%, Қазақстанда – 69%, Қырғызстанда – 65%, Молдовада – 62%, Ресейде – 82%, Украинада - 73%. Әзірбайжанда картоп өткен жылғы түсімнің көлемінен 104% жиналды, Беларусьте - 67%, Қырғызстанда - 76%, Молдовада – 146%, Ресейде - 110%, Украинада - 94%. Әзірбайжанда картоптың шығымдылығы гектарынан 148 центнерді құрады (өткен жылдағыдан 7% көп), Беларусьте - 153 (21% аз), Қырғызстанда - 147 (7% аз), Молдовада - 85 (16% аз), Ресейде - 155 (13% көп), Украинада - бір гектардан149 центнер (1% аз).

Қант қызылшасы (фабрикалық) Беларусьте жиналуға тиіс алқаптың 22%-ынан жиналды, Молдовада – 24%, Ресейде - 51%, Украинада - 42%. 2004 жылғы қазанның басындағыдан артық қант қызылшасы Молдовада (4,4 есе), Ресейде (27%), Украинада (40%), аз - Беларусьте (0,2%) жиналды. Қант қызылшасының шығымдылығы Молдовада (16%), Ресейде (2%) және Украинада (6%) өсті, Беларусьте кеміді (5%).

Астыққа арналған күнбағыс Молдовада жиналуға тиіс алқаптың 85%-ынан, Ресейде - 57%-ынан, Украинада - 74%-ынан жиналды. Осы дақылдың бастырылғаны Молдовада 26% өсті және 180 мың

[1)]Осы жерде және әрі қарай Қазақстанда өсімдік шаруашылығы бойынша деректер Республиканың Ауыл шаруашылығы министрлігінің деректері бойынша 2005 жылғы 14 қазандағы жағдай бойынша берілген.

тоннаны құрады, Ресейде - тиісінше 1,9 есе және 2,9 миллион тонна, Украинада - 2,1 есе және 2,8 миллион тонна.

Мал шаруашылығы. 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен союға арналған мал мен құс (тірілей салмағында) 0,2% аз (2004 жылғы қаңтар-қыркүйекте – 0,1% көп), жұмыртқа 4% артық (0,6% аз) өндірілген. Сүт сауылымы 2004 жылғы тиісті кезеңдегідей 1% қысқарды.

Инвестиция мен құрылыс. Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Достастық елдері бойынша орта есеппен 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, бағалау бойынша, 12% өсті (2004 жылғы қаңтар-қыркүйекте - 14%).

Қаржыландырудың барлық көздері есебінен Достастық елдері бойынша орта есеппен өткен жылғы қаңтар-қыркүйектегіден 2004 жылғы тиісті кезеңдегідей 11% көп тұрғын үй пайдалануға берілді.

Көлік. 2005 жылғы қарастырылып отырған кезеңде көлік кәсіпорындары тасымалдаған жүк көлемі (құбырлар арқылы емес) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 5% (2004 жылғы қаңтар-қыркүйекте - 6%), жүк айналымы - 2% (7%) өсті.

Көлік кәсіпорындарында жолаушылар айналымы (қалалық электрлік пен жеңіл таксомоторлықтан басқа) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 0,4% өсті (2004 жылғы қаңтар-қыркүйекте - 8% өсті), 9% аз (0,4% көп) жолаушы тасымалданған.

Тұтыну рыногы. 2005 жылғы есепті кезеңде өткен жылғы қаңтар-тамызбен салыстырғанда бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлемі (тұрақты бағада) Достастық елдерінде орта есеппен 13% өсті.

Тұтыну рыногындағы баға. 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте тұтыну бағаларының бәсеңдеуі бұрынғыша тек қана Беларусь пен Молдованың тұтыну рыногында байқалады.

Достастық елдеріндегі тұтыну бағасының деңгейі

(өсім; 2005 жылғы қыркүйек 2004 жылғы желтоқсанға, %-бен)

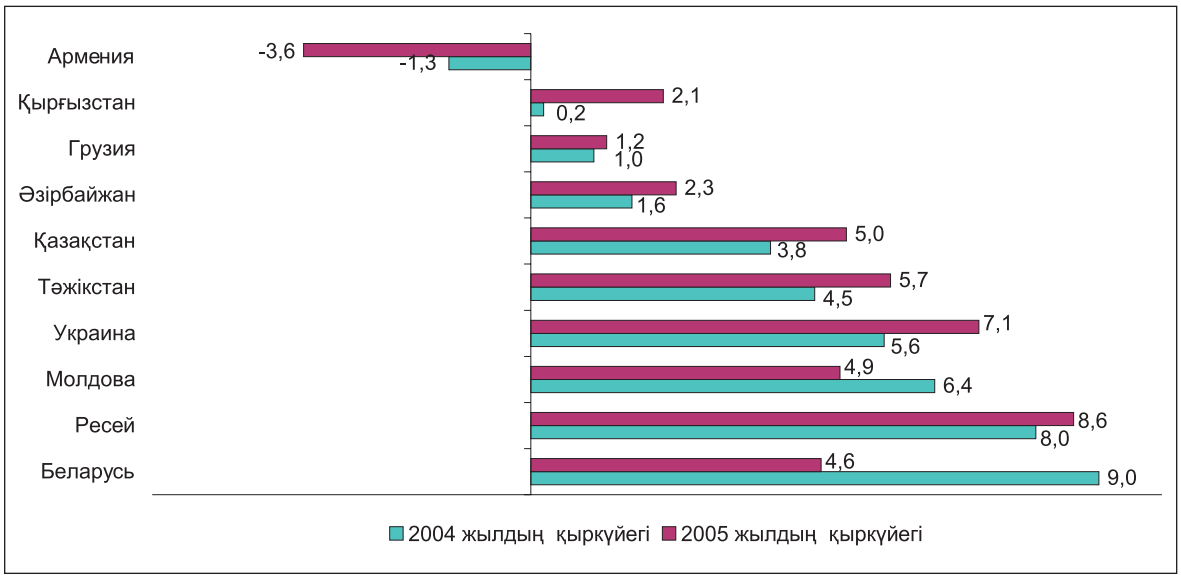

2005 жылғы қыркүйекте 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда тұтыну бағаларының ең жоғары өсу қарқыны Ресей (8,6%) мен Украинада (7,1%), төмендеуі – Арменияда (3,6%) байқалды. Қазақстанда тұтыну бағаларының өсімі 5,0% құрады.

Азық-түлік тауарлары бағасының ең жоғары өсімі 2005 жылғы қыркүйекте 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Ресей мен Украинада (7,1%) және Тәжікстанда (6,8%), төмендеуі - Арменияда (5,9%) және Грузияда (1,7%) байқалды. Қазақстанда азық-түлік тауарлары бағасының өсімі 4,8% құрады.

2005 жылғы қыркүйекте 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда азық-түлік емес тауарлар бағасының ең жоғары өсімі Молдовада (9,9%) байқалды. Қазақстанда азық-түлік емес тауарлар бағасы 4,0% өсті.

Ағымдағы жылғы қыркүйекте ақылы қызметтердің ең жоғары өсімі 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Ресей (18,5%) мен Украинада (11,1%) тіркелді. Қазақстанда ақылы қызметтер бағасы 6,3% өсті.

Қаржы. 2005 жылғы қыркүйекте Достастық елдерінің валюталық рыноктарында АҚШ доллары бағамының біршама ауытқуы байқалады.

Өткен айда Беларусьте, Түркіменстан мен Украинада АҚШ долларының ұлттық валюталарға қатысты бағамы өзгерген жоқ. Әзірбайжанда АҚШ долларының бағамы қыркүйектің соңына ағымдағы жылғы тамыздың соңымен салыстырғанда 0,7%, Арменияда – 5,2%, Қазақстанда – 1,0%, Қырғызстанда – 0,3%, Ресей мен Тәжікстанда – 0,2% төмендеді, Грузия мен Молдовада - 0,1%, Өзбекстанда – 0,6% өсті.

Сыртқы сауда. Достастық елдерінің тауарларды шетелдерге шығарудың құндық көлемі (ағымдағы бағада) 2005 жылғы қаңтар-тамызда 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден орта есеппен 31% артық, тауарларды шетелдерден әкелу – 26% артық. Тамызда ағымдағы жылғы шілдемен салыстырғанда экспорт 2% өсті, импорт шілденің деңгейінде қалды.

2005 жылғы қаңтар-тамыздағы Достастық елдерінің сыртқы саудасы

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

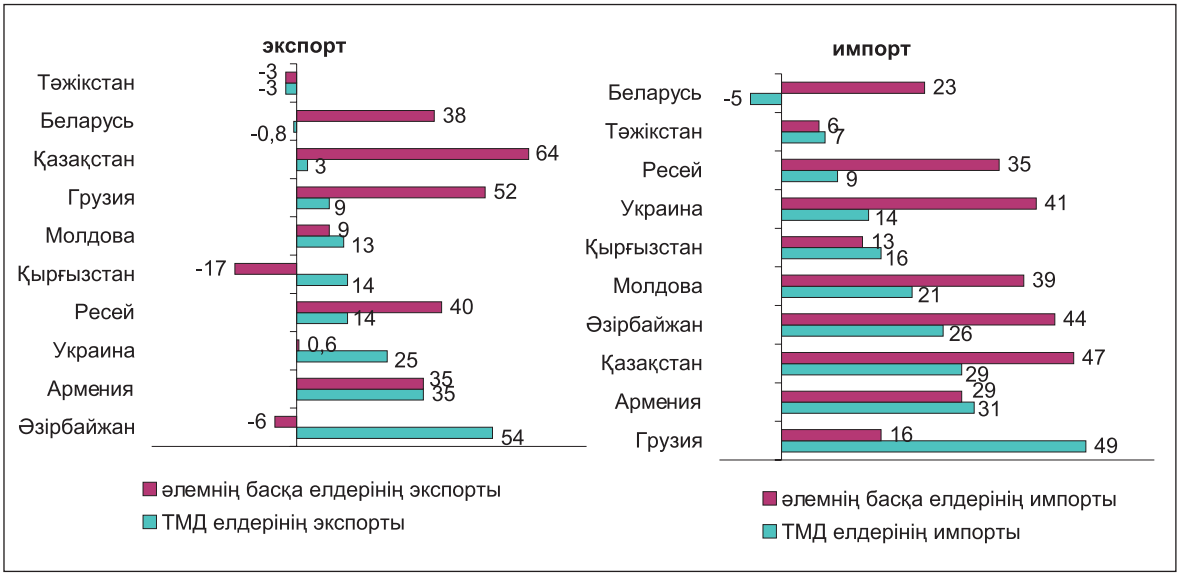

Достастық елдерінің өзара саудасының үлесіне Достастық елдерінің тауарларымен сауда операцияларының жалпы көлемінен 23% тиесілі, соның ішінде экспорт - 17%, импорт - 34%.

Ағымдағы жылғы қаңтар-тамызда Достастық елдері арасындағы тауарлардың сыртқы сауда операцияларының құндық көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда орта есеппен 12% өсті, соның ішінде экспорт - 13%, импорт - 11%.

Ағымдағы жылғы қаңтар-тамызда Достастық елдері тауарларының әлемнің басқа елдерінің рынктарына экспорты мен импортының көлемі 2004 жылғы қаңтар-тамыздағыдан орта есеппен 36% артық болды.

Жалақы. Экономика бойынша тұтастай алғандағы атаулы жалақының деңгейі, 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте орта есеппен есептелген, өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Әзірбайжанда - 22%, Арменияда - 24%, Беларусь пен Украинада - 35%, Қазақстанда – 18%, Қырғызстанда – 17%, Молдовада – 19%, Ресейде - 23%, Тәжікстанда – 51% өсті.

Достастық елдерінің ұлттық (орталық) банктері белгілеген валюталардың ресми бағамына сүйене отырып 2005 жылғы қыркүйекте орташа жалақы Әзірбайжанда, бағалау бойынша, 135 АҚШ долларына сәйкес болды, 2004 жылғы қыркүйекте – 104, Арменияда – тиісінше 119 және 84, Беларусьте – 225 және 170, Қазақстанда – 263 және 210, Қырғызстанда – 67 және 53, Молдовада – 107 және 93, Ресейде – 308 және 237, Тәжікстанда – 28 және 24, Украинада – 170 және 119.

2005 жылғы қаңтар-тамызда нақты жалақының ең жоғары өсімі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Арменияда (26%), Беларусь (20%) пен Украинада (19%) байқалды.

Еңбек рыногы. Экономикалық тұрғыдан белсенді (жұмыспен қамтылған және жұмыссыз) халық саны 2005 жылғы қаңтар-қыркүйекте орта есеппен Достастық елдері бойынша тұтастай 132 миллион адамға бағаланады, соның ішінде Ресейде – 74,5, Украинада – 22 (баға), Қазақстанда – 7,9, Беларусьте – 4,4, Әзірбайжанда – 3,9 миллион адам.

Достастық елдерінің көбісінде халықтың жұмыспен қамтылуы экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың 90%-ы деңгейінде сақталып қалды. Жұмыспен қамтылған халықтың жалпы санында ірі және орта кәсіпорындардың қызметкерлері Қазақстандағы 35%-дан Беларусьтегі 81%-ға дейін құрайды (Ресейде – 54,6%, Украинада – 55,5%).

13.2 ЕО ЖӘНЕ ЕУРО-АЙМАҚ ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Жалпы ішкі өнім. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың екінші тоқсанында маусымдық ауытқуларға бейімделген жалпы ішкі өнімнің (ЖІӨ) көлемі 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда Еуро-аймақта 1,1%-ға, ЕО-25-те – 1,3%-ға және ЕО-15-те – 1,2%-ға өсті. Есеп берген

елдер ішінде ең көп өсімге Латвияда (11,6%), Эстонияда (9,9%), Литвада (7,1%), Словакияда (5,1%) және Чехияда (5,0%) қол жеткізілді, Финляндияда ғана (0,3%) төмендегені байқалды.

ЕО-25-тің негізгі серіктестері арасында АҚШ пен Жапонияда ЖІӨ-нің өсуі өткен жылдың екінші тоқсанымен салыстырғанда - тиісінше, 3,6% және 2,2% құрады.

2005 жылдың екінші тоқсанында өткен тоқсанмен салыстырғанда Еуро-аймақ және ЕО-25-ке мүше елдер арасында ЖІӨ-нің ең көп өсуі Литвада (3,3%), Латвияда (3,2%), Эстонияда (2,8%), Словенияда (2,6%), ал ең көп төмендеуі – Финляндияда (1,6%) және Грециядa (0,3%) байқалды. АҚШ пен Жапонияда ЖІӨ-нің өсуі – 0,8%-дан құрады.

Өнеркәсіп өндірісі. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың тамызында маусымдық ауытқуларға бейімделген өнеркәсіп өндірісінің көлемі 2004 жылдың тамызымен салыстырғанда Еуро-аймақ пен ЕО-25-те – тиісінше, 2,6% және 1,7%-ға өсті. Өндіріс көлемінің ең көп өсуі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің аралық тауарлар секторында – 4,2% және 3,3%, сондай-ақ қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында – тиісінше, 3,4% және 2,5% байқалды. Өндіріс көлемінің төмендеуі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің энергетикалық тауарлар секторында байқалды – тиісінше, 0,2% және 2,0%.

Секторлар бойынша өнеркәсіп өнімдері көлемінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда, %

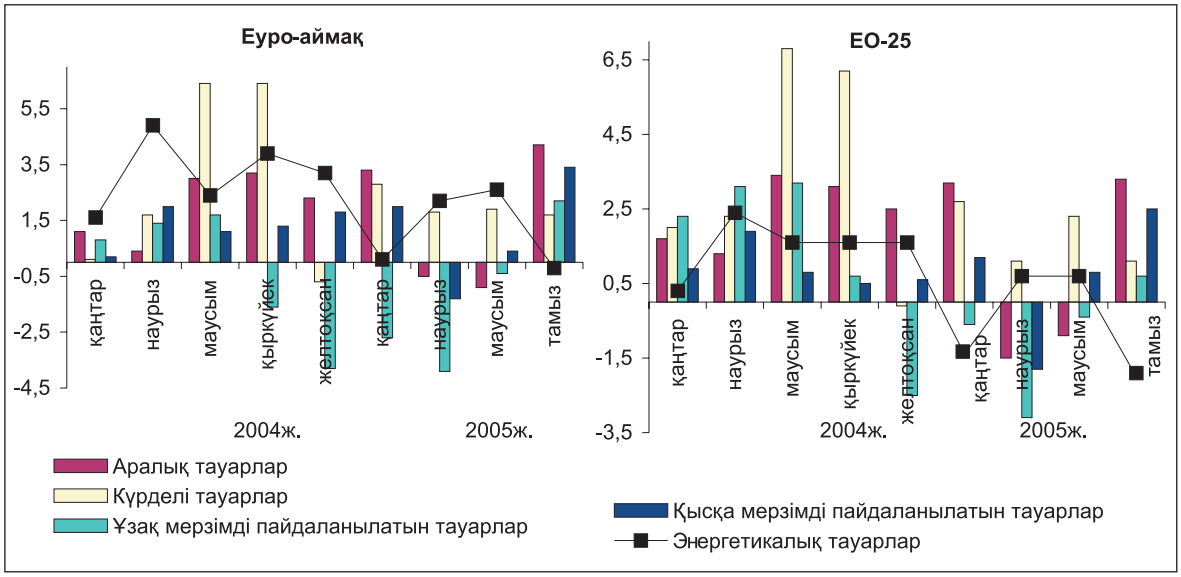

2005 жылдың тамызында өткен жылдың тамызымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өндіріс көлемінің ең көп өсуі Ирландияда – 16,7%, Люксембургте – 10,5%, Литвада – 8,7% және Чехияда – 7,2%, ал оның ең көп төмендеуі Финляндияда – 3,2%, Ұлыбританияда – 2,6% және Бельгияда – 2,3% тіркелді.

2005 жылдың тамызында 2005 жылдың шілдесімен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өнеркәсіп өндірісінің көлемі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің 9 елінде өсіп, 13 елінде төмендеді. Ең көп өсім Литвада – 6,6%, Ирландияда – 3,6%, Греция және Португалияда – 1,9%-дан байқалды. Өнеркәсіп өндірісі көлемінің ең көп төмендеуі Швецияда – 3,0%, Чехияда – 2,6%, Дания және Финляндияда – 2,5%-дан тіркелді.

Бөлшек сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 2005 жылдың тамызында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда ЕО-25-те – 1,4%-ға, Еуро-аймақта 1,9%-ға, өсті. Бөлшек сауда көлемінің өсуі, көлемі 0,3%-ға төмендеген Еуро-аймақтағы азық-түлік тауарлары саудасынан басқа Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің барлық тауар топтары бойынша байқалды. Ең көп өсуі ЕО-25-тің шаруашылық тауарлары саудасында – 3,6% және азық-түлік емес тауарлары саудасында – 3,1% тіркелді. Көлемнің өсуі Еуро-аймақтың шаруашылық және азық-түлік емес тауарлары саудасында – тиісінше, 3,4% және 3,1% байқалды.

Бөлшек сауда көлемінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғандағы өзгерісі %-бен

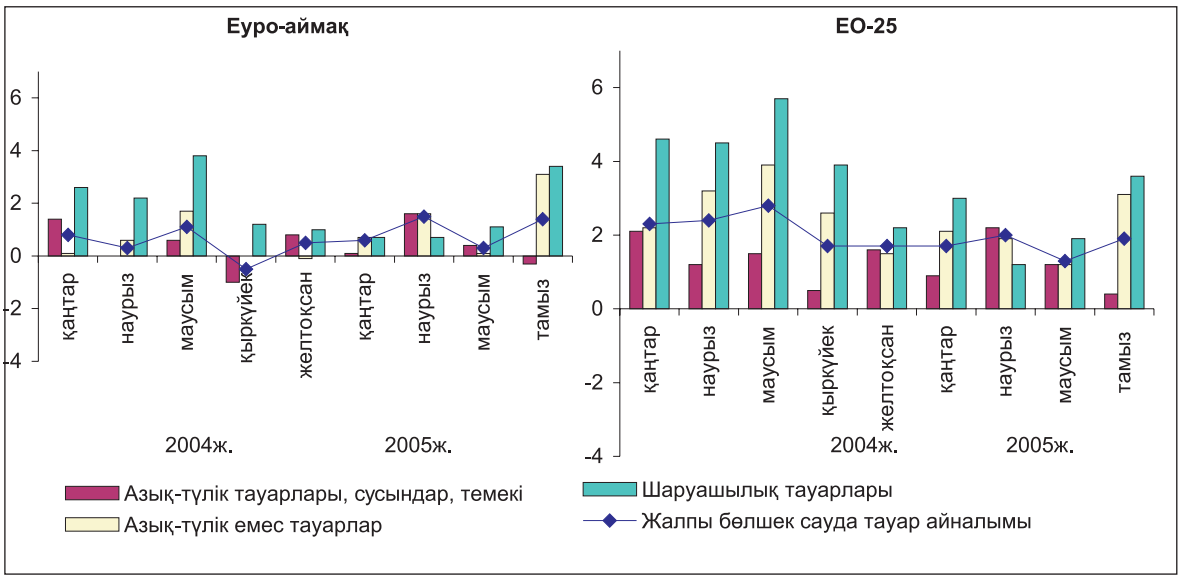

2005 жылдың тамызында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда бөлшек сауда көлемінің ең көп өсуі Латвияда – 22,6%, Литвада – 14,3%, Словенияда – 13,7%, Эстонияда – 13,1% тіркелді. Бөлшек сауда көлемінің төмендеуі Люксембургте – 4,3% және Германияда – 0,7% байқалды.

2005 жылдың тамызында өткен аймен салыстырғанда есеп берген Еуро-аймақ және ЕО-25 елдері арасында бөлшек сауда көлемінің төмендеуі Люксембургте – 1,7%, Бельгияда – 1,5%, Эстонияда – 1,1% байқалды. Бөлшек сауда көлемінің ең көп өсуі Португалияда – 3,8%, Словенияда – 3,7% және Австрияда – 3,0% тіркелді.

Сыртқы сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша сауда балансының дефициті басқа елдермен бірге Еуро-аймақта 2005 жылдың тамызында 2,6 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың тамызында профицит – 2,5 млрд. еуроны құраған. 2005 жылғы шілдедегі сыртқы сауда балансы туралы деректер нақтыланып, профицит – 7,9 млрд. еуроны құрады (2004 жылғы шілдеде – профицит 12,9 млрд. еуро болған).

Бағалау бойынша, 2005 жылдың тамызында ЕО-25-тің сыртқы сауда балансының дефициті 14,2 млрд. еуро болды, 2004 жылғы тамызда ол 8,3 млрд. еуроны құраған. 2005 жылғы шілдедегі сыртқы сауда балансы туралы нақтыланған деректер бойынша сауда балансының дефициті 3,0 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың тиісті кезеңінде профицит – 1,0 млрд. еуро болды.

2005 жылғы қаңтар-шілдеде өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда негізгі серіктестермен сауда көлемі ЕО-25-те өсті. Импорт көлемінің ең көп өсуі Ресейден (32%), Қытайдан (21%), Үндістаннан (18%), Норвегиядан (12%) әкелінген импортқа тіркелсе, ал экспорт көлемінің ең көп өсуі – Ресейде (22%), Үндістанда (23%), Оңтүстік Кореяда (13%) және Норвегияда (11%) тіркелді.

2005 жылғы қаңтар-шілдеде ЕО-25 елдері арасында сауда балансы профицитінің ең көп көлемі Германияда (97,8 млрд. еуро), Нидерландыда (21,1 млрд. еуро), Ирландияда (19,8% млрд. еуро), ал сауда балансы дефицитінің ең көп көлемі Ұлыбританияда (56,7 млрд. еуро), Испанияда (40,5 млрд. еуро), Грецияда (17,0%) және Францияда (15,4 млрд. еуродан) тіркелді.

Баға

Инфляция. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша Еуро-аймақ, ЕО-25 пен ЕО-15-тегі инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылдың тамызымен салыстырғанда 2005 жылғы қыркүйекте барлық аймақтарда өсіп, 0,5%-ға өсті. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда бағаның өсуі: Еуро-аймақ пен ЕО-15-те (2,6%-дан), ЕО-25-те – 2,5% құрады.

Еуро-аймақтағы тауарлар мен қызметтерге баға деңгейінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті кезеңіне %-бен

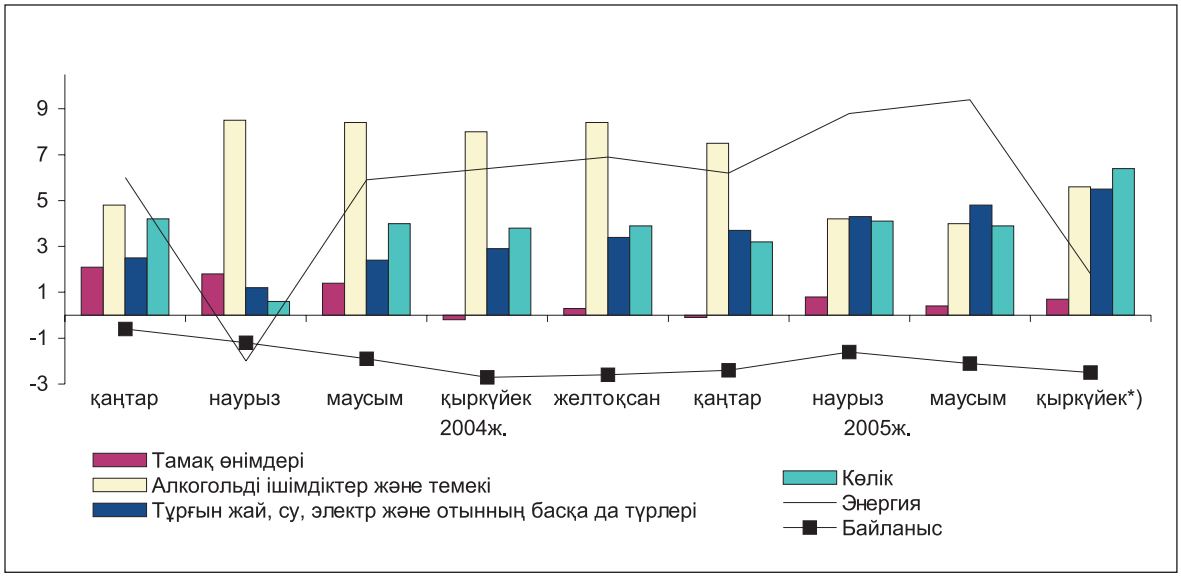

*) *Алдын ала деректер.*

Қолда бар деректер бойынша ЕЕА-дағы (Еуропалық экономикалық кеңістік елдері) инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылғы қыркүйекте 2004 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда өсіп, 2,5% құрады.

2005 жылдың қыркүйегінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда баға деңгейінің өсімі есеп берген барлық еуропа елдерінде байқалды. Баға деңгейінің ең көп өсімі Латвияда (7,4%), Эстонияда (4,9%), Люксембургте (4,7%), Греция және Испанияда (3,8%-дан) тіркелді.

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы 2005 жылдың қыркүйегінде 2004 жылғы тиісті аймен салыстырғанда Еуро-аймақ пен ЕО-25-те – тиісінше 4,4%-ға және 5,3%-ға өсті.

Бағаның өсімі өнеркәсіптің барлық секторларында тіркелді. Бағаның ең көп өсуі 2005 жылдың қыркүйегінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда ЕО-25 пен Еуро-аймақтың энергетикалық тауарлар секторында – тиісінше, 19,3% және 16,4%, аралық тауарлар секторында – тиісінше 2,0% және 1,6% тіркелді. Бағаның ең аз өсуі ЕО-25-тегі қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында – 1,2%, Еуро-аймақта – тиісінше 1,1% тіркелді.

Секторлар бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда %

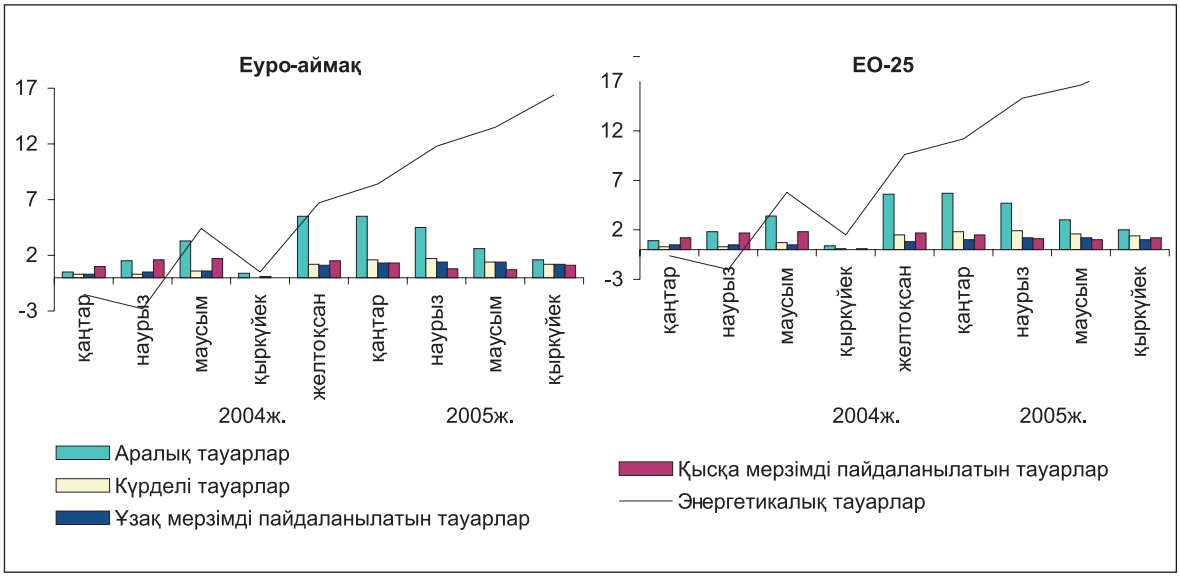

2005 жылдың қыркүйегінде 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген көптеген елдерінде барлық елдердегі өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсуі тіркелді, Люксембургтен басқа, мұнда оның төмендеуі 1,2% байқалды. Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы деңгейінің ең көп өсімі Данияда – 11,7%, Ұлыбританияда – 10,2%, Нидерландыда – 7,6% және Литвада – 7,5%, ал ең аз өсімі Чехияда – 0,9%, Бельгияда– 0,6% тіркелді.

2005 жылдың қыркүйегінде өткен аймен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген көптеген елдерінде өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсуі байқалды, Люксембургтен басқа, онда бағаның төмендеуі 1,2% тіркелді. Бағаның ең көп өсуі Дания және Грецияда (1,5%-дан), Литвада (1,0%) тіркелсе, ең аз өсуі Чехия, Ирландия және Кипрда – 0,2%, Италия, Португалия және Словенияда – 0,3% тіркелді.

Жұмыссыздық деңгейі. Еуростат деректері бойынша жұмыссыздықтың жалпы деңгейі 2005 жылдың қыркүйегінде 2004 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда ЕО-25-те 9,0%-дан 8,6%-ға дейін, Еуро-аймақта 8,8%-дан 8,4%-ға дейін төмендеді.

2005 жылдың қыркүйегінде жұмыссыздықтың ең төмен деңгейі Ирландияда – 4,3%, Нидерландыда – 4,6% және Данияда – 4,7% тіркелді. ЕО-25 елдері арасында жұмыссыздықтың ең жоғары деңгейі Польшада (17,7%), Словакияда (16,4%) Францияда (9,4%), Испанияда (9,3%) байқалды.

Соңғы он екі ай ішінде (2004 жылдың қыркүйегінен бергі) жұмыссыздық деңгейінің өсуі Люксембургте (4,9%-дан 5,6%-ға дейін), Венгрияда (6,1%-дан 7,2%-ға дейін), Кипрда (5,4%-дан 6,4%-ға дейін), ал ең көп төмендеуі – Литвада (10,5%-дан 7,6%-ға дейін), Словакияда (18,0%-дан 16,4%-ға дейін), Испанияда (10,8%-дан 9,3%-ға дейін), Эстонияда (8,9%-дан 7,1%-ға дейін) және Польшада (18,7%-дан 17,7%-ға дейін) байқалды. 2005 жылдың қыркүйегінде 2004 жылғы қыркүйекпен салыстырғанда еркектер арасындағы жұмыссыздық деңгейі ЕО-25-те 8,0%-дан 7,8%-ға дейін, Еуро-аймақта – 7,6%-дан 7,4%-ға дейін төмендеді. Әйелдер арасындағы жұмыссыздық деңгейі Еуро-аймақта 10,4%-дан 9,7%-ға дейін, ЕО-25-те 10,1%-дан 9,6%-ға дейін төмендеді.

25 жасқа дейінгі жұмыссыздар деңгейі ЕО-25 аумағында Нидерландыдағы 8,1% бен Польшадағы 37,9% арасында ауытқып тұр. 2005 жылдың қыркүйегінде жастар арасындағы жұмыссыздық өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда Еуро-аймақта 18,0%-дан 17,2%-ға дейін, ЕО-25-те – 18,8%-дан 18,2%-ға дейін төмендеді.

Еростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың қыркүйегінде Еуро-аймақта 12,3 млн., ЕО-25-те – 18,7 млн. еркектер мен әйелдер жұмыссыз болды. Бұл деректер ХЕО (Халықаралық Еңбек Ұйымы) критерийлерін ескере отырып түзетілген.

13.3 2005 ЖЫЛДЫҢ ҚАЗАНЫНДА ЖЕКЕЛЕГЕН ТАУАРЛАРДЫҢ ӘЛЕМДІК РЫНОГЫНЫҢ КОНЪЮНКТУРАСЫ

Энергетикалық тауарлар. World Bank деректері бойынша 2005 жылдың қазанында 2005 жылдың қыркүйегімен салыстырғанда негізгі энергетикалық тауарларға бағаның төмендеу үрдісі байқалды, Еуропадан және АҚШ-тан әкелінген табиғи газ бағасын (тиісінше, 10,6%-ға және 10,0%-ға төмендеген) қоспағанда.

2005 жылдың қазанында өткен аймен салыстырғанда бағаның төмендеуі мұнай маркаларының келесі түрлеріне тіркелді: Brent маркалы мұнай бағасы – 7,1%, Dubai маркалы мұнай бағасы – 5,1% және WTI (Техас Батыс штаты) маркалы мұнай бағасы - 4,8%. Шикі мұнайдың бағасы - орташа споты 5,7%-ға төмендеді.

Мұнайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар/баррель)

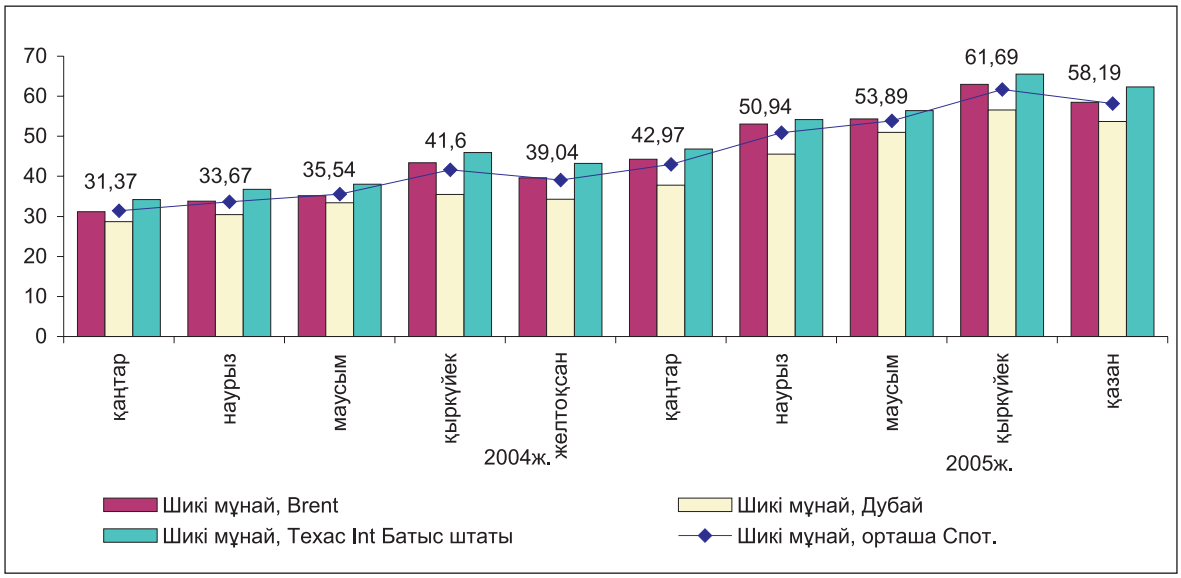

Металдар. 2005 жылдың қазанында ағымдағы жылдың қыркүйегімен салыстырғанда металдардың әлемдік рыногында бағаның өсуі байқалды, тиісінше, 12,8%-ға және 5,3%-ға төмендегені байқалған никель және қалайы бағасынан басқа. Бағаның ең көп өсуі қорғасынға (7,7%), мырышқа (6,4%) және мысқа (5,2%) байқалды. Қымбат металдар рыногында алтын бағасының – 3,0%-ға, күміс бағасының – 7,0%-ға өскені байқалды. Болаттың барлық түрлері (соның ішінде білеуше-болаттар) мен темір кенінің бағасы ағымдағы жылдың қыркүйегіндегі деңгейде өзгеріссіз қалды.

Металдардың және болаттың әлемдік бағасы

(доллар/тонна)

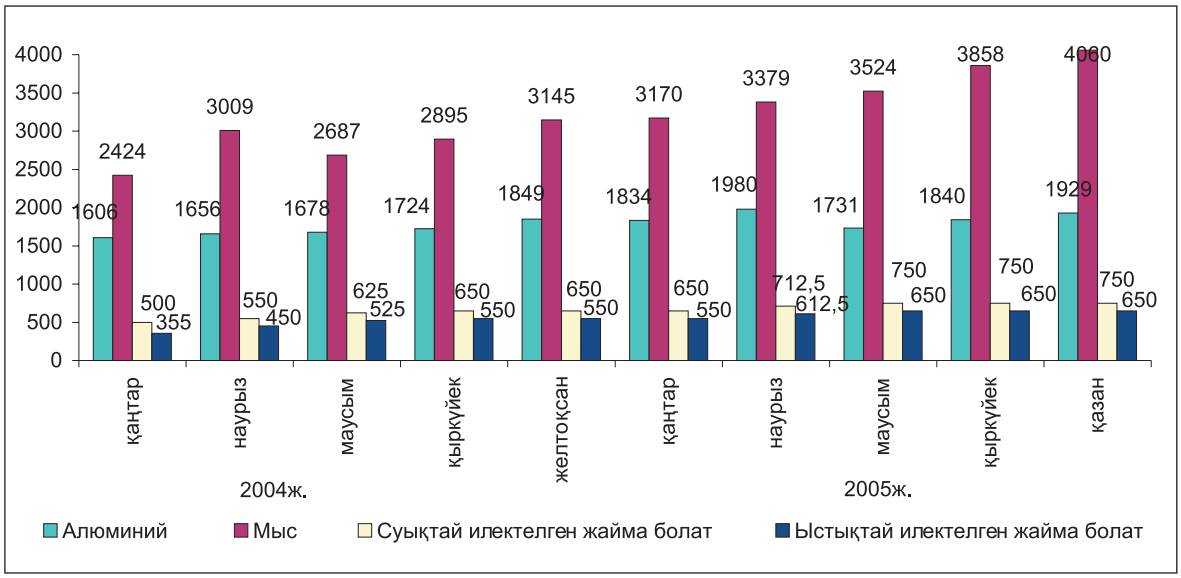

Ауыл шаруашылығы және азық-түлік тауарлары. 2005 жылдың қазанында өткен аймен салыстырғанда ауыл шаруашылығы және азық-түлік тауарларының әлемдік рыногында бағаның өсуі байқалды.

Сонымен, АҚШ-тың SRW бидайының бағасы – 5,5%-ға, АҚШ-тың HRW бидайы бағасының 5,1%-ға және Канададан әкелінген бидай бағасының 0,8%-ға өскені байқалды. 2005 жылдың қазанында өткен аймен салыстырғанда күріш бағасының (Тай күріші - 5%) – 0,9%-ға өскені байқалды. Жүгерінің бағасы 5,7%-ға өсті. Шайдың бағасы (3 аукционның орташа мәні) – 0,8%-ға өсті.

2005 жылдың қазанында өткен аймен салыстырғанда қанттың барлық түрлері бағасының өсуі тіркелді, ЕО-ның ішкі рыногындағы қант бағасынан (2,5%-ға төмендеген) басқа. Сонымен, АҚШ-тың ішкі рыногындағы қант бағасы– 2,6%, әлемдік рынокта – 7,9%.

Сиыр еті мен қой етінің бағасы - тиісінше, 3,1% және 2,0%-ға төмендеді, ал балықтың бағасы 9,1%-ға өсті.

Бидайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар/тонна)

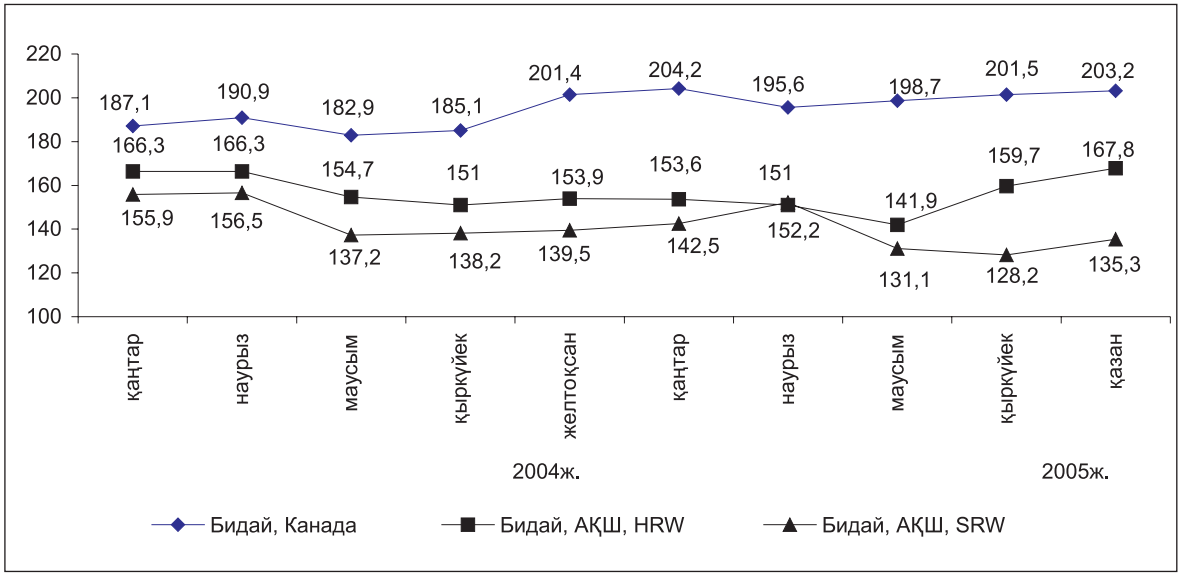

Шикізат және тыңайтқыштар. 2005 жылдың қазанында ағымдағы жылдың қыркүйегімен салыстырғанда Камеруннан әкелінген сүрек (ағаш материалы) бағасының 2,0%-ға, Малайзиядан әкелінген сүрек (бөрене) бағасының – 2,5%-ға төмендегені байқалды. Бағаның өсуі каучук пен мақтаның барлық түрлеріне тіркелді. Диаммониум фосфатының бағасы 0,9%-ға өсті. Үш суперфосфаттың, тау фосфаты мен калий хлоридінің бағасы ағымдағы жылдың қыркүйегіндегі деңгейде өзгеріссіз қалды.

Шикізаттың әлемдік бағасы

(цент/кг)

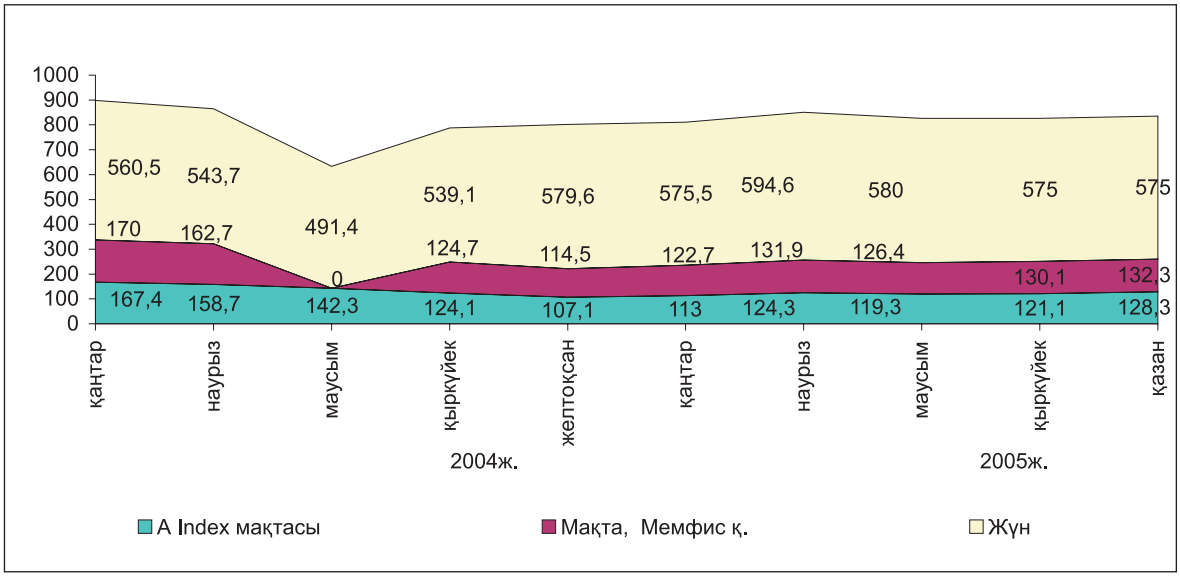

Қазақстан Республикасы
Статистика агенттігінің
Төрағасы **Қ.Әбдиев**

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-ОКТЯБРЕ 2005 года

Макроэкономические тенденции. Объем *валового внутреннего продукта,* по оперативным данным, в январе-сентябре 2005г. составил в текущих ценах 5169,3 млрд. тенге. Рост реального ВВП по сравнению с аналогичным периодом 2004г. составил 108,9%. В структуре ВВП доля производства товаров составила 43,2% от ВВП, услуг – 52,9%.

Индекс потребительских цен в октябре 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 106,0%. Цены на продовольственные товары возросли на 5,4%, непродовольственные товары – на 5,9%, платные услуги – на 7,3%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в октябре 2005г. повысились по сравнению с декабрем 2004г. на 23,6%.

Численность безработных в октябре 2005г., по экспертной оценке, составила 646,4 тыс. человек, уровень безработицы – 8,2% к численности экономически активного населения, в том числе численность граждан, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных, на конец октября т. г. составила 102,2 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения – 1,3%.

Реальный сектор экономики. *Объем промышленного производства* в январе-октябре 2005г. составил в действующих ценах 4153,7 млрд. тенге, что на 4% больше, чем в январе-октябре 2004г. В горнодобывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2004г. возрос на 3,4%, в обрабатывающей – на 5%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 2,5%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-октябре 2005г. составил в текущих ценах 658,8 млрд. тенге и по сравнению с январем-октябрем 2004г. увеличился на 6,5%.

Общий объем грузоперевозок (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-октябре 2005г. составил 1584,4 млн. тонн и по сравнению с соответствующим периодом 2004г. возрос на 5,6%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 1060,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-октябрем 2004г. на 12,1%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-октябре 2005г. составил 1614,3 млрд. тенге, что в 1,2 раза выше, чем в январе-октябре 2004г.

По состоянию на 1 ноября 2005г. в республике *зарегистрировано* 224537 *юридических лиц*, в том числе с численностью до 50 человек - 211184. Действующих юридических лиц - 171967. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют - 159496, из них субъектов малого бизнеса – 113370.

Внешняя торговля. Внешнеторговый оборот Казахстана (данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли) в январе-сентябре 2005г. составил 33004,6 млн. долл. США и по сравнению с январем-сентябрем 2004г. увеличился на 42,2%, в том числе экспорт – 20460,6 млн. долл. США (увеличился на 45,2%), импорт – 12544,0 млн. долл. США (увеличился на 37,6%).

Финансы. Объем доходов в Государственный бюджет Республики Казахстан, по оперативным данным Министерства финансов РК, на 1 октября 2005г. составил 1383,3 млрд. тенге, что на 49,5% больше, чем на 1 октября 2004г., затраты – 1153,3 млрд. тенге (на 22,1% больше аналогичного периода 2004г.).

За сентябрь 2005г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определился как доход в сумме 176,2 млрд. тенге, что на 19,9% выше, чем в сентябре 2004г. Уровень рентабельности составил 33,2%. Доля убыточных предприятий составила 36,2% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Нацбанка Республики Казахстан, кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики, на 1 октября 2005г. составили 2118,5 млрд. тенге. Наблюдается устойчивая динамика их увеличения. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 68,2%, доля кредитов в иностранной валюте – 49%. Объем депозитов в банковской системе на 1 октября 2005г. составил 1601,1 млрд. тенге, что на 57,4% больше, чем на 1 октября 2004г., в том числе депозиты (вклады) населения соответственно 523,8 млрд. тенге, что на 31,2% больше, чем на 1 октября 2004г.

Доходы населения. В сентябре 2005г., по оценке, среднедушевые номинальные денежные доходы населения составили 16430 тенге и увеличились по сравнению с сентябрем 2004г. на 24,9%, реальные денежные доходы – на 15,8%.

Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная работникам в сентябре 2005г., составила 35367 тенге и возросла по сравнению с сентябрем 2004г. на 24,4%. Реальная заработная плата увеличилась на 15,3%.

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ

	Единица измерения	Январь-октябрь 2005г.	Октябрь 2005г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		Октябрь 2005г. в % к сентябрю 2005г.
				январь-октябрь 2005г.	октябрь 2005г.	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Валовой внутренний продукт[1)]	млрд. тенге	5169,3		108,9		
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	4153,7	480,6	104,0	102,4	104,5
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	658,8	75,6	106,5	99,5	21,5
Перевозки грузов всеми видами транспорта	млн. тонн	1584,4	182,5	105,6	107,1	95,0
Объем услуг связи (темп роста в сопоставимых ценах), по оперативным данным	млрд. тенге	174,3	20,5	125,6	131,1	104,1
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	1060,4	121,2	112,1	114,2	101,7
Внешнеторговый оборот[1)5)]	млн. долл. США	33004,6	4352,0	142,2	127,5	115,0
в том числе:						
экспорт		20460,6	2749,5	145,2	121,3	121,8
импорт		12544,0	1602,5	137,6	139,8	104,8
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	1614,3	212,3	123,0	114,1	97,9
Индекс потребительских цен				107,6	106,0[2)]	101,0
Индекс цен производителей промышленной продукции				124,7	123,6[2)]	98,4
Численность безработных (оценка)	тыс. человек	X	646,4	X	99,7	105,0
Среднедушевой денежный доход (оценка)[1)]	тенге	131329	16430	117,8*	124,9*	103,3
Реальный денежный доход (оценка)[1)]	в %			109,6*	115,8*	102,5
Среднемесячная заработная плата одного работника[1)]:						
номинальная	тенге	32013	35367	117,5	124,4	100,6
реальная	в %			109,3	115,3	99,8
Финансовые показатели[3)]						
Денежная масса М3[4)]	млрд. тенге		2015,8		151,7	107,1
Наличные деньги в обращении[4)]	млрд. тенге		414,7		132,9	103,2
Депозиты в банковской системе[4)]	млрд. тенге		1601,1		157,4	108,2
в т.ч. депозиты населения	млрд.тенге		523,8		131,2	101,6
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения[4)]	млрд. тенге		2118,5		159,4	104,0
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения	млрд.тенге		1445,3		165,2	104,5
Рентабельность предприятий и организаций[1)]	в %		33,2		-	-
Дебиторская задолженность предприятий и организаций	млрд. тенге		2443,1		132,9	100,9
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций	млрд. тенге		4712,5		135,5	104,6

[1)]Графа 1 – январь-сентябрь 2005г.; графа 2 – сентябрь 2005г.; графа 3 – январь-сентябрь 2005г. в % к январю-сентябрю 2004г.; графа 4 – сентябрь 2005г. в % к сентябрю 2004г.; графа 5 - сентябрь 2005г. в % к августу 2005г.

[2)]К декабрю 2004г.

[3)]Графа 2 - на начало периода; графа 4 - 1.10.05 к 1.10.04; графа 5 - 1.10.05 к 1.09.05.

[4)] По данным Нацбанка РК.

[5)]Данные Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли.

** В % к уточненным данным за январь-сентябрь и сентябрь 2004г.*

Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет. Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

2.1 ВАЛОВОЙ ВНУТРЕННИЙ ПРОДУКТ

Объем произведенного валового внутреннего продукта (ВВП) Казахстана за январь-сентябрь 2005 года по оперативным данным определился в сумме 5169,3 млрд.тенге. Темпы изменения его реального объема составили 108,9% к соответствующему периоду 2004 года.

Прирост ВВП на 8,9% обусловлен увеличением реальных объемов во всех отраслях экономики: в промышленности – на 4,2%, сельском хозяйстве – на 7,4%, строительстве – на 38,8%, услуг транспорта и связи – на 9,5%, торговли – на 9%.

За январь-сентябрь 2005 года индекс-дефлятор в целом по экономике составил 110,4% к соответствующему периоду предыдущего года, в том числе в производстве товаров – 112,8%, в производстве услуг – 108,6%.

В структуре ВВП текущего периода доли производства товаров и производства услуг составили 43,2% и 52,9% соответственно. Основную долю в производстве ВВП составляет промышленность (29,6%).

Производство ВВП за январь-сентябрь 2005 года характеризуется следующими данными:

	ВДС, чистые налоги на продукты и импорт в текущих ценах, млрд.тенге, январь-сентябрь 2005г.	Индекс физического объема, январь-сентябрь 2005г. к январю-сентябрю 2004г., в %	Структура ВВП, в %		Дефлятор, январь-сентябрь 2005г. к январю-сентябрю 2004г., в %
			январь-сентябрь 2005г.	январь-сентябрь 2004г.	
Валовой внутренний продукт	5169,3	108,9	100	100	110,4
Производство товаров	2231,3	109,4	43,2	42,1	112,8
Сельское хозяйство, лесоводство, рыболовство	349,0	107,4	6,8	7,0	108,3
Промышленность	1532,1	104,2	29,6	29,4	116,2
Строительство	350,2	138,8	6,8	5,7	103,8
Производство услуг	2736,8	108,9	52,9	53,8	108,6
Торговля	625,0	109,0	12,1	12,4	107,7
Транспорт и связь	624,5	109,5	12,1	12,6	105,1
Прочие отрасли, производящие услуги	1487,3	108,5	28,7	28,8	110,6
Итого по отраслям	4968,1	109,1	96,1	95,9	110,5
Чистые налоги на продукты и импорт	316,4	108,9	6,1	5,9	113,7
Косвенно-измеряемые услуги финансового посредничества	-115,2	119,1	-2,2	-1,8	120,8

2.2 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В январе-октябре 2005г. промышленными предприятиями Казахстана произведено продукции (включая малые, подсобные предприятия, сектор домашних хозяйств) в действующих ценах на 4153,7 млрд. тенге, что к уровню января-октября 2004г. составило 104%. Рост объемов производства наблюдается во всех регионах республики, за исключением Кызылординской (84,8%), Карагандинской (89,7%) и Костанайской (94%) областей.

Индексы физического объема промышленной продукции и отраслевая структура промышленности в январе-октябре 2005г.

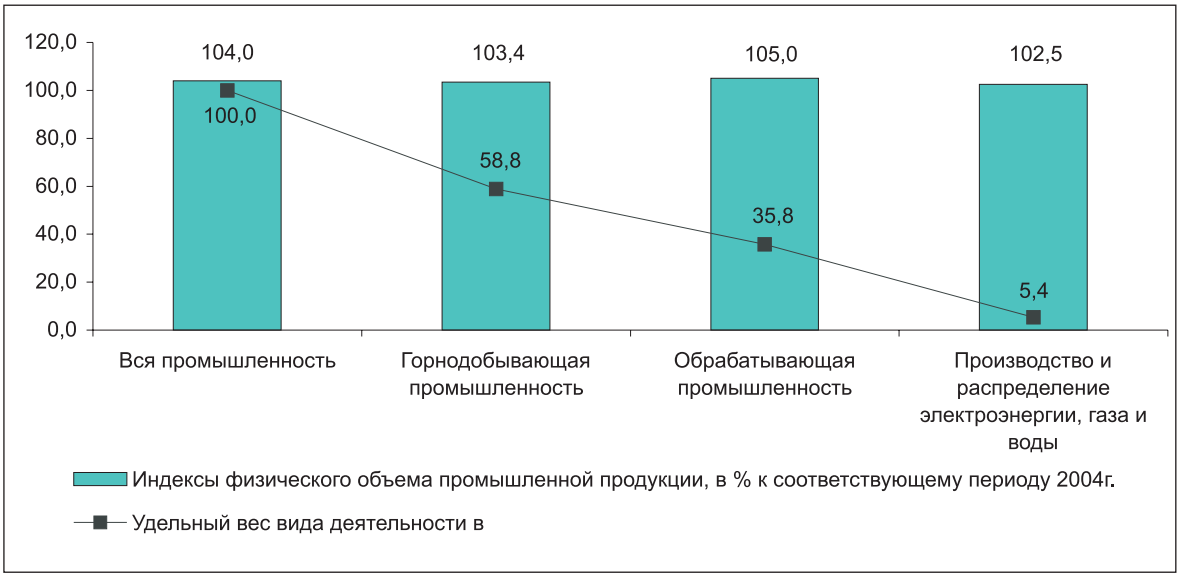

В **горнодобывающей промышленности** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 2441,4 млрд. тенге, что выше января-октября 2004г. на 3,4%. За указанный период увеличение объемов обеспечено в основном ростом добычи конденсата газового (на 30,1%); лигнита (на 21,5%); газа природного (естественного) (на 10,4%); руд железных неагломерированных (на 13,1%), медных (на 10,9%) и хромовых (на 6,6%); нефти сырой (на 0,5%). Вместе с тем, сокращена добыча руд золотосодержащей (48,8%), железных агломерированных (89,8%), медно-цинковой (95,1%) и свинцово-цинковой (96,3%); окатышей железорудных (79,5%); угля каменного (98,5%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности горнодобывающей промышленности в январе-октябре 2005г.

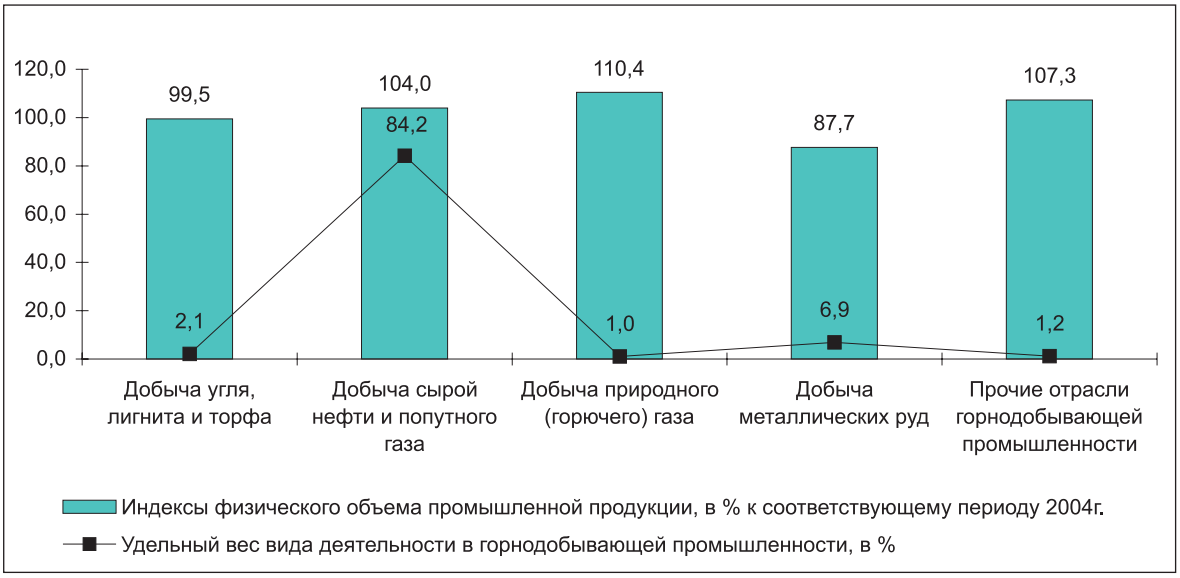

В **обрабатывающей промышленности** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 1486,6 млрд. тенге, что выше уровня января-октября 2004г. на 5%.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-октябре 2005г.

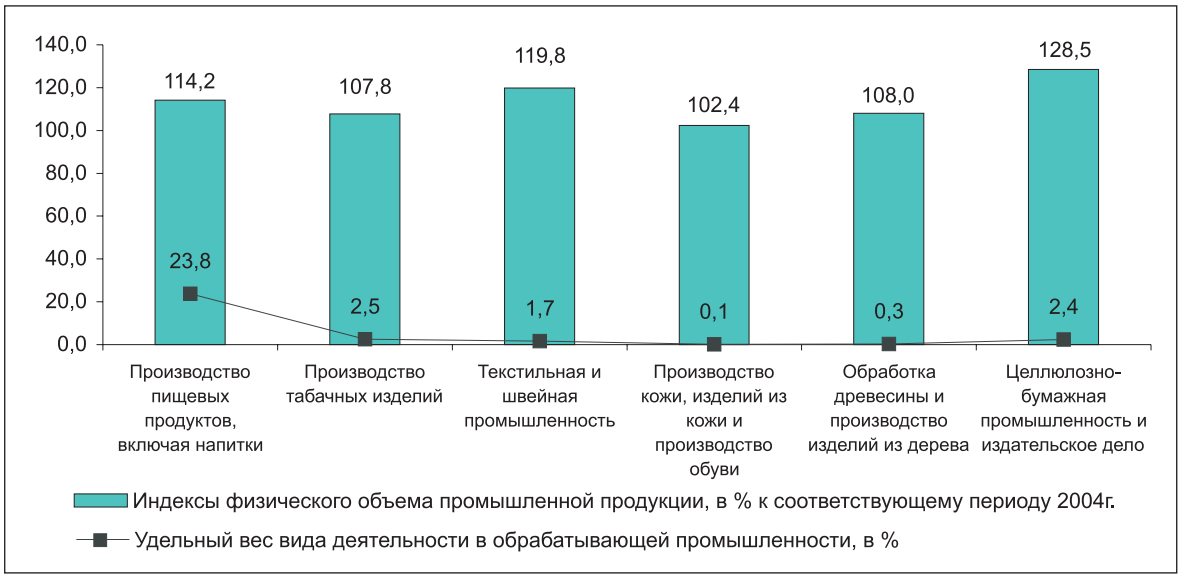

В январе-октябре 2005г. переработано сельскохозяйственной продукции на 391,8 млрд. тенге, в том числе **производство пищевых продуктов, включая напитки,** составило 353,9 млрд. тенге. К уровню января-октября 2004г. производство возросло на 14,2% за счет увеличения выпуска мяса и субпродуктов пищевых; консервов из мяса; изделий колбасных; рыбы приготовленной и консервированной; соков фруктовых и овощных; масла подсолнечного, хлопкового и соевого рафинированного; молока и сливок; масла сливочного; сыра и творога; муки; крупы; макаронных и кондитерских изделий; майонеза. Также обеспечен рост производства спирта этилового и водки (в 1,7 раза); коньяков (на 32,4%); вина виноградного (на 26,7%); ликеров (на 22,5%); пива (на 15,8%).

В **текстильной и швейной промышленности** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 24,7 млрд. тенге. По сравнению с январем-октябрем 2004г. рост производства обеспечен в основном за счет увеличения выпуска волокна хлопкового (на 15,3%), на долю которого приходится около 60% объема промышленного производства данного вида деятельности. Также больше, чем в январе-октябре 2004г. произведено тканей; пряжи шерстяной и хлопчатобумажной; белья постельного; ковров и изделий ковровых; свитеров, джемперов, пуловеров и изделий аналогичных; одежды верхней трикотажной и рабочей; белья нижнего.

В **производстве кожи, изделий из кожи и производстве обуви** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 1,6 млрд. тенге, что на 2,4% выше уровня января-октября 2004г. в основном за счет увеличения производства обуви (122,7%). При этом сокращен выпуск кожи из шкур овечьих, козьих и свиных (на 89%), скота крупного рогатого или шкур животных семейства лошадиных (на 24,9%).

Объем **обработки древесины и производства изделий из дерева** в январе-октябре 2005г. по сравнению с январем-октябрем 2004г. составил 108% за счет увеличения выпуска конструкций строительных сборных (в 3,9 раза); плит древесностружечных (на 22,2%); тары деревянной (на 19,4%); окон, дверей и их рам (на 12,9%); шпал деревянных железнодорожных или трамвайных (на 3,3%). Вместе с тем, сокращено производство лесоматериалов; плит древесноволокнистых; реек и штапиков; листов, фанеры клееной; щепы и стружки.

В **целлюлозно-бумажной промышленности и в издательском деле** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 36 млрд. тенге, что на 28,5% выше уровня прошлого года. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года обеспечен рост производства мешков и пакетов бумажных (201,5%); бумаги и картона гофрированных (135,8%); бумаги туалетной (132,9%); обоев (131,5%); коробок, ящиков и сумок из бумаги или картона гофрированных (128,8%); книг, брошюр, листовок и материалов печатных аналогичных на отдельных листах (122,7%); газет, журналов и периодических изданий, выходящих реже четырех раз в неделю, печатных (108,8%). Вместе с тем, сокращен выпуск газет, журналов и изданий периодических, выходящих не реже четырех раз в неделю (на 13,1%); тетрадей общих (на 10%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-октябре 2005г.

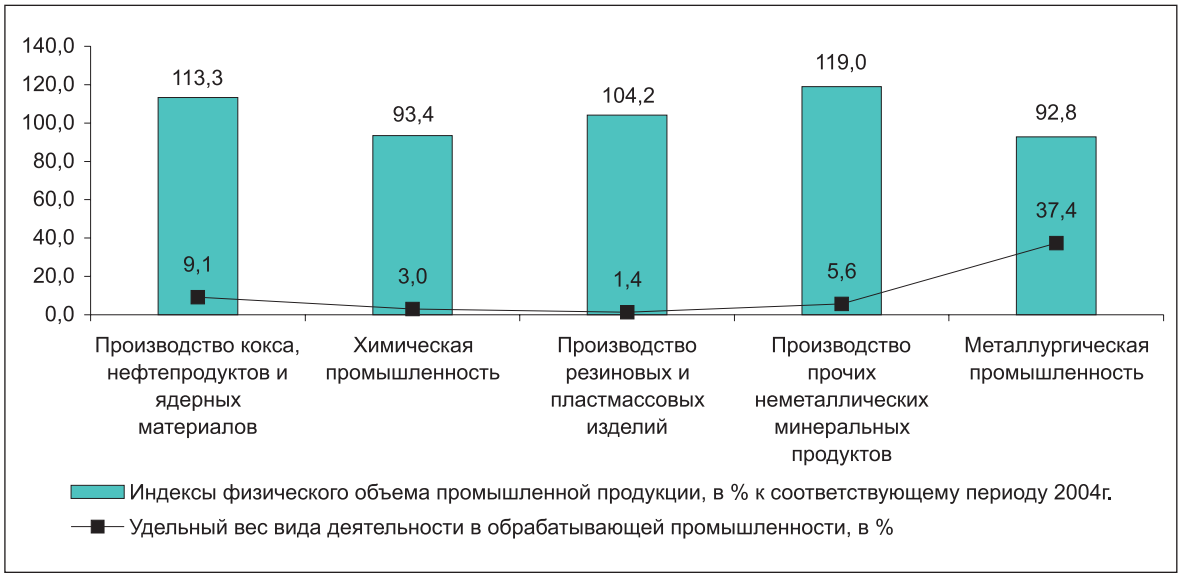

В **производстве кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов** в январе-октябре 2005г. выпущено продукции на 135,7 млрд. тенге, что выше уровня января-октября прошлого года на 13,3% за счет увеличения выпуска мазута топочного (на 28,9%); газойлей (на 23,1%); топлива моторного (бензина) (на 20,4%).

В **химической промышленности** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 45,1 млрд. тенге или на 6,6% ниже, чем в январе-октябре 2004г. из-за уменьшения выпуска удобрений минеральных или химических азотных (22,6%); трифосфата (45,7%) и бихромата (89,5%) натрия; кислоты ортофосфорной (фосфорной) (48,5%) и серной (98,4%); хромового ангидрида (82,4%). При этом увеличено производство полимеров стирола в первичных формах (240,9%); препаратов фармацевтических (127,8%); пестицидов (125,9%); красок и лаков на основе полимеров (115,4%); окиси хрома (108,4%); фосфора (102,7%).

В **производстве резиновых и пластмассовых изделий** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 20,6 млрд. тенге, что выше уровня января-октября прошлого года на 4,2% за счет увеличения выпуска труб, трубок, рукавов и шлангов из резины (131,3%) и пластмасс (108%); мешков и сумок из полиэтилена (127,2%); лент конвейерных (транспортерных) из резины (115,6%). Вместе с тем, сокращено производство пластин, листов, пленки, фольги из пластмасс непористых (64,3%); коробок, ящиков, тары решетчатой (70,4%); дверей, окон из пластмасс (97,6%).

В **производстве прочих неметаллических минеральных продуктов** в январе-октябре 2005г. выпущено продукции на 83,5 млрд. тенге, что составило 119% к уровню января-октября 2004г. в основном за счет увеличения производства посуды столовой и кухонной из фарфора (в 2 раза); растворов строительных (на 46,2%); изделий из бетона для строительных целей (на 26,1%); бетона товарного (на 25,7%); конструкций строительных сборных из бетона (на 16,9%); извести (на 16,8%); кирпичей керамических строительных (на 9,1%); цемента (на 5,6%); гипсокартона (на 2%). При этом сокращен выпуск плит и плиток керамических (54,6%); труб и трубок, листов и панелей из асбестоцемента (соответственно 72,9 и 95,2%); изделий кровельных (95,5%).

В **металлургической промышленности и производстве готовых металлических изделий** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 590,9 млрд. тенге, в том числе продукции черной и цветной металлургии - соответственно на 230,8 и 315 млрд. тенге. В целом по виду деятельности индекс физического объема в январе-октябре 2005г. по сравнению с январем-октябрем 2004г. составил 92,6%; на долю отрасли приходится 40% объема обрабатывающей промышленности. В **черной металлургии** производство снижено на 11,2% из-за сокращения выпуска плоского проката (на 23,2%); стали (на 18,8%); чугуна (на 17,8%). Производство ферросплавов увеличено на 6,2%. В **производстве цветных металлов** индекс физического объема составил 95,5%. Снижено производство по таким видам продукции как проволока медная (на 81,9%); свинец необработанный (на 14,8%); медь рафинированная (на 7,3%). Вместе с тем, возросло производство серебра аффинированного (116,4%); цинка необработанного (114,8%); золота аффинированного (103,9%); глинозема (102,8%).

Производство готовых металлических изделий в январе-октябре 2005г. к уровню января-октября 2004г. составило 89,3% из-за уменьшения выпуска электродов с покрытием из металлов недрагоценных (на 71,2%); цистерн, бочек, барабанов вместимостью 50-300 л (на 62,4%); радиаторов для центрального отопления (на 38%). При этом увеличено производство котлов центрального отопления

(138,6%); металлоконструкций строительных (124,4%); резервуаров для нефти и нефтепродуктов (113,7%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-октябре 2005г.

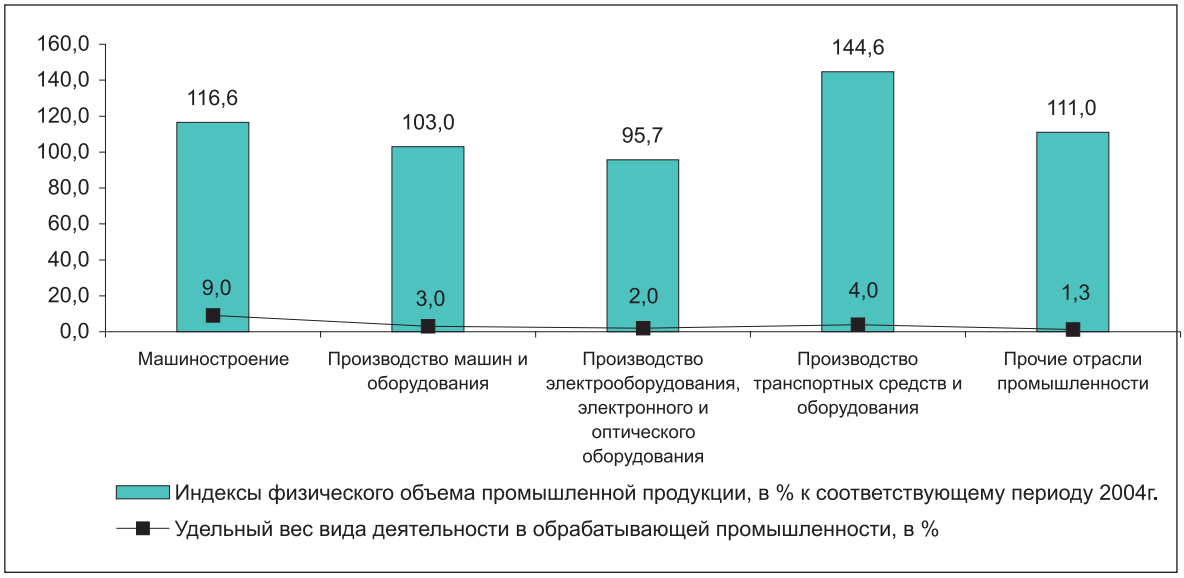

В **производстве машин и оборудования** в январе-октябре 2005г. выпущено продукции на 44,3 млрд. тенге или на 3% выше соответствующего периода прошлого года. К уровню января-октября 2004г. возросло производство тракторов (162,5%); машин стиральных и для сушки одежды бытовых (158%); насосов центробежных (149,4%); кранов мостовых и козловых (133,3%); оборудования нефтегазоперерабатывающего (122,4%). Вместе с тем, снижен выпуск двигателей (8,5%); машин для горнодобывающей промышленности (13,7%); экскаваторов (31,3%); жаток рядковых (93,5%); оборудования нефтепромыслового (97,3%).

Электрооборудования, электронного и оптического оборудования произведено на 29,3 млрд. тенге, что составляет 95,7% к уровню предыдущего года. В январе-октябре 2005г. по сравнению с январем-октябрем 2004г. производство снижено из-за сокращения выпуска телевизоров (на 38,2%); магнитофонов (на 16,9%); аппаратуры для отключения, переключения или защиты электрических цепей напряжением до 1000 В (на 11,3%). Вместе с тем, увеличено производство конденсаторов электрических (в 2,5 раза); машин вычислительных цифровых (155,7%); аккумуляторов (140%) и трансформаторов (117,5%) электрических; проводов и кабелей изолированных (123,3%).

Производство транспортных средств и оборудования в январе-октябре 2005г. составило 59,8 млрд. тенге, что в 1,4 раза выше соответствующего периода прошлого года. К уровню января-октября 2004г. возросло производство автомобилей грузовых (в 3,4 раза) и для перевозки десяти и более человек (в 2 раза); прицепов и полуприцепов автомобильных (в 2,4 раза). Увеличен объем услуг по ремонту и техническому обслуживанию железнодорожных локомотивов и трамвайных моторных вагонов (на 49,7%). Меньше, чем в январе-октябре 2004г. произведено частей двигателей (49,3%) и автомобильных (79,2%); автомобилей легковых пассажирских (62,4%) и специальных, специализированных (90,3%).

В **прочих отраслях промышленности** в январе-октябре 2005г. произведено продукции на 18,7 млрд. тенге, что на 11% выше соответствующего периода прошлого года. К уровню января-октября 2004г. увеличен выпуск мебели: деревянной для столовой и гостиной – в 1,6 раза; офисной металлической - на 36,7%; для сидения специальной в основном с металлическим каркасом - на 18,9%; кухонной – на 10,9%. Также возросло производство инструментов музыкальных (в 3,5 раза); спортивных товаров (в 1,7 раза) и ювелирных изделий (на 13,1%). При этом сокращено производство мебели деревянной для предприятий торговли (48%) и офисной (96,4%).

В **производстве и распределении электроэнергии, газа и воды** индекс физического объема в январе-октябре 2005г. по сравнению с январем-октябрем 2004г. составил 102,5%.

Производство электроэнергии составило 54,5 млрд. кВт. ч или на 1% выше уровня января-октября 2004г., что обеспечено предприятиями всех регионов, кроме Алматинской, Карагандинской, Павлодарской, Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Выработка теплоэнергии составила 66,1 млн. Гкал или на 0,5% больше по сравнению с январем-октябрем прошлого года. Рост производства обеспечен предприятиями Акмолинской, Актюбинской, Алматинской, Восточно-Казахстанской, Жамбылской, Костанайской и Павлодарской областей.

Индексы физического объема и удельный вес производства и распределения электроэнергии, газа и воды в январе-октябре 2005г.

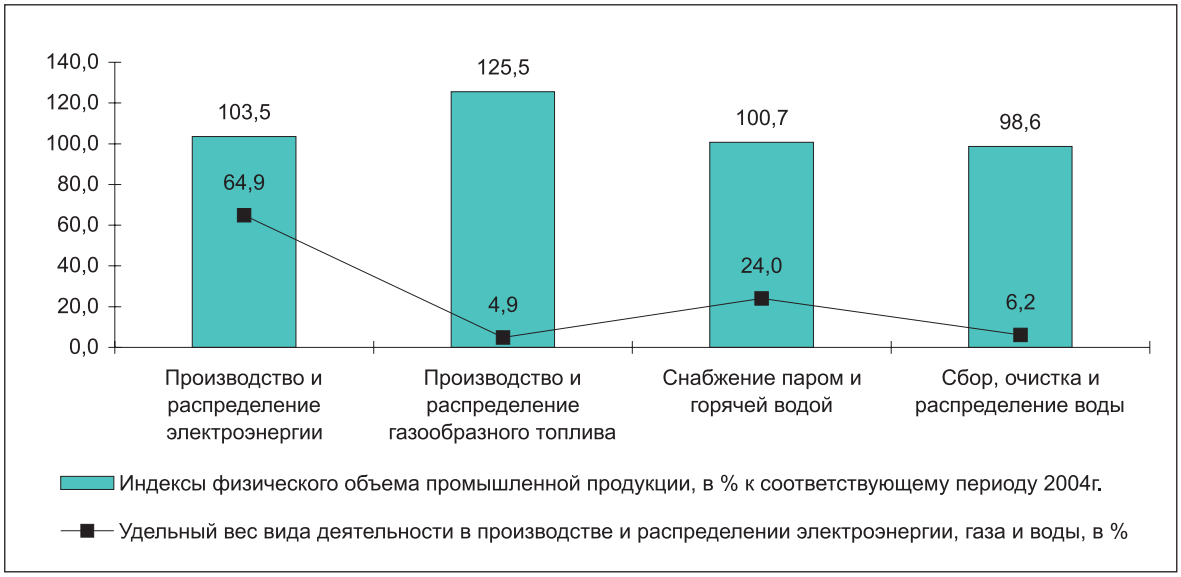

2.3 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-октябрь т.г. в целом по республике, по оценке, составил 658,8 млрд. тенге в текущих ценах, что больше аналогичного периода 2004г. на 6,5%.

Растениеводство

По состоянию на 1 ноября т.г., по данным Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан, уборка основных сельскохозяйственных культур завершена. В целом по республике зерновые убраны с 13959,4 тыс. га, что составляет 100% уборочной площади. С убранной площади собрано 15,8 млн. тонн зерна в первоначально оприходованном весе, что на 14% выше прошлогоднего, в том числе в Северо-Казахстанской области – 4102 тыс. тонн, Костанайской – 4013 тыс. тонн, Акмолинской – 3449 тыс. тонн. В некоторых областях производство зерна уменьшилось, так, в Западно-Казахстанской, Карагандинской и Актюбинской областях – в 2,6-1,7 раза, Павлодарской, Восточно-Казахстанской и Южно-Казахстанской – в 1,2-1,1 раза.

Средняя урожайность зерновых в целом по республике составила 11,3 центнеров с гектара в первоначально оприходованном весе. Наименьший намолот зерна отмечается в Западно-Казахстанской (4,0 против 6,0 центнера в прошлом году), Карагандинской (соответственно 4,2 и 7,6), Актюбинской (5,1 и 5,6), Павлодарской (6,2 и 7,0) областях. В то же время высокая урожайность зерна с 1 гектара в Кызылординской – 38,4 центнера, Алматинской – 21,9, Южно-Казахстанской – 19,0 и Жамбылской – 18,7 областях.

На указанную дату в текущем году убрано 114,9 тыс. га площадей картофеля и собрано 1672 тыс. тонн. Больше прошлогоднего собрано картофеля в 6 областях, из них в Алматинской – 533 тыс. тонн, Восточно-Казахстанской – 361 тыс. тонн, Северо-Казахстанской – 335 тыс. тонн. По Акмолинской, Западно-Казахстанской, Карагандинской, Костанайской и Южно-Казахстанской областям информации не имеется.

По состоянию на 1 ноября собрано 1767 тыс. тонн овощей, что на 0,4% меньше уровня прошлого года. Больше прошлогоднего собрано овощей в 6 областях, из них в Алматинской – 511 тыс. тонн, Жамбылской – 308 тыс. тонн, Восточно-Казахстанской – 277 тыс. тонн. Вместе с тем в Карагандинской, Кызылординской и Южно-Казахстанской областях овощей собрано соответственно на 94%, 27% и 4% меньше, чем на эту дату минувшего года. Также не имеется информации по уборке овощей в Акмолинской, Западно-Казахстанской, Костанайской и Южно-Казахстанской областях.

За счет увеличения уборочной площади на 1,6% и повышения урожайности на 14% валовой сбор масличных культур увеличился в целом по республике на 15,6% и составил 447,1 тыс. тонн. Урожайность масличных культур в текущем году составила 7,3 центнеров с 1 гектара против 6,4 центнеров с 1 гектара в 2004г.

В целом по республике посеяно 582,5 тыс. га озимых зерновых культур или 73% от намеченного, из них в Жамбылской области – 232 тыс. га, Алматинской – 191 тыс., Западно-Казахстанской – 76 тыс. га, в остальных областях от 2 до 40 тыс. га.

Во всех областях республики проведена вспашка зяби. Эта работа осуществлена на 6429 тыс. га, что составляет 113% предусмотренной площади, в том числе в Актюбинской, Карагандинской, Костанайской, Павлодарской и Северо- Казахстанской областях на 100 и более процентов от всей намеченной площади, в Акмолинской, Алматинской, Восточно- Казахстанской и Западно-Казахстанской – на 90% и более, Жамбылской – на 85% и Кызылординской – на 44%.

Животноводство

По состоянию на 1 ноября т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств достигнут рост поголовья крупного рогатого скота на 5,4% (5836,8 тыс. голов), овец и коз – на 8,2% (15740,7 тыс. голов), лошадей – на 5,0% (1262,2 тыс. голов), верблюдов – на 7,6% (133,9 тыс. голов) и птицы – на 1,7% (28035,2 тыс. голов). Поголовье свиней сократилось на 0,7% и составило 1603,9 тыс. голов.

За период с 1 ноября 2004г. увеличили численность крупного рогатого скота, овец и коз и лошадей сельхозтоваропроизводители всех областей, верблюдов – 12, птицы – 9 и свиней – 5. Снизилось поголовье свиней в Акмолинской, Алматинской и Жамбылской (на 3,7-1%), в Западно-Казахстанской (на 22,7%) и Восточно-Казахстанской (на 21,7%) областях.

Изменение объемов производства основных продуктов животноводства по сравнению с аналогичным периодом прошлого года характеризуется следующим графиком:

Производство основных видов продукции животноводства

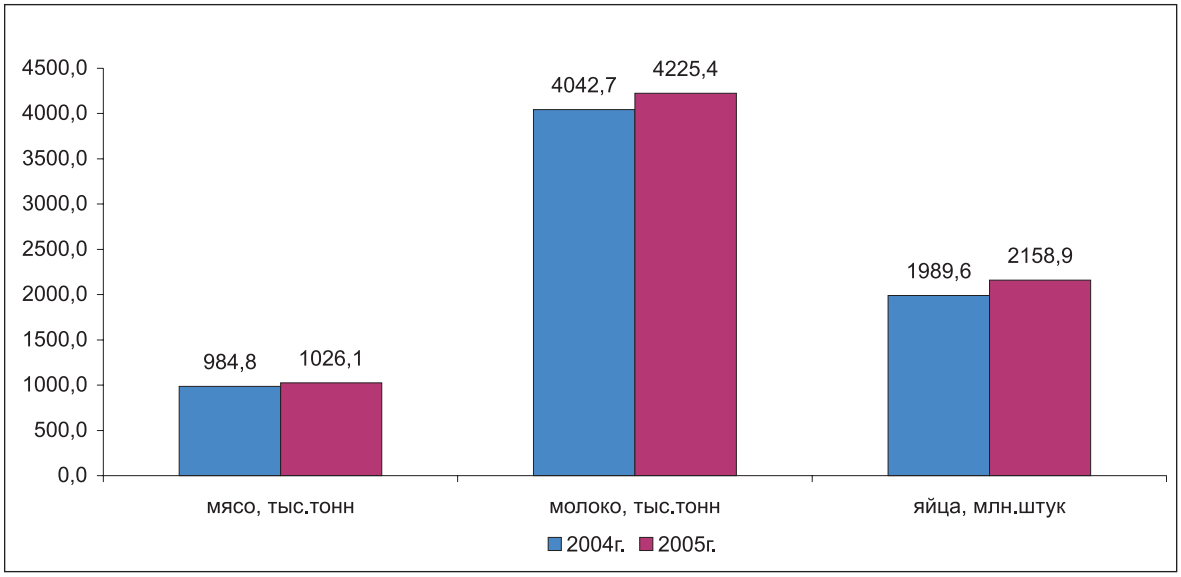

В январе-октябре 2005г. по сравнению с этим же периодом 2004г. отмечен рост производства мяса, молока и яиц во всех областях.

Доля категорий в общем объеме производства основных видов продукции животноводства за январь-июль т.г. показана графиком:

Удельный вес отдельных категорий хозяйств в производстве основных видов животноводческой продукции

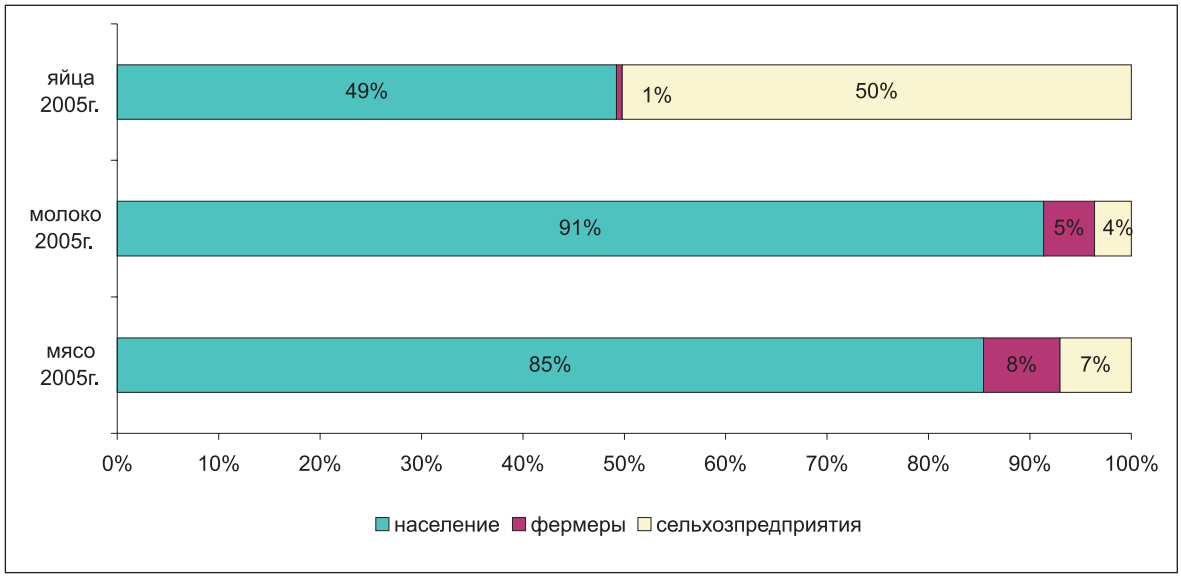

2.4 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-октябре 2005г. объем строительных работ (услуг), с учетом дооценки, составил 586,5 млрд. тенге, что в 1,4 раза больше уровня января-октября 2004г.

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимают строительные работы, выполненные частными строительными организациями – 77,8%. Иностранными подрядчиками выполнено 21,3% от общего объема подрядных работ, государственными – 0,9%.

Во всех регионах республики объем строительных работ превысил уровень января-октября 2004 года. При этом значительный рост отмечался в Северо-Казахстанской (в 1,7 раза), Атырауской (в 1,6 раза), Костанайской, Карагандинской (в 1,5 раза), Алматинской, Актюбинской, Мангистауской (в 1,4 раза), Павлодарской, Кызылординской (в 1,3 раза) областях, в гг. Астана (в 1,5 раза) и Алматы (в 1,3 раза).

В январе-октябре 2005г. было построено 19840 зданий общей площадью 4435,7 тыс. кв. м, в том числе жилого назначения - соответственно 16318 зданий и 3559 тыс. кв. м.

Жилищное строительство

На жилищное строительство в январе-октябре 2005г. направлено 172,5 млрд. тенге инвестиций, что в 1,7 раза больше, чем в январе-октябре 2004 года. Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением построено 30 тыс. новых квартир общей площадью 3248,4 тыс. кв. метров, что в 1,5 раза выше уровня января-октября 2004 года.

Ввод в эксплуатацию общей площади жилья

в % к соответствующему периоду предыдущего года

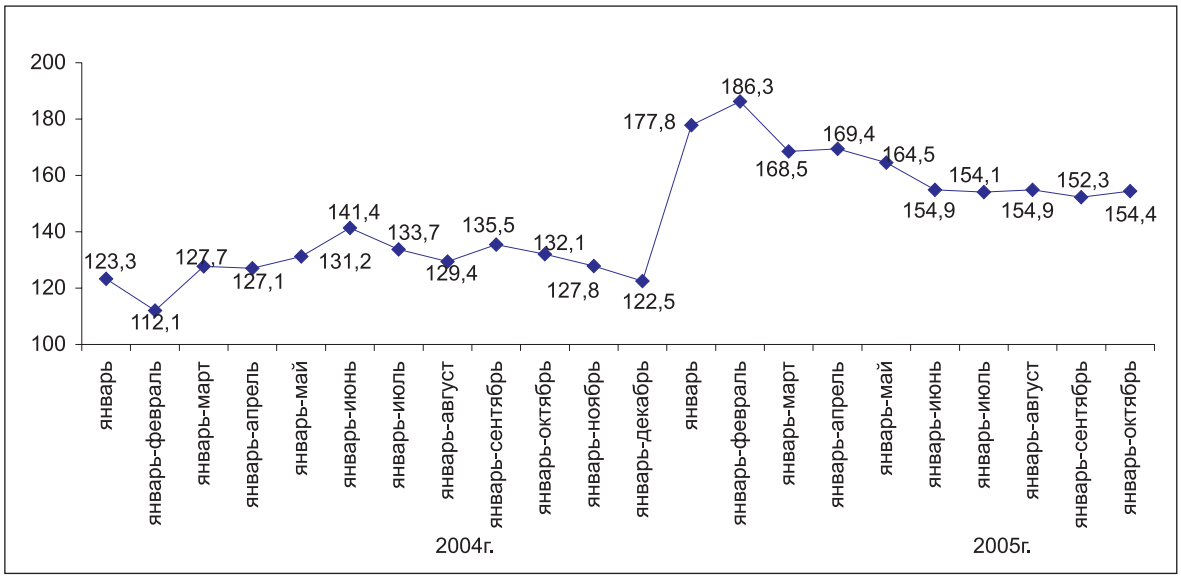

Во всех регионах республики в январе-октябре 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень января-октября прошлого года. При этом значительный рост был отмечен в Актюбинской, Костанайской (в 2,3 раза), Северо-Казахстанской, Алматинской (в 2 раза), Южно-Казахстанской (в 1,8 раза), Жамбылской, Павлодарской (в 1,7 раза) областях. В гг. Астане и Алматы рост составил 1,5 раза.

Наибольший удельный вес в объеме введенного в республике жилья занимают Южно-Казахстанская (16,5%), Атырауская (9,3%), Алматинская (7,7%) области, гг. Астана (14,9%) и Алматы (12,7%).

Жилищное строительство в республике осуществляется, в основном, субъектами частной формы собственности, в котором значительную долю занимает население, ими построено соответственно 84,4% и 64,4% общего объема введенного жилья.

Стоимость строительства жилья. Средняя стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-октябре 2005г. составила 35,5 тыс. тенге (в январе-октябре 2004г. – 26,2 тыс. тенге), в том числе построенных населением – соответственно 21,0 тыс. тенге и 14,7 тыс. тенге.

2.5 ТРАНСПОРТ

За январь-октябрь 2005г. объем грузоперевозок в республике (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составил 1584,4 млн. тонн грузов, что на 5,6% больше грузоперевозок соответствующего периода прошлого года.

Железнодорожным транспортом республики за январь-октябрь т.г. перевезено 184,0 млн. тонн грузов, что на 5,3% выше соответствующего периода прошлого года.

Автоперевозки за январь-октябрь т.г. (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составили 1235,6 млн. тонн, что на 5,8% больше соответствующего периода прошлого года.

По **магистральным трубопроводам** в январе-октябре т.г. осуществлена транспортировка 156,8 млн. тонн грузов, что на 4,0% больше по сравнению с январем-октябрем 2004г. Из общего количества перекачанных грузов нефть и нефтепродукты составили 54,0 млн. тонн (103,1% к соответствующему периоду прошлого года), газ – 102,8 млн. тонн (104,5%).

Воздушные грузовые перевозки в республике за январь-октябрь 2005г. составили 17396,9 тонн, или 113,1% к соответствующему периоду прошлого года.

За январь-октябрь 2005г. **речным** транспортом перевезено 767,0 тыс. тонн грузов, что на 41,5% больше соответствующего периода прошлого года. **Морские** перевозки грузов составили 7114 тыс. тонн, что на 16,1% больше соответствующего периода прошлого года.

За январь-октябрь 2005г. транспортом республики перевезено 8215,9 млн. пассажиров. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года снизились перевозки троллейбусами на 7,9%, трамваями – на 0,6%, отмечается увеличение перевозок на железнодорожном транспорте на 0,3%, на воздушном транспорте - на 26,2%, автобусами - на 4,2%, такси - на 3,4%.

Удельный вес видов транспорта

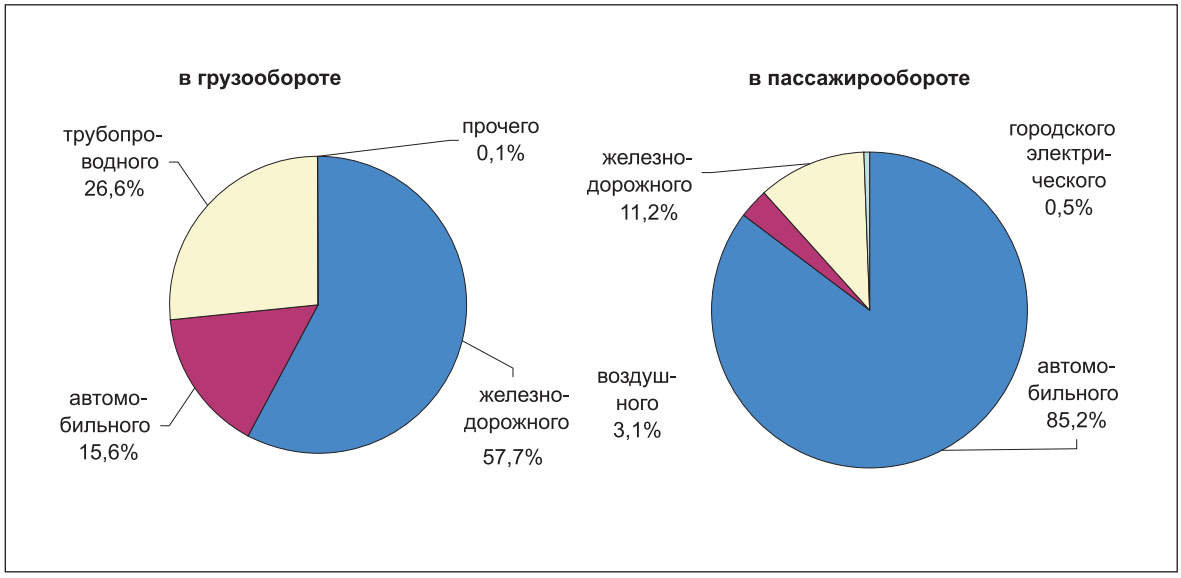

2.6 СВЯЗЬ

Предприятиями связи республики за январь-октябрь 2005г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 174,3 млрд. тенге, из них населению – на 60,9 млрд. тенге, что соответственно, в сопоставимых ценах на 25,6% и 27,0% больше, чем в январе-октябре 2004г.

В структуре доходов от услуг связи за январь-октябрь 2005г. беспроводная связь занимает 41,2%, междугородная – 19,9%, местная телефонная – 8,3%, услуги служб передачи данных и телематических служб – 6,1%, (из них Интернет – 4,6%), радиосвязь, радиовещание, телевидение – 3,7%, почтовая – 2,0%. Из общего объема доходов 34,9% получено от реализации услуг связи населению.

Наиболее динамично развивалась сотовая связь (в январе-октябре 2005г. по сравнению с январем-октябрем 2004г. объем услуг увеличился на 67,0%), доходы от Интернета возросли в 1,6 раза, от курьерской связи – на 28,9%.

Структура доходов от услуг связи в январе-октябре 2005г.

млн. тенге

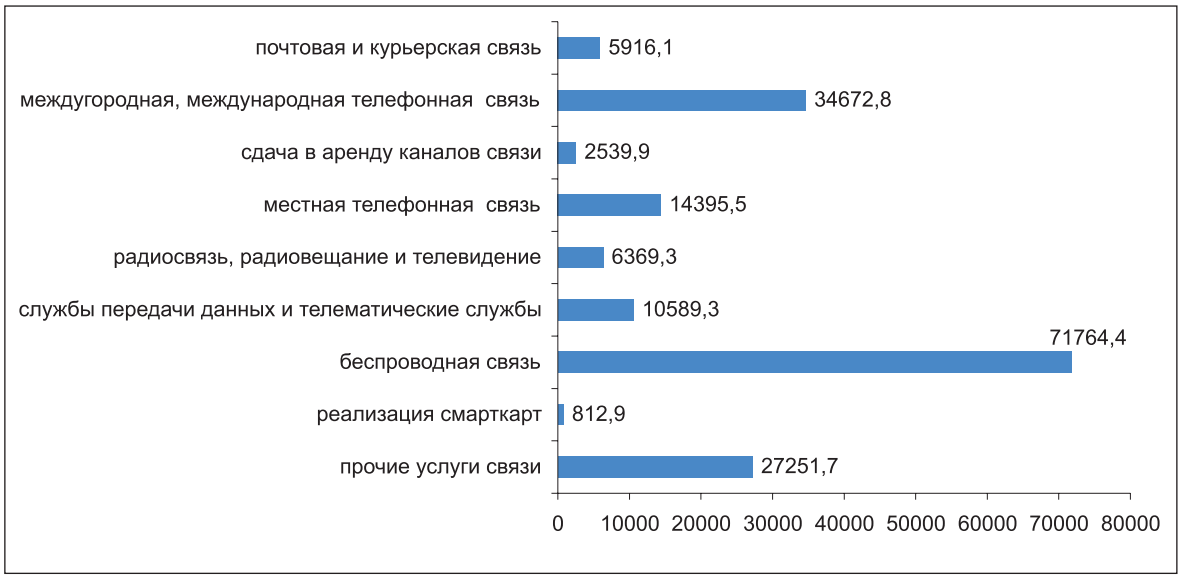

Из общего объема доходов от услуг связи населению за январь-октябрь 2005г. 43,7% составили доходы от услуг беспроводной связи, 28,8% - от услуг междугородной, международной связи, 14,4% - от услуг местной телефонной связи, 13,1% - от услуг прочих видов связи.

Структура доходов от услуг связи населению в январе-октябре 2005г.

млн. тенге

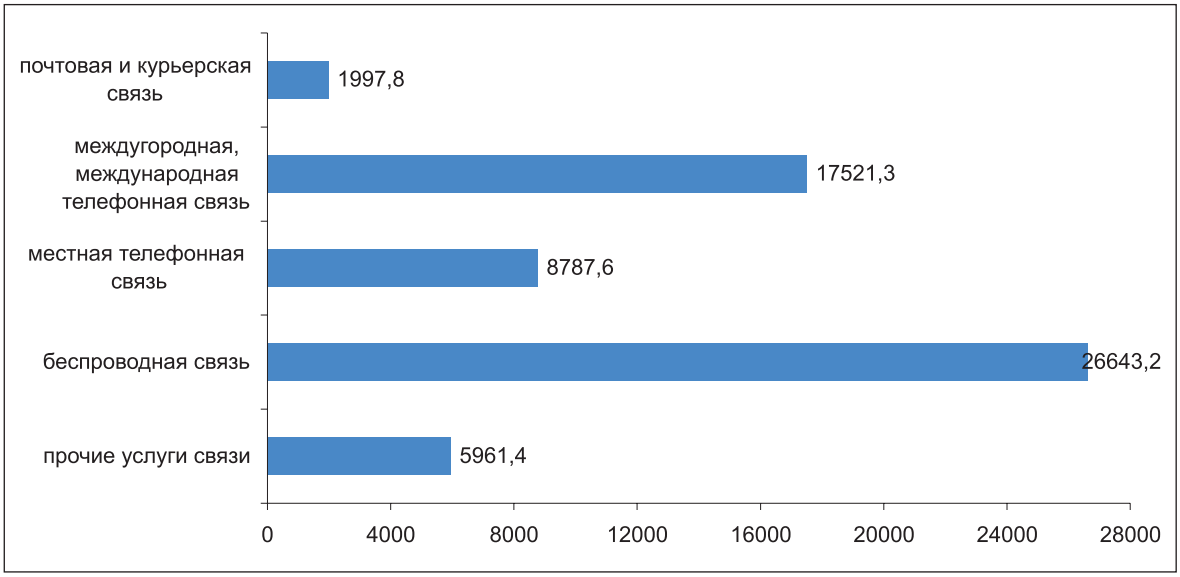

2.7 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-октябре 2005г. объем розничного товарооборота составил 1060,4 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 12,1%. В октябре 2005г. реализация товаров составила 121,2 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня октября 2004г. на 14,2%, по сравнению с сентябрем 2005г. увеличение составило 1,7%.

Группировка регионов по объему розничного товарооборота в январе-октябре 2005г.

Объем января-октября 2005г., млрд. тенге	Области, города	Удельный вес (в %) в общем объеме розничного товарооборота
12,0-19,0	Мангистауская, Жамбылская, Кызылординская, Акмолинская, Атырауская	7,4
20,4-31,4	Северо-Казахстанская, Алматинская, Южно-Казахстанская, Костанайская	9,9
40,1-60,9	Западно-Казахстанская, Павлодарская, г. Астана	13,5
64,2-121,2	Актюбинская, Восточно-Казахстанская, Карагандинская	27,6
441,4	г. Алматы	41,6

С начала года оборот от реализации товаров предприятиями частной формы собственности и от торговли индивидуальными предпринимателями получен в сумме 1050,7 млрд. тенге (99,1%), других государств, их юридических лиц и граждан – 9,5 млрд. тенге (0,9%). Доля государственной торговли в республике незначительна.

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

(в % к общему объему)

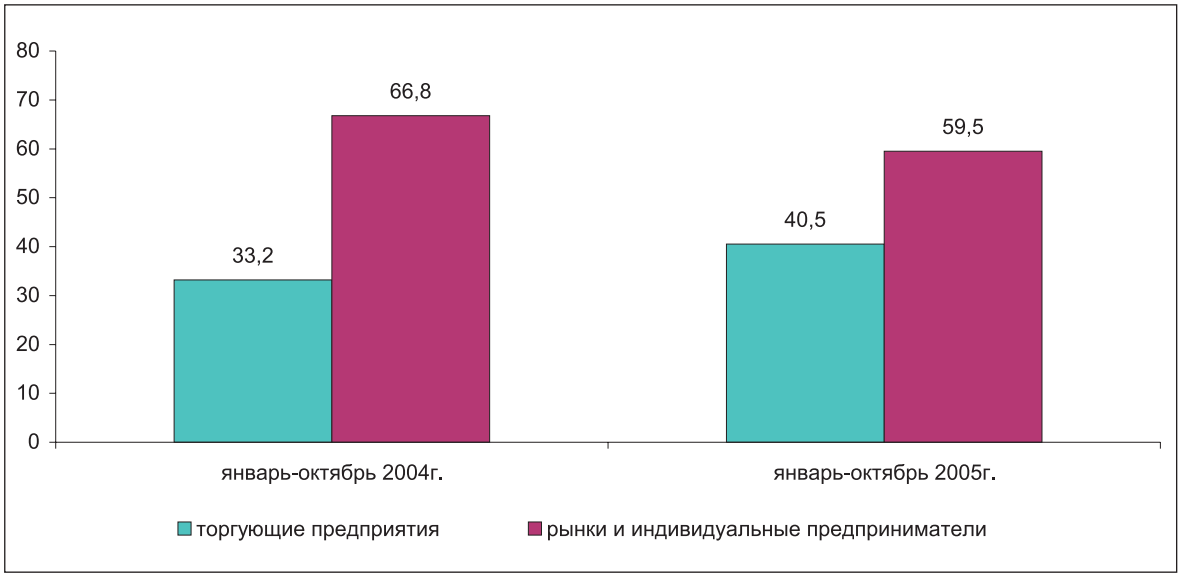

При этом, оценочный объем розничной реализации индивидуальными предпринимателями составил 21% от общего объема розничного товарооборота.

Оптовый товарооборот республики с начала текущего года составил 1828 млрд. тенге или на 5,9% больше, чем за соответствующий период 2004г. При этом, практически весь объем полученного товарооборота приходится на негосударственный сектор.

Объем услуг общественного питания за январь-октябрь 2005г. составил 29,3 млрд. тенге или на 34,7% больше, чем за соответствующий период прошлого года.

За январь-октябрь т.г. оборот предприятий общественного питания негосударственного сектора сложился в сумме 29 млрд. тенге, объем этих предприятий составил 99% в общем обороте услуг общественного питания. Незначительную долю (1%) в сфере услуг общественного питания составляют предприятия государственной формы собственности.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 7,2 млрд. тенге, большая часть которых предоставляется предприятиями с частной формой собственности.

3. МОНИТОРИНГ МАЛОГО БИЗНЕСА

В разделе представлены оперативные расчетные данные по предприятиям малого бизнеса (юридическим лицам), крестьянским (фермерским) хозяйствам и индивидуальным предпринимателям, которые характеризуют важные аспекты развития малого предпринимательства в республике.

По данным Статистического регистра в республике на 1.11.2005г. было зарегистрировано около 155,2 тысяч предприятий малого бизнеса, что на 0,8% выше, чем на 1.10.2005г. Из зарегистрированных 73% предприятий являлись действующими, т.е. осуществляли или потенциально могли осуществлять экономическую деятельность, 51,4 тысяч предприятий (45,4% из числа действующих) были активными в октябре 2005 года.

Большинство активных предприятий (36%) специализируются на торговле; ремонте автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, так как этот вид деятельности наиболее доступен предприятиям малого бизнеса. Строительством было занято 15,6% активных предприятий, операциями с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям – 14,4%, промышленной деятельностью – 13,1%, из которых наибольшее количество приходится на обрабатывающую промышленность (89,7% от общего количества промышленных предприятий).

В региональном разрезе наибольшее количество активных предприятий приходится на г. Алматы (27%) и г. Астану (11,4%), а также Южно-Казахстанскую (9%) и Восточно-Казахстанскую (7,5%) области.

Численность занятых на предприятиях малого бизнеса республики на 1.11.2005г. по расчетным данным составила 620,8 тыс. человек. Более 27,8% всех занятых приходится на предприятия малого бизнеса, относящиеся к торговле; ремонту автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, строительству – 19,4% и промышленности – 14,3%.

В региональном разрезе наибольшая численность занятых приходится на предприятия малого бизнеса г. Алматы (22% от общей численности занятых) и г. Астаны (9,3%), а также Южно-Казахстанской (8,8%), Восточно-Казахстанской (8,1%) и Карагандинской (6,5%) областей.

Выпуск продукции за октябрь 2005г. составил 108,7 млрд. тенге. По расчетным данным около 28,1% общего выпуска получено предприятиями малого бизнеса, осуществляющими свою деятельность в сфере строительства, 25,1% - торговли; ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, 15,5% - операций с недвижимым имуществом, аренды и услуг предприятиям.

В региональном разрезе наибольший выпуск продукции предприятиями малого бизнеса приходится на г. Алматы (32,2% от общего выпуска товаров) и г. Астана (15,2%), а также Атыраускую (7,2%), Алматинскую (5,4%) области.

По состоянию на 1 ноября 2005г. в республике зарегистрировано более 185,9 тысяч крестьянских (фермерских) хозяйств. Количество действующих крестьянских (фермерских) хозяйств составило 156,1 тысяч единиц. Численность занятых в крестьянских (фермерских) хозяйствах определилась на уровне 408,3 тыс. человек.

Динамика активных предприятий малого бизнеса в 2005 году

на начало периода, единиц

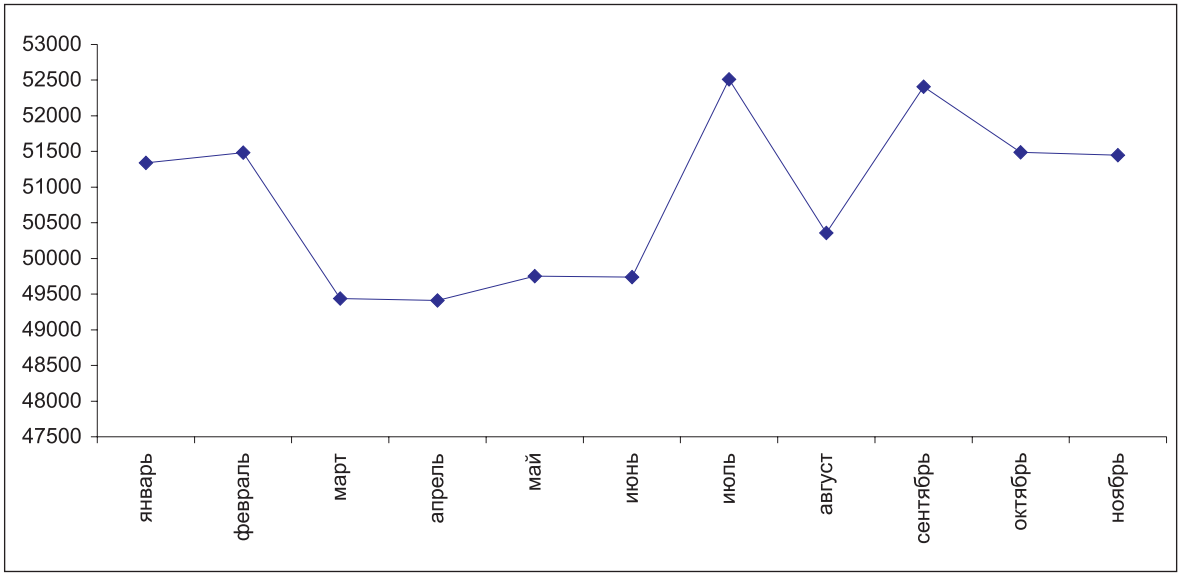

4. ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ

(Информация Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан)

4.1 ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ

Внешнеторговый оборот Республики Казахстан, по данным таможенной статистики, без учета неорганизованной торговли, в январе-сентябре 2005г. составил 33004,6 млн. долларов США и по сравнению с прошлым годом увеличился на 42,2%, в том числе экспорт – 20460,6 млн. долларов США, увеличился на 45,2%, импорт (с учетом расходов на транспортировку и страхование) – 12544,0 млн. долларов США, увеличился на 37,6%.

Товарная структура экспорта

в % к итогу

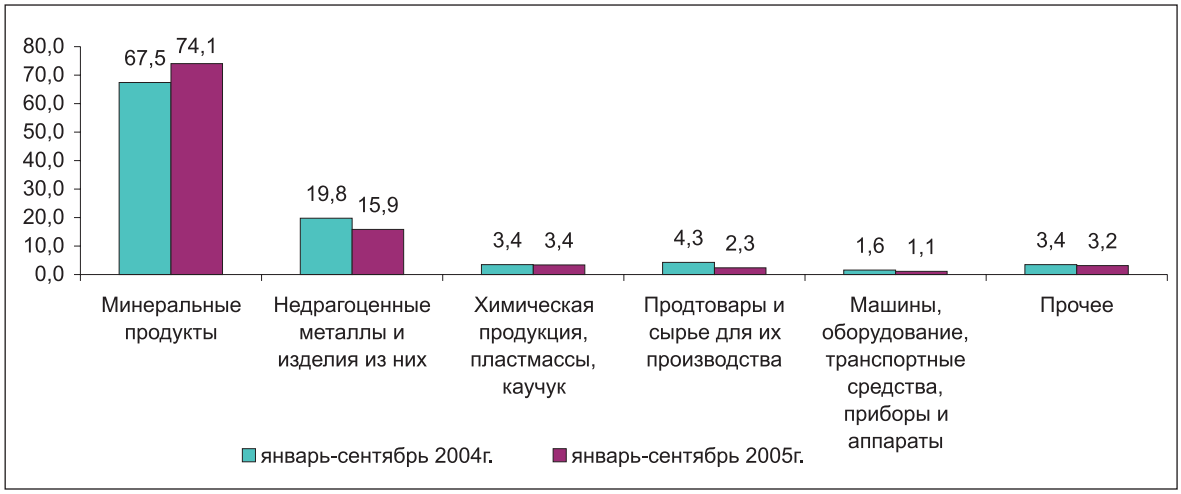

Основными покупателями казахстанской продукции являются Швейцария (18,7%), Италия (14,8%), Российская Федерация (11,2%), Франция (9,9%), Китай (9,3%), Нидерланды (3,2%), Иран (2,7%), Израиль (2,5%), США и Виргинские острова (по 2%), Испания (1,8%), Польша (1,5%), Кипр и Германия (по 1,4%).

Доля стран СНГ в общем объеме экспорта за анализируемый период составила 15,1% (в январе-сентябре 2004г. - 21,4%).

Товарная структура импорта

в % к итогу

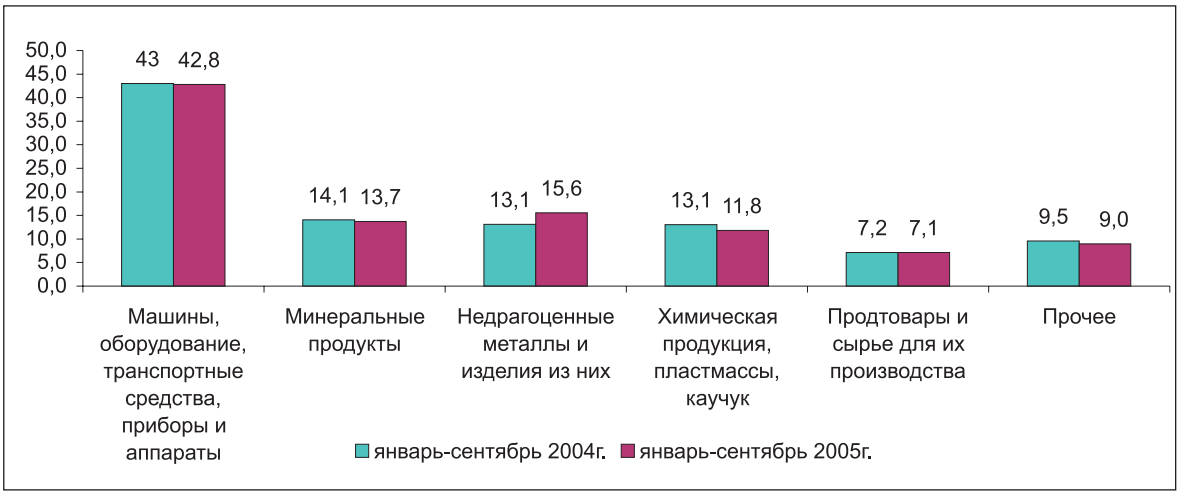

В общем объеме импорта инвестиционные товары в январе-сентябре 2005г. составили 6054,0 млн. долларов или 48,3% (в январе-сентябре 2004г. - 4216,8 млн. долларов или 46,3%).

В январе-сентябре 2005г. на страны СНГ приходилось 46,5% всех импортных поставок (в январе-сентябре 2004г. - 47,9%). Основными поставщиками импортной продукции являются Российская Федерация (37,5% от общего объема импорта), Германия (7,6%), Китай (7,1%), США (6,9%), Украина (4,8%), Италия (4,2%), Япония (3,5%), Великобритания (2,6%), Турция (2,4%), Франция и Узбекистан (по 1,7%), Швеция (1,6%), Республика Корея (1,5%), Финляндия и Беларусь (по 1,2%).

4.2 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ГОСУДАРСТВАМИ СНГ

В январе-сентябре 2005г. внешнеторговый оборот со странами СНГ составил 8918,0 млн. долларов США и по сравнению с январем-сентябрем 2004г. увеличился на 20,8%, в том числе экспорт - 3089,8 млн. долларов, увеличился на 2,6%, импорт - 5828,2 млн. долларов, увеличился на 33,4%.

Доля государств СНГ в общем товарообороте составила 27,0% (в январе-сентябре 2004г. - 31,8%).

Удельный вес минеральных продуктов в общем объеме экспорта в государства СНГ в январе-сентябре 2005г. составил 56% (в январе-сентябре 2004г. - 53%), продовольственных товаров - 11% (18%), химической продукции - 14% (10%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из стран СНГ в январе-сентябре 2005г. составила 27% (в январе-сентябре 2004г. - 29%), минеральных продуктов - 27% (27%), металлургической продукции - 19% (16%), химических товаров - 10% (12%).

Страны СНГ являются основными поставщиками минеральных продуктов, химической и металлургической продукции: доля импорта из этих стран по минеральным ресурсам в январе-сентябре 2005г. составила 92% (в январе-сентябре 2004г. - 91%), металлургической продукции - 56% (57%), продовольственным товарам - 49% (48%), химическим товарам - 40% (44%) от общего импорта указанных товаров.

4.3 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ДРУГИМИ СТРАНАМИ МИРА

В январе-сентябре 2005г. внешнеторговый оборот с другими странами мира составил 24086,6 млн. долларов США и по сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличился на 52,2%, в том числе экспорт - 17370,8 млн. долларов США, увеличился на 56,8%, импорт - 6715,8 млн. долларов США, увеличился на 41,5%.

Удельный вес минерального сырья в общем объеме экспорта в другие страны мира в январе-сентябре 2005г. составил 77% (в январе-сентябре 2004г. - 71%), продукции металлургической промышленности - 17% (22%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из других стран мира в январе-сентябре 2005г. составила 57% (в январе-сентябре 2004г. - 56%), продовольственных товаров - 7% (7%), химической продукции - 13% (14%), продукции металлургической промышленности - 13% (11%).

Другие страны мира играют большую роль в обеспечении потребностей страны по ряду важнейших товаров: доля импорта из этих стран по продукции машиностроения в январе-сентябре 2005г. составила 71% (в январе-сентябре 2004г. - 67%), фармацевтическим товарам - 87% (84%), одежде - 84% (85%), продовольственным товарам - 51% (52%) от общего импорта указанных товаров.

5. ИНВЕСТИЦИИ

Инвестиции в нефинансовые активы

В январе-октябре 2005г. оценочный объем инвестиций в нефинансовые активы (без инвестиций в пополнение запасов материальных оборотных средств) составил 1667,7 млрд. тенге, из них 96,8% приходится на инвестиции в основной капитал.

Инвестиции в основной капитал

В январе – октябре 2005г. инвестиции в основной капитал составили 1614,3 млрд. тенге, что в 1,2 раза больше, чем в соответствующем периоде 2004г.

Рост инвестиций в январе - октябре 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года отмечался в 13 регионах республики. При этом наибольший наблюдался в Атырауской (в 1,6 раза), Северо-Казахстанской (в 1,5 раза), Южно-Казахстанской, Карагандинской, (в 1,4 раза), Восточно-Казахстанской, Актюбинской (в 1,3 раза), Алматинской, Павлодарской, Кызылординской (в 1,2 раза) областях.

Снижение объемов инвестиций по сравнению с январем – октябрем 2004 года наблюдалось в Западно-Казахстанской (в 1,4 раза), Жамбылской (на 7%) областях и г.Алматы (на 4,3%).

В январе – октябре 2005г. основными источниками вложения средств в основной капитал являлись собственные средства хозяйствующих субъектов (57,7%) и иностранные инвестиции (25,7%). Бюджетные средства составили 11,8%, заемные средства – 4,8%.

Основной объем инвестиций в основной капитал осваивался предприятиями и организациями частной формы собственности (59,9%), а также хозяйствующими субъектами других государств, осуществляющими деятельность на территории Республики Казахстан (27,3%). Доля государственного сектора составила 12,8%.

Приоритетными отраслями являются добыча нефти и природного газа – 35,4% от общего объема инвестиций в основной капитал, операции с недвижимым имуществом – 21,4% (за счет геологической разведки и инженерных изысканий), транспорт и связь – 13,5%, обрабатывающая промышленность – 10,9%.

Наибольшая доля общереспубликанского объема иностранных инвестиций осваивалась в Атырауской области (73,3%), Карагандинской (8,3%) областях.

Состав инвестиций в основной капитал в зависимости от вида работ и затрат для создания и совершенствования основных средств приводится ниже.

Технологическая структура инвестиций в основной капитал

в процентах

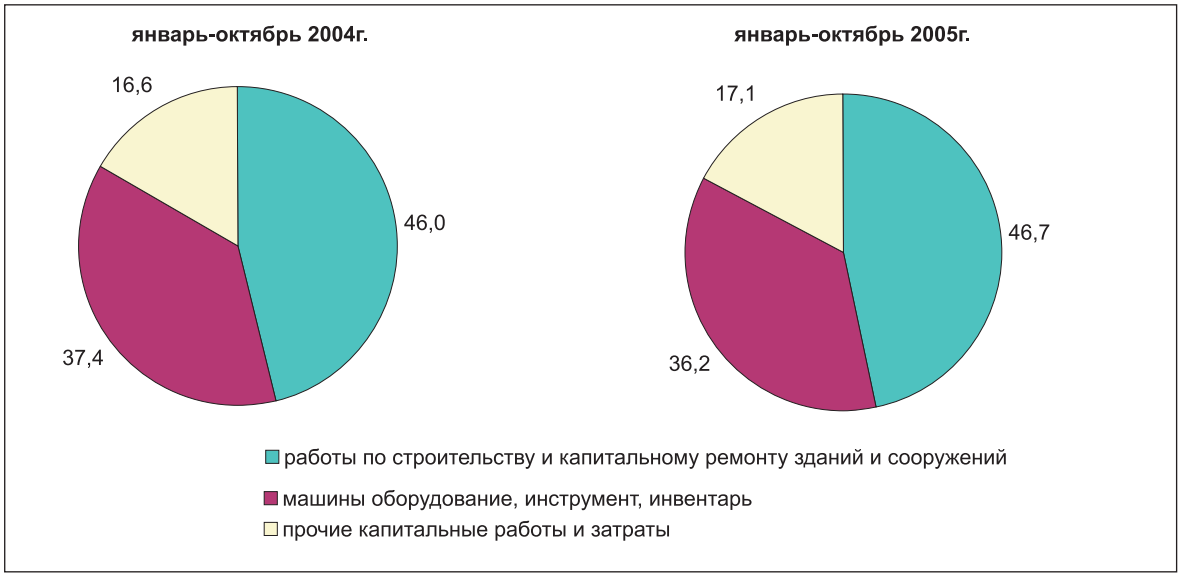

6. ЦЕНЫ

6.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

На потребительском рынке республики цены на товары и услуги в октябре 2005г. по сравнению с октябрем 2004г. увеличились на 7,9%, с декабрем 2004г. - на 6%, с предыдущим месяцем – на 1%. В среднегодовом исчислении инфляция составила 7,6%. За период с начала года (октябрь к декабрю 2004г.) повышение цен на продукты питания на 5,4% внесло наибольший вклад в инфляцию – 2,7%, а на платные услуги - соответственно, на 7,3% и 1,9%, непродовольственные товары – на 5,9% и 1,4%. Базовая инфляция (без учета роста цен на овощи и фрукты, уголь и бензин) в октябре т.г. по сравнению с октябрем 2004г. составила 6,9%, с декабрем 2004г. - 5,3%, с предыдущим месяцем т.г. – 0,9%, в среднегодовом исчислении - 6,8%.

Цены на **продовольственные товары** в октябре т.г. по сравнению с предыдущим месяцем выросли на 0,6%. Значительный прирост цен зарегистрирован на яйца - 8,1% и молочные продукты - 3,2%, обусловленный аналогичным их движением у производителей. Повышение цен на рынке мяса на 0,9% в большей мере вызвано удорожанием конины на 3% и свинины - на 1,9%. Цены на говядину увеличились на 0,4%, баранину, мясо птицы и колбасные изделия - на 0,8-1,2%. Из хлебопродуктов и крупяных изделий цены на рис выросли на 2,2%, а на булочные и мучные кондитерские изделия - на 0,5%, крупы и макаронные изделия - по 0,6%. Снижение цен зафиксировано на овощи и фрукты на 1,4%, сахар - на 0,4%.

Изменение цен на продовольственные товары в 2005 году

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

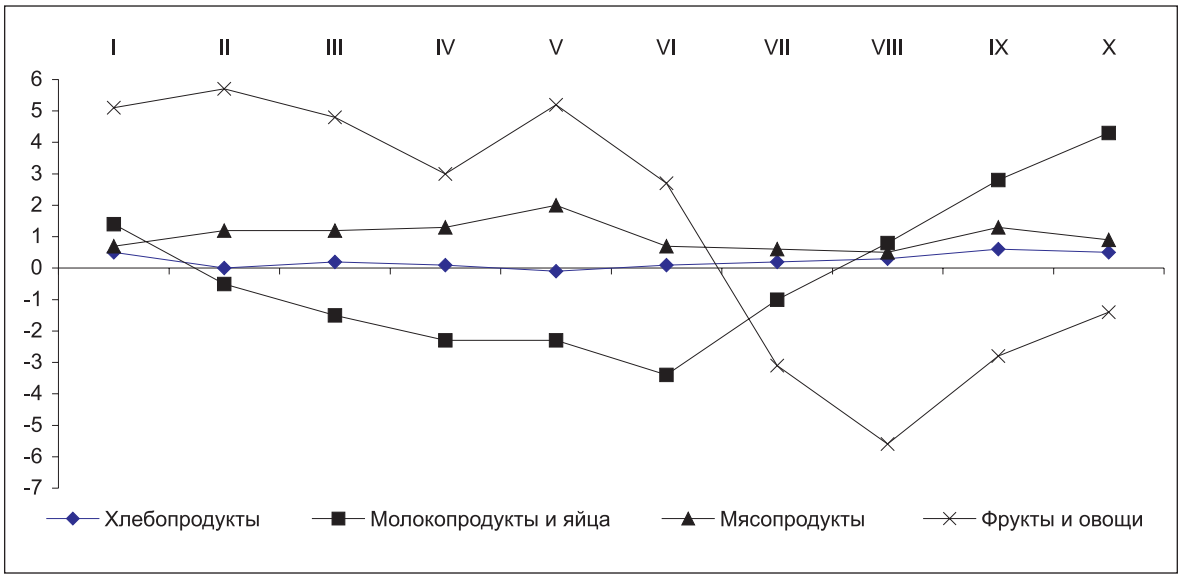

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в октябре т.г. относительно декабря 2004г. увеличилась на 5,5%, предыдущего месяца - на 0,1% и составила 5953 тенге (продукты питания - 4167 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 1786 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в октябре т.г. занимала 24,1%, молочных, масложировых изделий и яиц – 18,6%, фруктов и овощей – 11,2%, хлебопродуктов – 11,7%, сахара, чая и специй – 4,4%.

На рынке **непродовольственных товаров** в октябре т.г. цены увеличились на 1,8%. Половину этого прироста внесло удорожание энергоресурсов для населения: бензина – на 13%, дизельного топлива и мазута – на 11,8%, угля - на 3,4%. Уровень цен на одежду и обувь стал выше на 1%, товары домашнего обихода - на 0,6%, личной гигиены - на 0,3%.

Цены на **платные услуги** в прошедшем месяце т.г. выросли на 0,9%, что на 0,4 процентного пункта меньше, чем в сентябре т.г. Замедление темпов прироста цен отмечено на услуги учреждений образования с 10,4% в сентябре т.г. до 3,1% октябре т.г. Оплата за услуги учреждений культуры возросла на 1,1%, здравоохранения - на 0,9%, пассажирского транспорта - на 0,6%. Тарифы на жилищно-коммунальные услуги увеличились на 0,7%, а на газоснабжение - на 3,8%, содержание жилья - на 0,8%, при неизменном их уровне на водоснабжение, отопление и электроэнергию.

Индекс потребительских цен для групп населения с наименьшими доходами в октябре т.г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 105,8%, с наибольшими доходами – 106,1%, а относительно предыдущего месяца – соответственно, 100,7% и 101,1%.

Прирост цен на потребительские товары и услуги за период с начала года в половине регионов составил 4,8-5,4%, в пяти – 5,8-6,4% и трех - 6,6-7,3%.

6.2 ЦЕНЫ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цены предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в октябре т.г. по сравнению с сентябрем снизились на 1,6%, декабрем 2004г. – возросли на 23,6%. Произведенная продукция за месяц подешевела на 1,7%, услуги производственного характера – на 0,1%. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на продукцию промежуточного потребления стали ниже на 1,9%, на средства производства – выше на 0,5%, потребительские товары – на 0,3%.

Основным фактором отрицательной динамики цен в промышленности в прошедшем месяце явилось их уменьшение на нефть в республике на 3,3%, вызванное удешевлением этого вида углеводородного сырья на внешних рынках. Цены на природный газ снизились на 0,1%, на уголь, электрическую и тепловую энергию остались на прежнем уровне и лишь на продукты переработки нефти увеличились на 0,4%. Цены и тарифы на энергоресурсы в целом за месяц уменьшились на 2,5% (в сентябре – возросли на 5,2%).

Изменение цен предприятий-производителей на нефть в 2004-2005гг.

в процентах к декабрю предыдущего года

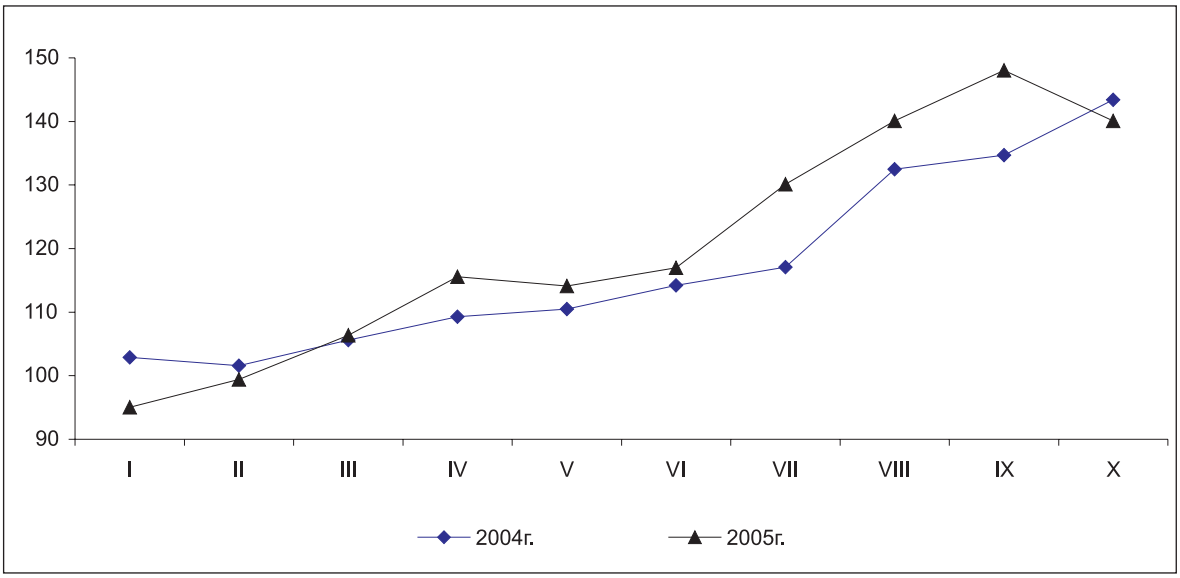

В металлургической промышленности после повышения цен в сентябре т.г. на 2% в октябре зафиксировано их снижение на 0,5%, в черной металлургии – соответственно, на 1% и 3,2%. Одновременно продолжился прирост цен на цветные металлы на 1,9%, вызванный благоприятной внешнеторговой конъюнктурой на эти товары. Цинк подорожал на 9,2%, драгоценные металлы – на 1,8%, медь – на 1,4%, свинец – на 1%. В химической промышленности цены вновь стали ниже на 0,2% под влиянием удешевления удобрений на 0,9% и продукции основной химии – на 0,4%. Краски и лаки, наоборот, подорожали на 0,7%, фармацевтические препараты – на 0,2%.

Цены отечественных производителей на продукты питания, в октябре т.г. возросли на 0,4% (в сентябре – на 0,1%), на мясо скота – на 2% (на 0,4%), изделия из него – на 1,6% (на 0,4%). Цены на мясо птицы в январе-сентябре т.г. увеличились на 13,5%, а в истекшем месяце отмечено их снижение на 1,5%. Сохранился прирост цен на молочные продукты на 2,6% и чай - на 1,9%, вызванный удорожанием сырья. Удешевление зерна у аграриев обусловило дальнейшее снижение цен на муку у производителей на 1% и крупы – на 2,8%. Однако макаронные изделия за это время подорожали на 0,2%, корма для животных – на 0,6%.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в прошедшем месяце уменьшение тарифов отмечено при печатании газет на 0,4%, добыче нефти и газа - на 0,2%, на остальные их виды цены остались без изменения.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в октябре т.г. относительно сентября составил 102,1%, декабря 2004г. –105,1%. Цены на сырье и материалы, закупленные в республике, за месяц возросли на 2,5%, в дальнем зарубежье – на 0,5%, ближнем – на 0,4%.

Индекс цен реализации на продукцию сельского хозяйства в октябре т.г. по сравнению с предыдущим месяцем составил 98,9% (в том же периоде прошлого года – 99,2%), с декабрем 2004г. – 100,4% (103,2%).

В прошедшем месяце снижение цен на продукцию растениеводства на 3,6% обусловлено удешевлением зерновых культур на 4%. Цены на пшеницу стали ниже на 4,9%, гречиху и ячмень – по 1%, а на рис – выше на 1,9%, просо – на 0,9%. При удорожании томатов за месяц на 1,1%, огурцы и свекла столовая подешевели на 2,7-2,9%, лук, морковь и капуста – на 0,2-0,6%. В целом на овощную продукцию цены снизились на 0,5%, а на картофель повысились на 0,1%, семена подсолнечника - на 0,6%.

Прирост цен на продукцию животноводства в октябре т.г. по сравнению с сентябрем составил 2% (за период с начала года - 4,8%). Мясо скота и птицы стало дороже на 0,7%, а свиней – на 1,8%, птицы – на 1,3%, лошадей, крупного рогатого скота и овец – на 0,2-0,5%. После повышения цен на яйца в сентябре т.г. на 7,6%, в октябре они вновь выросли на 7,4%. Цены на молоко увеличились на 3,7%, шерсть - на 0,3%, а на смушку – снизились на эту же величину.

В октябре т.г относительно сентября **индекс цен в строительстве** сложился в 100,3% (в соответствующем периоде прошлого года – в 100,5%), за январь-октябрь т.г. – в 104,6% (в 105%). Из элементов технологической структуры строительного производства цены на строительно-монтажные работы за месяц выросли на 0,5%, технологическое оборудование – на 0,2%, на прочие работы и затраты - не изменились.

Индекс цен в строительстве в 2005 году

в процентах к предыдущему месяцу

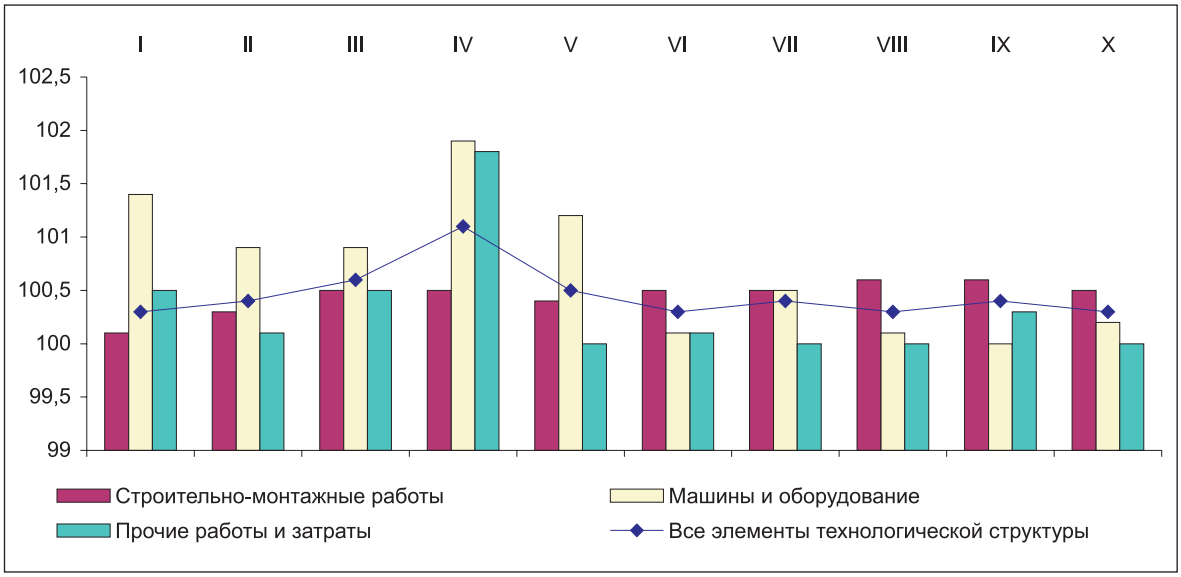

Материалы, детали и конструкции, приобретенные строительными организациями, в октябре т.г. подорожали на 0,5%, а кирпич керамический – на 1,5%, щебень, песок, лаки и плиты минераловатные – на 1-1,1%, трубы водогазопроводные, растворы строительные и стекло – на 0,7-0,9%, портландцемент, бетон товарный, лесоматериалы и олифа – на 0,1-0,2%.

Индекс тарифов на услуги по перевозке грузов всеми видами транспорта за период с начала года составил 100,5%, в прошедшем месяце - 100%.

Доставка грузов автомобилями в октябре стала дороже на 0,8% (за январь-октябрь т.г. – на 3,1%), за пределы республики - на 1,1%, по стране - на 0,8%. Тарифы на грузоперевозки воздушным, железнодорожным, речным и трубопроводным видами транспорта остались без изменения.

7. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

7.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Исполнение Государственного бюджета Республики Казахстан

Государственный бюджет Республики Казахстан. Согласно оперативным данным Минфина РК **на 1 октября 2005 года** объем дохода составил 1383,3 млрд. тенге (на 1.10.2004г. – 925,1 млрд. тенге), затраты – 1153,3 млрд. тенге (на 1.10.2004г. – 944,3 млрд. тенге), операционное сальдо составило 230 млрд. тенге. На чистое бюджетное кредитование приходится 1,8 млрд. тенге, а на сальдо по операциям с финансовыми активами – 83,6 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 144,6 млрд. тенге. По сравнению с показателями соответствующего периода 2004г. данные по объему дохода увеличились на 49,5%, затраты – на 22,1%.

Доходы на 1.10.2005г. по отношению к уточненному бюджету на год исполнены на 85,8%, затраты госбюджета - на 70,6%.

В структуре налоговых поступлений основная доля приходится на корпоративный подоходный налог – 37% (488,1 млрд. тенге) и НДС –18,5% (244,1 млрд. тенге). По указанным налогам наблюдается наибольший рост поступлений, превышающий аналогичный период 2004 года в 2,1 раза и на 27,7% соответственно.

Доля затрат на социальные услуги составила 51,8%, на общие государственные услуги и оборону приходится 20,2% от всего объема затрат бюджета. Ниже приведена структура затрат госбюджета на 1.10.2005г.:

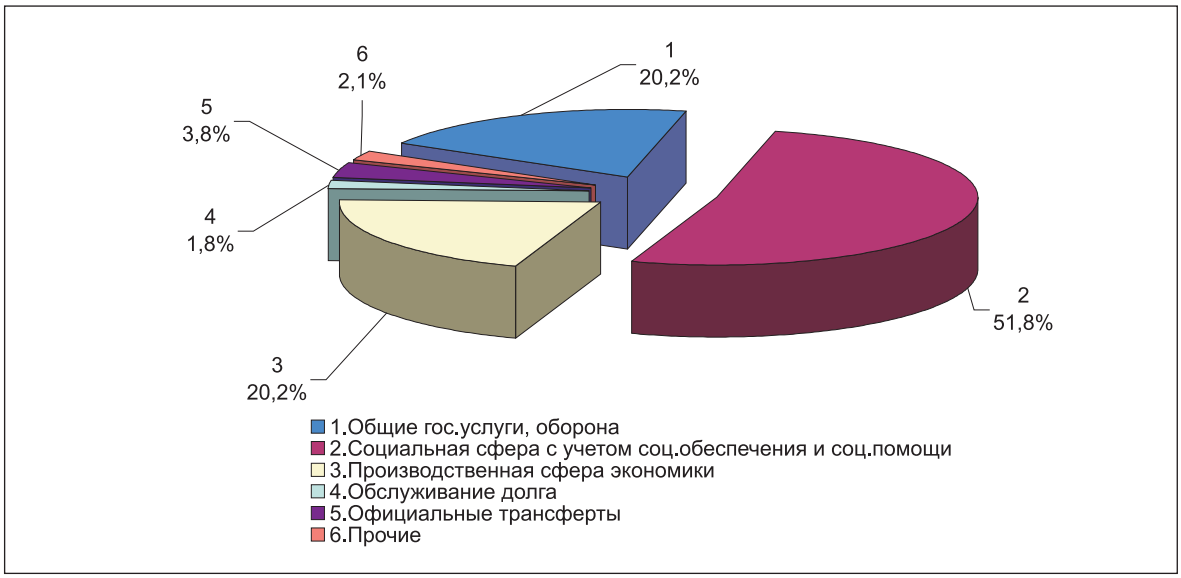

Общий объем финансирования дефицита (использование профицита) бюджета на 1.10.2005г. составил 144,6 млрд. тенге, из них внутреннее поступление составило 105 млрд. тенге. На финансирование бюджета использовано 158,8 млрд. тенге свободных остатков бюджетных средств.

Объем дохода в Республиканский бюджет на 1 октября 2005г. составил 1124 млрд. тенге, что на 62,3% выше уровня соответствующего периода 2004 года (692,4 млрд. тенге).

Затраты по сравнению с соответствующим периодом 2004 года (741,9 млрд. тенге) возросли на 20,3% и составили 892,2 млрд. тенге. Операционное сальдо составило 231,8 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование – 41 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 79 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 111,8 млрд. тенге.

В отчетном периоде 89,6% дохода республиканского бюджета составили налоги, неналоговые поступления – 3,1%, официальные трансферты – 7%, от продажи основного капитала – 0,3%.

В затратах основная часть приходится на социальную сферу – 37,4% (333,9 млрд. тенге) и на общие государственные услуги, оборону – 21,8% (194,5 млрд. тенге).

З**а этот же период доходы в местные бюджеты** составили 551,1 млрд. тенге, что на 22,8% выше уровня соответствующего периода 2004г. (448,6 млрд. тенге), затраты – 552,8 млрд. тенге на 26,9% (435,6 млрд. тенге – на 1.10.2004г.). Операционное сальдо составило -1,7 млрд. тенге, чистое бюджет-

ное кредитование -0,9 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 4,6 млрд. тенге. Дефицит бюджета определился на уровне 5,4 млрд. тенге.

Приватизация

(по данным Комитета государственного имущества и приватизации Министерства финансов Республики Казахстан)

За третий квартал 2005 года в целом в республиканский бюджет от проданных и выкупленных объектов приватизации поступило 8420,6 млн. тенге.

Комитетом госимущества и приватизации и его областными подразделениями за 3 квартал 2005 года было продано 929 объектов государственного имущества. От числа приватизированных объектов 14 единиц (1,5%) составили госпакеты акций и государственные доли участия, 8 единиц (0,9%) – имущественные комплексы, подразделения и структурные единицы госпредприятий и учреждений и 907 единиц (97,6%) - “прочее государственное имущество”, в которое включаются отдельные виды внеоборотных активов государственных предприятий и государственных учреждений, объекты недвижимости и социальной сферы, не включенные в уставные капиталы акционерных обществ, хозяйственных товариществ, но находящиеся у них на балансе.

Распределение приватизированных объектов по видам государственного имущества показано на диаграмме (в % от общего количества фактически проданных объектов):

Все проданные за 3 квартал 2005 год объекты являлись республиканской собственностью. Из них 3 единицы гособъектов относятся к горнодобывающей промышленности (2648,7 млн. тенге за объект), 5 единиц - к обрабатывающей промышленности (4918,2 млн. тенге за объект), 1 единица - к торговле (цена продажи которой составляет 10 тыс. тенге за объект), 1 единица – строительству (75 тыс. тенге за объект), 1 единица - транспорту (510 тыс. тенге за объект) и 3 единицы - к прочим видам деятельности (254,5 млн. тенге за объект).

Наибольшее количество объектов республиканской собственности в 3 квартале 2005 года было приватизировано в городе Астане (102 объектов и цена продажи в среднем за 1 объект составила 456,8 тыс.тенге), Восточно-Казахстанской (111 объекта и цена продажи в среднем за 1 объект – 137 тыс. тенге), Карагандинской (71 объекта и цена продажи в среднем за 1 объект – 957,6 тыс. тенге), Акмолинской (95 объекта и цена продажи в среднем за 1 объект - 572 тыс. тенге) областях.

Приватизация объектов проводится через аукционы (вид торгов, при котором участники заявляют свои предложения публично), тендеры (вид торгов, при котором участники заявляют свои предложения письменно в закрытом конверте или публично по усмотрению продавца), прямую адресную продажу (вид приватизации, при которой объекты на тендерной основе передаются в аренду или в доверительное управление с правом последующего выкупа), а также через фондовую биржу (организованный, регулярно функционирующий рынок ценных бумаг).

За 3 квартал 2005 года наибольшее количество предприятий было продано через открытые аукционы: по английскому методу (с повышением стартовой цены) - на 39,8% или 361 объект от числа реализованных за отчетный период; по голландскому методу (стартовая цена при продаже понижается с объявленным шагом) на 58,9% или 534 объекта, причем голландский метод продажи объектов превышает на 19,1 процентных пункта, чем английский метод продажи объектов.

Через аукционы за 3 квартал 2005 года было продано 95,9% объектов, относящихся к категории “прочие” (недвижимость, объекты незавершённого строительства, отдельные машины, оборудование, транспортные средства). Причём 57,6% объектов продавались посредством голландского метода торгов (с понижением стартовой цены), что связано, в первую очередь, с малой привлекательностью большинства выставляемых на продажу “прочих объектов”.

7.2 ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

Финансовая деятельность крупных и средних предприятий и организаций

Оперативные данные за сентябрь 2005г. включают показатели 1105 крупных и 3480 средних предприятий (организаций). Сальдированный финансовый результат отчитавшихся субъектов определился как доход в 176,2 млрд. тенге, этот показатель на 19,9% выше уровня соответствующего периода 2004 года (146,9 млрд. тенге). В целом рентабельность предприятий и организаций за сентябрь 2005г. составила 33,2%. За отчетный месяц основная часть суммарного дохода – 64,6%, или 113,9 млрд. тенге сложилась за счет горнодобывающей промышленности, из которой на предприятия по добыче сырой нефти и природного газа приходится 93,9% или 106,9 млрд. тенге. Доля обрабатывающей промышленности составила 18% (31,7 млрд. тенге), транспорта и связи – 5,3% (9,4 млрд. тенге). По сравнению с соответствующим периодом 2004г. наблюдается рост положительных финансовых результатов в горнодобывающей промышленности на 42,7% (79,8 млрд. тенге), обрабатывающей промышленности на 46,1% (21,7 млрд. тенге), снижение произошло в транспорте и связи на 63,3% (25,6 млрд. тенге).

По регионам наибольшие суммы дохода от общего результата приходятся на Атыраускую область – 57,3 млрд. тенге (32,5%), Актюбинскую область – 30,9 млрд. тенге (17,5%), Мангистаускую область – 18,9 млрд. тенге (10,7%) и г. Алматы – 14,5 млрд. тенге (8,2%).

В сентябре 2005г. 36,2% (1658 единиц) от общего количества отчитавшихся субъектов получили убытки в сумме 37 млрд. тенге. Высокий уровень убытка наблюдается по хозяйственным товариществам, на них приходится 38,9% (14,4 млрд. тенге) от всего объема убытка.

На долю промышленного сектора экономики приходится 38,4% или 14,2 млрд. тенге от общего объема убытков. Из 553 убыточных предприятий данной отрасли на долю 179 предприятий по производству и распределению электроэнергии, газа и воды приходится 23,2%, или 3,3 млрд. тенге убытка и на 320 субъект обрабатывающей промышленности – 28,2%, или 4 млрд. тенге. Наиболее высокий удельный вес убыточных предприятий (организаций) отмечается в Северо-Казахстанской – 48% (117 из 244 отчитавшихся предприятий), Акмолинской – 51% (179 из 351 отчитавшихся предприятий), Карагандинской – 39,7% (140 из 353 отчитавшихся предприятий), Восточно-Казахстанской – 39,4% (146 из 371 отчитавшихся предприятий) областях.

Состояние взаимных расчетов крупных и средних предприятий и организаций

На 1 октября 2005г. суммарный объем задолженности по обязательствам составил 4712,5 млрд. тенге, из него доля просроченной задолженности по обязательствам – 2,9% (134,8 млрд. тенге). По сравнению с данными на 1 октября 2004 года (3476,8 млрд. тенге) увеличение объема обязательств составило 35,5% или 1235,7 млрд. тенге, ее просроченная часть снизилась на 20,3%, или 34,4 млрд. тенге (169,2 млрд. тенге на 01.10.2004г.). В составе обязательств основную долю занимают расчеты с поставщиками и подрядчиками – 17,7%, займы банков – 20,2%. В отраслях промышленности сосредоточено 54,3% (2558,7 млрд. тенге) от общего объема обязательств и 68,3% (92,1 млрд. тенге) от всей суммы просроченных обязательств.

По регионам наибольшая доля задолженности по обязательствам на 1 октября 2005г. приходится на Атыраускую область – 21,1% (995,5 млрд. тенге), г. Астана – 21,1% (996,6 млрд. тенге), г. Алматы – 20,5% (967,3 млрд. тенге).

Просроченная задолженность по заработной плате рабочим и служащим на 1 октября 2005г. составила 6% (2,5 млрд. тенге) от общей суммы задолженности по заработной плате (41,9 млрд. тенге), причем 48% (1,2 млрд. тенге) её приходится на задолженность длительностью свыше 3-х месяцев.

По регионам наибольшая доля просроченной задолженности по заработной плате приходится на Мангистаускую – 16% (на 24 единиц - 0,4 млрд. тенге), Карагандинскую – 16% (на 29 единиц – 0,4 млрд. тенге), Восточно-Казахстанскую - 16% (на 77 единицы – 0,4 млрд. тенге) области.

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям и организациям по сравнению с данными на 1.10.2004г. (1838,2 млрд. тенге) выросла на 32,9% и составила 2443,1 млрд. тенге, из нее просроченная – 125 млрд. тенге, или 5,1% от общей суммы. По сравнению с данными на 1.10.2004г. (107,8 млрд. тенге) просроченная часть задолженности увеличилась на 16%.

В структуре дебиторской задолженности на 1 октября 2005г. основной объем – 42,4% (1036,4 млрд. тенге) - занимает задолженность покупателей и заказчиков. Из общего объема просроченной дебиторской задолженности на долю покупателей и заказчиков приходится 51,6% (64,5 млрд. тенге).

7.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА*

Банковская статистика

По данным Национального Банка Республики Казахстан объем денежной массы (М3) на 1 октября 2005г. составил 2015,8 млрд. тенге (на 1.10.2004г. – 1329,2 млрд. тенге), в том числе наличные деньги в обращении (М0) – 414,7 млрд. тенге (на 1.10.2004г. – 312,1 млрд. тенге). Показатель М3 по сравнению с данными на конец сентября 2004 года вырос на 51,7%, по сравнению с показателями на 1 сентября 2005 года увеличился на 7,1%.

Доля наличных денег в общем объеме денежной массы на конец сентября 2005г. составила 20,6% и снизилась на 0,8 процентных пункта, по сравнению с предыдущим месяцем. На 1.10.2005г. общий объем денежной базы (резервных денег) составил 642,3 млрд. тенге, и по сравнению с предыдущим периодом увеличился на 15,8%.

Депозиты в депозитных организациях (без учета счетов нерезидентов) на 1 октября 2005г. составили 1601,1 млрд. тенге (на 1.10.2004г. – 1017,1 млрд. тенге), превысив уровень данных на конец сентября 2004г. на 57,4%, показателей на 1 сентября 2005 года - на 8,2%.

В общем объеме депозитов 32,7%, или 523,8 млрд. тенге занимают вклады населения, увеличение по сравнению с данными на 1.10.2004г. (399,3 млрд. тенге) составило 31,2%. Депозиты (вклады) населения по состоянию на 1 октября 2005г. по сравнению с данными на 1 сентября 2005г. (515,5 млрд. тенге) увеличились на 1,6%, из них в иностранной валюте - на 0,5%. В общем объеме депозитов населения наибольшая доля приходится на вклады в национальной валюте – 55,3% (289,5 млрд. тенге).

Кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики на 1 октября 2005г. составили 2118,5 млрд. тенге (на 1.10.2004г. – 1328,9 млрд. тенге), из которых 49% (1039 млрд. тенге) приходятся на кредиты в иностранной валюте. Кредиты по сравнению с данными на конец сентября 2004 года выросли на 59,4%, по сравнению с прошлым месяцем – на 4%.

В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных ссуд составила 68,2%, или 1445,3 млрд. тенге и по сравнению с прошлым месяцем (1382,5 млрд. тенге) увеличилась на 4,5%, по сравнению с данными на 1.10.2004г. (874,8 млрд. тенге) - на 65,2%. Наибольшие доли от общего объема кредитов сосредоточены в торговле – 25,4%, промышленности – 16,4%, строительстве – 11,7%, сельском хозяйстве – 6,8%.

Кредиты БВУ субъектам малого предпринимательства на 1 октября 2005 года составляют 20,1% (426,3 млрд. тенге) от общей суммы кредитных вложений. Основная доля из них сосредоточена в г. Алматы 53,8% (229,4 млрд. тенге), из них долгосрочные кредиты – 142 млрд. тенге.

При распределении денежных средств по объектам кредитования на приобретение оборотных средств на 1.10.2005г. выделено 787,8 млрд. тенге, на приобретение основных фондов – 231,5 млрд. тенге, что составляет соответственно 37,2% и 10,9% от общего объема кредитных вложений (2118,5 млрд. тенге).

По данным Национального Банка РК о покупке/продаже иностранной валюты обменными пунктами за сентябрь 2005 года объемы продаж физическим лицам превышают объемы покупки: евро – на 95,6%, долларов США – в 2,8 раза, российский рубль – на 11,8%.

Объем продаж иностранных валют физическим лицам по сравнению с августовскими показателями 2005 года снизился: по по российскому рублю – на 19,4%, а увеличение составило по долларам США – на 1,6%, евро – на 58,2%.

Официальная ставка рефинансирования Национального Банка Республики Казахстан с 11 июля 2005г. увеличилась на 0,5 процентных пункта и установилась на уровне 8% годовых.

Первичный рынок государственных ценных бумаг

В сентябре 2005г. объем эмиссии государственных ценных бумаг по номинальной стоимости определился по Нотам Нацбанка РК в сумме 238,5 млрд. тенге, с эффективной годовой доходностью – 2,11%.

На 1.10.2005г. общий объем находящихся в обращении всех государственных ценных бумаг по номинальной стоимости составил 575,4 млрд. тенге и остался на уровне предыдущего месяца т.г.

**) С июня 2004г. данные пересмотрены с целью приведения в соответствие с методологией МВФ и сопоставимости данных денежно-кредитной статистики и платежного баланса. Счета филиалов представительств иностранной компаний, осуществляющих свою деятельность на территории РК, включены во внутренние активы/обязательства (раннее отражались во внешних активах/обязательствах).*

8. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

8.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в октябре 2005 года (по оценке) составила 4,7 млн. человек, что больше, чем в соответствующем месяце прошлого года на 175,9 тыс. человек (на 3,9%). Из их числа в государственных и негосударственных организациях работали 80,1%, у физических лиц – 13%, в крестьянских (фермерских) хозяйствах – 6,9%.

На крупных и средних предприятиях в третьем квартале 2005г. были заняты 2,6 млн. человек, или 55,6% от общего числа наемных работников. Это на 105,3 тыс. человек (на 4,2%), больше чем в соответствующем периоде прошлого года. Из них на условиях совместительства привлекались 10,7 тыс. человек, по договорам гражданско-правового характера – 18,8 тыс. человек. Наибольшее число совместителей было сосредоточено в образовании – 55% от их общего числа, а в здравоохранении – 21%, промышленности – 5,6%, сфере предоставления коммунальных, социальных услуг – 5,5%. Из общего числа “договорников” в сфере услуг работали 64,4%, в промышленности и строительстве – 34,2%, сельском, лесном и рыбном хозяйствах – 1,4%.

Одним работником в третьем квартале т.г. отработано в среднем 467 часов. При этом в сельском хозяйстве в среднем на одного работника было отработано 514,8 часа, государственном управлении – 495,7 часа, строительстве – 494 часа, гостинично-ресторанном бизнесе – 491,3 часа, торговле – 485,9 часа. Средняя продолжительность рабочего дня составила 7,18 часа.

На крупных и средних предприятиях в третьем квартале 2005г. в режиме неполной рабочей недели (дня) работали 24,4 тыс. человек, находились в отпусках в связи с простоем производства – 14,4 тыс. человек. Это меньше относительно аналогичного периода прошлого года, соответственно, на 0,8 тыс. и на 4 тыс. человек. Из общего числа работников, находившихся в вынужденных отпусках, не получали денежной компенсации 12,5 тыс. человек, или 86,6% (в третьем квартале 2004г. – 88,2%).

На конец сентября т.г. на крупных и средних предприятиях было не заполнено 15 тыс. вакантных мест (0,6% к списочной численности). Значительное число вакансий зафиксировано в государственном управлении – 4567 единиц (30,4% от их общего числа), на предприятиях промышленности – 4521 единица (30,1%), а в сфере осуществления операций с недвижимостью – 1612 единиц (10,7%), организациях транспорта и связи – 1125 единиц (7,5%).

Принято на крупные и средние предприятия за январь-сентябрь т.г. 676,7 тыс. человек, или 26,3% к среднесписочной численности работников, из них 29,1 тыс. человек, или 4,3% - на вновь созданные рабочие места. Выбыло по различным причинам за этот же период 589,5 тыс. человек (или 22,9%), в том числе по причинам текучести – 468 тыс. человек (79,4%). Коэффициент текучести составил 18,2%.

Движение численности работников в 2004–2005гг.

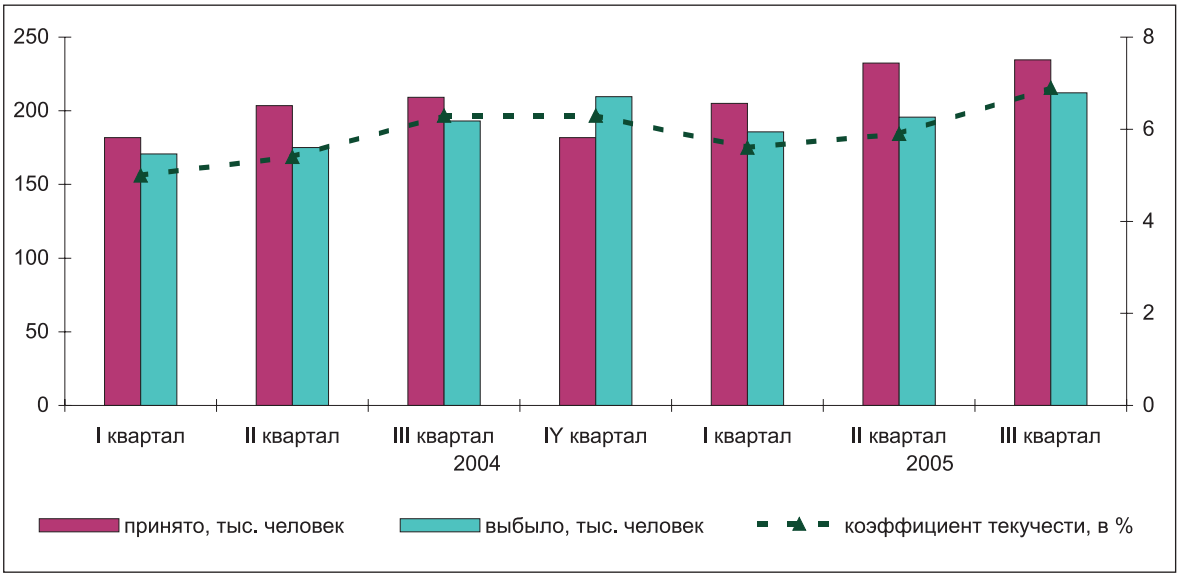

На предприятия промышленности за истекшие девять месяцев т.г. устроились 176,2 тыс. человек, из них на вновь созданные рабочие места - 7,6 тыс. человек (4,3% от числа принятых), строительства – соответственно, 119,9 тыс. и 7,6 тыс. человек (6,3%), транспорта и связи – 61,5 тыс. и 2,5 тыс. человек

(4,1%), образования – 60 тыс. и 1,2 тыс. (2,1%), сельского и лесного хозяйства– 54 тыс. и 0,7 тыс. человек (1,3%).

Доля выбывших работников в промышленности за этот же период составила 29,4% от их общего числа, строительстве – 16%, транспорте – 9,2%, сфере образования – 9,1%, сельском хозяйстве – 7,4%.

8.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в октябре 2005 года (по оценке) составила 7,9 млн. человек, занятых в экономике – 7,2 млн. человек, безработных (лиц, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) – 646,4 тыс. человек. Уровень безработицы сложился в 8,2% (в октябре 2004г. – 8,3%).

В экономике республики в третьем квартале 2005г. были заняты 7,3 млн. человек, что больше, чем в соответствующем квартале 2004г. на 44,9 тыс. человек или на 0,6%. Это 64,7% от населения в возрасте 15 лет и старше. Из общего числа занятых 4,1 млн. человек или 56,1% имели работу в городской местности, 3,2 млн. или 43,9% - в сельской.

В структуре занятого населения численность наемных работников составила 4,7 млн. человек (63,4% от всех занятых), самостоятельно занятых – 2,7 млн. человек (36,6%). Большинство наемных работников занято в городской местности (68,7% от общего их числа). Среди занятого населения лица в возрасте 25-34 лет составляли 28,9% от их общего числа, 35-44 лет – 24,9%, 45-54 лет – 21,6%, а молодежь в возрасте 15-24 лет – 16,4%. Каждый четвертый занятый имел высшее образование и среднее профессиональное, каждый третий – среднее общее.

Число безработных в третьем квартале 2005г. составило 620,8 тыс. человек, это на 13,4 тыс. (на 2,1%) меньше, чем в аналогичном квартале 2004г. Уровень безработицы за этот же период сократился на 0,2 процентных пункта и сложился в 7,8%. Из общего числа безработных в городской местности зафиксировано 387,6 тыс. человек (уровень безработицы – 8,6%), в сельской – 233,2 тыс. человек (6,7%).

Уровень безработицы в 2004-2005гг.

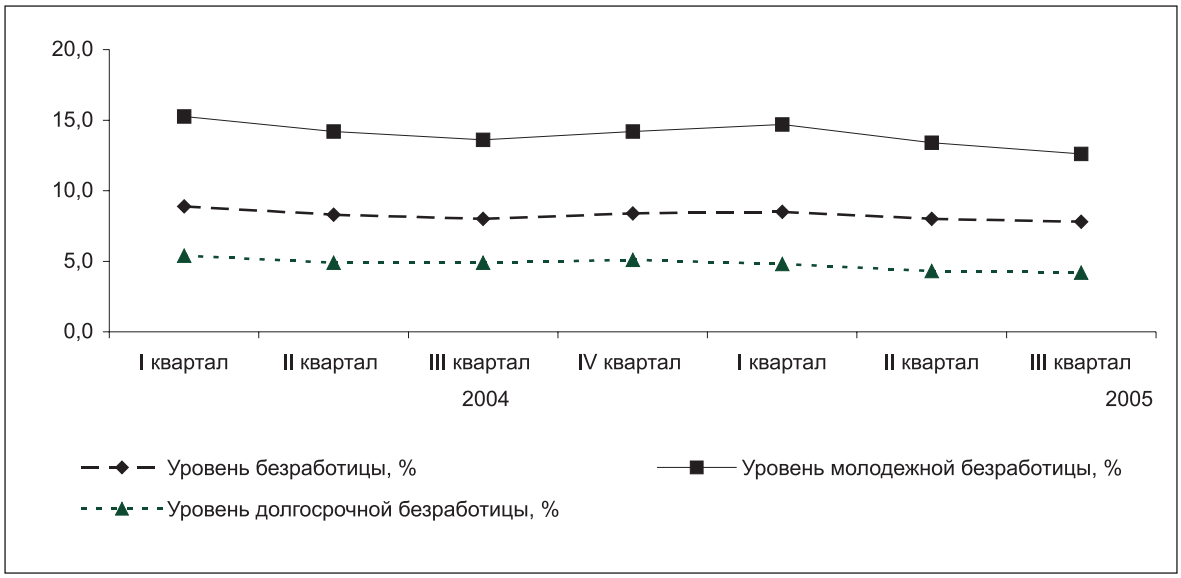

По возрастной структуре наибольший удельный вес среди безработных занимали молодые люди в возрасте 15-24 лет – 28,1% от общего числа, а 25-29 лет – 16,6%, 30-34 лет – 13,5%, 35-44 лет – 18,8%. Уровень молодежный безработицы сложился в 12,6%.

Среди безработных не имели работу более года 228,9 тыс. человек (38,9% от их общего числа), а никогда не работали – 108,3 тыс. человек (18,2%). Уровень долгосрочной безработицы сложился в 4,2%. От 1 до 6 месяцев были без работы 154,6 тыс. безработных (25,9%), от 6 до 12 месяцев – 90,8 тыс. человек (15,2%). Почти половина (48,2%) безработного населения заняты поиском работы в качестве наемных работников, из них 69,1% желают работать в государственных организациях, 24,2% - в негосударственных организациях, а 51,2% - согласны на любую работу.

Число граждан, зарегистрированных в качестве безработных (по данным Министерства труда и социальной защиты населения РК), на конец октября 2005г. составило 102,2 тыс. человек, что на 24,6 тыс. или на 19,4% меньше, чем в аналогичном периоде предыдущего года. Из числа зарегистрированных безработных более половины (65,4 тыс. человек) – женщины и 43,3 тыс. – жители села. Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения сложилась в 1,3% (в октябре 2004г. – в 1,6%).

8.3 ОПЛАТА ТРУДА

В сентябре 2005г. среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 35367 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 24,4%, в реальном выражении – на 15,3%, в январе - сентябре соответственно 32013 тенге, на 17,5% и 9,3%.

Оплата труда в 2004-2005гг.

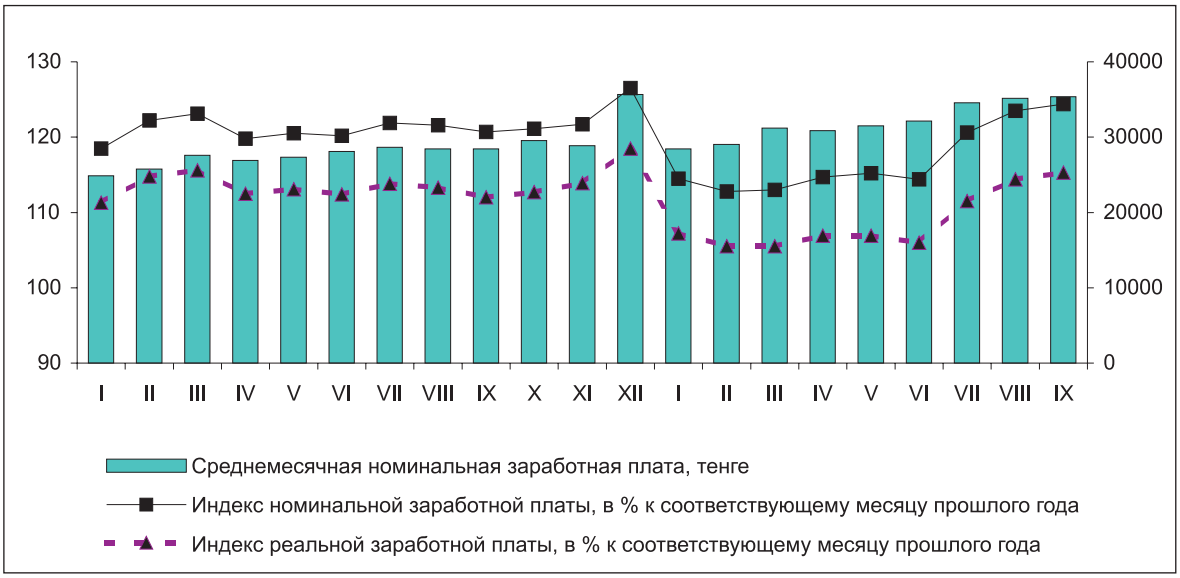

Повышение оплаты труда наемных работников отмечается по всем видам экономической деятельности. Заработная плата работников сельского хозяйства в сентябре т.г. относительно аналогичного месяца 2004г. увеличилась – на 29,4%, промышленности – на 17,8%, финансовой деятельности – на 17,7%, торговли – на 14,2%.

Высоким уровень заработной платы в сентябре т.г. сохраняется у работников, занятых в финансовой сфере - 70784 тенге, или в 2 раза выше, чем средняя по стране, в горнодобывающей промышленности – соответственно, 66992 тенге и в 1,9 раза, на транспорте и связи – 48663 тенге и в 1,4 раза.

Оплата труда в образовании сложилась в 22732 тенге, что ниже среднереспубликанского показателя на 35,7%, сельском хозяйстве – соответственно, 20242 тенге и на 42,8%, здравоохранении – 19775 тенге и на 44,1%.

Среди отраслей промышленности наиболее высокооплачиваемыми остаются работники табачного производства, чья зарплата в январе-сентябре т.г. превысила 110 тыс. тенге (в 2,8 раза больше, чем в среднем по отрасли), добычи сырой нефти и природного газа – 109 тыс. тенге (в 2,8 раза), производства кокса, нефтепродуктов – 55 тыс. тенге (в 1,4 раза). В текстильном производстве и в производстве древесины она составляла от 16 до 22 тыс. тенге, это лишь 41-57% от среднереспубликанского уровня сложившегося по промышленности в целом.

В январе–сентябре т.г. средняя заработная плата у мужчин составила 39297 тенге, или в 1,6 раза выше, чем у женщин (24051 тенге). В гостинично-ресторанном бизнесе этот разрыв составил 1,8 раза, финансовой деятельности – 1,6 раза, промышленности – 1,5 раза, государственном управлении – 1,3 раза.

Заработная плата мужчин и женщин по видам деятельности в январе–сентябре 2005 года

тенге

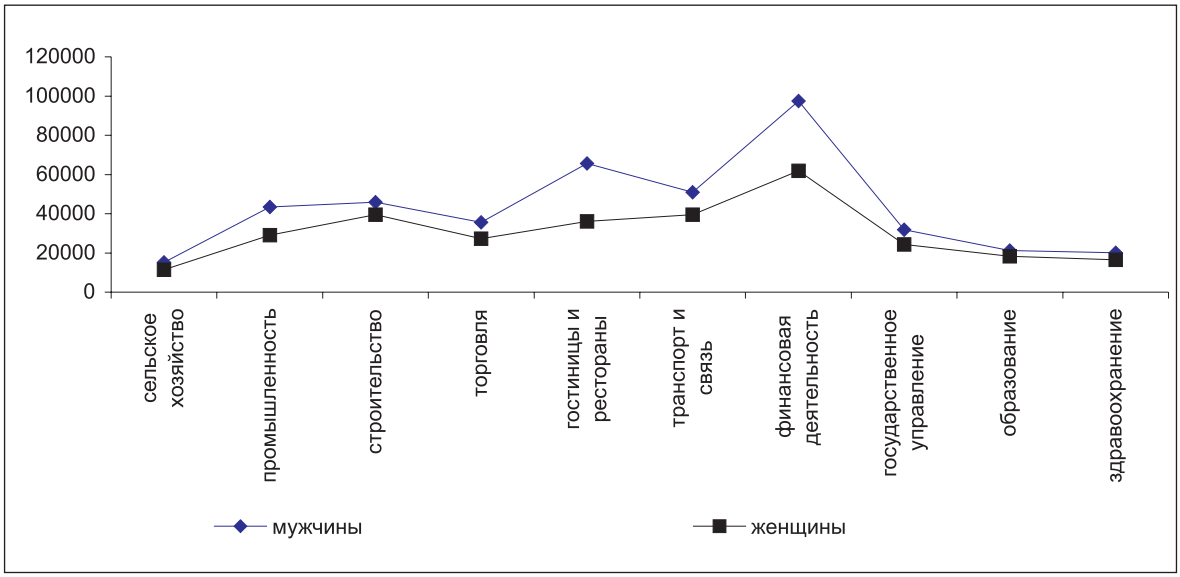

9. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Денежные доходы

В сентябре 2005 года среднедушевые номинальные денежные доходы населения (по оценке) составили 16430 тенге, что на 24,9% выше, чем в соответствующем периоде прошлого года. Реальные денежные доходы за этот же период возросли на 15,8%.

Номинальные денежные доходы населения (оценка)

10. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

10.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Численность населения республики на 1 октября 2005г. по текущим данным составила 15183,8 тыс. человек, в том числе городского - 8709 тыс. (57,4%), сельского - 6474,8 тыс. человек (42,6%). С начала года она увеличилась на 109 тыс. человек, или на 0,7%. Общий прирост численности населения наблюдается в 11-ти регионах страны. Максимальный прирост численности приходится на Южно-Казахстанскую область и города Алматы и Астану - 32,2 тыс., 23 тыс. и 16,6 тыс. человек соответственно, а максимальная её убыль - на Восточно-Казахстанскую область - 8 тыс. человек.

До настоящего времени пять регионов страны по числу жителей относились к “миллионникам”, к их числу присоединилась и Жамбылская область, численность населения которой по состоянию на 1 октября 2005г. составила 1 млн. 13 человек.

Естественный прирост населения страны за январь-сентябрь т.г. составил 92681 (90689 - здесь и далее в скобках указаны показатели за соответствующий период прошлого года) человек. Естественный прирост наблюдается повсеместно, кроме Костанайской области, где число умерших превышает число родившихся на 330 человек. Общий коэффициент естественного прироста населения республики составил 8,1 (7,7) человек на 1000 жителей.

В январе-сентябре т.г. органами ЗАГС зарегистрировано 212165 (205238) рождений. Рождаемость в городских поселениях увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 6,3% и составила 124824 рождения, в сельской местности уменьшилась на 0,6% и составила 87341 рождение. За этот период родилось 109004 мальчика и 103161 девочка, или 106 мальчиков на 100 девочек. По сравнению с январем-сентябрем 2004г. мальчиков родилось на 2,9% больше, девочек - на 3,8%. Общий коэффициент рождаемости населения на 1000 человек составил 18,5 (17,8) рождений.

Число умерших по республике за январь-сентябрь т.г. составило 119484 (114549) человека, в том числе в городских поселениях - 76677 (73469) и в сельской местности - 42807 (41080). За этот период умерло 67565 мужчин и 51919 женщин, или 130 мужчин на 100 женщин. В общем числе умерших доля лиц в трудоспособном возрасте составила 41,4%. Смертность мужчин в трудоспособном возрасте превышает смертность женщин в этой же возрастной категории почти в 3 раза. Общий коэффициент смертности населения на 1000 жителей составил 10,4 (10,2) умерших.

Среди основных классов причин смерти населения наибольший удельный вес продолжают занимать болезни системы кровообращения, на долю которых приходится 51,6% (51%) от всех зарегистрированных смертных случаев. От убийств и самоубийств умерло 1658 и 3093 (1789 и 3438) человека соответственно, или 9,7% и 18,1% (11% и 21,2%) от общего числа умерших от несчастных случаев, отравлений и травм.

За январь-сентябрь т.г. в республике зарегистрировано 3141 (2977) умерших детей в возрасте до 1 года. Коэффициент младенческой смертности остался на уровне соответствующего периода 2004г. и составил 14,7 умерших на 1000 родившихся. Распространенными причинами смерти младенцев являются состояния, возникающие в перинатальном периоде, от которых в январе-сентябре т.г. умерло 1594 (1325) младенца, или 50,7% (44,5%) от их общего числа.

Число заключенных и расторгнутых браков за январь-сентябрь т.г. составило 88699 и 24132 (83292 и 23987) соответственно. Общие коэффициенты брачности составили 8,0 (7,7) браков, а разводимости остались на уровне соответствующего периода 2004г. и составили 2,1 развода на 1000 человек.

В стране сохраняется положительное сальдо миграции населения, его величина в январе-сентябре т.г. составила 16321 (2303) человек. В целом со странами СНГ республика имеет положительное сальдо миграции населения - 20350 (11981) человек.

Изменение сальдо миграции населения за январь-сентябрь 2005г.

человек

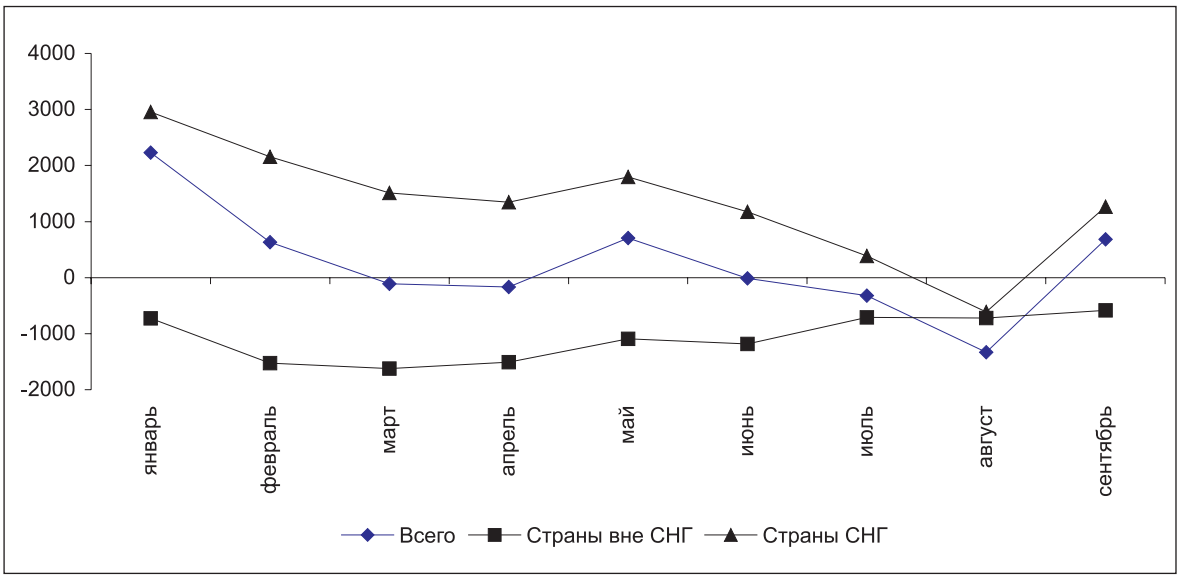

Число прибывших в Казахстан по сравнению с январем-сентябрем прошлого года возросло на 5560 человек, или на 10,9%, а число выбывших из Казахстана сократилось на 8458 человека, или на 17,4%. Доля иммигрантов и эмигрантов из(в) стран(ы) СНГ составляет 89,1% и 74,6% (91,7% и 71,3%) от их общего числа. Иммигранты расселяются, в основном, в Южно-Казахстанской, Алматинской, Жамбылской и Карагандинской областях, а эмигрируют из Восточно-Казахстанской, Костанайской, Северо-Казахстанской и Карагандинской областей.

Среди иммигрантов наибольший удельный вес занимают казахи, на их долю приходится 78,2%, а из числа выбывших за пределы Казахстана свыше половины составляют русские - 60,8%.

Число мигрантов внутри страны составило 208474 (226232) человека, из них 91969 (88441), или 44,1% (39,1%) - в межрегиональной миграции населения. При межрегиональном перемещении положительное сальдо миграции населения наблюдается в 5-ти регионах страны (в 4-х).

10.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-сентябре 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года заболеваемость населения на территории республики сократилась по большинству регистрируемых инфекций. Вместе с тем, увеличилось число заболевших коклюшем (в 4,1 раза), ботулизмом (на 22,6%), ротавирусными энтеритами (15,3%). Зарегистрировано более 16 тыс. случаев заболевания корью, выявлено 668 носителей ВИЧ-инфекции (в январе-сентябре 2004г. - 533), число заболевших СПИДом за этот период возросло с 53 до 72 или на 35,8%.

Среди детей в возрасте до 14 лет увеличилось число заболевших коклюшем (в 4 раза), ботулизмом (в 1,7 раза), менингококковой инфекцией (на 10,5%), острыми вирусными гепатитами (6,1%). Зарегистрировано 4,5 тыс. случаев заболевания корью.

В сентябре текущего года по сравнению с сентябрем 2004г. число заболевших ротавирусными энтеритами возросло в 4 раза, коклюшем - в 3,2 раза, выявлено 88 носителей ВИЧ-инфекции (в сентябре 2004г. – 51). В сельской местности за этот же период увеличилось число заболевших коклюшем (в 5 раз), ротавирусными энтеритами (в 2,6 раза), ВИЧ-инфекцией (в 2 раза).

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в январе-сентябре текущего года получили острые инфекции верхних дыхательных путей (8770,1 случая на 100 тыс. населения), грипп (342,1), острые кишечные инфекции (164), туберкулез органов дыхания (149,1), сифилис (63,7), острые вирусные гепатиты (57,6) и педикулез (48,2).

10.3 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-сентябре 2005г. число зарегистрированных преступлений на территории республики по сравнению с соответствующим периодом прошлого года несколько уменьшилось (на 0,3%) и составило 109,3 тыс., из которых 28,1% совершено в отношении женщин, 3,8% - в отношении несовершеннолетних. Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в январе-сентябре 2005г. в целом по республике составило 97 случаев.

В структуре преступности наибольший удельный вес (64,3%) приходится на преступления против собственности. Значительную часть в их числе (43,3%) занимают кражи чужого имущества, количество которых по сравнению с соответствующим периодом прошлого года увеличилось на 1,7%, возросло число грабежей (на 10,2%), случаев мошенничества (6,9%).

В числе преступлений против личности существенно увеличилось количество умышленных причинений легкого вреда здоровью (на 36,2%), умышленных причинений средней тяжести вреда здоровью (12,2%).

По сравнению с январем-сентябрем прошлого года возросло число регистрируемых транспортных преступлений (на 27,3%), случаев хулиганства (2%).

За анализируемый период правоохранительными органами республики выявлено 7,1 тыс. преступлений в сфере экономики (86,5% к уровню января-сентября 2004г.). В данной группе преступлений возросло количество преступлений, связанных с уклонением граждан от уплаты налогов (на 12,7%), изготовлением и сбытом поддельных денег или ценных бумаг (0,3%).

В январе-сентябре текущего года по сравнению с аналогичным периодом 2004 г. общее число преступлений, связанных с наркотиками, уменьшилось на 4,6%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организацией или содержанием притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ сократилось на 4,3% и составило 3,4 тыс. случаев. Раскрываемость этой группы преступлений в январе-сентябре текущего года составила 85,8% (в январе-сентябре 2004г. – 87,8%).

В республике сохраняется тенденция сокращения воинских преступлений. В январе-сентябре 2005г. по сравнению с соответствующим периодом 2004г. количество преступлений, совершенных военнослужащими, уменьшилось на 9,1%. Из числа зарегистрированных преступлений данной категории 30,3% составляет злоупотребление властью, превышение или бездействие власти, 28,3% - самовольное оставление части или места службы, 22,7% - нарушение уставных правил взаимоотношений, 4,3% - насильственные действия в отношении начальника, 3,2% - нарушение правил несения внутренней службы, 2,5% - дезертирство.

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 32372,9 млн. тенге, из них 58,8% приходится на преступления в сфере экономической деятельности, 34,8% - на преступления против собственности.

За девять месяцев текущего года правоохранительными органами республики выявлено 58 тыс. лиц, совершивших преступления (на 2,7% больше, чем в январе-сентябре 2004г.). Привлечено к уголовной ответственности 42,1 тыс. лиц.

Из числа выявленных лиц 10,7% составляли женщины, 10,4% - несовершеннолетние. На долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 2,9%. Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 11,3% (в январе-сентябре 2004г. – 13,9%).

В среднем по Казахстану каждый девятый преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый третий - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные (72,6%).

11. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. В январе-октябре 2005 года по сравнению с аналогичным периодом 2004 года рост объемов промышленного производства отмечался во всех регионах Казахстана, за исключением Кызылординской, Карагандинской, Костанайской, где наблюдалось снижение объема производства соответственно, на 15,2%, 10,3%, 6%. Наибольший прирост достигнут в Западно-Казахстанской области (на 27%), наименьший – в Восточно-Казахстанской области (на 0,9%). Высокие темпы прироста отмечены также в гг. Алматы (на 17,2%), Астане (на 9,3%) и Акмолинской (на 18,7%), Актюбинской (9,9%), Южно-Казахстанской (на 9,4%) областях.

Среднереспубликанский уровень промышленного производства был превышен в 9 регионах: Западно-Казахстанской, Акмолинской, Актюбинской, Южно-Казахстанской, Мангистауской Алматинской, Павлодарской, гг. Алматы, Астана.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-октябре 2005г.

в % к январю-октябрю 2004г.

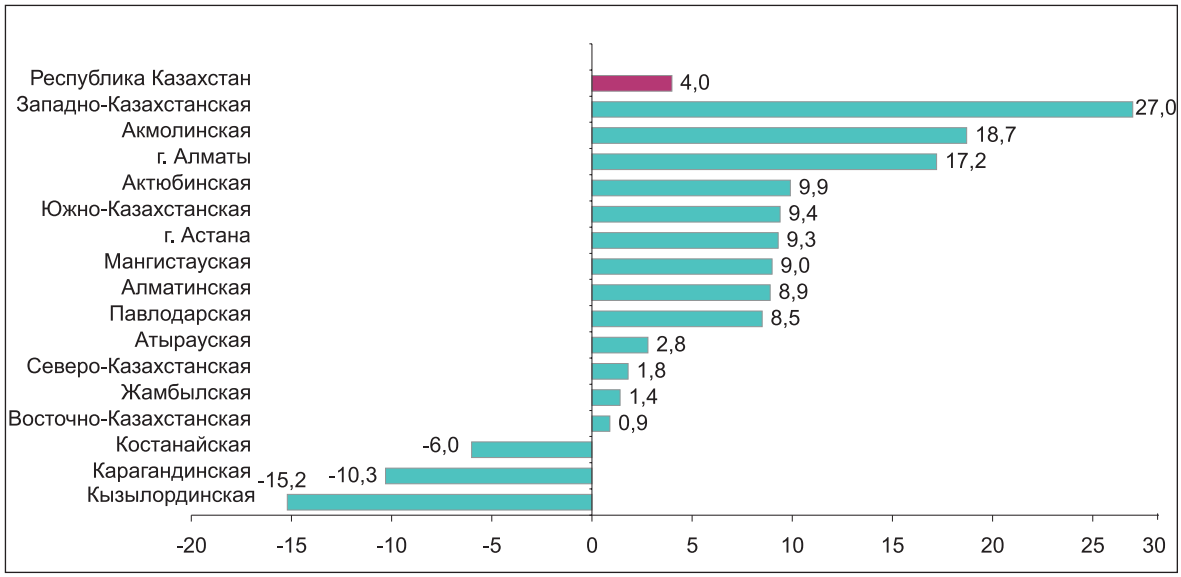

Добыча сырой нефти возросла в следующих областях: Актюбинской (на 10,6%), Мангистауской (на 8,3%), снизилась - Атырауской (на 0,1%), Западно-Казахстанской (на 7,7%), Кызылординской (на 16,8%) областях. Возросла добыча газового конденсата - в Жамбылской (на 51,3%), Западно-Казахстанской (на 30,3%) и Мангистауской (на 23,4%) областях.

В Костанайской области производство окатышей железорудных уменьшилось на 20,5%. Добыча медной руды возросла в Карагандинской области (на 11,1%), в Восточно-Казахстанской области – снизилась на 17,6%.

Выплавка стали возросла в Павлодарской - на 21,9%, Костанайской области на 20,7%, а в Карагандинской, Восточно-Казахстанской и Актюбинской областях снизилась соответственно на 20,7%, 10,2% и 3,8%.

Увеличилась выплавка меди рафинированной в Восточно-Казахстанской области в 2,3 раза, в г. Алматы на 34,1%, цинка необработанного - в Карагандинской области в 4,5 раза, Восточно-Казахстанской области на 2,5%.

В Восточно-Казахстанской области выпуск автомобилей легковых пассажирских снизился на 37,6%.

Наибольший прирост производства электроэнергии отмечен в Актюбинской в 2,3 раза, Жамбылской (на 58,7%), Кызылординской (на 20,6%), Акмолинской (на 20,7%), Западно-Казахстанской (на 13,6%) областях, наибольшее снижение произошло в Южно -Казахстанской (на 7,8%).

Производство масла сливочного возросло в Восточно-Казахстанской (на 71%), Костанайской (на 32,4%), Южно-Казахстанской (на 33,9%) областях и в г. Алматы (на 41,9%), снизились объемы в г.Астане (на 26,4%) и в Акмолинской (на 52,4%), Западно-Казахстанской (на 27,2%), Актюбинской (на 12%), Жамбылской (на 18,9%), Алматинской (на 1,8%)областях.

Производство масла подсолнечного рафинированного увеличилось в Актюбинской (в 2,2 раза) и Восточно-Казахстанской (на 15%) областях, снизилось: в Южно-Казахстанской на 26,2% и г. Алматы на 2%.

Производство соков фруктовых и овощных возросло в г. Алматы на 21%, Алматинской области – на 53,7%, снизилось: в Жамбылской области – на 3,9%, Акмолинской области – на 28,4%.

Сельское хозяйство. По состоянию на 1 ноября т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года в целом во всех категориях хозяйств областей отмечен рост поголовья крупного рогатого скота, лошадей, овец и коз.

В январе-октябре 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. возросли объемы производства мяса во всех регионах республики, кроме г. Алматы. Наибольший прирост достигнут в г. Астане (на 33,3%) и Восточно-Казахстанской (на 8,8%), Южно-Казахстанской (на 7,0%), Павлодарской (на 5,6%) областях. В г. Алматы наблюдается снижение (на 12,5%).

По сравнению с январем-октябрем 2004г. увеличилось производство молока во всех регионах республики, за исключением г. Астаны (где объемы снизились на 22,6%). Наибольший прирост объема производства молока определился по Костанайской области (на 8,3%), наименьший – в Западно-Казахстанской области (на 0,7%). Относительно высокие темпы прироста зафиксированы в Мангистауской (на 7,7%), Южно-Казахстанской (на 6,2%) областях и в г. Алматы (на 6,6%).

Увеличение производства яиц в январе - октябре 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. отмечено в 14 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Западно-Казахстанской (на 74,6%) и Северо-Казахстанской (на 29,4%) областях, наименьший - в Восточно-Казахстанской области (на 2,1%). В Мангистауской области и в г. Астане объемы производства яиц сохранились на уровне аналогичного периода прошлого года.

Инвестиции. В январе-октябре 2005г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 1614,3 млрд. тенге, что на 23,0% больше, чем в аналогичном периоде предыдущего года.

Рост инвестиций отмечен в 13 регионах республики. Наибольший прирост зафиксирован в Атырауской (на 57,3%) и Северо-Казахстанской (на 52,7%) области, наименьший – в Костанайской области (на 1,8%). Высокие темпы прироста отмечены также в Южно-Казахстанской (на 39,1%) Карагандинской, Восточно-Казахстанской, Актюбинской и Алматинской областях (соответственно, на 38,5%, 27,5%, 26,8% и 24,4%). Снизились объемы инвестиций в основной капитал в Западно-Казахстанской области (на 28,1%), Жамбылской области (на 7%) и в г. Алматы (на 4,3%).

В январе-октябре 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень аналогичного периода предыдущего года во всех регионах республики. Наиболее активное жилищное строительство ведется в Актюбинской и Костанайской областях, где объемы ввода жилых домов по сравнению с соответствующим периодом 2004 года возросли в 2,3 раза, а в Северо-Казахстанской и Алматинской областях – в 2 раза. Также возросли объемы ввода в эксплуатацию жилья в Южно-Казахстанской (на 77,5%) и Жамбылской (на 71,8%) областях.

Розничный товарооборот. В январе-октябре 2005г. объем розничного товарооборота составил 1060,4 млрд.тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в сопоставимых ценах) на 12,1%. В региональном разрезе наибольший прирост объема розничного товарооборота в январе-октябре 2005г. по сравнению соответствующим периодом прошлого года (в сопоставимых ценах) наблюдался в Жамбылской (на 30,3%), Акмолинской (на 22,7%), Атырауской (на 22,2%), Кызылординской (на 17,6%) областях и в г.Алматы (на 16,3%), г.Астане (на 14,3%). Наименьший прирост отмечен в Мангистауской областях (на 1,5%).

Индекс потребительских цен. Цены на потребительские товары и услуги в октябре 2005 года по сравнению с предыдущим месяцем возросли во всех регионах республики. Наибольший прирост цен зафиксирован в Акмолинской области (на 2,1%), Кызылординской области (на 1,6%) и Павлодарской области (на 1,5%).

В октябре 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем наблюдалось повышение цен на продовольственные и непродовольственные товары, и платные услуги населению во всех регионах. Наибольшее повышение цен на продовольственные товары наблюдалось в Акмолинской и Западно-Казахстанской областях (на 1,1%) и в г. Алматы (на 1%), на непродовольственные товары: в Павлодарской области (на 2,8%), Мангистауской области (на 2,6%) и Алматинской области (на 2,4%).

Наибольший прирост цен и тарифов на платные услуги населению отмечен в Акмолинской (на 4,1%), Кзылординской (на 2,3%) и Павлодарской (на 2%) областях.

Денежные доходы населения. В сентябре 2005г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 16430 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауская области, в которых среднереспубликанский уровень превышен, соответственно в 2,4 и 2,2 раза. В гг.Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень в 2,0 и 1,9 раза соответственно. Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались у жителей Южно-Казахстанской, Жамбылской и Алматинской областей (соответственно: 51,1% и 53% и 65,7% от среднереспубликанского уровня).

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец октября 2005г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 102,2 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 1,3% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 10 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Павлодарскую область (2%), наименьшая доля – на г. Алматы (0,8%) и Алматинскую область (0,8%).

12. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

Обследование деловой активности промышленных предприятий

В конце октября 2005г. было обследовано 744 крупных и средних промышленных предприятия, в том числе горнодобывающей промышленности – 79 (11% от числа опрошенных), обрабатывающей промышленности - 535 (72%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 130 (17%).

В октябре т.г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, уменьшился по сравнению с сентябрем т.г. на 1 процентный пункт и составил (+11)% с учетом фактора сезонности.

В ближайшие 2-3 месяца (ноябрь 2005г. – январь 2006г.) ожидается снижение деловой активности промышленных предприятий. Индекс предпринимательской уверенности уменьшится по сравнению с октябрем 2005г. на 4 процентных пункта и составит (+7)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

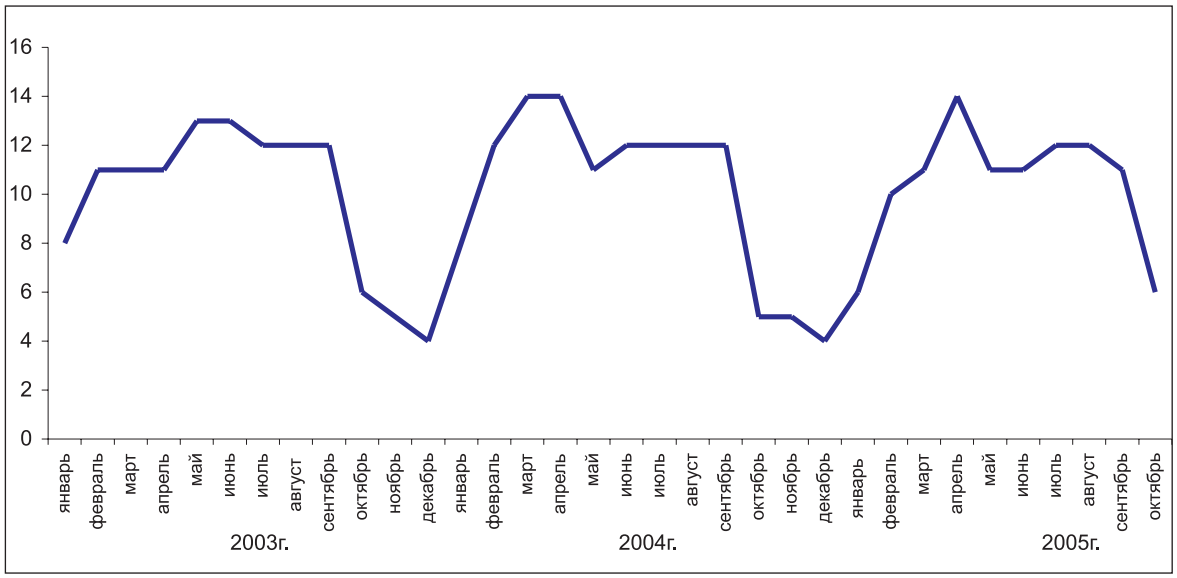

В октябре т.г. по сравнению с сентябрем т.г. на обследованных предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды индекс предпринимательской уверенности увеличился с (+19)% до (+28)%.

Аналогичная ситуация сложилась и на предприятиях горнодобывающей промышленности, где индекс предпринимательской уверенности по сравнению с предыдущим месяцем возрос с (+12)% до (+14)%.

В то же время на предприятиях обрабатывающей промышленности деловая активность снизилась. На этих предприятиях индекс предпринимательской уверенности уменьшился по сравнению с сентябрем т.г. с (+10)% до (+7)%.

Обследование деловой активности предприятий торговли

В конце октября 2005г. были получены анкеты от 1485 торговых предприятий, в том числе 781 предприятий розничной торговли (53% от общего числа опрошенных), 656 - оптовой торговли (44%) и 48 - торгового посредничества (3%).

В октябре 2005г. доля опрошенных предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как “хорошее” и “удовлетворительное”, не изменилась по сравнению с предыдущим месяцем и составила 95%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли, в октябре 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем не изменился и составил **(+12)%** с учетом фактора сезонности.

За период ноябрь 2005г. - январь 2006г., по оценкам большинства руководителей, ожидается увеличение деловой активности, индекс предпринимательской уверенности увеличится по сравнению с октябрем т.г. на 2 процентных пункта и составит (+14)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

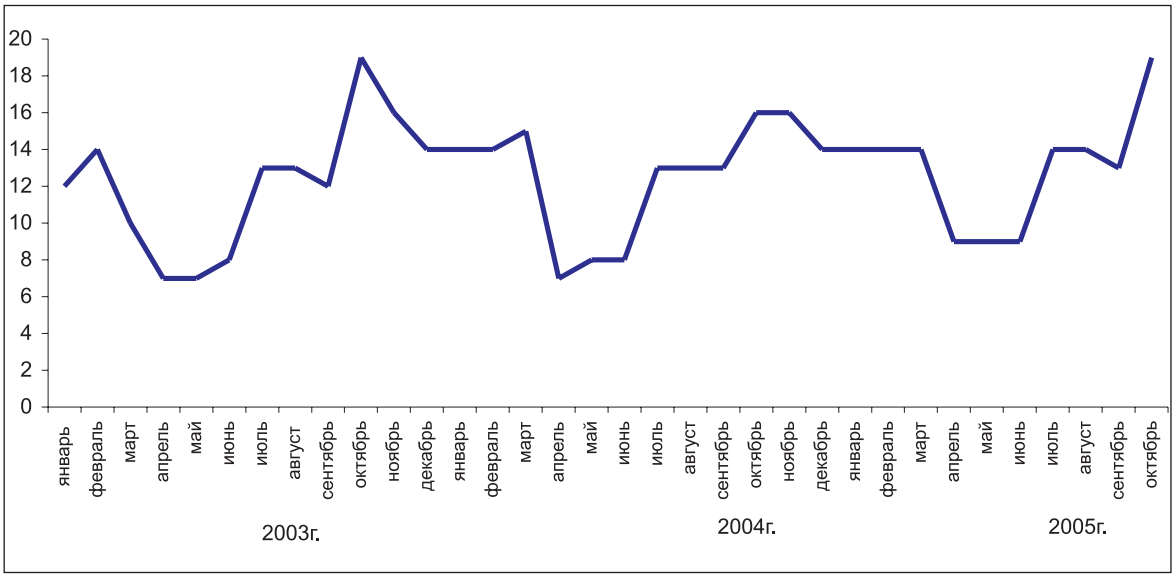

Индекс предпринимательской уверенности на предприятиях оптовой торговли снизился до уровня (+11)%, в то время как в розничной торговли возрос до (+13)% и в сфере торгового посредничества снизился до (+10)%.

Обследование потребителей

В конце октября 2005г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, государственных учреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

"Индекс ощущений потребителей" в октябре т.г. остался на уровне сентября т.г. - **(+22)%.**

"Индекс экономического климата" уменьшился на 1 процентный пункт и составил **(+26)%**.

"Индекс желания покупать" в октябре т.г. по сравнению с предыдущим месяцем уменьшился с **(+22)%** до **(+19)%** (см. Диаграмму).

В октябре т.г. более 36% респондентов отметили улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 14% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Почти 37% респондентов ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, а 11% считают, что оно может ухудшиться.

Более трети респондентов (35%) сообщили об улучшении в октябре т.г. состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе тем, 16% от числа опрошенных отметили ухудшение финансово-экономического состояния своего домашнего хозяйства.

По мнению 12% респондентов, в течение предстоящих 12 месяцев ситуация в отношении уровня безработицы в стране улучшится, в то же время 13% опрошенных придерживаются противоположенного мнения.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 19% опрошенных потребителей, а 20% - их уменьшения.

Оценка потребителей

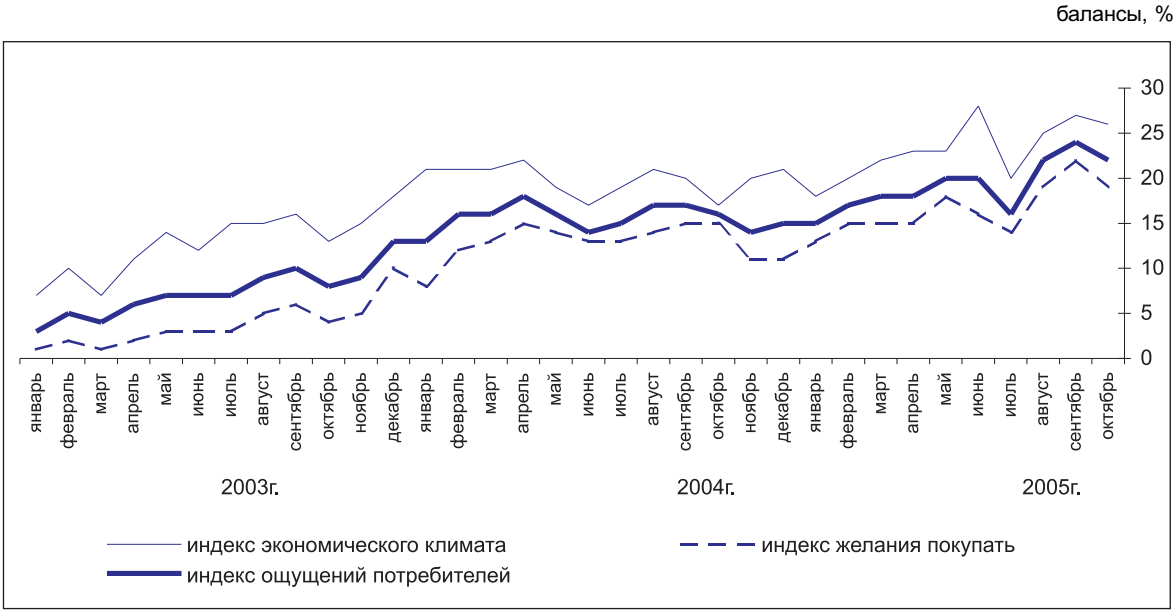

13. ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

13.1 СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРАН СНГ

(по данным Статкомитета СНГ)

В январе-сентябре 2005 года во всех странах Содружества экономическое и финансовое положение было относительно стабильным. По оценкам, валовой внутренний продукт по сравнению с январем-сентябрем 2004 года в среднем по странам Содружества[1)] вырос на 6%.

Основные макроэкономические показатели в среднем по странам Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

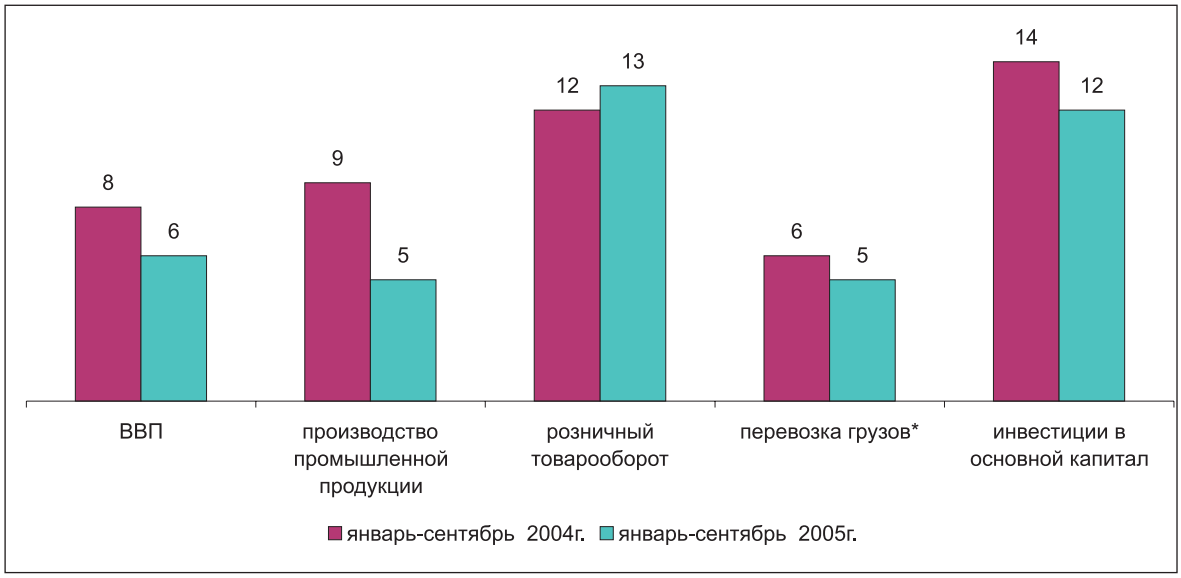

** Без трубопроводов.*

Темп роста **промышленного производства** в январе-сентябре 2005 года по отношению к аналогичному периоду предыдущего года в среднем по странам Содружества составил 5% (в январе-сентябре 2004 года – 9%). Наиболее высокими темпами развивалась промышленность Азербайджана (на 28%), Грузии (на 18%), Беларуси (на 9,7%) и Таджикистана (на 8,5%). В Казахстане объемы промышленного производства увеличились на 4,2%. В Кыргызстане производство промышленной продукции снизилось на 9,1%.

В сентябре по сравнению с августом прирост промышленной продукции в среднем по странам Содружества составил 1,6%.

[1)] Здесь и далее без учета Туркменистана и Республики Узбекистан, статистические службы которых информацию не представляют.

Промышленное производство в странах Содружества

(в постоянных ценах; прирост, в % к соответствующему периоду предыдущего года)

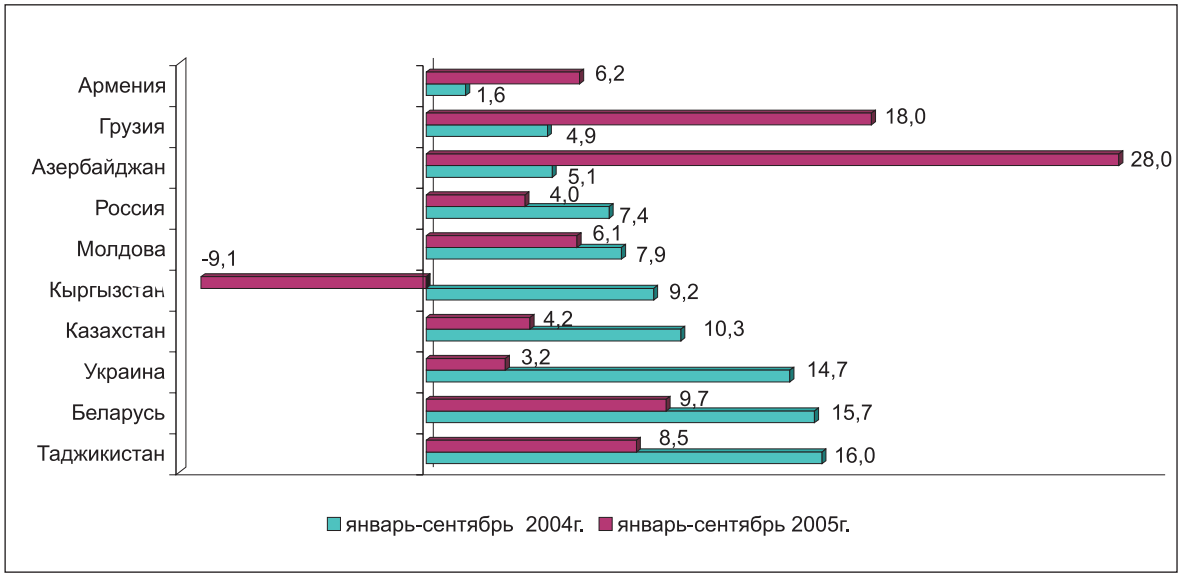

Индекс цен производителей промышленной продукции в январе-сентябре 2005 года в среднем по странам Содружества составил 119% (за соответствующий период прошлого года - 121%). В сентябре по сравнению с августом текущего года цены в среднем по странам Содружества увеличились на 3% (в прошлом году – 2%).

Сельское хозяйство. **Растениеводство.** В странах Содружества практически завершена уборка зерновых и зернобобовых культур, продолжается сбор урожая других сельскохозяйственных культур.

К началу октября зерновые и зернобобовые культуры (без кукурузы) в Азербайджане обмолочены на 99,97% площади, подлежащей уборке, Беларуси - на 99,9%, Казахстане[1)] (включая кукурузу) - на 99,7%, Кыргызстане - на 91%, Молдове - на 98%, России - на 90%, Таджикистане - на 84%, Украине - на 99% площади, подлежащей уборке.

Больше прошлогоднего собрано зерна в Казахстане, Молдове и России; меньше – в Азербайджане, Беларуси, Кыргызстане, Таджикистане и Украине. В Казахстане урожай зерна (в первоначально-оприходованном весе) составил 15,6 миллиона тонн (на 14% больше, чем на соответствующую дату прошлого года), Молдове – 924 тысячи тонн (на 12% больше), России – 61,7 миллиона тонн (на 2% больше).

Сельскохозяйственные предприятия Азербайджана намолотили 2 миллиона тонн зерна (на 1% меньше), Беларуси – 6,4 миллиона тонн (на 9%), Кыргызстана – 1,3 миллиона тонн (на 7%), Таджикистана – 142 тысячи тонн (на 23%), Украины - 24,1 миллиона тонн (на 6% меньше).

Урожайность зерновых культур в Азербайджане составила 25,6 центнера с одного гектара убранной площади, что на 0,4% меньше прошлогоднего, Беларуси – 31,4 центнера (на 5% меньше), Казахстане - 11,2 центнера (на 16% больше), Кыргызстане - 24,7 центнера (на 10% меньше), Молдове – 26,0 центнера (на 6% меньше), России - 20,0 центнера (на 1% меньше), Таджикистане – 16,5 центнера (на 3% больше), Украине - 25,8 центнера с одного гектара (на 10% меньше).

В Азербайджане намолотили 143 тысячи тонн кукурузы (на зерно), на 5% больше прошлогоднего, Казахстане – 313 тысяч тонн, на 4% больше, Кыргызстане – 279 тысяч тонн, на 5% меньше, Молдове – 14 тысяч тонн, на 26% меньше, России – 919 тысяч тонн, в 2,2 раза больше, Украине – 609 тысяч тонн, в 6,2 раза больше.

Картофель в Азербайджане выкопан с 90% площади, подлежащей уборке, Беларуси - с 77%, Казахстане – с 69%. Кыргызстане – с 65%, Молдове – с 62%, России – с 82%, Украине - с 73%. В Азербайджане картофеля собрано 104% от объема урожая прошлого года, Беларуси - 67%, Кыргызстане - 76%, Молдове – 146%, России - 110%, Украине - 94%. Урожайность картофеля в Азербайджане составила 148 центнеров с гектара (на 7% больше, чем в прошлом году), Беларуси - 153 (на 21% меньше), Кыргызстане - 147 (на 7% меньше), Молдове - 85 (на 16% меньше), России - 155 (на 13% больше), Украине - 149 центнеров с гектара (на 1% меньше).

Сахарная свекла (фабричная) в Беларуси собрана с 22% площади, подлежащей уборке, Молдове – с 24%, России - с 51%, Украине - с 42%. Больше, чем на начало октября 2004 года, накопано сахарной свеклы в Молдове (в 4,4 раза), России (на 27%), Украине (на 40%); меньше - в Беларуси (на 0,2%).

[1)] Здесь и далее показатели по растениеводству в Казахстане приведены по состоянию на 14 октября 2005 по оперативным данным Минсельхоза Республики.

Повысилась урожайность сахарной свеклы в Молдове (на 16%), России (на 2%) и Украине (на 6%); уменьшилась - в Беларуси (на 5%).

Подсолнечник на зерно в Молдове убран с 85% площади, подлежащей уборке, России - с 57%, Украине - с 74%. Намолоты этой культуры в Молдове увеличились на 26% и составили 180 тысяч тонн, России - соответственно в 1,9 раза и 2,9 миллиона тонн, Украине - в 2,1 раза и 2,8 миллиона тонн.

Животноводство. Производство скота и птицы на убой (в живом весе) в январе-сентябре 2005 года по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года в среднем по странам Содружества уменьшилось на 0,2% (в январе-сентябре 2004 года - увеличилось на 0,1%), яиц - увеличилось на 4% (уменьшилось на 0,6%). Надои молока сократились, как и в соответствующем периоде 2004 года, на 1%.

Инвестиции и строительство. Объем инвестиций в основной капитал в среднем по странам Содружества в январе-сентябре 2005 года по сравнению с тем же периодом прошлого года, по оценке, возрос на 12% (в январе-сентябре 2004 года – на 14%).

За счет всех источников финансирования сдано в эксплуатацию жилья в среднем по странам Содружества на 11% больше, чем в январе-сентябре прошлого года, как и в соответствующем периоде 2004 года.

Транспорт. За рассматриваемый период 2005 года объем перевозок грузов предприятиями транспорта (без трубопроводов) по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года увеличился на 5% (в январе-сентябре 2004 года – на 6%), грузооборот – на 2% (в январе-сентябре 2004 года – на 7%).

Пассажирооборот предприятий транспорта (кроме городского электрического и легкового таксомоторного) по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в среднем по странам Содружества увеличился на 0,4% (в январе-сентябре 2004 года – увеличился на 8%), пассажиров перевезено на 9% меньше (на 0,4% больше).

Потребительский рынок. За отчетный период 2005 года по сравнению с январем-августом прошлого года реальный объем розничного товарооборота (в постоянных ценах) в странах Содружества возрос в среднем на 13%.

Цены на потребительском рынке. В январе-сентябре 2005 года замедление роста потребительских цен по-прежнему наблюдается только на потребительском рынке Беларуси и Молдовы.

Уровень потребительских цен в странах Содружества

(прирост; сентябрь 2005г. к декабрю 2004г., в %)

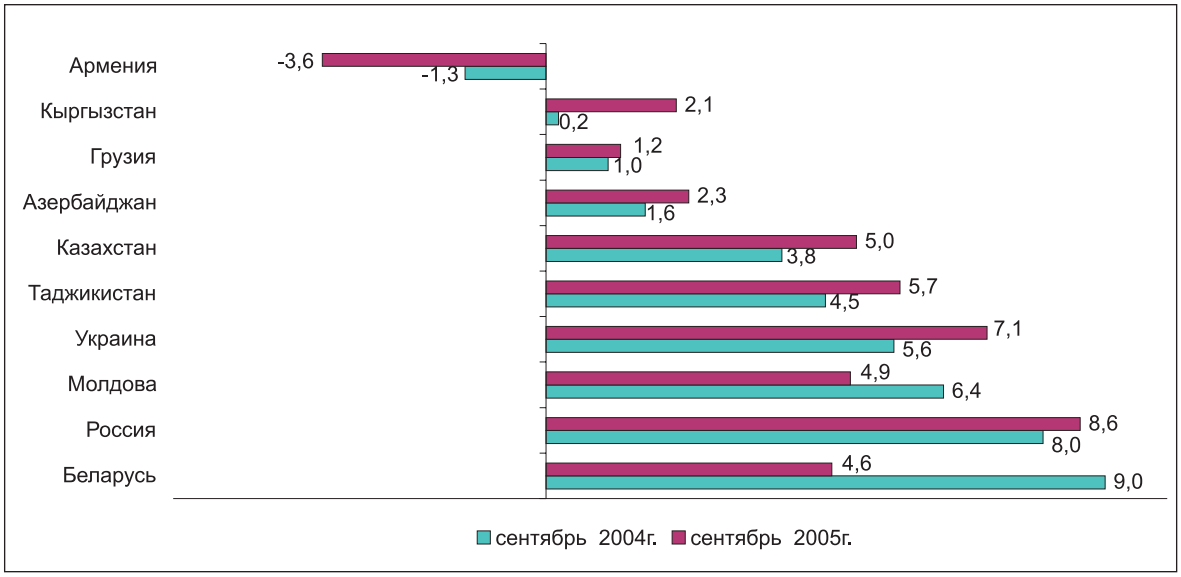

В сентябре 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года самый высокий темп роста потребительских цен отмечен в России (на 8,6%) и Украине (на 7,1%); снижение – в Армении (на 3,6%). В Казахстане прирост потребительских цен составил 5,0%.

Наибольший прирост цен на продовольственные товары в сентябре 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в России и Украине (на 7,1%) и Таджикистане (на 6,8%); снижение – в Армении (на 5,9%) и Грузии (на 1,7%). В Казахстане прирост цен на продовольственные товары составил 4,8%.

В сентябре 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года наибольший прирост цен на непродовольственные товары отмечен в Молдове (на 9,9%). В Казахстане прирост цен на непродовольственные товары составил 4,0%.

Наибольший прирост цен на платные услуги в сентябре текущего года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в России (на 18,5%) и Украине (на 11,1%). В Казахстане цены на платные услуги возросли на 6,3%.

Финансы. На валютных рынках стран Содружества в сентябре 2005 года наблюдаются незначительные колебания курсов доллара США.

За прошедший месяц в Беларуси, Туркменистане и Украине курс доллара США к национальным валютам не изменился. В Азербайджане к концу сентября по сравнению с концом августа текущего года он снизился на 0,7%, Армении – на 5,2%, Казахстане – на 1,0%, Кыргызстане – на 0,3%, России и Таджикистане – на 0,2%; в Грузии и Молдове – возрос на 0,1%, Узбекистане – на 0,6%.

Внешняя торговля. В январе–августе текущего года стоимостной объем экспорта товаров стран Содружества (в текущих ценах) был в среднем на 31% больше, чем в аналогичном периоде 2004 года, импорта – на 26%. В августе по сравнению с июлем с.г. экспорт увеличился на 2%, импорт остался почти на уровне июля.

Внешняя торговля стран Содружества в январе-августе 2005г.

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

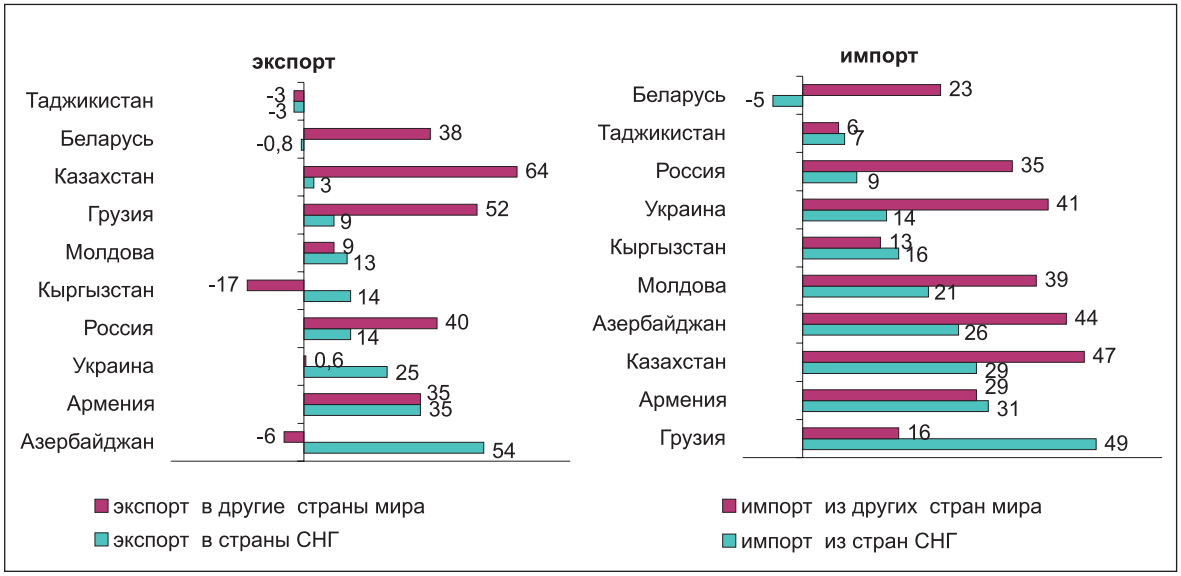

На долю взаимной торговли стран Содружества приходилось 23% в общем объеме торговых операций товарами стран СНГ, в том числе экспорта – 17% и импорта – 34%.

В январе-августе текущего года стоимостной объем внешнеторговых операций товарами между странами СНГ вырос по сравнению с аналогичным периодом 2004 года в среднем на 12%, в том числе экспорт – на 13% и импорт – на 11%.

В январе-августе текущего года стоимостной объем экспорта и импорта товаров стран Содружества на рынки других стран мира был больше, чем в январе-августе 2004 года, в среднем на 36%.

Заработная плата. Уровень номинальной заработной платы в целом по экономике, начисленной в среднем за январь-сентябрь 2005 года, вырос по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в Азербайджане на 22%, Армении – на 24%, Беларуси и Украине - на 35%, Казахстане – на 18%, Кыргызстане - на 17%, Молдове - на 19%, России - на 23%, Таджикистане – на 51%.

Исходя из официальных курсов валют, установленных национальными (центральными) банками стран Содружества, средняя заработная плата в Азербайджане в сентябре 2005 года, по оценке, соответствовала 135 долларам США, в сентябре 2004 года - 104, Армении – соответственно 119 и 84, Беларуси - 225 и 170, Казахстане - 263 и 210, Кыргызстане - 67 и 53, Молдове - 107 и 93, России - 308 и 237, Таджикистане - 28 и 24, Украине - 170 и 119 долларам США.

Наибольший прирост реальной заработной платы в январе-августе 2005 года по сравнению с аналогичным периодом прошлого года отмечен в Армении (на 26%), Беларуси (на 20%) и Украине (на 19%).

Рынок труда. Численность экономически активного населения (занятых и безработных) в среднем за январь-сентябрь 2005 года оценивается в целом по Содружеству в 132 миллиона человек, в том числе в России – 74,5, Украине – 22 (оценка), Казахстане – 7,9, Беларуси - 4,4, Азербайджане – 3,9 миллиона человек.

Занятость населения в большинстве стран Содружества сохраняется на уровне 90% экономически активного населения. В общей численности занятого населения работники крупных и средних предприятий составляют от 35% в Казахстане до 81% в Беларуси (в России – 54,6%, Украине – 55,5%).

13.2 ТЕКУЩЕЕ СОСТОЯНИЕ СТРАН ЕС И ЕВРО-ЗОНЫ

Валовый внутренний продукт. По предварительным данным Евростата, объем валового внутреннего продукта (ВВП), скорректированный на сезонные колебания во втором квартале 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004 года увеличился на 1,1% в Евро-зоне, на 1,3% - в ЕС-25 и на 1,2% - в ЕС-15. Среди стран, предоставивших отчет, наибольший прирост достигнут в Латвии (на 11,6%), Эстонии (на 9,9%), Литве (на 7,1%), Словакии (на 5,1%), и Чехии (на 5,0%), снижение отмечено только в Финляндии (на 0,3%).

Среди главных партнеров ЕС-25 - США и Японии рост ВВП составил соответственно 3,6% и 2,2% по сравнению со вторым кварталом предыдущего года.

Во втором квартале 2005г. по сравнению с предыдущим кварталом, среди стран-членов Евро-зоны и ЕС-25 наибольший рост ВВП наблюдался в Литве (на 3,3%), Латвии (на 3,2%), Эстонии (на 2,8%) и Словении (на 2,6%), а наибольшее снижение – в Финляндии (на 1,6%) и Греции (на 0,3%). В США и Японии рост ВВП составил по 0,8%.

Промышленное производство. По предварительным данным Евростата, объем промышленного производства, скорректированный на сезонные колебания, в августе 2005г. по сравнению с августом 2004г. увеличился в Евро-зоне и ЕС-25 на 2,6% и 1,7% соответственно. Наибольшее увеличение объемов производства в Евро-зоне и ЕС-25 отмечено в секторе промежуточных товаров на 4,2% и 3,3%, а также товаров краткосрочного пользования на 3,4% и 2,5% соответственно. Снижение объемов промышленного производства наблюдалось в секторе энергетических товаров Евро-зоне на 0,2% и ЕС-25 – на 2,0% соответственно.

Динамика изменений объемов промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

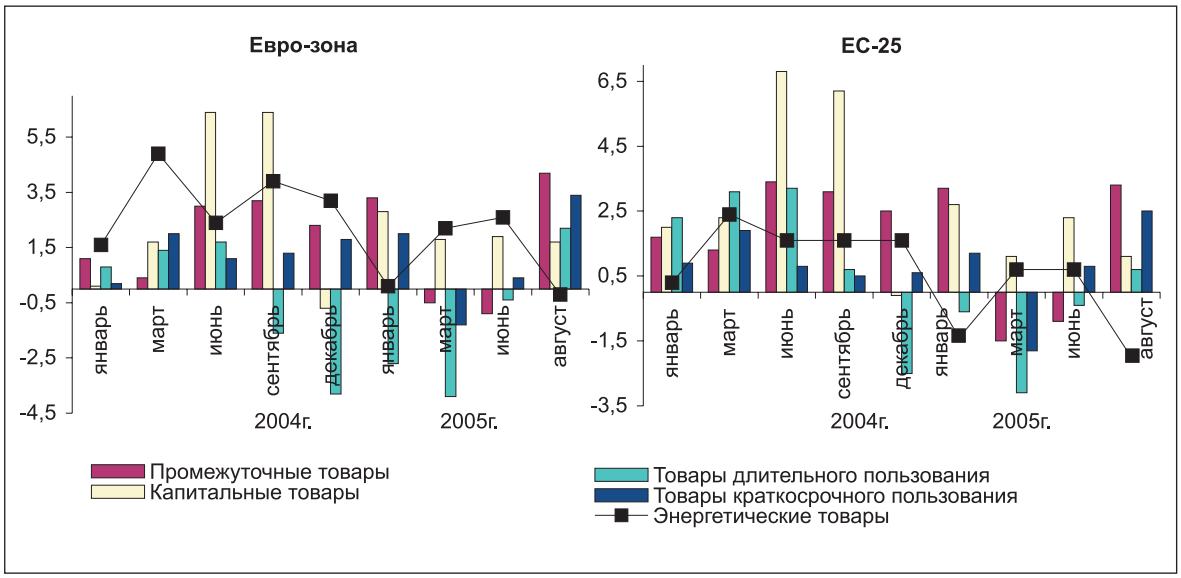

В августе 2005г. по сравнению с августом предыдущего года, среди европейских стран, предоставивших отчет, наблюдалось наибольшее увеличение объемов производства в Ирландии – на 16,7%, Люксембурге – на 10,5%, Литве – на 8,7% и Чехии – на 7,2%, а наибольшее снижение зарегистрировано в Финляндии – на 3,2%, Великобритании – на 2,6% и Бельгии – на 2,3%.

В августе 2005г. по сравнению с июлем 2005г., среди отчитавшихся европейских стран, наблюдалось увеличение объемов промышленного производства в 9-ти странах Евро-зоны и ЕС-25, а в 13-ти – снижение. Наибольший прирост отмечен в Литве – на 6,6%, Ирландии – на 3,6%, Греции и Португалии – по 1,9%. Наибольшее снижение объемов промышленного производства зафиксировано в Швеции - на 3,0%, Чехии – на 2,6%, Дании и Финляндии – по 2,5% соответственно.

Розничная торговля. По предварительным данным Евростата, объем розничного товарооборота в августе 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004г. в ЕС-25 увеличился на 1,4%, в Евро-зоне на 1,9%. Увеличение объемов розничной торговли наблюдалось по всем товарным группам Евро-зоны и ЕС-25, за исключением торговли продовольственными товарами в Евро-зоне, где отмечено снижение на 0,3%. Наибольшее увеличение в ЕС-25 зарегистрировано в торговле хозяйственными товарами на 3,6% и непродовольственными товарами на 3,1%. В Евро-зоне увеличение объемов наблюдалось также в торговле хозяйственных и непродовольственных товаров на 3,4% и 3,1% соответственно.

Динамика изменений объемов розничной торговли

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

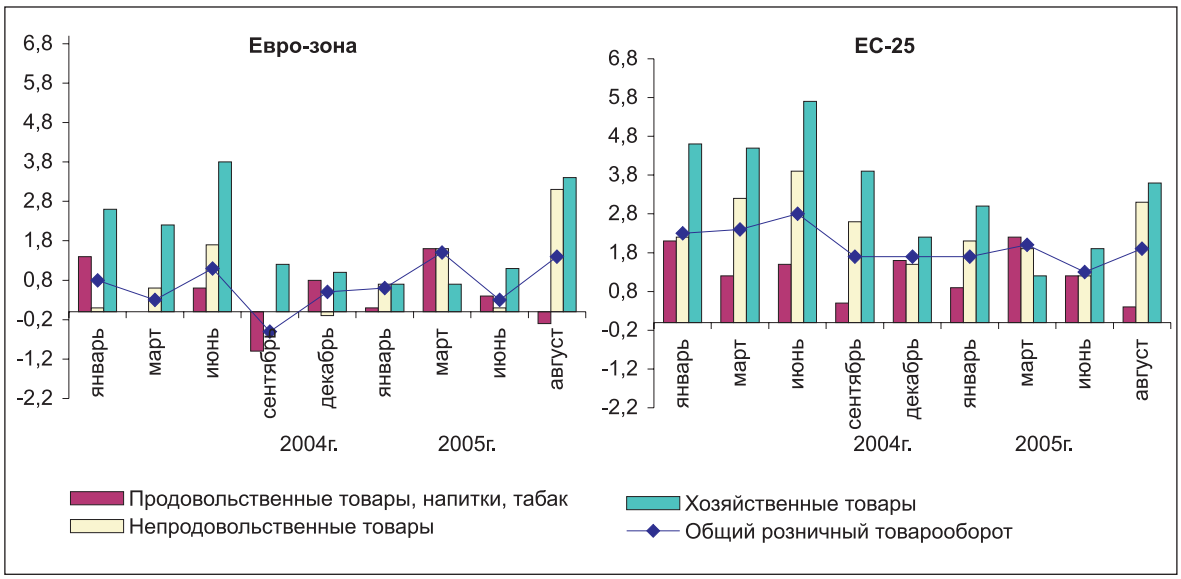

В августе 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004 года, наибольший прирост объемов розничной торговли зарегистрирован в Латвии – на 22,6%, Литве – на 14,3%, Словении – на 13,7% и Эстонии – на 13,1%. Снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Люксембурге – на 4,3% и Германии – на 0,7%.

В августе 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, среди отчитавшихся стран Евро-зоны и ЕС-25 наибольшее снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Люксембурге – на 1,7%, Бельгии – на 1,5% и Эстонии – на 1,1%. Наибольшее увеличение объемов розничной торговли зарегистрировано в Португалии – на 3,8%, Словении – на 3,7% и Австрии – 3,0%.

Внешняя торговля. По предварительным данным Евростата, дефицит торгового баланса в Еврозоне с остальным миром в августе 2005г. составил 2,6 млрд. евро, тогда как в августе 2004г. профицит составлял 2,5 млрд. евро. Данные о внешнеторговом балансе за июль 2005г. были уточнены и профицит составил 7,9 млрд. евро (в июле 2004г. – профицит в 12,9 млрд. евро).

По оценке, в августе 2005г. дефицит внешнеторгового баланса ЕС-25 сложился в 14,2 млрд. евро, тогда как в августе 2004г. он составлял 8,3 млрд. евро. По уточненным данным о внешнеторговом балансе за июль 2005г., дефицит торгового баланса составил 3,0 млрд. евро, а в соответствующем периоде 2004г. профицит составлял – 1,0 млрд. евро.

В январе-июле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, объемы торговли с основными партнерами в ЕС-25 возросли. Наибольший прирост объемов импорта зарегистрирован из России (на 32%), Китая (на 21%), Индии (на 18%) и Норвегии (на 12%), а объемов экспорта – в Россию (на 22%), Индию (на 23%) и Южную Корею (на 13%) и Норвегию (на 11%).

Среди стран ЕС-25 наибольший объем профицита торгового баланса за январь-июль 2005г. сложился в Германии (97,8 млрд. евро), Нидерландах (21,1 млрд. евро) и Ирландии (19,8 млрд. евро), а наибольший объем дефицита торгового баланса зафиксирован в Великобритании (56,7 млрд. евро), Испании (40,5 млрд. евро), Греции (17,0 млрд.евро) и Франции (по 15,4 млрд. евро).

Цены

Инфляция. По предварительным данным Евростата, в Евро-зоне, ЕС-25 и ЕС-15 годовой прирост инфляции в сентябре 2005г. по сравнению с августом 2005г. увеличился и составил по 0,5% во всех зонах. По сравнению с аналогичным периодом 2004 года прирост цен составил: в Евро-зоне и в ЕС-15 (по 2,6%), в ЕС-25 – на 2,5%.

Динамика изменения уровня цен на товары и услуги в Евро-зоне

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

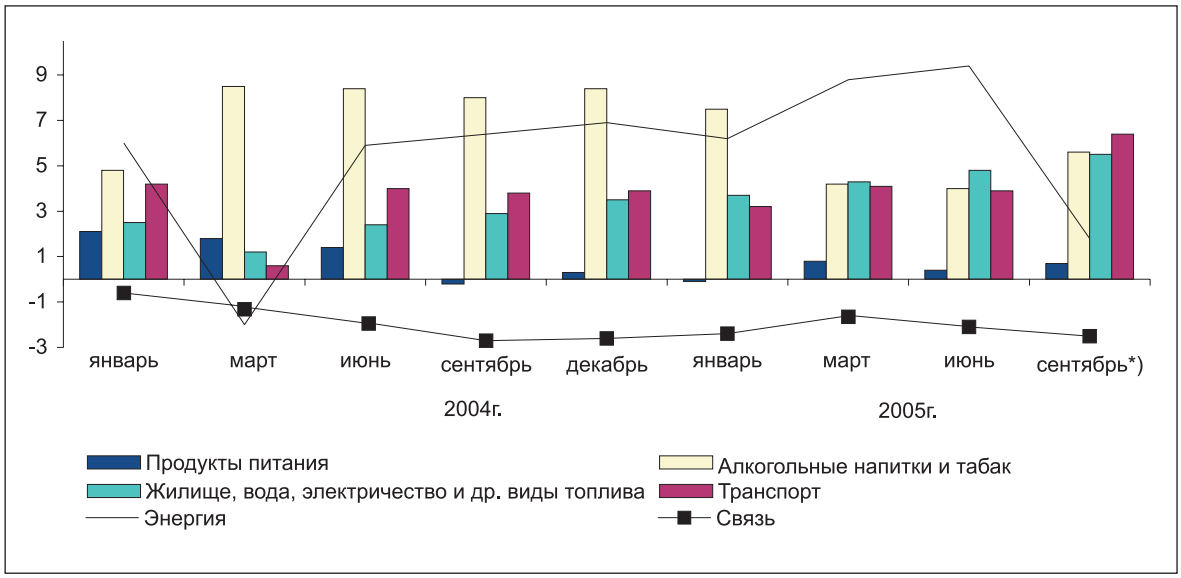

*) *Предварительные данные.*

По имеющимся данным, годовой прирост инфляции в ЕЕА (страны Европейского экономического пространства) в сентябре 2005г. по сравнению с сентябрем 2004г. увеличился и составил 2,5%.

По сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года, в сентябре 2005г., прирост уровня цен наблюдался во всех европейских странах, предоставивших отчет. Наибольший прирост уровня цен зафиксирован в Латвии (на 7,4%), Эстонии (на 4,9%), Люксембурге (на 4,7%), Греции и Испании (по 3,8%).

Цены производителей промышленной продукции. По предварительным данным Евростата, цены производителей промышленной продукции в сентябре 2005г. по сравнению с соответствующим месяцем 2004 года в Евро-зоне увеличились на 4,4%, в ЕС-25 на 5,3%.

Прирост цен зарегистрирован во всех секторах промышленности. Наибольшее увеличение цен в сентябре 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года зарегистрировано в секторе энергетических товаров в ЕС-25 на 19,3% и Евро-зоне на 16,4%, на промежуточные товары на 2,0% и 1,6% соответственно. Наименьшее увеличение отмечено в секторе товаров краткосрочного пользования в ЕС-25 на 1,2%, в Евро-зоне на 1,1% соответственно.

Динамика изменений цен производителей промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

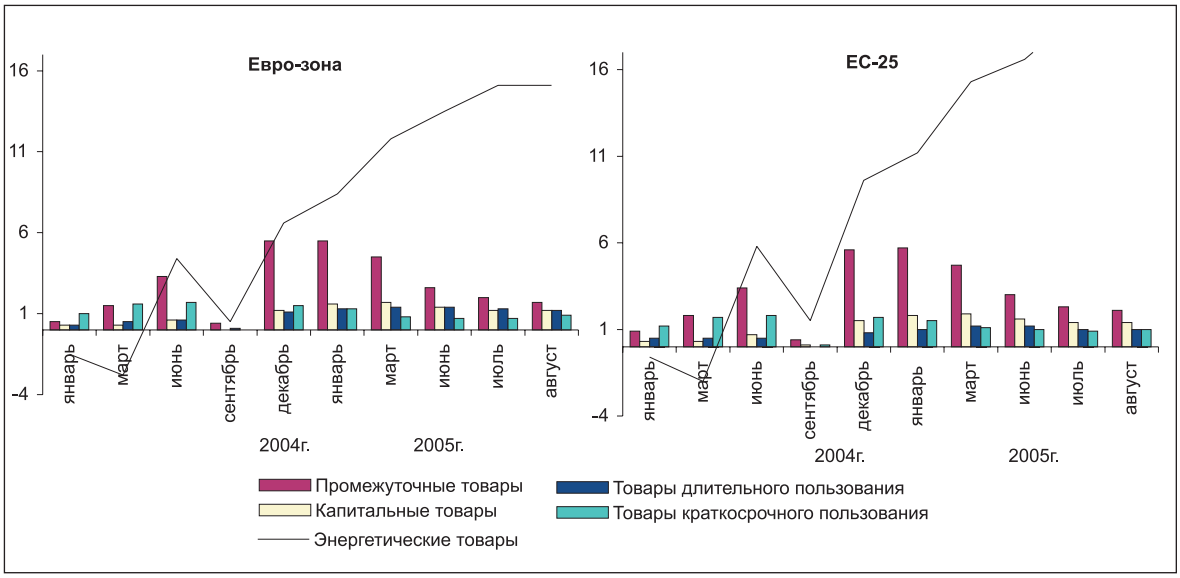

В большинстве отчитавшихся стран ЕС-25, в сентябре 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. зарегистрировано увеличение цен производителей промышленной продукции во всех странах, за исключением Люксембурга, где отмечено снижение цен на 1,7%. Наибольший прирост уровня цен производителей промышленной продукции зарегистрировано в Дании – на 11,7%, Великобритании - на 10,2%, Нидерландах – на 7,6% и Литве – на 7,5%, а наименьший в Чехии – на 0,9%, Бельгии – на 0,6%.

В сентябре 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем в большинстве стран ЕС-25, предоставивших отчет, отмечено увеличение цен производителей промышленной продукции, за исключением Люксембурга, где зарегистрировано снижение на 1,2%. Наибольшее увеличение цен зафиксировано в Дании и Греции (по 1,5%), Литве (на 1,0%), наименьшее увеличение – в Чехии, Ирландии и Кипре – на 0,2%, Италии, Португалии и Словении - на 0,3%.

Уровень безработицы. По данным Евростата, общий уровень безработицы в сентябре 2005г. по сравнению с сентябрем 2004г. в ЕС-25 снизился с 9,0% до 8,6%, в Евро-зоне с 8,8% до 8,4% соответственно.

В сентябре 2005г. самый низкий уровень безработицы зарегистрирован в Ирландии - 4,3%, Нидерландах – 4,6% и Дании – 4,7%. Среди стран ЕС-25 самый высокий уровень безработицы отмечен в Польше (17,7%), Словакии (16,4%), Франции (9,4%) и Испании (9,3%).

За последние 12 месяцев (с сентября 2004г.) рост уровня безработицы отмечен в Люксембурге (с 4,9% до 5,6%), Венгрии (с 6,1% до 7,2%), Кипре (с 5,4% до 6,4%), а наибольшее снижение – в Литве (с 10,5% до 7,6%), Словакии (с 18,0% до 16,4%), Испании (с 10,8% до 9,3%), Эстонии (с 8,9% до 7,1%) и Польше (с 18,7% до 17,7%). По сравнению с сентябрем 2004г., в сентябре 2005г. уровень безработицы среди мужчин снизился в ЕС-25 с 8,0% до 7,8%, Евро-зоне – с 7,6% до 7,4%. Среди женщин уровень безработицы снизился в Евро-зоне с 10,4% до 9,7%, в ЕС-25 - с 10,1% до 9,6%.

Уровень безработных в возрасте до 25 лет на территории ЕС-25 колеблется с амплитудой от 8,1% в Нидерландах до 37,9% в Польше. В сентябре 2005г. среди молодежи безработица снизилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в Евро-зоне с 18,0% до 17,2%, и в ЕС-25 с 18,8% до 18,2% соответственно.

По предварительным данным Евростата, в сентябре 2005г. 12,3 млн. мужчин и женщин были безработными в Евро-зоне и 18,7 млн. в ЕС-25. Эти данные скорректированы с учетом критериев МОТ (Международная Организация Труда).

13.3 КОНЪЮНКТУРА МИРОВОГО РЫНКА ОТДЕЛЬНЫХ ТОВАРОВ В ОКТЯБРЕ 2005г.

Энергетические товары. По данным World Bank, в октябре 2005г. по сравнению с сентябрем 2005г., наблюдалась тенденция снижения цен на основные энергетические товары, за исключением цен на природный газ из Европы и США, где отмечен рост на 10,6% и 10,0% соответственно.

По сравнению с предыдущим месяцем, в октябре 2005г. было зафиксировано снижение цен следующие виды марок нефти: нефть марки Brent – на 7,1%, марки Dubai – на 5,1%, марки WTI (Западный штат Техас) - на 4,8%. Цена на сырую нефть – средний Спот снизилась на 5,7%.

Динамика мировых цен на нефть

(доллар/баррель)

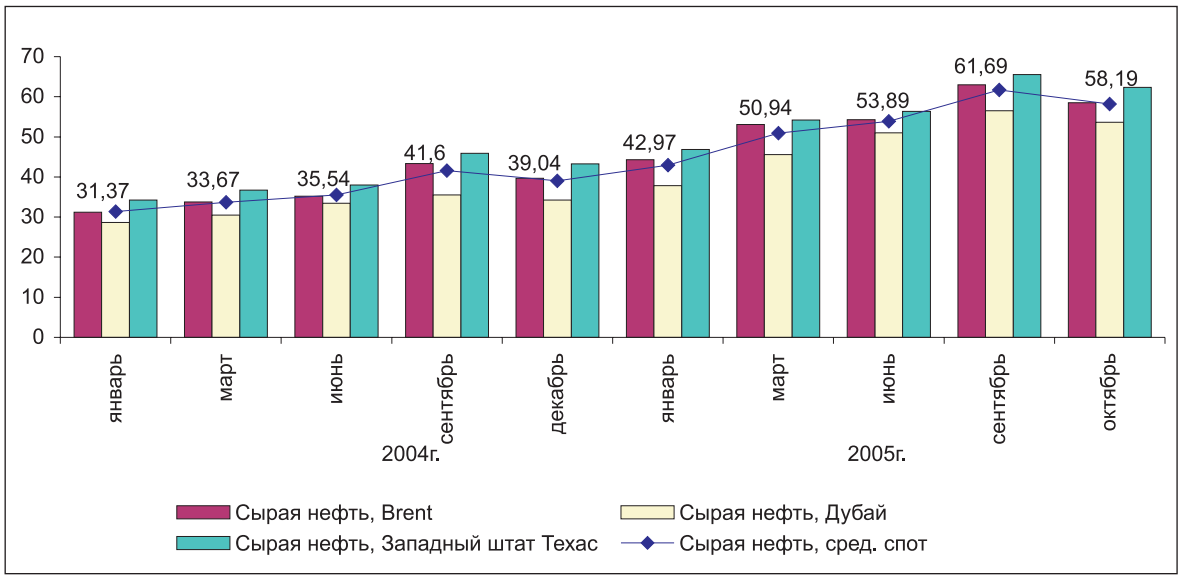

Металлы. В октябре 2005г. по сравнению с сентябрем т.г., на мировом рынке металлов наблюдалось увеличение цен, за исключением цен на никель и олово, где отмечено снижение цен на 12,8% и 5,3% соответственно. Наибольший рост цен наблюдался на свинец (на 7,7%), цинк (на 6,4%) и медь (на 5,2%). На рынке драгоценных металлов отмечался рост цены на золото - на 3,0% и серебро - на 7,0%. Цены на все виды стали (в том числе, на сталь-бруски) и железную руду остались неизменными на уровне сентября т.г.

Мировые цены на металлы и сталь

(доллар/тонна)

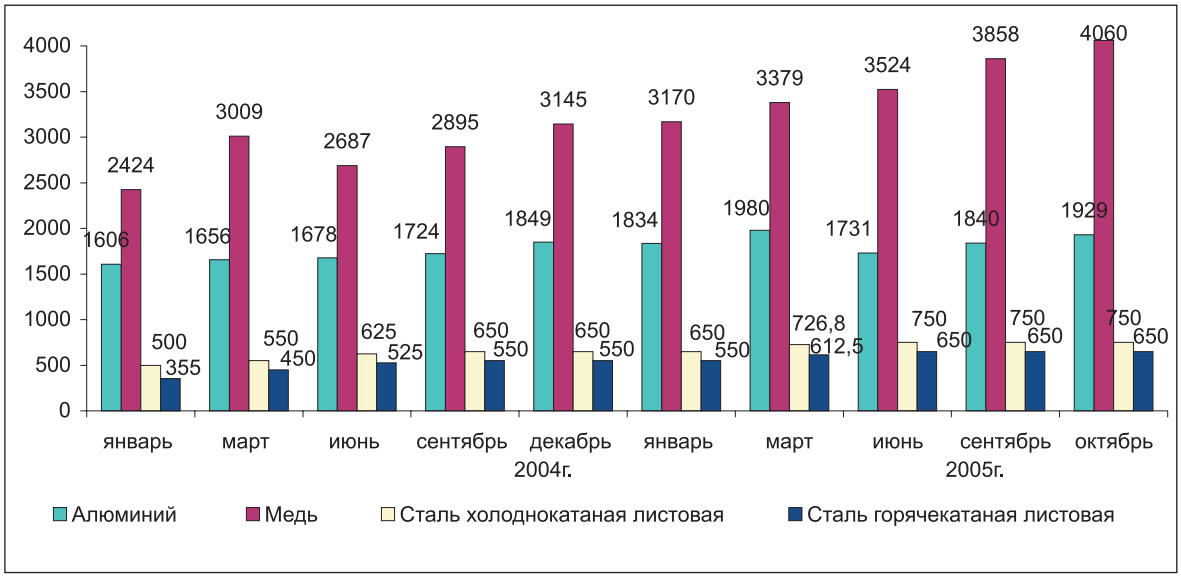

Сельскохозяйственные и продовольственные товары. В октябре 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, на мировом рынке сельскохозяйственных и продовольственных товаров наблюдались увеличение цен.

Так, наблюдалось увеличение цен на пшеницу США SRW - на 5,5%, на пшеницу США HRW - на 5,1% и на пшеницу из Канады - на 0,8%. По сравнению с предыдущим месяцем, в октябре 2005г., отмечен рост цен на рис (Тайский, 5%) - на 0,9%. Цена на кукурузу возросла на 5,7%. Цена на чай (среднее значение 3-х аукционов) выросла на 0,8%.

В октябре 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, зарегистрирован рост цен на все виды сахара, за исключением цен на сахар на внутреннем рынке ЕС, цена на которую снизилась на 2,5%. Так, цена на сахар на внутреннем рынке США - на 2,6%, на мировом рынке – на 7,9%.

Цены на говядину и баранину снизились на 3,1% и 2,0% соответственно, цена на рыбу выросла на 9,1%.

Динамика мировых цен на пшеницу

(доллар/тонна)

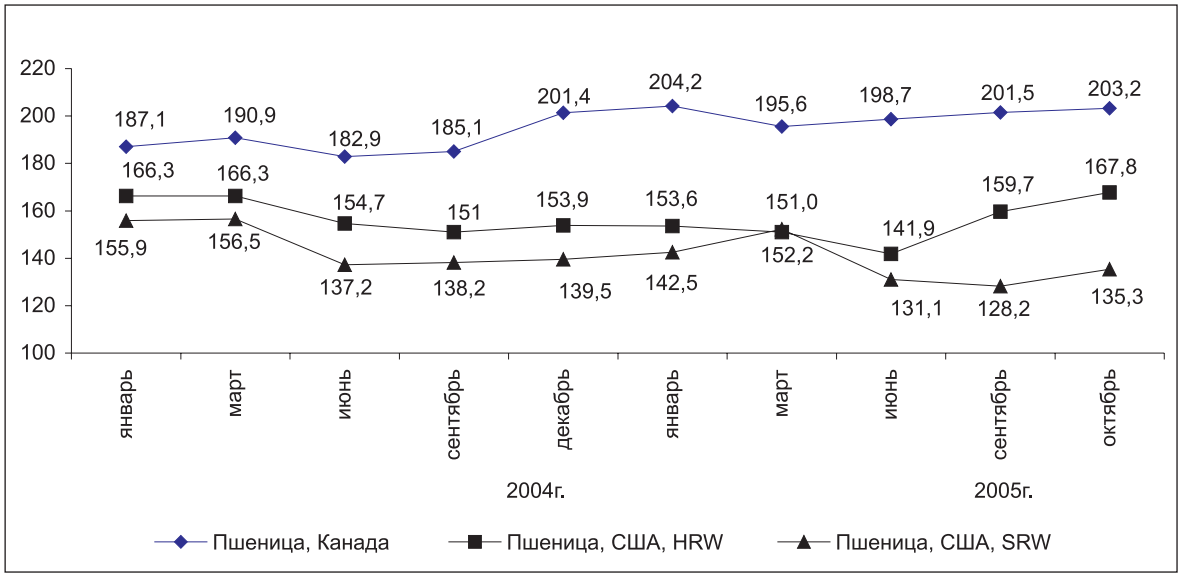

Сырьё и удобрения. В октябре 2005г. по сравнению с сентябрем т.г. наблюдалось снижение цен на древесину (лесоматериал) из Камеруна на 2,0% и древесину (бревно) из Малайзии на 2,5%. Увеличение цен было зарегистрировано на все виды каучука и хлопка. Цена на диаммониум фосфат выросла на 0,9%. Цена на тройной суперфосфат, на горный фосфат и хлорид калия цена осталась неизменной на уровне сентября т.г.

Мировые цены на сырье

(цент/кг)

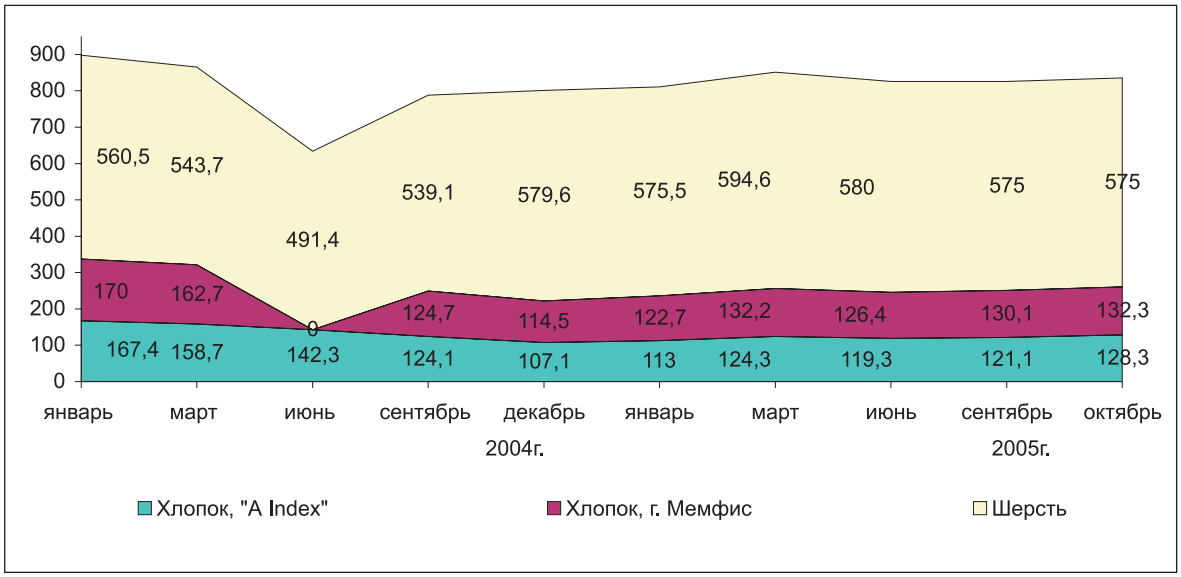

Председатель Агентства
Республики Казахстан
по статистике **К.Абдиев**

/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/
Алматы; 2005

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Баяндама бөлімдерінің мазмұнына жауапты адамдар

Баяндама бөлімінің атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар Өңірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Конъюнктуралық зерттеулер Дүниежүзілік экономиканың даму үрдістері	Қамбарова Халида Мурдунқызы, Статистикалық ақпаратты талдау және жариялау департаментінің директоры	61-22-43
Жалпы ішкі өнім Төлем балансы Қаржы жүйесі Шағын бизнес мониторингі	Қайырова Дәметкен Кәрімқызы, Ұлттық есеп жүргізу департаментінің директоры	61-32-13
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Инвестициялар Құрылыс	Кәрімова Зағира Ахатқызы, Өндіріс статистикасы департаментінің директоры	61-57-01
Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рыноктары	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы, Қызмет көрсету саласы статистикасы департаментінің директоры	61-25-16
Халықтың ақшалай табыстары Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстылық	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаментінің директоры Мұсабек Ерболат Нығыманұлы, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаменті директорының орынбасары	61-63-08
Баға Еңбек рыногы Еңбекке ақы төлеу	Кривко Нина Ивановна, Баға және еңбек статистикасы департаментінің директоры	42-25-28
Техникалық ресімдеу және дизайн	Нәбиев Арман Сәбитұлы, "Қазстатақпарат" ЖШС-ның жарияланымдарды дайындау бөлімінің бастығы	61-33-90

/Агентство Республики Казахстан по статистике/
Алматы; 2005

Социально-экономическое развитие Республики Казахстан

Ответственные лица за содержание разделов Доклада

Наименование раздела доклада	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития РК Основные социально-экономические индикаторы Социально-экономическое положение регионов Конъюнктурные обследования Тенденции развития мировой экономики	Камбарова Халида Мурдуновна, директор Департамента анализа и публикации статистической информации	61-22-43
Валовой внутренний продукт Платежный баланс Финансовая система Мониторинг малого бизнеса	Каирова Даметкен Каримовна, директор Департамента национального счетоводства	61-32-13
Промышленность Сельское хозяйство Инвестиции Строительство	Каримова Загира Ахатовна, директор Департамента статистики производства	61-57-01
Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки	Епбаева Айгуль Тохтархановна, директор Департамента статистики сферы услуг	61-25-16
Денежные доходы населения Демографическая ситуация Заболеваемость населения Преступность	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, директор Департамента социальной и демографической статистики Мусабек Ерболат Ныгыманулы, зам.директора Департамента социальной и демографической статистики	61-63-08
Цены Рынок труда Оплата труда	Кривко Нина Ивановна, директор Департамента цен и труда	42-25-28
Техническое оформление и дизайн	Набиев Арман Сабитович, начальник отдела подготовки публикаций ТОО "Казстатинформ"	61-33-90